موصل ولايتى ايچون ايكنجى دفعه اوله‌رق سايهٔ ترقيات پيرايهٔ حضرت پادشاهى‌ده ترتيب اولنان سالنامه‌در

عربى ١٣١٠ - رومى ١٣٠٨

مكتوبى ولايت سعادتلو حسن توفيق افندى
معرفتيله ترتيب وطبع اولندى

دولت معظمهٔ عثمانیه‌نك سلطان وخاقانی ظل ظلیل جناب
رب سبحانی الغازی عبد الحمید خان ثانی ادام
الله عمره وملكه مادام حكم ربع المثانی حضرتلرینك سایهٔ
معارفوایهٔ حضرت خلافتپناهیلرنده موصل ولایتنك
ایكنجی دفعه اولمق اوزره اشبو بیك اوچیوز اون سنهٔ هجریه‌سنه
مخصوص سالنامه‌سی بتوفیقه تعالی مكتوبی ولایت
معرفتیله ولایت مطبعه‌سنده طبع وتمثیل اولندی

(سالنامه) منسوب اولدیغی ولایت داخلنده کائن الویه وقضا ونواحیده بولنان قصبات وقراده متوطن اهالینک وکرک بادیه نشین اولان عشائر وعربانک طور ومشوارلریله نه مذهب ونه مسلکده اولدقلرینی وصنایع وحرف وزراعتلرینک جنسیله اراضیسنک قوهٔ انباتیه‌سنی وآب وهواسنک جیادت ولطافت ووخامتنی ولایتک شرف ومزیت اصلیه‌سنه دلالت ایلیه‌جک آثار عتیقه وابنیهٔ قدیمه وجدیدهٔ موجوده‌سنی ایلک مطالعه‌ده انظار عامه‌یه کتورمکه خدمت ایدر بر واسطه‌در

بنابرین موصل مطبعه‌سنک مدت کشادی بش سنه‌یه تقرب ایلمش وموصل ایسه کرهٔ ارضده امم سالفه‌دن الک اول توطن وتمدن ایلدیکی اقوام طرفندن اعمار اولنان قدیم برمحل بولنمشدر

بوراسی اگرچه تاریخاً معلوم ونمایان ایسه‌ده بورالرینی بویله ایلک مطالعه‌ده نظرلره چارپه‌جق واسطهٔ نشریه اولان بر سالنامه‌نک چیقارلمسی امرنده که اهمیت آن بآن تزیید ایتمکده ایدی

معلومدرکه بوجهله حقنده اعطا اولنه‌جق معلوماتک تاریخاً مستند اولمق لازم کله‌جکندن بونک مأخذ اصلی وصحیحی بولمق مجرد علم تاریخی تدوین ایدن کتب متداولهٔ معتبرهٔ موجوده‌نک یکان یکان مطالعه‌سنه حصر مشغولیته وبو ایسه اوزون برمدته متوقف اولدیغنه‌بنی بعنه تعالی ایشه مباشرت وسایهٔ معارفوایهٔ جناب علویکانه‌ده مذکور سالنامه ایله ذیلی اولان غایت مختصر بر تاریخچه‌نک بوسنه‌ده نشرینه موفقیت حاصل اولمشدر

مع مافیه بو مثللو سالنامه وتاریخچه‌نک اصول ترتیب وتألیفنده وکرک سائر حالنده تصادف ایدیله‌جکی برچوق سهو وخطا ونقصانی اوله‌جغی درکار ایدوکنه بناءً اثنای مطالعه‌ده طبیعی کوریله‌جک سهو وقصورک عفو ومسامحه ایله کچدیرلمسی قارئین کرام حضراتندن متمنادر

احوال الکواکب وحوادث	الاسبوع	محرم الحرام ٣٠	غروب رومی	غروب افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	اقشام د	اقشام س
رأس سنهٔ هجریه	بازار ایرتسی	١	١٣	٢٥	٤٥	٩	١	٥	٥٢	٧
	صالی	٢	١٤	٢٦	٤٦		١		٥٣	
	جهارشنبه	٣	١٥	٢٧	٤٨		٢		٥٥	
سعد	پنجشنبه	٤	١٦	٢٨	٤٩		٣		٥٧	
	جمعه	٥	١٧	٢٩	٥١		٤		٥٩	
زمن قلق	جمعه ایرتسی	٦	١٨	٣٠	٥٣		٥		١	٨
اول ایام باحور	بازار	٧	١٩	٣١	٥٤		٥		٣	
اغستوس افرنجی	بازار ایرتسی	٨	٢٠	١	٥٦		٦		٦	
	صالی	٩	٢١	٢	٥٨		٧		٨	
	جهارشنبه	١٠	٢٢	٣	٥٩		٨		١٠	
شرف قمر	پنجشنبه	١١	٢٣	٤	١	١٠	٩		١٢	
	جمعه	١٢	٢٤	٥	٣		١٠		١٤	
	جمعه ایرتسی	١٣	٢٥	٦	٥		١١		١٦	
	بازار	١٤	٢٦	٧	٦		١٢		١٨	
استقامت نیرین	بازار ایرتسی	١٥	٢٧	٨	٨		١٣		٢١	

احوال الکواکب وحوادث	الاسبوع	محرم الحرام	غوز رومی	اغستوس افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	اقشام د	اقشام س
نهایت قوهٔ کرما	صالی	١٦	٢٨	٩	١٠	١٠	١٣	٥	٢٣	٨
	چهارشنبه	١٧	٢٩	١٠	١٢		١٤		٢٥	
	پنجشنبه	١٨	٣٠	١١	١٤		١٤		٢٨	
	جمعه	١٩	٣١	١٢	١٦		١٤		٣٠	
اغستوس رومی	جمعه ایرتسی	٢٠	١	١٣	١٨		١٦		٣٢	
اول صوم مریم	پازار	٢١	٢	١٤	٢٠		١٧		٣٥	
	پازار ایرتسی	٢٢	٣	١٥	٢١		١٨		٣٧	
	صالی	٢٣	٤	١٦	٢٣		١٩		٣٩	
	چهارشنبه	٢٤	٥	١٧	٢٥		٢٠		٤٢	
عید تجلی عیسی بحواریین	پنجشنبه	٢٥	٦	١٨	٢٧		٢١		٤٤	
	جمعه	٢٦	٧	١٩	٢٩		٢٢		٤٦	
	جمعه ایرتسی	٢٧	٨	٢٠	٣١		٢٣		٤٩	
	پازار	٢٨	٩	٢١	٣٤		٢٤		٥١	
اجتماع نیرین ذ س ٣٣ ٧	پازار ایرتسی	٢٩	١٠	٢٢	٣٦		٢٥		٥٤	

احوال الكواكب ومواسم	الاسبوع	صفر الخير	اغستوس رومى	اغستوس افرنجى	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
تحويل شمس بسنبله	صالى	١	١١	٢٣	٣٨	١٠	٢٦	٥	٥٦	٨
	جهارشنبه	٢	١٢	٢٤	٤٠		٢٧		٥٨	
	پنجشنبه	٣	١٣	٢٥	٤٢		٢٨		١	٩
طلوع طرفه	جمعه	٤	١٤	٢٦	٤٤		٢٩		٣	
وفات مريم	جمعه ايرتسى	٥	١٥	٢٧	٤٦		٣١		٦	
قرمع الذنب	بازار	٦	١٦	٢٨	٤٨		٣٢		٨	
	بازار ايرتسى	٧	١٧	٢٩	٥٠		٣٣		١١	
	صالى	٨	١٨	٣٠	٥٣		٣٤		١٣	
جلوس همايون	جهارشنبه	٩	١٩	٣١	٥٥		٣٥		١٥	
ايلول افرنجى	پنجشنبه	٢٠	٢٠	١	٥٧		٣٦		١٨	
	جمعه	١١	٢١	٢	٥٩	١٠	٣٧		٢٠	
يهودلك قامش بيرمى	جمعه ايرتسى	١٢	٢٢	٣	١	١١	٣٨		٢٣	
	بازار	١٣	٢٣	٤	٣		٣٩		٢٥	
دخول بالشعاع	بازار ايرتسى	١٤	٢٤	٥	٦		٤٠		٢٨	
	صالى	١٥	٢٥	٦	٨		٤١		٣٠	

احوال الکواکب وهوا	الاسبوع	صفر الخیر	اغستوس رومی	ایلول افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	اکشام د	اکشام س
استقبال نیرین	چهارشنبه	١٦	٢٦	٧	١٠	١١	٤٢	٥	٣٢	٩
تحویل زهر باسد	پنجشنبه	١٧	٢٧	٨	١٢		٤٤		٣٥	
	جمعه	١٨	٢٨	٩	١٤		٤٥		٣٧	
شرف قمر	جمعه ایرتسی	١٩	٢٩	١٠	١٧		٤٦		٤٠	
	بازار	٢٠	٣٠	١١	١٩		٤٧		٤٢	
	بازار ایرتسی	٢١	٣١	١٢	٢١	١١	٤٨	٥	٤٥	٩
ایلول رومی	صالی	٢٢	١	١٣	٢٣		٤٩		٤٧	
	چهارشنبه	٢٣	٢	١٤	٢٦		٥٠		٤٩	
	پنجشنبه	٢٤	٣	١٥	٢٨		٥١		٥٢	
انکسار کرما	جمعه	٢٥	٤	١٦	٣٠		٥٣		٥٤	
	جمعه ایرتسی	٢٦	٥	١٧	٣٢		٥٤		٥٧	
	بازار	٢٧	٦	١٨	٣٥		٥٥		٥٩	
	بازار ایرتسی	٢٨	٧	١٩	٣٧		٥٦		١	١٠
	صالی	٢٩	٨	٢٠	٣٩		٥٧		٤	
ولادت مریم	چهارشنبه	٣٠	٩	٢١	٤٢		٥٨		٦	

احوال الكواكب وعوارض	الاسبوع	ربيع الاول	ايلول رومى	ايلول افرنجى	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
تحويل شمس بميزان	پنجشنبه	١	١٠	٢٢	٤٤	١١	٥٩	٥	٩	١٠
اول فصل خريف	جمعه	٢	١١	٢٣	٤٦		٠٠	٦	١١	
	جمعه ايرتسى	٣	١٢	٢٤	٤٨		٢		١٣	
عيد الصليب	بازار	٤	١٣	٢٥	٥٠		٣		١٦	
	بازار ايرتسى	٥	١٤	٢٦	٥٣		٤		١٨	
	صالى	٦	١٥	٢٧	٥٥		٥		٢٠	
	چهارشنبه	٧	١٦	٢٨	٥٧		٦		٢٣	
	پنجشنبه	٨	١٧	٢٩	٠٠	١٢	٧		٢٥	
تثليث زهره بمشترى	جمعه	٩	١٨	٣٠	٢		٨		٣٧	
تشرين اول افرنجى	جمعه ايرتسى	١٠	١٩	١	٤		١٠		٣٠	
	بازار	١١	٢٠	٢	٦		١١		٣٢	
	بازار ايرتسى	١٢	٢١	٣	٩		١٢		٣٤	
	صالى	١٣	٢٢	٤	١١		١٣		٣٧	
دخول بالشعاع	چهارشنبه	١٤	٢٣	٥	١٣		١٤		٣٩	
	پنجشنبه	١٥	٢٤	٦	١٥		١٥		٤١	

احوال الكواكب ومواسم	الاسبوع	ربیع الاول	ایلول رومی	تشرین اول افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امسا د	امسا س
شرف قمر	جمعه	١٦	٢٥	٧	١٢	١٨	٦	١٦	١٠	٤٣
تحویل زهره بسنبله	جمعه ایرتسی	١٧	٢٦	٨		٢٠		١٧		٤٦
	بازار	١٨	٢٧	٩		٢٢		١٩		٤٨
	بازار ایرتسی	١٩	٢٨	١٠		٢٤		٢٠		٥٠
	صالی	٢٠	٢٩	١١		٢٧		٢١		٥٢
	چهارشنبه	٢١	٣٠	١٢		٢٩		٢٢		٥٤
تشرین اول رومی	پنجشنبه	٢٢	١	١٣		٣١		٢٣		٥٧
	جمعه	٢٣	٢	١٤		٣٣		٢٤		٥٩
تناظر زهره بشمس	جمعه ایرتسی	٢٤	٣	١٥		٣٦		٢٥	١١	١
	بازار	٢٥	٤	١٦		٣٨		٢٦		٣
تناظر سعدین	بازار ایرتسی	٢٦	٥	١٧		٤٠		٢٧		٥
	صالی	٢٧	٦	١٨		٤٢		٢٩		٨
	چهارشنبه	٢٨	٧	١٩		٤٤		٣٠		١٠
اجتماع نیرین	پنجشنبه	٢٩	٨	٢٠		٤٦		٣١		١٢
د س	جمعه	٣٠	٩	٢١		٤٩		٣٢		١٤
١٢ ٣										

احوال الکواکب ومواسم	الاسبوع	ربیع الآخر	تشرین اول رومی	تشرین اول افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
عطارد مع الذنب	جمعه ایرتسی	١	١٠	٢٢	٥١	٢١	٣٣	٦	١٦	١١
تحویل شمس بعقرب	بازار	٢	١١	٢٣	٥٣		٣٤		١٨	
	بازار ایرتسی	٣	١٢	٢٤	٥٥		٣٥		٢٠	
	صالی	٤	١٣	٢٥	٥٧		٣٦		٢٢	
	چهارشنبه	٥	١٤	٢٦	٥٩		٣٧		٣٤	
	پنجشنبه	٦	١٥	٢٧	١	١	٣٨		٣٦	
شدت ریاح	جمعه	٧	١٦	٢٨	٤		٣٩		٢٨	
	جمعه ایرتسی	٨	١٧	٢٩	٦		٤٠		٣٠	
طلوع سماك	بازار	٩	١٨	٣٠	٨		٤١		٣٢	
	بازار ایرتسی	١٠	١٩	٣١	١٠		٤٢		٣٤	
تشرین ثانی افرنجی	صالی	١١	٢٠	١	١٢		٤٣		٣٦	
	چهارشنبه	١٢	٢١	٢	١٤		٤٤		٣٨	
	پنجشنبه	١٣	٢٢	٣	١٦		٤٥		٣٩	
	جمعه	١٤	٢٣	٤	١٨		٤٦		٤١	
خسوف	جمعه ایرتسی	١٥	٢٤	٥	٢٠		٤٧		٤٣	

احوال الکواکب ومواسم	الاسبوع	ربیع الآخر	تشرین اول رومی	تشرین ثانی افرنجی	طلوع شمس د	س	ظهر د	س	امساك د	س
	بازار	١٦	٢٥	٦	٢٢	١	٤٨	٦	٤٥	١١
روزقاسم	بازار ایرتسی	١٧	٢٦	٧	٢٤		٤٩		٤٧	
	صالی	١٨	٢٧	٨	٢٥		٥٠		٤٨	
	چهارشنبه	١٩	٢٨	٩	٢٧		٥١		٥٠	
شرف قمر	پنجشنبه	٢٠	٢٩	١٠	٢٩		٥٢		٥٢	
	جمعه	٢١	٣٠	١١	٣١		٥٣		٥٤	
	جمعه ایرتسی	٢٢	٣١	١٢	٣٣		٥٤		٥٥	
تشرین ثانی رومی	بازار	٢٣	١	١٣	٣٥		٥٥		٥٧	
	بازار ایرتسی	٢٤	٢	١٤	٣٦		٥٦		٥٨	
ممتزج	صالی	٢٥	٣	١٥	٣٨		٥٦		٠٠	١٢
	چهارشنبه	٢٦	٤	١٦	٤٠		٥٧		١	
نزول شبنم	پنجشنبه	٢٧	٥	١٧	٤١		٥٨		٣	
	جمعه	٢٨	٦	١٨	٤٣		٥٩		٤	
[illegible]	جمعه ایرتسی	٢٩	٧	١٩	٤٥		٠٠	٧	٦	

احوال الكواكب وحوادثهم	الاسبوع	جمادی الاول	تشرین ثانی رومی	تشرین ثانی افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
	بازار	١	٨	٢٠	٤٦	١	١	٧	٧	١٢
	بازار ایرتسی	٢	٩	٢١	٤٨		٢		٩	
تحویل شمس بعقرب	صالی	٣	١٠	٢٢	٤٩		٣		١٠	
	جهارشنبه	٤	١١	٢٣	٥٠		٣		١١	
ممتزج	پنجشنبه	٥	١٢	٢٤	٥٢		٤		١٢	
	جمعه	٦	١٣	٢٥	٥٣		٥		١٤	
سعد	جمعه ایرتسی	٧	١٤	٢٦	٥٥		٥		١٥	
شرف شمس	بازار	٨	١٥	٢٧	٥٦		٦		١٦	
	بازار ایرتسی	٩	١٦	٢٨	٥٧		٧		١٧	
	صالی	١٠	١٧	٢٩	٥٨		٧		١٨	
	جهارشنبه	١١	١٨	٣٠	٥٩		٨		١٩	
كانون اول افرنجی	پنجشنبه	١٢	١٩	١	١	٢	٨		٢٠	
	جمعه	١٣	٢٠	٢	٢		٩		٣١	
	جمعه ایرتسی	١٤	٢١	٣	٣		٩		٢٢	
دخول مریم بمعبد	بازار	١٥	٢٢	٤	٤		١٠		٢٣	

احوال الکواکب ووقایع	الاسبوع	جمادی الاول	تشرین ثانی رومی	کانون اول افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
	پازارایرتسی	۱۶	۲۳	۵	۵	۲	۱۰	۷	۳٤	۲
	صالی	۱۷	۲٤	٦	۵		۱۰		۳٤	
طلوع اکلیل	جهارشنبه	۱۸	۲۵	۷	٦		۱۱		۳۵	
	پنجشنبه	۱۹	۲٦	۸	۷		۱۱		۳٦	
اخر سقوط اوراق	جمعه	۲۰	۲۷	۹	۸		۱۱		۳۷	
	جمعه ایرتسی	۲۱	۲۸	۱۰	۸		۱۲		۳۷	
	پازار	۲۲	۲۹	۱۱	۹		۱۲		۲۸	
قره قیش فورتنه‌سی	پازار ایرتسی	۲۳	۳۰	۱۲	۱۰		۱۳		۳۸	
کانون اول رومی	صالی	۲٤	۱	۱۳	۱۰		۱۳		۳۸	
یهودك قنادیل بیرمی ایام ۸	جهارشنبه	۲۵	۳	۱٤	۱۰		۱۳		۳۹	
	پنجشنبه	۲٦	۳	۱۵	۱۰		۱۳		۳۹	
سعد	جمعه	۲۷	٤	۱٦	۱۰		۱۳		۳۰	
	جمعه ایرتسی	۲۸	۵	۱۷	۱۱		۱۳		۳۰	
	بازار	۲۹	٦	۱۸	۱۲		۱۳		۳۰	
اول شب یلدا	پازارایرتسی	۳۰	۷	۱۹	۱۲		۱۳		۳۰	۱۰

احوال الکواکب وهواسم	الاسبوع	جماذی الاخر	کانون اول رومی	کانون اول افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	اخشام د	اخشام س
	صالی	١	٨	٢٠	١٢	٢	١٣	٧	٣٠	١٢
	چهارشنبه	٢	٩	٢١	١٢		١٣		٣٠	
اول اربعین	پنجشنبه	٣	١٠	٢٢	١٣		١٣		٣٠	
تحویل شمس جدی	جمعه	٤	١١	٢٣	١٣		١٣		٣٠	
	جمعه ایرتسی	٥	١٢	٢٤	١٢		١٣		٣٠	
	بازار	٦	١٣	٢٥	١٣		١٣		٣٠	
اخر شب یلدا	بازار ایرتسی	٧	١٤	٢٦	١١		١٣		٣٠	
ممتزج	صالی	٨	١٥	٢٧	١١		١٣		٣٠	
	چهارشنبه	٩	١٦	٢٨	١١		١٣		٢٩	
صوم یهود	پنجشنبه	١٠	١٧	٢٩	١٠		١٣		٢٩	
	جمعه	١١	١٨	٣٠	١٠		١٢		٢٨	
وفات دانیال	جمعه ایرتسی	١٢	١٩	٣١	٩		١٣		٢٨	
کانون ثانی افرنجی	بازار	١٣	٢٠	١	٩		١٣		٢٧	
سنه	بازار ایرتسی	١٤	٢١	٢	٨		١٣		٢٧	
١٨٩٣	صالی	١٥	٢٢	٣	٧		١١		٢٦	

احوال الكواكب ومواسم	الاسبوع	جمادی الآخر	كانون اول رومی	كانون ثانی افرنجی	طلوع شمس د	س	ظهر د	س	امساك د	س
	جهارشنبه	١٦	٢٣	٤	٧	٢	١١	٧	٣٦	١٢
	پنجشنبه	١٧	٢٤	٥	٦		١٠		٣٥	
شب ملاد عیسی عم	جمعه	١٨	٢٥	٦	٥		١٠		٣٤	
اول قره قونجلوز	جمعه ایرتسی	١٩	٢٦	٧	٤		١٠		٣٣	
	بازار	٢٠	٢٧	٨	٣		٩		٣٢	
	بازار ایرتسی	٢١	٢٨	٩	٢		٩		٣٢	
	صالی	٢٢	٢٩	١٠	٠٠	٢	٨		٣١	
شرف قمر	جهارشنبه	٢٣	٣٠	١١	٥٩	١	٨		٣٠	
	پنجشنبه	٢٤	٣١	١٢	٥٩		٧		١٩	
كانون ثانی رومی	جمعه	٢٥	١	١٣	٥٨		٦		١٨	
رأس سنهٔ رومی	جمعه ایرتسی	٢٦	٣	١٤	٥٧		٦		١٧	
	بازار	٢٧	٣	١٥	٥٥		٥		١٦	
اخر قره قونجلوز	بازار ایرتسی	٢٨	٤	١٦	٥٤		٥		١٤	
فرتنه	صالی	٢٩	٥	١٧	٥٢		٤		١٣	

احوال الکواکب وهوا	الاسبوع	رجب الفرد	کانون ثانی رومی	کانون ثانی افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	اقسام د	اقسام س
الصلیب فی الماء	جهارشنبه	١	٦	١٨	٥١	١	٣		١٢	١٢
	پنجشنبه	٢	٧	١٩	٥٠		٢		١١	
	جمعه	٣	٨	٢٠	٤٨		١		٩	
لیلهٔ رغائب	جمعه ایرتسی	٤	٩	٢١	٤٧		٠٠	٧	٨	
ربل شمس بدلو	بازار	٥	١٠	٢٢	٤٥		٥٩	٦	٧	
	بازار ایرتسی	٦	١١	٢٣	٤٤		٥٩		٥	
شدة سرما	صالی	٧	١٣	٢٤	٤٢		٥٨		٤	
	جهارشنبه	٨	١٣	٢٥	٤٢		٥٧		٢	
سعد	پنجشنبه	٩	١٤	٢٦	٣٩		٥٦		١	
	جمعه	١٠	١٥	٢٧	٣٧		٥٥		٥٩	١١
	جمعه ایرتسی	١١	١٦	٢٨	٣٦		٥٤		٥٨	
	بازار	١٢	١٧	٢٩	٣٤		٥٣		٥٦	
اخرار بعین	بازار ایرتسی	١٣	١٨	٣٠	٣٢		٥٣		٥٤	
اول خمسین	صالی	١٤	١٩	٣١	٣٠		٥٢		٥٣	
شباط افرنجی	چهارشنبه	١٥	٢٠	١	٢٨		٥١		٥١	

احوال الکواکب ومواسم	الاسبوع	رجب الفرد	کانون ثانی رومی	شباط افرنجی	طلوع شمس د	س	طلوع فجر د	س	امساک د	س
فورتنه	پنجشنبه	١٦	٢١	٢	٢٦	١	٥٠	٦	٤٩	١١
	جمعه	١٧	٢٢	٣	٢٤		٤٩		٤٨	
	جمعه ایرتسی	١٨	٢٣	٤	٢٢		٤٨		٤٦	
	بازار	١٩	٢٤	٥	٢١		٤٧		٤٥	
غایت قوهٔ سرما	بازار ایرتسی	٢٠	٢٥	٦	١٩		٤٦		٤٣	
	صالی	٢١	٢٦	٧	١٧		٤٥		٤٠	
	چهارشنبه	٢٢	٢٧	٨	١٥		٤٤		٣٨	
	پنجشنبه	٢٣	٢٨	٩	١٣		٤٣		٣٧	
طلوع رایح	جمعه	٢٤	٢٩	١٠	١١		٤٢		٣٥	
	جمعه ایرتسی	٢٥	٣٠	١١	٩		٤١		٣٣	
	بازار	٢٦	٣١	١٢	٦		٤٠		٣١	
لیلهٔ معراج النبی ع م	بازار ایرتسی	٢٧	١	١٣	٤		٤٠		٢٩	
شباط رومی	صالی	٢٨	٢	١٤	٣		٣٩		٢٧	
	چهارشنبه	٢٩	٣	١٥	٢		٣٨		٢٥	
عید الشمع للقمامه	پنجشنبه	٣٠	٤	١٦	٠٠	١	٣٧		٣٣	

احوال الكواكب و حوادث	الاسبوع	شعبان المعظم	شباط رومى	شباط افرنجى	طلوع شمس د	س	ظهر د	س	امساك د	س
	جمعه	١	٥	١٧	٥٨	١٢	٣٥	٦	٢٠	١٣
جزء اول	جمعه ایرتسى	٢	٦	١٨	٥٦		٣٤		١٩	
	بازار	٣	٧	١٩	٥٤		٣٣		١٧	
پرهيز كبير عسوى	بازار ایرتسى	٤	٨	٢٠	٥٢		٣٢		١٥	
	صالى	٥	٩	٢١	٤٩		٣١		١٣	
فورتنه	چهارشنبه	٦	١٠	٢٢	٤٧		٣٠		١٠	
	پنجشنبه	٧	١١	٢٣	٤٥		٢٩		٨	
	جمعه	٨	١٢	٢٤	٤٣		٢٨		٦	
	جمعه ایرتسى	٩	١٣	٢٥	٤١		٢٧		٤	
جزء ثانى فى الماء	بازار	١٠	١٤	٢٦	٣٨		٢٦		٣	
امدن لقلق	بازار ایرتسى	١١	١٥	٢٧	٣٦		٢٤		٠٠	١١
انكلر سرما	صالى	١٢	١٦	٢٨	٣٤		٢٣		٥٧	١٠
مارت افرنجى	چهارشنبه	١٣	١٧	١	٣٢		٢٢		٥٥	
يهود شكر بيرامى	پنجشنبه	١٤	١٨	٢	٢٩		٢١		٥٣	
ليلهٔ برات شريف	جمعه	١٥	١٩	٣	٢٧		٣٠		٥١	

احوال الكواكب ومواسم	الاسبوع	شعبان المعظم	شباط رومی	مارت افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
ولادت همایون	جمعه ایرتسی	١٦	٢٠	٤	٢٥	١٢	١٩	٦	٤٨	١٠
جرهٔ ثالث بخاك	بازار	١٧	٢١	٥	٢٣		١٨		٤٦	
	بازار ایرتسی	١٨	٢٢	٦	٢٠		١٧		٤٤	
	صالی	١٩	٢٣	٧	١٨		١٥		٤٢	
اول برد عجوز	چهارشنبه	٢٠	٢٤	٨	١٦		١٤		٣٩	
	پنجشنبه	٢١	٢٥	٩	١٣		١٣		٣٧	
فورتنهٔ حسوم	جمعه	٢٢	٢٦	١٠	١١		١٢		٣٥	
	جمعه ایرتسی	٢٣	٢٧	١١	٩		١١		٣٢	
	بازار	٢٤	٢٨	١٢	٧		١٠		٣٠	
مارت رومی رأس سنهٔ مالیه	بازار ایرتسی	٢٥	١	١٣	٥		٨		٢٧	
	صالی	٢٦	٢	١٤	٣		٧		٢٥	
	چهارشنبه	٢٧	٣	١٥	٠٠	١٢	٦		٢٢	
	پنجشنبه	٢٨	٤	١٦	٥٧	١١	٥		٢٠	
اخر برد عجوز	جمعه	٢٩	٥	١٧	٥٥	١١	٤		١٨	

احوال الكواكب وحوادث	الاسبوع	رمضان المبارك	مارت رومی	مارت افرنجی	طلوع شمس س	طلوع شمس د	ظهر س	ظهر د	امساك س	امساك د
انكشاف ازهار	جمعه ایرتسی	١	٦	١٨	١١	٥٢	٦	٢	١٠	١٥
	بازار	٢	٧	١٩		٤٩		١		١٣
	بازار ایرتسی	٣	٨	٢٠		٤٧	٦	٠٠		١٠
نوروز سلطانی	صالی	٤	٩	٢١		٤٤	٥	٥٩		٨
	چهارشنبه	٥	١٠	٢٢		٤٢		٥٨		٦
	پنجشنبه	٦	١١	٢٣		٣٩		٥٧		٣
ملایم هوا	جمعه	٧	١٢	٢٤		٣٦		٥٦		١
سعد	جمعه ایرتسی	٨	١٣	٢٥		٣٤		٥٤	٩	٥٨
	بازار	٩	١٤	٢٦		٣٢		٥٣		٥٦
	بازار ایرتسی	١٠	١٥	٢٧		٢٩		٥٢		٥٣
	صالی	١١	١٦	٢٨		٢٧		٥١		٥١
قزلغجق فورتنه‌سی	چهارشنبه	١٢	١٧	٢٩		٢٥		٥٠		٤٩
	پنجشنبه	١٣	١٨	٣٠		٢٣		٤٩		٤٦
	جمعه	١٤	١٩	٣١		٢٠		٤٨		٤٤
نيسان افرنجی	جمعه ایرتسی	١٥	٢٠	١		١٨		٤٧		٤١

احوال الکواکب ومواسم	الاسبوع	رمضان المبارك	مارت رومی	نیسان افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
کوزل هوا	بازار	١٦	٢١	٢	١٦	١١	٤٥	٥	٣٩	٩
	بازار ایرتسی	١٧	٢٢	٣	١٣		٤٤		٣٦	
	صالی	١٨	٢٣	٤	١١		٤٣		٣٤	
	چهارشنبه	١٩	٢٤	٥	٩		٤٢		٣١	
حرارت	پنجشنبه	٢٠	٢٥	٦	٧		٤١		٢٩	
	جمعه	٢١	٢٦	٧	٤		٤٠		٢٦	
	جمعه ایرتسی	٢٢	٢٧	٨	٢		٣٩		٢٤	
	بازار	٢٣	٢٨	٩	٠٠	١١	٣٨		٢١	
بقیهٔ سرخ	بازار ایرتسی	٢٤	٢٩	١٠	٥٨	١٠	٣٦		١٩	
	صالی	٢٥	٣٠	١١	٥٦		٣٥		١٧	
یهود خمور بیرامی	چهارشنبه	٢٦	٣١	١٢	٥٣		٣٤		١٤	
لیلهٔ قدر	پنجشنبه	٢٧	١	١٣	٥١		٣٣		١٢	
	جمعه	٢٨	٢	١٤	٤٩		٣٢		٩	
	جمعه ایرتسی	٢٩	٣	١٥	٤٧		٣١		٧	
یوم عرفه	بازار	٣٠	٤	١٦	٤٥		٣٠		٤	

احوال الكواكب وحوادث	الاسبوع	شوال المكرم	نيسان رومى	نيسان افرنجى	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	اقشام د	اقشام س
صلاة عيد	بازار ایرتسی	١	٥	١٧	٤٣	١٠	٢٩	٥	٢	٩
د ١٣ س ١١	صالی	٢	٦	١٨	٤١		٢٨		٥٩	٨
ـنـهٔ ثور	جهارشنبه	٣	٧	١٩	٣٩		٢		٥٧	
	پنجشنبه	٤	٨	٢٠	٣٦		٦		٥٤	
شرف شمس	جمعه	٥	٩	٢١	٣٤		٢٥		٥٢	
	جمعه ایرتسی	٦	١٠	٢٢	٣٢		٢٤		٥٠	
ممتزج	بازار	٧	١١	٢٣	٣٠		٢٣		٤٧	
	بازار ایرتسی	٨	١٢	٢٤	٢٨		٢٢		٤٥	
	صالی	٩	١٣	٢٥	٢٦		٢١		٤٣	
	جهارشنبه	١٠	١٤	٢٦	٢٤		٢٠		٤٠	
طلوع عن الشعاع	پنجشنبه	١١	١٥	٢٧	٢٣		١٨		٣٨	
مـعـد	جمعه	١٢	١٦	٢٨	٢٠		١٧		٣٥	
	جمعه ایرتسی	١٣	١٧	٢٩	١٨		١٦		٣٣	
	بازار	١٤	١٨	٣٠	١٦		١٥		٣١	
مايس فرنجى	بازار ایرتسی	١٥	١٩	١	١٤		١٤		٢٨	

احوال الكواكب ومواسم	الاسبوع	شوال المكرم	نيسان رومي	مايس افرنجي	طلوع شمس		ظهر		اقشام	
					د	س	د	س	د	س
ازدياد فرات	صالی	١٦	٢٠	٢	١٢	١٠	١٤	٥	٢٦	٨
ممتزج	جهارشنبه	١٧	٢١	٣	١٠		١٣		٢٤	
	پنجشنبه	١٨	٢٢	٤	٩		١٢		٣١	
روز خضر	جمعه	١٩	٢٣	٥	٧		١١		١٩	
	جمعه ایرتسی	٢٠	٢٤	٦	٥		١٠		١٧	
	بازار	٢١	٢٥	٧	٣		٩		١٥	
شرف قمر	بازارایرتسی	٢٢	٢٦	٨	١		٨		١٣	
	صالی	٢٣	٢٧	٩	٠٠	١٠	٧		١٠	
حبوب باد جنوبی	جهارشنبه	٢٤	٢٨	١٠	٥٨	٩	٦		٨	
سعد	پنجشنبه	٢٥	٢٩	١١	٥٦		٦		٦	
	جمعه	٢٦	٣٠	١٣	٥٤		٥		٤	
مايس رومی	جمعه ایرتسی	٢٧	١	١٣	٥٣		٤		٢	
	بازار	٢٨	٢	١٤	٥١		٣		٠٠	٨
	بازارایرتسی	٢٩	٣	١٥	٥٠		٢		٥٨	٧

احوال الكواكب وحوادثها	الاسبوع	ذی القعده	مارتی رومی	مارتی افرنجی	طلوع شمس ه	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
	صالی	١	٤	١٦	٤٨	٩	١	٥	٥٦	٧
	چهارشنبه	٢	٥	١٧	٤٧		١		٥٤	
	پنجشنبه	٣	٦	١٨	٤٥		؞	٥	٥٢	
قولونيه فورتنه‌سی	جمعه	٤	٧	١٩	٤٤		٥٩	٤	٥٠	
	جمعه ایرتسی	٥	٨	٢٠	٤٢		٥٩		٤٨	
	بازار	٦	٩	٢١	٤١		٥٨		٤٦	
سعد	بازارایرتسی	٧	١٠	٢٢	٣٩		٥٧		٤٤	
ممتزج	صالی	٨	١١	٢٣	٣٨		٥٧		٤٣	
	چهارشنبه	٩	١٢	٢٤	٣٧		٥٦		٤١	
تحویل شمس بجوزه	پنجشنبه	١٠	١٣	٢٥	٣٥		٥٥		٣٩	
عروج عیسی	جمعه	١١	١٤	٢٦	٣٤		٥٥		٣٨	
ع م	جمعه ایرتسی	١٢	١٥	٢٧	٣٣		٥٤		٣٦	
ممتزج	بازار	١٣	١٦	٢٨	٣٢		٥٣		٣٥	
	بازارایرتسی	١٤	١٧	٢٩	٣١		٥٣		٣٣	
شرف قمر	صالی	١٥	١٨	٣٠	٣٠		٥٢		٣٢	

احوال الكواكب ووقايع	الاسبوع	ذی القعده	مایس رومی	مایس افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
اول رياح بوارح	چهارشنبه	١٦	١٩	٣١	٢٩	٩	٥٢	٤	٣٠	٧
	پنجشنبه	١٧	٢٠	١	٢٨		٥١		٢٩	
حزيران افرنجى يهودلك كل بيرامى	جمعه	١٠	٢١	٢	٢٧		٥١		٢٨	
	جمعه ایرتسی	١٩	٢٢	٣	٢٦		٥٠		٢٧	
	بازار	٢٠	٢٣	٤	٢٥		٥٠		٢٦	
	بازار ایرتسی	٢١	٢٤	٥	٢٤		٤٩		٢٥	
	صالی	٢٢	٢٥	٦	٢٤		٤٩		٢٤	
شرف قمر	چهارشنبه	٢٣	٢٦	٧	٢٣		٤٩		٢٣	
	پنجشنبه	٢٤	٢٧	٨	٢٢		٤٩		٢٢	
سعد	جمعه	٢٥	٢٨	٩	٢٢		٤٨		٢١	
	جمعه ایرتسی	٢٦	٢٩	١٠	٢١		٤٨		٣٠	
شرف شمس	بازار	٢٧	٣٠	١١	٢١		٤٨		١٩	
	بازار ایرتسی	٢٨	٣١	١٢	٢٠		٤٨		١٩	
حزيران رومى	صالی	٢٩	١	١٣	٢٠		٤٧		١٨	
	چهارشنبه	٣٠	٢	١٤	١٩		٤٧		١٧	

احوال الکواکب وهوا	الاسبوع	ذی الحجه	۷ حزیران رومی	۷ حزیران افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	امساك د	امساك س
وزیدن باد جنوبی	پنجشنبه	۱	۳	۱۴	۱۹	۹	۴۷	٤	۱۷	۷
	جمعه	۲	٤	۱۵	۱۹		٤۷		۱۷	
	جمعه ایرتسی	۳	٥	۱۶	۱۸		٤۷		۱۶	
اول نهی مسهل	بازار	٤	۶	۱۷	۱۸		٤۷		۱۶	
	بازار ایرتسی	٥	۷	۱۸	۱۸		٤۷		۱۶	
	صالی	۶	۸	۱۹	۱۸		٤۷		۱۶	
	چهارشنبه	۷	۹	۲۰	۱۸		٤۷		۱۶	
طلوع دبران	پنجشنبه	۸	۱۰	۲۱	۱۸		٤۷		۱۶	
یوم عرفه	جمعه	۹	۱۱	۲۲	۱۸		٤۷		۱۶	
صلاة عید اضحی	جمعه ایرتسی	۱۰	۱۲	۲۳	۱۸		٤۷		۱۶	
	بازار	۱۱	۱۳	۲٤	۱۸		٤۷		۱۶	
گون دونمی	بازار ایرتسی	۱۲	۱٤	۲٥	۱۹		٤۷		۱۷	
	صالی	۱۳	۱٥	۲۶	۱۹		٤۷		۱۷	
	چهارشنبه	۱٤	۱۶	۲۷	۱۹		٤۷		۱۷	
سعد	پنجشنبه	۱٥	۱۷	۲۸	۲۰		٤۷		۱۸	

احوال الکواکب ومواسم	الاسبوع	شهور عربی	شهور رومی	شهور افرنجی	طلوع شمس د	طلوع شمس س	ظهر د	ظهر س	مساء د	مساء س
	جمعه	۱۶	۱۸	۲۹	۲۵	۱۲	۱۹	۶	۴۸	۰
عوز افرنجی	جمعه ایرتسی	۱۷	۱۹	۳۰	۲۳		۱۸		۴۶	
	بازار	۱۸	۲۰	۱	۲۰		۱۷		۴۴	
اول باد سموم	بازار ایرتسی	۱۹	۲۱	۲	۱۸		۱۵		۴۲	
	صالی	۲۰	۲۲	۳	۱۶		۱۴		۳۹	
	چهارشنبه	۲۱	۲۳	۴	۱۳		۱۳		۳۷	
	پنجشنبه	۲۲	۲۴	۵	۱۱		۱۲		۳۵	
آتش کیجه‌سی	جمعه	۲۳	۲۵	۶	۹		۱۱		۳۲	
زرع زعفران	جمعه ایرتسی	۲۴	۲۶	۷	۷		۱۰		۳۰	
آخر ریاح بوارح	بازار	۲۵	۲۷	۸	۵		۸		۲۷	
	بازار ایرتسی	۲۶	۲۸	۹	۳		۷		۲۵	
	صالی	۲۷	۲۹	۱۰	۰۰	۱۲	۶		۲۲	
	چهارشنبه	۲۸	۳۰	۱۱	۵۷	۱۱	۵		۲۰	
عوز رومی	پنجشنبه	۲۹	۱	۱۲	۵۵	۱۱	۴		۱۸	
	جمعه	۳۰	۲	۱۳						

وقايع مشهوره تاريخ حدوثلرى اعتباريله ايكى قسمدركه برطاقمى قبل الهجره حادث اولان وقايع وقسم ديكرى بعد الهجره وقوعه كلان حوادثدر

﴿ هجرتدن مقدم ﴾

سنين	
٦٢١٢	تقويم التواريخ اعتبارنجه خلقت آدم عليه السلام
٤٥٨٣	اوروپالولرك ضبط وتحريرلرى موجبنجه هبوط آدم عليه السلام
٣٩٧٤	طوفان نوح عيله السلام
٣٥٤٨	مصرك ابتداى معموريتى
٢٨١٢	ملوك بنى آثورك ابتداى ظهورى
٢٥٨٠	ابراهيم عليه السلامك ولادتى
٢٤٨٠	اسماعيل عليه السلامك ختانى
٢٣١٧	يعقوب عليه السلامك مصرى تشريفلرى
٢٢٩١	مصرده يدى سنه ممتد اولان قحط وغلا
٢١٧٦	فرعونك مصرده اطفال ذكورى اعدامى
٢١١٦	لاتين قراليتنك ابتداى تشكلى
٢٠٧٥	آتنه قراليتنك ابتداى تشكلى
٢٠٧٥	موسى عليه السلامك مصردن خروجلرى
٢٠٢٤	ملوك يهودك ابتداى حكومتى
١١٩٣	سراى بزونده بزانسيونك ابتداى بنا واسكانى
١٧٠٩	اتنه حكومتنك جمهوريته انقلابى
١٦٣٧	داود عليه السلامك بريه الشامه پادشاهلغى

سنین	
١٥٥٨	سلیمان علیه السلامك پادشاهلغی
١٤٧٠	سلانیك جانبنده واقع ماكدونیا حكومتنك ابتداسی
١٣٥٢	ملوك بنی آثوردن بابل حكومتنك ایرلسی
١٣٣٧	روما شهرینك بنا اولنمسی
١١٥٥	بابل قرالی بخت النصرك بریة الشام وقدس شریفی تخریبی
١١١٠	عجم پادشاهلغنك كتابیان طبقه‌سنه انتقالی
١١٠٨	مصری عجملرك استیلاسی
٩١٦	اسكندرك مصری عجملردن استردادی
٩١٠	اسكندرك ایرانی استیلاسی ودارانك قتلی
٧٠٧	ماكدونیا قرالیغنك روما جمهوریتنه التحاقی
٦١٣	مصرك رومایه التحاقی
٥٨٣	حضرت عیسی علیه السلامك میلادی
٥١٧	رومادە پاپا نصبی
٤٨٤	جام ایجادی
٣٦٨	طبقهٔ ساسانیانك ظهوری
٢٣٤	ایاصوفیه‌نك بناسی
٢٠١	صونرازوسنك ایجادی
١٦٣	فرانسه قرالیغنك ابتدای تشكلی
٥٣	ولادت حضرت رسالتپناهی
٤٠	توپ قلمنك ایجادی
٣٣	له قرالیغنك تشكلی

۲۵	اسفوچیا قرالیتنك تشكلی
۱۴	انكلیز قرالیتنك تشكلی
۱۱	اسپانیا قرالیتنك تشكلی

هجرتدن مؤخر

سنین	
۱	هجرت نبویه علیه افضل التحیه
۱۰	حج وداع
۱۰	ارتحال حضرت پیغمبر علیه السلام
۱۰	خلافت حضرت ابوبكر رضی الله عنه
۱۳	خلافت حضرت عمر رضی الله عنه
۱۴	بناء بصره
۱۴	فتح شام
۱۹	فتح قیصریه
۲۰	فتح مصر
۲۴	خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه
۲۷	فتح جزیرهٔ القبریس
۳۵	خلافت حضرت علی رضی الله عنه
۳۶	استانبولك ایلك محاصرهسی

سنین	
۴۰	ابتدای ظهور باروت
۴۰	ملوك امویهنك ظهوری
۴۹	غلطهده واقع عرب جامعنك اولكی بناسی
۶۱	وقعهٔ دلسوز كربلا
۷۵	ضرب سكهٔ اسلامیه
۸۰	ولادت امام اعظم رحمة الله علیه
۸۲	سجلیا جزیرهسیله مسینا بوغازینك فتحی
۹۲	اسلاملرك اندلس دیارینه عبورلری
۹۵	غلطه جامعنك ایكنجی بناسی
۱۲۰	ایجاد كاغد
۱۲۱	عربلر بیننده علم كیمیانك شیوعی
۱۳۲	ملوك بنی امیهنك انقراضی
۱۳۳	ظهور دولت آل عباس
۱۳۹	اندلسده بنی امیهنك تشكلی
۱۵۰	وفات امام اعظم علیه رحمة الله

سنین	
١٦١	هارون رشیدك اسكداره ورودی
١٨٢	دانیمارقه قرالیتنك تشكلی
٢٩٧	مغربده دولت فاطمیه‌نك تشكلی
٣٦٢	روسیه دولتنك تشكلی
٤٢٣	اندلسده بنی امیه‌نك انقراضی
٤٢٣	دولت سلجوقیه‌نك ظهوری
٤٥٦	مجار قرالیتنك تشكلی
٥١٦	ایجاد ساعت
٥٢٩	پورتكیز قرالیتنك تشكلی
٥٦٧	ملوك ایوبیه‌نك انقراضی
٦٠٤	مولد شریف قرائتنك ابتدی اجراسی
٦٣١	وفات حضرت مولانا
٦٥٦	دولت عباسیه‌نك انقراضی
٦٨٦	كوزلك ایجادی
٦٨٧	كمیلرده استعمال اولنان پوصله‌نك ایجادی
٦٨٧	دولت سلجوقیه‌نك انقراضی
٦٨٧	دولت علیهٔ عثمانیه‌نك ظهوری
٦٨٨	شهریاران عثمانیان نام جلیلنه ابتدای قرائت خطبه
٦٩٩	دولت علیهٔ عثمانیه‌نك استقلالی
٧٧١	فتح بروسه

سنین	
٧٢٨	ضرب سكهٔ عثمانیه
٧٢٩	دولت علیه‌ده موظف عسكرینك تنظیمی
٧٥٨	شهزاده سلیمان پاشانك بحر آروم ابلنه كچوب كلیبولی‌یی فتحلری
٧٦٢	طوپ ایجادی
٧٦٣	فتح ادرنه
٧٨٤	مصرده دولت جراكسه ظهوری
٧٩١	قوصوه محاربه‌سی
٧٩١	وفات شاه محمد بهاء الدین نقشبندی قدس سره
٧٩٦	فتح سلانیك و یكی شهر
٧٩٧	بروسه‌ده جامع كبیرك بناسی
٧٩٨	فتح نیكبولی
٨٠٤	وقعهٔ تیمور
٨٢٥	فتح بانیه
٨٤٨	وقعهٔ وارنه
٨٥٠	صنعت طباعتك ایجادی
٨٥٧	قوصوه وقعهٔ ثانیه‌سی سلطان مرادك مظفریتی
٨٥٧	روم ایلی حصارینك بناسی
٨٥٧	فتح استانبول

سنین	
٨٥٨	اسکی سرایك بناسی
٨٦٢	امریقانك کشفی
٨٦٥	بنی ایوب دولتنك انقراضی
٨٦٧	فاتح جامعنك بناسی
٨٦٨	اتمام جامع فاتح
٨٧٣	سرای جدیدك بناسی
٨٧٥	« « اتمامی
٨٨٠	منکلی کرایخانك دولت عثمانیه‌یه اطاعتی
٨٩٢	کمال رئیسك دونما ایله اسپانیایه عزیمتی
٩٠٣	بنای جامع سلطان بایزید
٩٠٣	امید برونی طریقنك کشفی
٩٢٠	وقعهٔ چالدران
٩٢٢	قپون ساعتنك ایجادی
٩٢٢	فتح حلب وشام
٩٢٣	درسعادتده ترسانه‌نك بناسی
٩٢٦	فتح مصر
٩٣٢	سلطان سلیمانك فرانسه‌یی حمایه‌سی
٩٣٥	ویانه برنجی محاصره‌سی
٩٣٧	ماصی غزالینك هلاکی
٩٤٤	عدنك تسخیری

سنین	
٩٤٧	ایمپراطور قارلوسك هزیمتی
٩٥٧	سلیمانیه جامعنك انشاسنه شروع اولنمسی
٩٥٩	مجارقرالینك نمچه ایمپراطورلغنه التحاقی
٩٦١	بحر محیط شرقیه سیدی رئیسك برنجی سفری
٩٦٥	سلیمانیه جامعنك اتمامی
٩٧٩	قلیج علی پاشانك قپودان دریا نصبی
٩٨٥	اهل اسلامك اندلسدن چقدیغی
٩٨٧	انشاء رصد تقی الدین وحساب اصول اعشاری
١٠١٢	ممالك اسلامیه‌ده دخان ظهوری
١٠٥٠	انفیه‌نك اسلامبولده شیوع استعمالی
١٠٥١	اوروپا غزته‌لرینك ایجادی
١٠٩٤	ویانه‌نك ایکنجی محاصره‌سی
١١١٦	بیوك پترونك روسیه‌یه نظام وضعی
١١٣٥	اسکدارده دارالطباعه تأسیسی
١١٦٧	تلقیح بقری اختراعی
١١٩٩	بالون ایجادی
١٢٠١	تلغراف ایجادی

سنین

١٢١٣ فرانسه‌لولرك مصره استیلاسی

١٢١٥ طاش باصمه‌سنك ایجادی

١٢١٦ مصرك فرانسه‌لولردن استخلاصی

١٢٢٢ وابور ماكنه‌سنك ایجادی

١٢٢٢ آوروپا مصالحهٔ عمومیه‌سی

١٢٤٠ تیمور یول ایجادی

١٢٤١ وقعهٔ خیریه و تأسیس عساكر نظامیه

١٢٤٢ مكتب طبیه‌نك تأسیسی

١٢٥٣ جسر عتیقك انشاسی

١٢٥٤ قرانتینه نظامنك وضعی

١٢٥٥ تنظیمات خیریه

١٢٦٠ جسر جدیدك انشاسی

١٢٦٣ مكاتب رشدیه‌نك تأسیسی

١٢٧٨ طورپیل تعبیر اولنان دكز لغملرینك ایجادی

١٢٨١ تشكیلات ولایات

١٢٨١ اصلاحخانه‌لر تأسیسی

١٢٨٢ صادوه محاربه‌سی

١٢٨٣ ایكنه‌لی تفنكك ایجادی

١٢٨٤ سلطان عبد العزیز خانك اوروپایه سیاحتی

١٢٨٦ سویش جدولنك كشادی

سنین

١٢٨٧ پروسیا و فرانسه دولتلرینك محاربه‌سی

١٢٨٧ آلمانیا ایمپراطورلغنك اعلانی

١٢٨٧ ایتالیا دولتنك رومایه استیلاسی

١٢٨٧ فرانسه‌نك جمهوریته انقلابی

١٢٨٨ درسعادتده ترامووای احداثی

١٢٨٩ تونونك تحت انحصاره ادخالی

١٢٨٩ ترسانهٔ عامره‌ده حوض ساج استعمالی

١٣٩٠ غلطه‌ده تونل كشادی

١٣٩٠ آناطولی‌یه شمندوفر انشاسی

١٣٩٣ قانون اساسینك وضعی

١٢٩٣ وقعهٔ چركس حسن

١٢٩٥ روسیه محاربهٔ اخیره‌سی

١٢٩٥ برلین قونغره‌سی

١٣٩٧ موزه‌نك رسم كشادی

١٢٩٩ ولایاتده معارف مجلسنك تشكیلی

١٣٩٨ اعرابینك مصرده انكلتره‌یه مقاومت و اسارتی

١٣٠٠ مشهور جزایرلی ابو عبد القادرك شامده وفاتی

١٣٠٥ آلمانیا ایمپراطوری حشمتلو ویلهم حضرتلرینك درسعادته تشریفلری

موصلده آسورلرك دوری		عراق عربده بابل ملوكنك دوری	
سنه		سنه	
٤٢٤٣	ابتدای ظهوری	٤٥٩٧	ظهوری
٤٥٤٨	انقراضلری	٥٠٣١	انقراضلری
٣٧	ملوك	٤٣٤	مدت حكومتلری
		٤١	ملوك

موصلده آل حمدان ملوكنك دوری		موصلده آل بویه‌نك حكومتی	
٢٩٣	ابتدای ظهوری	٣١٨	ابتدای ظهوری
٣٦٨	انقراضلری	٣٥٩	انقراضلری
٧٥	مدت حكومتلری	٤١	مدت حكومتلری
٢١	ملوك	٢٤	ملوك

موصلده آقسنقر اتابوك حكومتی

٤٨٠	ابتدای ظهوری
...	انقراضلری

﴿ خلفا راشدین ﴾

حضرت ابی بكر الصدیق رضی الله عنه هجرهٔ سعادت حضرت نبویه‌ده مدفوندر

ابتداء خلافت	مدت خلافت	مدت عمر
سنهٔ هجریه	سنه	سنه
١١	٢ ٣ شهر	٦٣

حضرت عمر الفاروق رضى الله عنه حجرهٔ سعادت حضرت نبويهده مدفوندر

٦٥ ١٠ ٦ شهر ١٣

حضرت عثمان ذى النورين رضى الله عنه مدينهٔ منورهده جنتهٔ البقيعهده مدفوندر

٨٨ ١٣ ٣٤

حضرت على المرتضى رضى الله عنه نجفده مدفون اولادلرى مشهور اولديغى كبى فرزند عاليلرى حضرت حسنك بعدايام مكانلرينى جنتهٔ البقيعه نقل ايلديكى دخى مرويدر

٦٣ ٥ ٣٥

حضرت حسن رضى الله عنه

٤١ ٦ شهر ٤٠ ٦ شهر

مدت عهد خلفاء راشدين

شهر	سنه
٣	٣٠

شامده خلفاء بنى اميه‌نك ظهورى

(معاويهٔ اول) شامده مدفوندر

مدت عمر	مدت حكومت	ابتداء حكومت
سنه	سنه	سنهٔ هجريه
٧٥	١٩	٤١

(يزيد اول ابن معاويه)		شامده مدفوندر
٦٤	٣ شهر ٦	٣٨
(معاويه ثانی بن يزيد)		شامده مدفوندر
٦٤	٣	٣٣
(منقلب مروان ابن الحكم)		شامده مدفوندر
٦٥	٩ شهر	٦٣
(عبد الملك ابن مروان)		شامده مدفوندر
٦٥	٢١	٦٠
(وليد اول ابن عبد الملك)		شامده مدفوندر
٨٦	٩ شهر ٧	٤٦
(سليمان ابن عبد الملك)		قنسرين نواحيسنده رابقده مدفوندر
٩٦	٩ شهر ٧	٤٥
(عمر ابن عبد العزيز)		معرة النعمانده دير سمعانده مدفوندر
سنهٔ هجريه	سنه	سنه
٩٩	٢ شهر ٨	٣٩
(يزيد ثانی ابن عبد الملك)		شامده مدفوندر
١٠١	٤ شهر ١	٤٠
(هشام بن وليد)	رصافه ده	(شام رصافه سيدر)
١٠٥	١٩ شهر ٩	٥٥
(وليد ثانی ابن يزيد)		رأس مقطوعی شامده مدفوندر
١٢٥	١ شهر ٣	٤٢

(يزيد ثالث بن وليد) شامده مدفوندر
١٢٦ ٥ شهر ٤٦

(ابراهيم بن وليد اول) شامده مدفوندر
١٢٦ ٤ شهر

(مروان ثانی ابن محمد ابن مروان اول)
١٢٧ ٥ شهر ١ ٦٢

مدت عهد خلفاء بنی امیه
سنه
٩١

اندلسده‌كی خلفای بنی امیه‌نك اسامیسی

تاريخ جلوس	مدت حكومت	تاريخ انتقال	القاب اسامیسی
١٣٨	٣٢	١٧٠	عبدالرحمن بن يوسف
٨٠	٦	١٨٦	هشام بن عبدالرحمن
١٨٦	٣١	٢٣٩	عبدالرحمن ثانی بن حكم
٢٣٩	٣٤	٢٧٣	محمد بن عبدالرحمن
٢٧٣	٢	٢٧٥	ملك منذر بن محمد
٢٧٥	٢٥	٣٠٠	عبد الملك بن محمد
٣٠٠	٥٠	٣٥٠	عبدالرحمن ثالث
٣٥٠	١٥	٣٦٦	حكم ثانی بن عبدالرحمن ثالث
٣٦٦	٣٣	..	هشام ثانی بن حكم مستنصر ٣٩٩ دعوايشدن چكلمشدر
...	..	..	محمد بن هشام بن عبدالجبار

﴿ خلفای عباسیه‌نك اساميسنی مبین جدولدر ﴾

(ابو السفاح)

تاریخ ولادت	تاریخ قعودی	تاریخ مدت حکومت			تاریخ انتقال
سنه	سنه	یوم	ماه	سنه	سنه
	١٣٢		٨	٤	١٣٣

خلافتی کوفه‌ده واقع اولمشدر

مدت عمری اوتوز اوج سنه اولوب یوز اوتوز اوج سنه‌سی اون اوچنجی کونده انبار نام شهرده وفات اتمشدر

(منصور)

تاریخ ولادت	تاریخ قعودی	یوم	ماه	سنه	تاریخ انتقال
٩٥	١٣٦	١١	١١	١٩	١٥٨

(مهدی)

تاریخ ولادت	تاریخ قعودی	یوم	ماه	سنه	تاریخ انتقال
١٢٧	١٥٩			١١	١٦٩

(موسی هادی)

تاریخ ولادت	تاریخ قعودی	یوم	ماه	سنه	تاریخ انتقال
١٤٧	١٦٩		٣	١	١٧١

بونك ولادتی رأی نام محلده واقع اولمش ومدت حیاتی یکرمی التی سنه اولمشدر

(هارون الرشید)

تاریخ ولادت	تاریخ قعودی	یوم	ماه	سنه	تاریخ انتقال
١٤٨	١٧٠				١٣٣

ولادتی رأی نام محلده وفاتی‌ده طوس نام محلده واقع اولمشدر ٤٥ معمر اولمشدر

(امین)

١٧١ ١٩٣

(مأمون)

١٧٠ ١٩٠ ٣ ٥ ٢٥ ٢١٨

(المعتصم بالله)

١٨٧ ٢١٨ ٨ ١ ٢٢٧

(الواثق بالله هارون)

١٩٦ ٢٢٧ ٣ ٩ ٥ ٢٣٢

(المتوکل على الله ابو الفضل جعفر)

٢٠٧ ٢٣٢ ٩ ٩ ١٤ ٢٤٧

مدت عمری قرق سنه‌در

(المستنصر بالله متوکل)

٢٢١ ٢٤٧ ٦ ٢٤٨

مدت عمری یکرمی سنه‌در

(المستعین بالله ابو العباس)

٢٢١ ٢٣٩ ٩ ٣ ٢٥٢

مدت عمری اوتوز بر سنه‌در

(المعتز بالله محمد بن جعفر)

٢٣٢ ٢٥٣ ٢٣ ٦ ٣ ٢٥٥

مدت عمری یکرمی درت سنه‌در

(المهتدی بالله ابو عبدالله)

٢١٠ ٢٥٥ ١٧ ١١ ٢٥٦

مدت عمری اوتوز طقوز سنه اولوب مقتولا وفات ایتمشدر

(المعتمد علی الله احمد بن جعفر)

٢٢٩ ٢٥٦ ٢٣ ٢٧٩

مدت عمری قرق سکز سنه‌در

(المعتضد بالله ابو العباس احمد بن موفق)

٢٤٣ ٢٧٩ ٩ ٩ ٢٨٩

مدت عمری قرق التی سنه‌در

(المکتفی بالله علی بن احمد المعتضد)

٢٦٤ ٢٨٩ ١٦ ٦ ١١ ٢٩٥

مدت عمری اوتوز اوچ سنه التی آیدر

(المقتدر بالله ابو الفضل احمد بن معتضد)

٢٨٢ ٢٩٥ ١١ ٢٤ ٣٢٠

مدت عمری اوتوز یدی سنه بش ای

(القاهر بالله ابو منصور محمد بن معتضد)

٣٢٠ ١٩ ٣٣٩

(الراضی بالله ابو العباس محمد بن مقتدر)

٣٠٣ ٣٢٣ ١٠ ٦ ٣٢٩

مدت عمری اوتوز ایکی سنه

(المتقی بالله ابو اسحاق ابراهیم بن مقتدر)

٢٩٧ ٣٢٩ ٣٥٧

مدت عمری التمش سنه

(المستكفى بالله ابو القاسم عبدالله بن على مكتفى)

٢٩٢ ٣٣٤ ٤ ٣٣٨

گوزینه میل چكیلوب قلع اولنمش ایدی

(المطیع بالله ابو القاسم بن فضل

٣٠١ ٣٣٢ ٥ ٢٩

اوچیوز التمش اوچ سنه‌سنده كندی كندینه ایشدن چكلمشدر

(الطائع بالله عبدالكریم بن مطیع)

٣٢٠ ٣٦٣ ١٦ ٩ ١٧

اوچیوز سكسان برده ایشدن چكلمشدر

(القادر بالله ابو العباس احمد بن اسحاق)

٤١ ٤٣٢

مدت عمری سكسان بر سنه

(القائم بامر الله ابو جعفر بن محمد القادر)

٣٩١ ٨ ٤٤ ٤٦٠

مدت عمری یتمش التی سنه اوچ ای

(المقتدی بالله ابو القاسم عبدالله بن قائم)

٤٤٨ ٤٦٧ ٤٨٦

مدت عمری اون طقوز سنه

(المستظهر بالله ابو العباس احمد بن مقتدی)

٤٧٠ ٤٨٦ ٢٥ ٥١٢

مدت عمری قرق بر سنه التی كون التی آی

(المسترشد بالله ابو منصور فضل)					
	٥١٣			٧	
(الراشد بالله ابو جعفر منصور بن المسترشد)					
٥٠٢	٥٢٩			١	
(المستنجد بالله ابو المظفر یوسف)					
٥١٨	٥٥٥		١	١١	٥٦٦
(المستضئ بنور الله ابو محمد حسن بن یوسف)					
٥٣٦	٥٦٦		٨	٩	٥٦٥
(الناصر الدین بالله ابو العباس احمد بن حسن المستضئ)					
٥٥٣	٥٧٥	٢١		٤٠	٦٣٢
مدت عمری التمش طقوز سنه					
(الظاهر بالله محمد بن ناصر)					
٥٧١	٦٢٢	١٤	٩		٦٢٥
(المستنصر بالله ابو جعفر منصور)					
٥٨٨	٦٣٣	٧	٢	١٦	٦٤٠
اللی سکز سنه درت آی بدی کون عمر اولمشدر					
(المستعصم بالله ابو الواحد عبدالله بن مستنصر)					
٦٠٩	٦٤٠	٨	١٦		
مدت عمری قرق التی سنه اوچ آی					

سلاطين عظام شوكت انسام عثمانيه نك تاريخ
ولادت و جلوس همايونلريله مدت عمر
و سلطنت و مدفن شريفلرى

مؤسس بنيان سلطنت غازى سلطان عثمان خان

حضرتلرى ارطغرل غازى حضرتلرينك صلبندن ٦٥٦ سنهٔ هجريه سنده
تولد ايدوب ٦٩٩ سنه سى جمادى الاوليسنك دردنجى كونى بالاستقلال
جالس تخت سلطنت اولمش و ٧٣٦ سنه سى رمضاننك يكرمى برنجى كونى
ارتحال دار بقا ايتمشدر مدفن شريفلرى بروسه ده حصار ايچنده در

غازى سلطان اورخان خان

حضرتلرى سلطان عثمان غازى حضرتلرينك مخدوم نجابت موسوملرى
اولوب ٦٨٠ سنه سنده تولد ايدرك ٧٢٦ سنه سى رمضاننك اون بشنجى
كونى پدرلرى يرينه واعتلاى ديهيم سلطنت اولمش و ٧٦١ سنه سنده ارتحال
ايتمكله پدرلرى جوارنده تربهٔ مخصوصه سنه دفن اولنمشدر

غازى سلطان مراد خان اول

حضرتلرى سلطان اورخان غازى حضرتلرينك صلبندن ٧٣٦ سنه سنده

تولد ایله ۷٦١ ده پدر جنت مقرلری یرینه مربع نشین سلطنت اولدی ۷۹١ سنه‌سی شعبانک اون بشنجی کونی قوصوه محاربهٔ مشهوره‌سنده شهیداً ارتحال ایتدیلر تربه‌لری بروسه‌ده چکرکه نام محلده‌در

غازی سلطان یلدیرم بایزید خان

حضرتلری غازی سلطان مراد خان اول حضرتلرینک مخدوم عالیلری اولوب ۷٦١ سنه‌سنده قدنهادهٔ مهد شهود و ۷۹١ سنه‌سی رمضانک دردنجی کونی جالس تخت عثمانی و ۸۰۵ سنه‌سی شعبانک اون بشنجی کونی عازم دار بقا اولمشلردر مدفن شریفلری بروسه‌ده جامعلری جوارنده‌در

چلبی سلطان محمد خان غازی

حضرتلری غازی سلطان یلدیرم بایزید خان حضرتلرینک صلبندن ۷۸١ سنه‌سنده تولد و ۸١٦ سنه‌سنده جلوس و ۸۲٤ سنه‌سنده ارتحال ایتمکله بروسه‌ده یشیل جامع شریفی جوارنده واقع تربهٔ مشهوره‌لرینه دفن اولنمشدر

غازی سلطان مراد خان ثانی

حضرتلری چلبی سلطان محمد خان غازی حضرتلرینک مخدوم عالیلری

اولوب ٧٠٦ سنه‌سنده تولد و٨٢٤ سنه‌سنده جلوس ايتمشدر ٨٥٥ سنه‌سی محرمنك بشنجی كونی عازم كلشن سرای اخرت اولملريله بروسه‌ده جامع شريفلری پيشكاهنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرينه دفن اولنمشدر

غازی سلطان محمد خان ثانی

حضرتلری غازی سلطان مراد ثانی حضرتلرينك مخدوم سعادتموسوملری اوله‌رق ابو الفتح عنوان جليليله مشهوردر ٨٣٣ سنه‌سی رجبنك يكرمی التنجی كونی قدمنهادهٔ مهد شهود اولوب ٨٥٥ سنه‌سی محرمنك اون التنجی كونی جالس تخت معالی بخت عثمانی اولدی ٨٨٦ سنه‌سی ربيع الاولنك دردنجی كونی ارتحال بيورديلر تربهٔ عليه‌لری استانبولده جامع شريفلری پيشكاهنده واقعدر

غازی سلطان بايزيد خان

حضرتلری غازی ابو الفتح سلطان محمدخان حضرتلرينك صلبلرندن ٨٥١ سنه‌سنده تولد ايدوب ٨٨٦ سنه‌سی ربيع الاخرينك يكرمنجی كونی جلوس و٩١٨ سنه‌سی ربيع الاخرينك اونجی كونی ارتحال بيورديلر مدفن شريفلری استانبولده جامع شريفلری پيشكاهنده‌در

غازی یاوز سلطان سلیم خان

حضرتلری غازی سلطان بایزید خان ثانی حضرتلرینك مخدوم عالیگهرلری اولوب ٨٧٥ سنه سنده تولد ایله ٩١٨ سنه‌سی صفرینك اون سكزنجی كونی جالس تخت عالی بخت عثمانی اولمشدر ٩٢٦ سنه‌سی شوالنك طقوزنجی كونی عازم گلشن سرای دار بقا اولدیلر تربهٔ عالیلری استانبولده واقع جامع شریفلری جوارنده‌در

غازی سلطان سلیمان خان

حضرتلری قانونی عنوانیله مشهوردر یاوز سلطان سلیم خان غازی حضرتلرینك مخدوم نجابتلریدر ٩٠٠ سنه‌سنده قدمنهادهٔ عالم شهود و ٩٢٦ سنه‌سنده جالس تخت عثمانی اولمشدر ٩٧٤ سنه‌سی صفرینك یكرمنجی كونی ارتحال بیورملریله جامع شریفلری پیشگاهنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن قلنمشدر

غازی سلطان سلیم خان ثانی

حضرتلری پدرلری غازی سلطان سلیمان خان حضرتلرینك صلبندن ٩٣٠ سنه‌سی رجبنك التنجی كونی تولد و ٩٧٤ سنه‌سی ربیع الاولنك طقوزنجی كونی جلوس ایتمشلردر تاریخ ارتحاللری ٩٨٣ سنه‌سی شعباننك یكرمی بدنجی كوننده واقع اولمشدر مدفن شریفلری ایاصوفیه جامعی قربنده‌در

غازى سلطان مرادخان ثالث

حضرتلرى ٩٥٣ سنه‌سى جمادى الاولیسنك بشنجى كونى غازى سلطان سليم خان ثانى حضرتلرينك صلبندن متولد اولوب ٩٨٣ سنه‌سى رمضاننك سكزنجى كونى جلوس بيورمشلردر ١٠٠٣ سنه‌سى جمادى الاولیسنك سكزنجى كونى وفات ايتدكلريله اياصوفيه جوارنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرينه دفن اولنمشلردر.

غازى سلطان محمد خان ثالث

حضرتلرى غازى سلطان مراد خان ثالث حضرتلرينك مخدوملرى اولوب ٩٧٤ سنه‌سى ذى القعده‌سنك يدنجى كونى تولد و ١٠٠٣ سنه‌سى جمادى الاولیسنك اون التنجى كونى جلوس و ١٠١٢ سنه‌سى رجبنك اون ايكنجى كونى وفات ايتمشلردر مدفن شريفلرى اياصوفيه پيشگاهنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرنده‌در

غازى سلطان احمد خان اول

حضرتلرى غازى سلطان محمد خان ثالث حضرتلرينك صلبندن ٩٩٨ سنه‌سى جماد الاخره‌سنك اون ايكنجى كونى تولد ايدوب ١٠١٢ سنه‌سى رجبنك اون سكزنجى كونى جالس تخت اولمش و ١٠٢٦ سنه‌سى

ذی القعده‌سنك یکرمی ایکنجی کونی وفات ایلمشدر مدفنلری استانبولده
جامع شریفلری جوارنده واقع تربهٔ مخصوصه‌ده‌در

﴿ سلطان مصطفی خان اول ﴾

حضرتلری غازی سلطان محمد خان ثالث حضرتلرینك صلبندن ۱۰۰۱
سنه‌سنده تولد ایتمشدر ۱۰۲٦ سنه‌سی ذی القعده‌سنك یکرمی ایکنجی کونی
برادرلری سلطان احمد خان حضرتلرینك یرینه جالس اولوب ۱۰٤۸
سنه‌سی ربیع الاولی غره‌سنده سلطنتدن فراغت ایلمشدر

﴿ سلطان عثمان خان ثانی ﴾

حضرتلری غازی سلطان احمد خان اول حضرتلرینك مخدوملریدر
۱۰۱۳ سنه‌سنده تولد ایدرك ۱۰۲۷ سنه‌سی ربیع الاولنك اون ایکنجی
کونی عم مکرملری سلطان مصطفی خان یرینه جلوس ایتمشدر ۱۰۳۱
سنه‌سی رجبنك طقوزنجی کونی شهیداً ارتحال ایدوب پدرلری یانه‌دفن
قلنمشدر

﴿ دفعهٔ ثانیه سلطان مصطفی خان اول ﴾

حضرتلری ۱۰۳۱ سنه‌سنده دفعهٔ ثانیه اوله‌رق جالس تخت عالیٔ عثمانی

اولوب ١٠٣٢ سنه‌سی ذی القعده‌سنك اون بشنجی كونی تكرار فراغت
١٠٤٨ سنه‌سنده ارتحال ايتمش وايا صوفيه جامع شريفی پيشكاهنده واقع
تربهٔ مخصوصه‌يه دفن قلنمشدر

غازی سلطان مراد خان رابع

حضرتلری غازی سلطان احمد خان اول حضرتلرينك صلبندن ١٠١٨
سنه‌سی جمادی الاولی‌سنك يكرمی سكزنجی كونی متولد اولوب ١٠٣٢
سنه‌سی ذی القعده‌سنك اون بشنجی كونی عم مكرملری سلطان مصطفی
خان حضرتلرينك ايكنجی فراغتنده جالس تخت عثمانی اولمش و١٠٤٩
سنه‌سنده ارتحال دار بقا ايلمسيله پدرلری يانينه دفن قلنمشدر

سلطان ابراهيم خان

حضرتلری غازی سلطان احمد اول حضرتلرينك مخدوملريدر ١٠٣٤
سنه‌سی شوالنك اون اوچنجی كونی تولد ايدوب ١٠٤٩ سنه‌سی شوالنك
اون التنجی كونی برادر عاليكهرلری سلطان مراد خان رابع حضرتلری
يرينه جالس تخت عثمانی اولمش و١٠٥٨ سنه‌سی رجبنك بدايتنده سلطنتدن
فراغت وسنهٔ مرقومه رجبنك يكرمی طقوزنده شهيداً دار اخرته رحلت
ايتمسيله اياصوفيه جامع شريفی جوارنده واقع عمملری سلطان مصطفی
تربه‌سنده دفن قلنمشدر

﴿ غازى سلطان محمدخان رابع ﴾

حضرتلرى ١٠٥١ سنه‌سى رمضاننك يكرمى طقوزنجى كونى سلطان ابراهيم خان حضرتلرينك صلبندن متولداولوب ١٠٥٨ سنه‌سى رجبنك اون سكزنجى كونى پدرلرى يرينه جلوس ايتمش و١٠٩٩ سنه‌سى محرمنك ايكنجى كونى سلطنتدن فراغت و١١٠٤ سنه‌سنده ادرنه‌ده وفات ايلميله نعشى استانبوله كتوريلوب باغچه قپوسنده والده‌لرى ترخان سلطان تربه‌سنه دفن ايدلمشدر

﴿ سلطان سليمان خان ثانى ﴾

حضرتلرى ١٠٥٢ سنه‌سنده سلطان ابراهيم خان حضرتلرينك صلبندن تولد ايدوب ١٠٩٩ سنه‌سنده برادرلرى سلطان محمد خان رابع يرينه جالس تخت عثمانى اولمش و١١٠٢ سنه‌سنده وفات ايتمشدر مدفن شريفلرى جدلرى سلطان سليمان تربه‌سنده‌در

﴿ سلطان احمد خان ثانى ﴾

حضرتلرى سلطان ابراهيم خان حضرتلرينك مخدوملرى اولوب ١٠٥٢ سنه‌سى ذى الحجه‌سنك التنجى كونى تولد ايتمش و١١٠٢ سنه‌سى رمضاننك

یکرمی التنجی کونی برادرلری سلطان سلیمان ثانی یرینه جلوس ایلشدر و١١٠٦ سنه‌سنده ارتحال دار بقا ایلمسیله جدلری سلطان سلیمان خان قانونی تربه‌سنه دفن قلنمشدر

سلطان مصطفی خان ثانی

حضرتلری ١٠٧٤ سنه‌سنده سلطان محمد خان رابع حضرتلری صلبندن متولد اولوب ١١٠٦ سنه‌سی جماذی الاخره‌سنك یکرمی ایکنجی کونی عم مکرملری سلطان احمد ثانی یرینه جلوس ایتمش و١١١٥ سنه‌سنده بعد الفراغ ارتحال دار بقا ایدوب باغچه قپوسنده والده تربه‌سنه دفن ایدلمشدر

غازی سلطان احمد خان ثالث

حضرتلری غازی سلطان محمد خان رابع حضرتلرینك مخدوملری اولوب ١٠٨٤ سنه‌سنده تولد ایتمش و١١١٥ سنه‌سی ربیع الاخرینك ایکنجی کونی برادرلری سلطان مصطفی خان ثانی فراغنده جالس دیهیم سلطنت اولمشدر ١١٤٣ سنه‌سنده سلطنتدن فراغت و١١٤٩ سنه‌سنده ارتحال ایدوب باغچه قپوسنده والده تربه‌سنده مدفوندر

غازی سلطان محمود خان اول

حضرتلری ١١٠٨ سنه‌سی محرمنك دردنجی کونی سلطان مصطفی خان

ثانى حضرتلرينك صلبندن متولد اولوب ١١٤٣ سنه‌سى ربيع الاولنك اون بشنجى كونى عم مكرملرى سلطان احمد خان ثالث فراغنده تخت مالى بخت عثمانى‌يه جلوس ايتمش و١١٦٨ سنه‌سى صفرينك يكرمى سكزنجى كونى ارتحال ايتمسيله باغچه قپوسنده والده تربه‌سنه دفن قلنمشدر

سلطان عثمان خان ثالث

حضرتلرى سلطان مصطفى خان ثانينك صلبندن ١١١٠ تاريخنده تولد ايدرك ١١٦٨ سنه‌سى صفرينك يكرمى سكزنجى كونى برادرلرى سلطان محمود خان اول يرينه جالس تخت عثمانى اولمش و١١٧١ سنه‌سى صفرينك اون التنجى كونى ارتحال دار بقا ايدوب باغچه قپوسنده ويكى جامع جوارنده واقع والده تربه‌سنه دفن اولنمشدر

سلطان مصطفى خان ثالث

حضرتلرى ١١٢٩ سنه‌سنده سلطان احمد خان ثالث حضرتلرينك صلبندن متولد اولوب ١١٧١ سنه‌سى صفرينك اون التنجى كونى عم زاده‌لرى سلطان عثمان خان ثالث يرينه جلوس ايتمش و١١٨٧ سنه‌سى ذى القعده‌سنك سكزنجى كونى ارتحال ايلمسيله لاله‌لى ناميله مشهور اولان جامع شريفلرى جوارنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرينه دفن ايدلمشدر

غازى سلطان عبدالحميد خان اول

حضرتلرى غازى سلطان احمد خان ثالث حضرتلرينك مخدوملرى اولوب

١١٣٨ سنه‌سنده تولد ایتمش و ١١٨٧ سنه‌سی ذی القعده‌سنك سكزنجی
كونی برادرلری سلطان مصطفی خان ثالث یرینه جالس تخت عثمانی اولمش
و ١٢٠٣ سنه‌سی رجبنك اون ایكنجی كونی ارتحال دار بقا ایلمسیله باغچه
قپوسنده مدرسه‌لری پیشكاهنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرینه دفن قلنمشدر

غازی سلطان سلیم خان ثالث

حضرتلری سلطان مصطفی خان ثالث حضرتلرینك صلبندن ١١٧٥
سنه‌سنده متولد اولوب ١٢٠٣ سنه‌سنده جلوس ایتمش و ١٢٢٢ سنه‌سنده
سلطنتدن فارغ اوله‌رق ١٢٢٣ سنه‌سنده شهیداً وفات ایتمشدر مدفن
شریفلری پدرلری تربه‌سنده‌در

سلطان مصطفی خان رابع

حضرتلری ١١٩٣ سنه‌سنده غازی سلطان عبدالحمید خان اول حضرتلرینك
صلبندن تولد ایدرك ١٢٢٢ سنه‌سی ربیع الاخرینك یكرمی برنجی كونی
عم‌زاده‌لری سلطان سلیم خان ثالث فراغنده جلوس ایتمش و ١٢٢٣ سنه‌سنده
بعدالفراغ شهیداً ارتحال ایلمش اولمسیله پدرلری تربه‌سنه دفن اولنمشدر

غازی سلطان محمود خان ثانی

حضرتلری ١١٩٩ سنه‌سی رمضاننك اون اوچنجی كونی غازی سلطان

عبدالحميد خان اول حضرتلرينك صلبندن قدمنهادۀ مهد شهود اولوب ١٢٢٣ سنه‌سی جمادی الاولیسنك دردنجی كونی برادرلری سلطان مصطفی خان رابع فراغنده جالس تخت عالی بخت سلطنت و١٢٥٥ سنه‌سی ربیع الاولنك اون طقوزنجی كونی عازم كلشنسرای آخرت اولمشلردر مدفن شریفلری چنبرلی طاش جوارنده تربۀ مخصوصه‌ده‌در

﴿ غازی سلطان عبد المجيد خان ﴾

حضرتلری غازی سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك صلب همایونلرندن ١٢٣٧ سنه‌سی شعبانك اون دردنجی كونی قدمنهادۀ مهد وجود اولوب ١٢٥٥ سنه‌سی ربیع الاولنك اون طقوزنجی كونی پدر عالی كهرلری یرینه واصل دیهیم سلطنت اولمش و١٢٧٧ سنه‌سی ذی القعده‌سنك اون بدنجی كونی رحلت وعزم دار جنت بیورملریله نعش منورلری سلطان سلیم جامع شریفی جوارنده واقع تربۀ مخصوصه‌لرینه نقل ودفن قلنمشدر

﴿ سلطان عبدالعزيز خان ﴾

حضرتلری غازی سلطان محمود خان ثانی حضرتلرینك صلب همایونلرندن ١٢٤٥ سنه‌سی شعبانك اون دردنجی كونی قدمنهادۀ عالم وجود اولوب ١٢٧٧ سنه‌سی ذی الحجه‌سنك اون بدنجی كونی برادر جنت مقرلری غازی سلطان عبد المجيدخان حضرتلری یرینه جالس تخت سلطنت اولمش و١٢٩٣ سنه‌سی جمادی الاولیسنك اون بدنجی كونی فراغ وبش كون صكره شهیداً ارتحال ایتملریله پدرلری غازی سلطان محمود خان ثانی حضرتلری تربه‌سنه دفن قلنمشدر

سلطان مراد خان خامس

غازی عبدالمجید خان حضرتلرینك مخدوملرندندر ١٢٥٦ سنه‌سی رجبنك یکرمی بشنجی کونی تولد ایتمش واوچ آی اوچ کون سلطنتده بولنوب مبتلا اولدقلری علتدن طولایی منخلع اولمشدر

سلطان عبد الحمید
خان غازی

السلطان ابن السلطان السلطان الغازی عبدالحمید خان ابن السلطان الغازی عبدالمجید خان اید الله خلافته الی اخر الدوران افندمز حضرتلرینك یوم ولادت باهر السعادت ملوکانه‌لری بیك ایکی یوز اللی سکز سنه‌سی شعبان شریفنك اون التنجی کوننه مصادف اولوب بیك ایکی یوز طقسان اوچ سنه‌سی شعبان شریفنك اون برنجی پنجشنبه کونی بالارث والاستیهال وبالسعادة والاجلال سریر آرای خلافت وسلطنت اولمشلردر جناب مالك الملك ذات فرشته صفات ظل اللهیلرینی کمال موفقیت ومظفریت ابله الی یوم القیام تخت عالی بخت خلافتپناهیلرنده بر دوام ایلیه آمین.

اليوم موجود اولان بالجمله حكمدارلرك حكومتلرى
وسنلرى جدوليدر

اوروپا دولتلرى حكمدارلرينك تاريخ ولادت وجلوسلرى سنهٔ
ميلاديه اعتباريله‌در

ايران شاهى شاه‌ناصر الدين قاجار حضرتلرى
ولادتى ٦ صفر ١٢٢٥ جلوسى ١٣ ذى القعده ١٢٦٣

اوستريا اپمپراطورى فرانسوا ژوزه‌ف حضرتلرى
ولادتى ١٨ اغستوس ١٨٣٠ اوستريا تختنه
قعودى ٢ كانون اول ١٨٤٨

اسپانيا قرالى (١٢) الفونس حضرتلرى
ولادتى ٢٨ تشرين ثانى ١٨٥٧ قراللغى ١٨٧٥

اسوچ نورج قرالى (٢) اوسقار حضرتلرى
ولادتى ٢١ كانون ثانى ١٨٣٠

ايتاليا قرالى هومبرت حضرتلرى
ولادتى ١٤ مارت ١٨٤٤ ايتاليا تختنه قعودى ١٢ كانون اول ١٨٧٨

باويرا قرالى (٢) لوئى حضرتلرى
ولادتى ٢٥ اغستوس ١٨٤٥ قعودى ١٠ مارت ١٨٦٤

برەزيليا اپمپراطورى (٢) دون پدرو حضرتلرى
ولادتى ٢ كانون ثانى ١٨٤٥ اپمپراطورلغى ٧ نيسان ١٨٣١

بلجيقا قرالى (٢) لئوپولد (لوئى فيليپ مارى ويقتور) حضرتلرى
ولادتى ٩ نيسان ١٨٣٥ پدرينك يرينه قعودى ١٧ كانون ثانى ١٨٦٦

المانيا ايمپراطورى ايكنجى غليوم حضرتلرى
ولادتى ٢٧ كانون ثانى ١٨٥٩
قعودى ١٥ حزيران ١٨٨٨

پورتغال قرالى دون لوئى حضرتلرى
ولادتى ٣١ ايلول ١٨٣٧ برادرينك يرينه قعودى ١٨٦١

پهپار فلمنك قرالى (٣) گييوم حضرتلرى
ولادتى ١٩ شباط ١٨١٧ قعودى ١٢ مايس ١٨٤٩

چين ايمپراطورى چونغچى حضرتلرى
ولادتى ٥ كانون ثانى ١٨٥٤

حبش ايمپراطورى حضرتلرى
يوحنا جلوسى ١٨٦٧

دانيمارقه قرالى (٩) قرستيان حضرتلرى
ولادتى ١٨ نيسان ١٨١٨ قعودى ١٥ تشرين ثانى ١٨٦٣

روسيه ايمپراطورى الكساندر حضرتلرى
ولادتى ١٠ مارت ١٨٤٥ قعودى ١٣ مارت ١٨٨١

ژاپونيا ايمپراطورى موتث سوهيتو حضرتلرى
(ژاپون لساننده مفادو دينوركه حكمدار معناسنه‌در

ساقس قرالی فره‌دریق (اوکوست البر) حضرتلری
ولادتی ۳ نیسان ۱۸۲۸ قعودی ۲۹ ایلول ۱۸۷۳

غران بریتانیا (انکلتره) قرالیچه‌سی الکساندرینا ویقتوریا حضرتلری
ولادتی ۲٤ مایس ۱۸۱۹ اعلان قعودی ۲۱ حزیران ۱۸۳۷

فاس
سلطانی مولا حسن حضرتلری

ورتنبرغ قرالی شارل فره‌دریق الکساندر حضرتلری
ولادتی ٤ مارت ۱۸۲۳ پدرینك یرینه قعودی ۲۵ حزیران ۱۸٦٤

یونان قرالی ژورژ حضرتلری
ولادتی ۲٤ کانون اول ۱۸٤٥ قعودی ۳۱ تشرین اول ۱۸٦۳

جنتمكان غازى سلطان محمد خان ثالث حضرتلرينك عصر سعادت حصر ملوكانه‌لرندنبرو موصل ولايتى واليلكنه تعيين بيوريلان ولاة عظام ومتصرفين كرام حضراتى

اسامئ ولاة عظام	تاريخ تعيين	مدت مأموريت		
	سنه	سنه	شهر	يوم
امير حسين پاشا	١٠٠٠	١	٨	
پياله پاشا	١٠٠٢		٦	
سنان پاشا	١٠٠٢		٢	
حسن پاشا	١٠٠٣	٢	١٠	
محمود پاشا	١٠٠٥		٩	
عبدالله پاشا	١٠٠٦	١	٧	
على پاشا	١٠٠٨		٨	
عماديه حاكمى حسن پاشا	١٠٠٩	٣	٧	
محمد پاشا	١٠١٣	٢		
احمد پاشا	١٠١٥	١	٨	
محمد پاشا	١٠١٦	١	٨	
احمد پاشا	١٠١٧	١	٤	
ديگر احمد پاشا	١٠١٨	٣	٥	
محمد پاشا	١٠٢١		٧	
على پاشا	١٠٢٢	١		
ديگر على پاشا	١٠٢٣		١١	
محمد پاشا	١٠٢٣		١	

	سنه	سنه	شهر	يوم
محمد پاشا	١٠٢٣		٦	
الحاج احمد پاشا	١٠٢٤		٦	
احمد پاشا	١٠٢٥		٥	
سابق موصل واليسى محمد پاشا	١٠٢٥		٧	
سابق بصره واليسى محمد پاشا	١٠٢٦	١		
مؤمن پاشا	١٠٢٧	١		
بوستان پاشا	١٠٢٩	٢		
موصللى بكر پاشا	١٠٣٠	١		
يونس پاشا	١٠٣١	١		
دفتردار مصطفى پاشا	١٠٣٢		٦	
حسن پاشا	١٠٣٢		٢	
حله ضابطنك برادرى احمد پاشا	١٠٣٣		٤	
سپاهى احمد پاشا	١٠٣٤	١		
سليمان پاشا	١٠٣٥		١١	
دفعهٔ ثانيه موصل وخربوط موصللى بكر پاشا	١٠٣٥		٦	
عراق سردارى وزير محمد پاشا	١٠٤٥	١٠		
بكر پاشا زاده موصللى امير محمد پاشا	١٠٤٦		٦	
قلعه محافظى شام واليسى احمد پاشا	١٠٤٦		٦	
شهرزور محافظى سابق محمد پاشا	١٠٥٠	٤		
شهرزور وموصل محمد پاشا	١٠٥٢		١	
وزير مصطفى پاشا	١٠٥٢		١١	
محمد پاشا	١٠٥٦	٤	١	
ابراهيم پاشا	١٠٥٦		١١	
نشانجى وزير مصطفى پاشا	١٠٥٧	١		

	سنه	سنه	شهر	یوم
موصللی زینی پاشا	١٠٥٨	١	٢	
درویش محمد پاشا	١٠٥٩	١		
داسنی مرزا پاشا	١٠٦٠	١	١	
مصطفی پاشا	١٠٦١	١		
محمد پاشا	١٠٦٢	١		
احمد پاشا	١٠٦٣		٧	
دلاور پاشا	١٠٦٣		٥	
طیار پاشا زاده احمد پاشا	١٠٦٤		٣	
شاه غازی پاشا	١٠٦٤		٥	
امیر عثمان پاشا	١٠٦٤		٤	
شهباز پاشا	١٠٦٦		٧	
وان والیسی سابق وزیر ابراهیم پاشا	١٠٦٦		٥	
قدس والیسی قپلان پاشا	١٠٦٧	١		
وزیر حسین پاشا	١٠٦٧	١		
ابراهیم پاشا	١٠٧١	١	١	٢
ارسلان پاشا	١٠٧١		٥	١
محمد پاشا	١٠٧١		٥	
اورفه والیسی سابق احمد پاشا	١٠٧٢	١		
ابراهیم پاشا	١٠٧٥	٢	٧	١
وزیر احمد پاشا	١٠٧٦		٦	
علی پاشا	١٠٧٦		٦	
موسی پاشا	١٠٧٧	١		
هرموش محمد پاشا	١٠٨١	٤		
حسن پاشا	١٠٨٣	١	١٠	

	سنه	سنه	شهر	یوم
مصطفى پاشا	١٠٨٤	١		
دلاور پاشا	١٠٨٥	١		
چاوش زاده وزیر محمد پاشا	١٠٨٦	١	١	٢
وزیر علی پاشا	١٠٩٠	٣	١	
چرکس احمد پاشا	١٠٩٣	٢	٧	
عربی کدوم شهرتیله معروف علی پاشا	١٠٩٥	٢		
امیر دلاور پاشا	١٠٩٧	٢		
تکرار علی پاشا	١٠٩٨	١		
عمر پاشا	١٠٩٩	١		
قزمانلی علی پاشا	١١٠١	٢		
حسن محصل پاشا	١١٠٢	١	١	
سلیمان پاشا	١١٠٦	٣	٥	
وزیر مصطفى پاشا	١١٠٦		١٠	
قرمان والیسی سابق وزیر محمد پاشا	١١٠٧	١	٢	
بصره والیسی سابق حسن پاشا	١١٠٨	١		
سابق بغداد والیسی علی پاشا	١١٠٩	١		
دیاربکر والیسی حلبی وزیر یوسف پاشا	١١١٠	١		
یکجری رئیسی سابق وزیرابراهیم پاشا	١١١٢	١	٥	٣
وان محافظی سابق مصطفى پاشا	١١١٤	٣	٧	
بغداد وزیر سابق طوبال یوسف پاشا	١١١٥	١	١	
دفعه ثانیه حلبی یوسف پاشا	١١١٥		٥	
چرکس وزیر محمد پاشا	١١١٨	٢	٨	
شهوار زاده سید محمد پاشا	١١١٩	١		
دفعهٔ ثالثه حلبی یوسف پاشا	١١٢١	٢		

	سنه	سنه	شهر	يوم
وزير سلحدار ابراهيم پاشا	١١٢٣	٢		
صدق الحاج احمد پاشا	١١٢٥	٢		
قوشجى وزير مصطفى پاشا	١١٢٦	١		
كوپرلى زاده وزير عبدالله پاشا	١١٢٦		٣	
دفعهٔ ثانيه قوشجى مصطفى پاشا	١١٢٦		٥	
سابق بصره واليسى عثمان پاشا	١١٢٧	١		
وزير حسن پاشا	١١٢٨	١	٢	
قره ايلان زاده محمد پاشا	١١٢٩	١		
سركه وزير عثمان پاشا	١١٣٠	١		٢
وان محافظى مورهلى على پاشا	١١٣٣	٢		٣
الحاج مصطفى پاشا	١١٣٣		٨	
درندهلى حسين پاشا	١١٣٦	٢	٣	
بغداد واليسى حسين پاشانك برادرى على پاشا	١١٣٨	٢		
موصللى جليلى اسماعيل پاشا	١١٣٩	١		
تكرار درندهلى حسين پاشا	١١٤٠	١		
وان محافظى رشوان زاده محمد پاشا	١١٤١	١		
موصللى جليلى حاجى حسين پاشا	١١٤٣	٢	٣	
على پاشا	١٠٤٣			١٠
دفعهٔ ثانيه جليلى حاج حسين پاشا	١١٤٤	١		
ممش پاشا	١١٤٦	١	١	
دفعهٔ ثالثه جليلى الحاج حسين پاشا	١١٤٦			١١
تكرار ممش پاشا	١١٤٨	١	٣	
ارسلان محمد پاشا	١١٤٨		٩	
ايلچى مصطفى پاشا	١١٤٩	١		

	سنه	سنه	شهر	یوم
دردنجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا	١١٥١	٢		
حلبی محصل احمد پاشا	١١٥٣	٢		
مقتول عثمان پاشا	١١٥٤		٧	
بشنجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا	١١٥٤		٤	
سیواس والیسی سابق سلیم پاشا	١١٥٩	٥		
آلتنجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا	١١٦٠	١		٢
تریاکی محمد پاشا	١١٦١		١٠	
بغداد محافظی ابراهیم پاشا	١١٦١		٦	
مرعش والیسی محمد پاشا	١١٦٢	١		
یدنجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا	١١٦٣	١		١
شهسوار زاده مصطفی پاشا	١١٦٤	١		
رجب پاشا	١١٦٥	١		
شهرزور والیسی محمد پاشا	١١٦٦		٧	
جلیلی حسین پاشا مخدومی غازی محمد امین پاشا	١١٦٦		٨	
تکرار مصطفی پاشا	١١٦٩	٣	٤	
دفعهٔ ثانیه جلیلی غازی محمد امین پاشا	١١٦٩		٨	
مصطفی پاشا	١١٧٠	١		
دفعهٔ ثانیه رجب پاشا	١١٧١		٥	
سکزنجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا	١١٧١		٧	
دفعهٔ ثالثه جلیلی غازی محمد امین پاشا	١١٧٢		١١	
جلیلی نعمان پاشا	١١٧٣		٧	
مصطفی پاشا	١١٧٣		٣	
جلبی مصطفی پاشا	١١٧٣	١		
دردنجی دفعه جلیلی غازی محمد امین پاشا	١١٧٣	١		

	سنه	سنه	شهر	یوم
بشنجی دفعه جلیلی غازی محمد امین پاشا	۱۱۷۳		٦	
دفعهٔ ثانیه شهسوارزاده وزیر مصطفی پاشا	۱۱۷٤		۸	
آلتنجی دفعه جلیلی غازی محمد امین پاشا	۱۱۷٥		۹	
صدر راغب پاشانك دامادی حسین پاشا	۱۱۸۲	۷		
جلیلی عبدالفتاح پاشا	۱۱۸۳	۱		
جلیلی سلیمان پاشا	۱۱۸٥	۱	۱۱	
یدنجی دفعه جلیلی غازی محمد امین پاشا	۱۱۸۹	۳	۳	
دفعه ثانیه جلیلی سلیمان پاشا	۱۱۸۹		۸	
بغداد موصل شهرزور والیسی حسن پاشا	۱۱۹۱	۲	۱	
اوچنجی دفعه جلیلی سلیمان پاشا	۱۱۹۱		۸	
بازیجی زاده مصطفی پاشا	۱۱۹۷	٦		
وانلی تیمور پاشا	۱۱۹۸	۱		
جلیلی حاج عبدالباقی پاشا	۱۱۹۹		٥	
دردنجی دفعه جلیلی سلیمان پاشا	۱۱۹۹		۷	
جلیلی محمد امین پاشا زاده محمد پاشا	۱۲۰٤	٤	٥	
جلیلی نعمان پاشا	۱۲۲۲	۱۸	۱	۱۲
نعمان پاشا کتخداسی بکر افندی زاده احمد پاشا	۱۲۲٤		٥	
جلیلی محمود پاشا	۱۱۲٤		۱۰	
جلیلی زاده وزیر سعدالله پاشا	۱۲۲٥		٤	
موصل سوری بانیسی جلیلی وزیر احمد پاشا	۱۳۲۷	۲		
جلیلی وزیر حسن پاشا	۱۲۳۱	٤		
جلیلی احمد پاشا	۱۲۳۳	۲	۸	۲۱
جلیلی وزیر عبدالرحمن پاشا	۱۲۳۷	۳	٤	
جلیلی وزیر یحیی پاشا	۱۲۳۸	۱		۰

	سنه	سنه	شهر	یوم
جلیلی محمود پاشا زاده عبدالرحمن پاشا	١٢٤٢	٤		
جلیلی محمد امین پاشا	١٢٤٤	٢		
موصللی عمری زاده قاسم پاشا	١٢٤٥	١		
موصللی محمد سعید پاشا	١٢٤٨	٢		
تکرار جلیلی وزیر یحیی پاشا	١٢٤٩	٢		
تکرار محمد سعید پاشا	١٢٥٠	١		
اینجه بیرقدارزاده وزیر محمد پاشا	١٢٥١	٨	١٠	٢
وزیر محمد شریف پاشا	١٢٦٠	١	١٠	
وزیر کریدلی محمد پاشا	١٢٦١	١		
وزیر طیار پاشا	١٢٦٢		٧	
وزیر اسعد پاشا	١٢٦٣		٨	٢
وزیر وجیهی پاشا	١٢٦٤	١		٥
وزیر علی اشقر پاشا	١٢٦٥	١		٢
وزیر محمد کامل پاشا	١٢٦٦	١		
وزیر مصطفی مظهر پاشا	١٢٦٧		٧	
متصرف حلمی پاشا	١٢٦٧		٥	
ساطورجی مصطفی پاشا	١٢٧٤	٦	٩	
ویسی پاشا	١٢٧٥	١		
سلیمانیه‌لی بابان عبدالله پاشا	١٢٧٦		١١	٢٣
حلبلی حاجی یوسف پاشا	١٢٧٧	١	٧	
قائممقام عطا الله بك	١٢٧٨		٧	
کنعان پاشا	١٢٧٨		٨	٢
متصرف آصف افندی	١٢٨٤	٧	١٠	
جنة زاده ضیا پاشا	١٢٨٥	١		٢٧

	سنه	سنه	شهر	یوم
		٦	٦	١
نكرار آصف افندی	١٢٨٦	٦		٤
شبلی پاشا	١٢٨٨	٨		٢
حاجی علی پاشا	١٢٨٩	٥	٢	٧
نكرار شبلی پاشا	١٢٨٩	١	١٠	٢٥
عبدی افندی	١٢٨٩	١	٤	٢
حلبلی اویس پاشا	١٢٩١		٢	
وكیل فریق نافذ پاشا	١٢٩٢	١	١١	
مصطفی نجیب پاشا	١٢٩٢	٤	١	٢٥
احمد ناظم بك	١٢٩٤		٨	٢٠
والی فیضی پاشا	١٢٩٥		١٠	
والی عبد النافع افندی	١٢٩٥	١	٨	٢٤
والی وكیلی فریق محمد منیر پاشا	١٢٩٦	٦	٦	١٥
محسن پاشا	١٢٩٨		١١	١٤
فائق پاشا	١٣٠٣		٢	١٤
رشید پاشا	١٣٠٤	١	٠	١٢
طاهر پاشا	١٣٠٥		١٠	٢٠
عبد القادر كمال پاشا	٧٠٣١			

مقام صدارت عظمایه (١)

علما جانبندن	معروض داعئ کمینه‌لریدرکه
سائرلری جانبندن	معروض چاکر کمینه‌لریدرکه
عباره‌اراسنده‌اسملری ذکراولندقده	فخامتلو دولتلوافندم حضرتلری

(رتبهٔ صدارتی احراز ایتمش ذواته)

علما جانبندن	معروض داعیلریدرکه
سائرلری جانبندن	معروض چاکرلریدرکه
عباره اراسنده اسملری ذکر اولندقده	ابهتلو دولتلو افندم حضرتلری
امیر مکهٔ مکرمهٔ ومعزوللرینه	دولتلو سیادتلو افندم حضرتلری
دارالسعادة الشریفه اغاسنه	دولتلو عنایتلو افندم حضرتلری
مقام سرعسکری وشرف صهریت سنیه‌یه نائل اولمش وکلایه	دولتلو عطوفتلو افندم حضرتلری
ذات سردار اکرمی‌یه	دولتلو رأفتلو افندم حضرتلری
مشیرلره ووزرایه ومعزوللرینه	دولتلو افندم حضرتلری
رتبهٔ بالایه وسر قرنای شهنشاهی	عطوفتلو افندم حضرتلری
ایله مابین همایون باشکتابتنه	عطوفتلو افندم حضرتلری
فریقان ایله رتبهٔ اولی صنف اولی	سعادتلو افندم حضرتلری
وروم ایلی بکلر بکیلکی پایه‌اولرینه	سعادتلو افندم حضرتلری
میرلوا ومیرمیران ورتبهٔ اولی صنف ثانیسنه	سعادتلو افندم

(١) – الیوم مستعمل اولان القاب رسمیه جنتمکان عبدالمجید خانك ایام سلطنتنده وضع وترتیب اولنمشدر

میرالای وثانیه متمایزینه — عزتلو افندم
رتبهٔ ثانیه صنف ثانیسنه ومیرالامرا — عزتلو افندی پاشا بك اغا
وقائمقاملق واصطبل عامره مدیری پایه‌اولرینه
بیکباشیلره ورتبهٔ ثالثه‌یه وقپوجی — رفعتلو بك افندی اغا
باشیلره والای امناسنه — فتوتلو بك افندی اغا
رتبهٔ رابعه‌یه وقول اغالرینه
وخواجکانه وبوز باشیلره — حمیتلو بك افندی اغا
رتبهٔ مذکوره ما دونده بولنانلرایله
سائر مأمورینده اولانلره

مسند مشیخت اسلامیه‌یه

علما جانبندن — معروض داعی دیرینه‌لریدرکه
سائرلری جانبندن — معروض بندهٔ دیرینه‌لریدرکه
عباره اراسنده — دولتلو سماحتلو افندم حضرتلری

معزوللرینه

علما جانبندن — معروض داعیلریدرکه
سائرلری جانبندن — معروض بنده‌لریدرکه
عباره اراسنده — دولتلو فضیلتلو افندم حضرتلری
صدوره — سماحتلو افندم حضرتلری
استانبول پایه‌اولرینه — فضیلتلو افندم حضرتلری
حرمین محترمین پایه‌اولرینه — فضیلتلو افندم
بلاد خمسه ومخرج موالیسنه — فضیلتلو افندی
مدرسینه — مکرمتلو افندی
قضاته — مودتلو (چلبی افندی‌یه) رشادتلو افندم حضرتلری

تب علميه وسيفيه وقلميه‌نك اصول تشريفات دولت عليه‌اوزره يكديكره
دملرى رتبهٔ مشير ووزارت • صدور روم ايلى واناطولى پايه‌سى •
رتبهٔ بالادن‌اولوب بالفعل وكلالق خدمتنده بولنان رجال ورتبهٔ بالادن
ائر رجال • استانبول پايه‌سى • فريقان رتبهٔ اولى صنف اولى • روم
لى بكلربكيلكى • حرمين شريفين ميرلوالق ميرميرانلق • رتبهٔ اولى
نف ثانيسى بلاد خمسه مولويتى ميرالايلق • رتبهٔ ثانيه صنف اولى‌متمايزى
رج مولويتى رتبهٔ ثانيه صنف ثانيسى • ميرالامرالق • قائممقاملق • اصطبل
امره مديرلكى • كبار مدرسين • بيكباشيلق • رتبهٔ ثالثه قپوجى باشيلق
وصلهٔ سليمانيه مادوننده بولنان مدرسين الاى امينلكى • رتبهٔ رابعه •
ول اغالق • خواجه‌لق • يوزباشيلق •

ـ ١ ـ رتب دولت عليه‌نك عليه‌سى خيلى وقت دنبرو شو صورت
وضوعه‌ده‌ايسه‌ده‌ملكيه‌سى‌يالكز صدارت‌ووزارت‌وروم‌ايلى بكلربكيلكندن
ميرميران وقپوجى باشى وخواجه‌كاندن عبارت اولوب مؤخراً جنتمكان
لطان محمود خان ثانى زماننده رتبهٔ بالا وجنتمكان سلطان عبدالمجيد
ان‌زماننده قصور رتب موجوده احداث ورتب سيفيه‌ده كذلك جنتمكان
حمود خان ثانينك عساكر نظاميه‌يى تأسيسلرنده ترتيب اولنوب بالآخره
دريجاً تزييد واكمال اولنمشدر •

(رتبهٔ عليه‌نك تعبيرات وتعريفاتى)

وم ايلى •	ابتدا پايه‌سنى احراز وصكره صره‌سيله منصبنى ضبط قاضى‌عسكرلكى ايدر وتكرر دخى ايلر

اناطولی	ابتدا پایه‌سنی احراز ایدر صکره منصبنی ضبط ایدر قاضیعسکرلکی صره‌سیله روم ایلی پایه‌سنه نقل ایدر
استانبول	کذلك پایه‌سنی احراز صکره منصبنی ضبط ایلر ویاخود
قاضیلغی	اناطولی پایه‌سنه نائل اولور
حرمین	بالذات منصبنی ضبط ایدر ویاخود حرمین پایه‌سی
مولویتی	ویریلور
بلاد خمسه	مولویتلری ادرنه بورسه (شام) (مصر) وفلبه‌دن عبارتدر
مخرج	قدس حلب ایوب سلانیك یکیشهر فنار غلطه ازمیر
مولویتلری	صوفیه وطربزون ایله کریددن عبارتدر
پایهٔ مجرده	یالکز مخرج پایه‌سنه نائل اوله‌بیلور ترقی کسب ومنصب
اصحابی	ضبط ایلیه‌مز
متقاعدین	درس عام خواجه افندیلردن بعضیلرینك ارزولری اوزرینه تقاعدی اجرا اولنور
دار الحدیث	سلیمانیه جامع شریفنك قبله طرفنده بر مدرسه اولوب بورایه واصل اولان مدرس مخرج مولویتلرینك الڭ معتبرینه نائل اوله‌بیلور
سلیمانیه	سلیمانیه جامع شریفی جوارنده درت مدرسه‌در دار الحدیث مدرسی منحل اولان مخرج مولویتلرینه طالب اولمدیغی حالده بو رتبه‌دن برینه مولویت سؤال اولنور
خامسهٔ	مافوقنده بولنان طالب اولمز ایسه بو رتبه ودها اشاغی
سلیمانیه	رتبه‌لردن دخی مخرج مولویتلرینه نائل اولور
موصلهٔ	بورادن اعتباراً یوقارو رتبه‌ده بولنان مدرسلره کبار

سلیمانیه مدرسنین تعبیر اولنور (صحن ثمان)
(حرکت التمشلی) (ابتداء التمشلی) فاتح جامع شریفی
موصلهٔ صحن جانبنده بولنان
حرکت داخل ابتداء داخل حرکت خارج سکز مدرسه‌در
ابتداء خارج استانبول مدرسلکینك مدخلیدر رتب مذکوره‌ده
بولنان مدرسینك اعدادی بعضاً تزاید وبعضاً تناقص ایدر
دوریه بغداد عینتاب بوسنه ارضروم مرعش طرابلس غرب
مولویتلری بیروت کردستان (روسجق) سیواس ادرنه کنفربدر

(رسمی نشانلر)

دولت علیهٔ عثمانیه‌ده رسمی نشانلر جنتمکان سلطان محمود خان ثانی زماننده و١٢٤٨ سنه‌سی اغستوسنده احداث اولنوب ابتدا رتب ودرجاته کوره مرصع افتخار نشانلری چیقارلمش ایسه‌ده جنتمکان عبدالمجید خان زماننده و١٢٦٨ سنه‌سی ذی الحجه‌سنده انلر الغا اولنه‌رق یرینه مجیدی نشانی وضع ایدلمش وجنتمکان سلطان عبدالعزیز خانك ایام سلطنتنده و١٣٢٨ سنه‌سی جمادی الاخرنده نشان عثمانی احداث اولندیغی کبی پادشاه شوکتپناه سلطان عبدالحمید خان افندمز حضرتلرینك زمان همایونلرنده و١٢٩٥ ذی الحجه‌سنك یکرمی اوچنده‌دخی امتیاز وشفقت نشان عالیلری ایجاد بیورلمشدر

اشبو نشانلردن مجیدی وعثمانی نشانلری هر نوع خدمات سلطنت سنیه‌ده ابراز مأثرجمیله ایدن بندکانه بر نشانهٔ افتخار وامتیاز اولمق اوزره ویریلوب مجیدی برنجی وایکنجی واوچنجی ودردنجی وبشنجی عنوانلریله

بش و عثمانی دخی برنجی و ایکنجی و اوچنجی و دردنجی نام‌لریله درت رتبه‌دن عبارت اولدقدن بشقه هر ایکیسنک برنجی رتبه‌لردن ممتاز برر ده مرصعلری واردر و امتیاز نشانی دخی دولت علیه‌نک منافع علمیه و ملکیه و عسکریه‌سنی مستلزم خدمات فوق العاده ابراز ایدنلره مخصوصدر شفقت نشانی ایسه محاربه زمانلرنده و احوال و آفات فوق العاده ظهورنده منحصراً خدمات مشکوره و مروتمندانه‌ده بولنان و دولت و ملت و وطنک منفعت و سلامتنه و مصابین و محتاجینک دفع و تعدیل احتیاجاتنه هر نه صورتله اولور ایسه اولسون معاونت ایدن و بوکبی احوالده بلا اختصاص انسانیته خدمت و ابراز مأثرجیت ایلیان نسوانه ویریلوب برنجی و ایکنجی عنوانلریله اوچ رتبه‌یه منقسمدر . و بو ایکیسندن امتیاز نشانی مرصع اولدیغی کبی شفقت نشانک برنجی و ایکنجی رتبه‌لرینک اورته‌سی دخی درجه‌لرینه کوره کذلک مرصعدر .

دائرهٔ ولایت

والىٔ ولايت عثمان پاشا

رتبه	مجيدى
بكلربكى	٢

اركان ولايت

	رتبه	ع	م
نائب السيد يوسف صدقى افندى	مخرج	٤	٠
دفتردار نجيب افندى	ثانيه متمايز	٣	٠
مكتوبى حسن توفيق افندى	اولى ثانيسى	٠	٤

مجلس ادارهٔ ولايت

	رتبه	ع	م
نائب السيد يوسف صدقى افندى	مخرج	٤	٠
دفتردار نجيب افندى	ثانيه متمايز	٣	٠
مكتوبى حسن توفيق افندى	اولى ثانيسى	٠	٤

م	ع	رتبه	
٣			مفتى محمد افندى
		ازمير	جليلى زاده يونس بك
		اصطبل عامره	نقيب الاشراف قائممقامى السيدحسن افندى
		ثانيه	حوقدو زاده عبدالباقى افندى
			جومرد زاده عبدالله افندى
			داود اغا زاده سليمان افندى
			يوسفانى زاده فتح الله افندى
			عبدالاحد قليان افندى
			داود سيمح افندى

اعضا منتخبه

﴿ مأمورين ولايت ﴾

م	ع	رتبه	
			ضبطيه الاى بكى عثمان اكاه افندى
		ثالثه	نفوس ناظرى على ياور افندى
			ويركو مديرى فتحى افندى
			اوقاف محاسبه‌جيسى نيازى افندى
			اوراق مديرى سليمان افندى
			پوسته وتلغراف مديرى فهمى افندى

اقلام ولايت

مكتوبى قلمى

مكتوبى قلمى مميزى صادق افندى

مسوددان		تابعه	مبيضان
مسوددان	عبدالكريم افندى	سعيد بك	مبيضان
	السيد سليمان افندى	ضيا بك	
	محمد افندى	سليمان افندى	
		مرعى افندى	
مبيضان	حسن افندى	احمد افندى	
	حمدى افندى		

مجلس اداره قلمى

باش كاتب رؤف افندى

مسوددان		تابعه	مبيضان
مسوددان	رفيق اول على بك	خليل افندى	مبيضان
	السيد سعيد افندى	احمد افندى	

ولايت اوراق قلمى

اوراق مديرى سليمان افندى

مدير معاونى عبدالله افندى	مقيد محمد غزال افندى
دبكرى كوثر افندى	دبكرى محمد افندى
	« توفيق افندى
ملازم احمد افندى	ملازم شاكر افندى

﴿ محاسبهٔ ولايت قلمى ﴾

مميز سيد سليمان افندى

واردات كاتبى عباس حلمى افندى
معاونى سعيد افندى

اوراق مقيدى توفيق افندى
معاونى امين افندى

مصارفات كاتبى عبدالصمد افندى
معاونى عباس عاصم افندى
رفيقى زين العابدين افندى
« سليمان افندى

مركز واردات كاتبى محمد افندى
معاونى محمد سعيد افندى
رفيقى يوسف افندى
رفيقى نشئت بك

مصارفات كاتبى محمد نورى افندى
معاونى ياسين افندى
رفيقى قدرى افندى
رفيقى عبد الله افندى

يوميه كاتبى يونس افندى

صندق امينى عبدالله افندى ثالثه

انبار مأمورى عبد الله افندى

﴿ اوقاف دائرهسى ﴾

اوقاف محاسبهجيسى نيازى افندى
باش كاتب جودت افندى

﴿ نفوس نظارت دائرهسى ﴾

ناظر على ياوو افندى ثالثه
برنجى كاتب قدرى افندى
اوچنجيسى كاتب يحيى افندى

﴿ دفتر خاقانی قلمی ﴾

دفتر خاقانی مأموری حاجی محمد امین افندی ثانیه

باش کاتب آصف افندی ‖ مرکز طاپو کاتبی فتح الله افندی

﴿ مجلس ادارهٔ ولایت استنطاق دائره‌سی ﴾

مدعی عمومی علی یاور افندی ثالثه ‖ مستنطق عبدالله جودت افندی

کاتب محمد افندی

﴿ مع تحریر ویرکو دائره‌سی ﴾

مع تحریر ویرکو مدیری احمد فتحی افندی

میزان باشکاتبی عبدالله رشاد افندی

ویرکو کاتبی وهبی افندی ‖ رفیق ثانیسی اسماعیل عارف افندی

رفیق اولی محمد مخلص افندی

مع جانب غربی شیخان ناحیه‌سی ویرکو کاتبی احمد منیب افندی

جانب شرقی جهتی ویرکو کاتبی یوسف صدقی افندی

عشایر صبعه ناحیه‌سی ویرکو کاتبی محمد توفیق افندی

تلعفر ناحیه‌سی ویرکو کاتبی مصطفی نوری افندی

دفترجی ابراهیم افندی

ویرکو سیاره هیئتی

برنجی فرقه محرر اولی محمد علی افندی ‖ ایکنجی فرقه محرر اولی مستی افندی

محرر ثانیسی سلیمان فایق افندی ‖ محرر ثانیسی امین افندی

مقيدى بكر صدقى افندى	مقيد نجيب افندى
مقيدى هجرت افندى	مقيد على رضا افندى
مساح محمد على افندى	مساح خليل افندى
مساح محمد افندى	مساح زين العابدين افندى

ولايت معارف اداره‌سى

معارف محاسبه‌جيسى محمد سالم افندى	صندق امينى ميخائل افندى

مكتب رشديه معلم اولى ابراهيم افندى

معلم ثانى امين افندى	ثالث داود افندى

خط معلمى محمد سعيد افندى

تجارت وزراعت اوطه‌سى

رئيس اول حاجى امين افندى اصطبل عامره

ثانى عبد الله جودت افندى

اعضا	قاسم اغا	حسين چلبى	اعضا
	امين افندى	حنا افندى	
	عبد الله چلبى	طوبيا افندى	
	امين چلبى	نعوم افندى	
	حسين بك	داود سيح افندى	

كاتب اسعد افندى

زراعت بانقه‌سی شعبه‌سی

مدير عثمان نوری افندی

باش كاتب حسيب افندی | كاتب ثانی

تحصيلدار طاهر بك

شعبه مجلس اداره‌سی

رئيس حاجی امين افندی — اصطبل عامره

اعضا: عبدالله جودت افندی، حاجی حسين بك، حسين چلبی، عبد الاحد افندی

نعوم يوسفانی افندی

عقرة زراعت بانقه‌سی صندوغی	دهوك زراعت بانقه‌سی صندوغی
محاسبه كاتبی ياسين افندی	محاسبه كاتبی محمد علی افندی
رئيسی طيب طاهر افندی	رئيس احمد شوقی افندی
ياسين افندی	محمد علی افندی
يونس محمودان اغا	حاجی ابراهيم افندی
حاجی امين چلبی	محمد اغا
ملا جبرائيل افندی	جوهر اغا
نعمان اغا — عبدالكريم افندی	خدر اغا — يوسف افندی

(اعضا)

سنجار زراعت بانقه‌سی صندوغی

محاسبه كاتبی محمد رشيد افندی

رئيس حاجی محمد افندی

اعضا: رشيد افندی، محمد اليونس اغا، عبد الله اغا، علی اغا

مطبعهٔ ولايت

ناظر مكتوبئ ولايت حسن توفيق افندى

غزته محررى صادق افندى ثانيه
حساب كاتبى على بك

سرمرتب وماكينست حنا افندى ‖ مرتب انطون لطفى افندى
مرتب عبدالله افندى ‖ ماكنه دوندرانجيسى عبدالرحيم اغا

مطبعه‌يه دائر ايضاحات

موصل مطبعه‌سنك مكمل ومنتظم بر حروف وبر طاش ماكنه‌سى واردر تركجه عربجه هرنوع كتب ورسائلى ودوائرجه لزوم كوريله‌جك جداول وقوجان ومزاد قائمه‌ى واغنام تذكره‌ى وسائر شيلرى يكنيله‌جك صورتده طبع ايدر

اوقاف قوميسيونى

رئيس مفتى افندى ازمير پايه‌سى م ٣
اعضا طبيعيه‌دن اوقاف محاسبه‌جيسى نيازى افندى
اعضا يوسف افندى ‖ اعضا سعيد افندى
اعضا حاجى حسن بك
اوقاف كاتبى جودت افندى

تحصيلات ادارەسى

رئيس قوماندان وكيلى ميرالاى، ... بك

اعضا: بيكباشى مصطفى افندى
ديكرى بيكباشى حسن افندى
ضبطيه طابور اغاسى على اغا
قول اغاسى محمود افندى
شريف بك زادە مصطفى بك

اعضا: عبيد اغازادە قاسم اغا
محاسبه كتبەسندن سعيد افندى
على اغا زادە حسين اغا
خورى زادە قسطو افندى
يوسف توما افندى

كاتب اسماعيل عارف افندى

دوائر عدليه

موصل بدايت محكمەسى حقوق دائرەسى

رئيس اول يوسف صدقى افندى بلاد خمسه ع ٤
اعضا يوسف افندى || اعضا عبدالاحد افندى
اعضا ملازمى محمد رشيد افندى

موصل بدايت محكمەسى جزا دائرەسى

رئيس جميل افندى
اعضا صالح افندى
اعضا يونا افندى

مدعى عمومى موسى كاظم افندى
اعضا ملازمى توفيق بك

محكمهٔ بدايت قلمى

باشكاتب محمود حمدى افندى

ضبط كاتبى على افندى	ضبط كاتبى فائق افندى
« مدحت افندى	« داود افندى

استنطاق دائرهسى	اجرا دائرهسى
مستنطق اول عبدالرحمن افندى	اجرا مأمورى ادريس افندى
« ثانى قاسم افندى	اجرا مباشرى سرحان اغا
	« « بشير اغا

مقاولات دائرهسى

مقاولات محررى سامى افندى

مقاولات محرر معاونى يوسف افندى	مباشرى جرجيس اغا

مباشر محمد على اغا

محكمهٔ بدايت تجارت قسمى

رئيس اول نائب يوسف صدقى افندى	حاجى امين چلبى	تجاردن منتخب
بدايت محكمهسى اعضاسى يوسف افندى	ابراهيم چلبى	
« « عبدالاحد افندى	حنا افندى	
	طوبيا افندى	

ضبط كاتبى فائق افندى

محكمهٔ شرعیه دائره‌سی

محكمهٔ شرعيه باشكاتبى عبد الحافظ رشدى افندى مدرس

مسود على افندى | مبيض احمد حمدى افندى
مسود سعيد افندى | مبيض محمد على افندى

مقيد اول سعيد افندى | محضر باشى محمود افندى
مقيد ثانى عبد الهادى افندى | ايتام مديرى حسين افندى
مقيد معاونى صديق افندى

نافعه دائره‌سی

فن مأمورلرى

سر مهندس محمد بديع افندى ثانيه

قوندوكتور داود افندى | قوندوقتور قره‌بت افندى

نافعه قومسيونى هيئتى

رئيس والئ ولايت عثمان پاشا

محمد افندى ثانيه | نفوس ناظرى على ياور افندى ثالثه
سر مهندس محمد بديع افندى ثانيه | بلديه اعضاسندن عبدالله افندى
حاجى امين افندى اصطبل عامره | بانق مديرى عثمان افندى

كاتب يحيى افندى

معارف مجلسى

مفتى محمد افندى

دفتر خاقانى مأمورى حاجى امين افندى	مكتوبى مميزى صادق افندى
على ياور افندى	معارف محاسبى سالم افندى

پوسته وتلغراف دائره‌سى

تلغراف وپوسته مديرى احمد فهمى افندى

سرمأمورى عبدالحافظ فهمى افندى	مخابره مأمورى داود افندى
مخابره مأمورى ابراهيم اديب افندى	فرانسز شفدى فتح الله افندى

پوسته كاتبى فتح الله افندى

بلديه دائره‌سى

بلديه رئيسى حاجى امين افندى — اصطبل عامره

اعضا: حاجى حسن بك	اعضا: نعوم برصوم افندى
سيد خليل اغا	نعوم افندى
حاجى مصطفى اغا	داود حلمى افندى
	الياس افندى

مأمورين بلديه

باشكاتب محمود افندى

بناء مأمورى نورى افندى	صندق امينى سليمان افندى

مفتش نعمان اغا

چاوش ١١

رژی دائره‌سی

ثالثه
مدیر حسن رضا افندی

باشکاتب بقراط باو افندی
کاتب ثانی سلیمان افندی
تذاکر محرری یونس افندی

جداول مفیدی سلیمان افندی
انبارجی حامد اغا
قنطارجی عبدالعزیز اغا

ملحقات

زاخو قضاسی مأموری سعدالله افندی
عمادیه قضاسی مأموری خالد افندی
مزوری ناحیه‌سی مأموری حمدی بك
برواری بالا ناحیه‌سی مأموری عبداللطیف افندی
دهوك قضاسی مأموری علی افندی
عقره قضاسی مأموری بهنان افندی

دیون عمومیهٔ عثمانیه دائره‌سی

مدیر مصطفی افندی

باش کاتب ابراهیم افندی
کاتب یعقوب افندی

کاتب بطرس افندی
صندق امینی استیفن افندی

املاك همایون اداره‌سی

قومیسیون ریاستی انضمامیله اداره مدیری ارکان

حربیه میرلواسی محمد نظیف پاشا

عموم مدالیه	مجیدی	عثمانی
	٤	٤

قومیسیون اعضالغی انضمامیله محاسبه‌جی جورجی افندی ثانیه م ٤

» » » تحریرات باشکاتبی عبد الوهاب افندی ثانیه

» » » اورمان مفتشی کیغورق افندی ثانیه

» » » مفتش و سرمهندسی بیکباشی عثمان افندی

محاسبه قلمی

محاسبه‌جی جورجی کامل افندی ثانیه م ٤

کاتب اول منحل	مقید دیقران افندی
کاتب ثانی محمد افندی	مبیض داود افندی
کاتب ثالث نشان افندی	صندق امینی سرکیس افندی

تحریرات قلمی

باشکاتب عبد الوهاب افندی

مسوددان: اول حسن بك	مبیضان: اول صالح افندی
ثانی شفیق افندی	ثانی ابراهیم افندی

اوراق مقيدى ابراهيم افندى

مقيد معاونى نورى افندى

﴿ هندسه‌خانه ﴾

سرمهندس بيكباشى عثمان افندى

موقت يوزباشى عبدالقادر افندى صنايع مداليه‌سى م ٥

دائمى	ضيا افندى	ملازم اول
موقت	قادر افندى	ملازم ثانى
	رشيد افندى	» »
	على افندى	» »

﴿ اورمان شعبه‌سى ﴾

مأمور احمد اغا

كاتب اول يسين افندى ‖ كاتب ثانى يوسف افندى

زاب معاونلكى كاتبى خضر افندى

﴿ زمار شعبه‌سى ﴾

مأمور عبدالله افندى

كاتب عبدالقادر افندى

﴿ شرقات شعبه‌سى ﴾

مأمور محمد اغا

كاتب ويسى بك

شیمامك شعبه‌سی

مأمور رفعتلو محسن افندی — ثالثه

کاتب اول حاجی عبدالله افندی | کاتب ثانی انور افندی

صندق امینی داود افندی — تحصیلدار حسن افندی

ترجیل معاونی حاجی مصطفی افندی

ترجیل کاتبی عبد القادر افندی

صلاحیه شعبه‌سی

مأمور رفعتلو لطفی افندی — ثالثه

کاتب اول زکی افندی | کاتب ثانی مصطفی افندی

طوزخورماتو معاونی عبدالله افندی

کاتبی احمد افندی

قره‌تپه معاونی محمد علی افندی

کاتبی رشید افندی

سرچنار شعبه‌سی

مأمور میر الابی عزتلو حسین بك — ٤ م

کاتب اول حسن رفعت افندی | کاتب ثانی عبد القادر افندی

مرکه‌وبازیان معاونی فتاح چلبی — کلعنبر معاونی فتاح بك

کاتب شریف افندی — کاتبی سلیم افندی

	م	ع
موصل ولایتی داخلنده بولنان کلدانی ملتی		
	م	ع
عموم کلدانی ملتی پطریقی رتبتلو ایلیا بطرس افندی	١	
بصره سرپسقبوسی وپطریق نائبی میخائیل افندی	٢	
شهرزور سرپسقبوسی جبرائیل افندی	٢	
زاخو مطرانی طیماثاوس افندی	٣	
عمادیه مرخصی کبورکیس افندی		
عقره وزیبار مرخصلغنه منتخب اولان خوری یعقوب افندی		
کلدانی مناسترلری		
القوش طاغنده ربان هرمز مناستری وعموم کلدانی مناسترلری رئیسی القس شموئیل افندی		
القوش قربنده حضرت مریمانه مناستری رئیسی راهب بطرس افندی		
بعوبره جوارنده مار کیورکیس مناستری رئیسی راهب افرایم افندی		
سریانی قدیم ملتی		
موصل وشیخ متی مناستری سرپسقبوسی الیاس افندی		
معاونی قس عبدالاحد افندی		
سریانی قاتولیک ملتی		
بتریق وکیلی وموصل سرپسقبوسی بهنام بنی افندی	٢	٣
معاونی مطران افرام رحمانی افندی	٢	
نائبی خوری بولس افندی	٣	٥

ملت موسویه

حاخام باشیسی هارون افندی

اجنبی

فرانسه دولت فخیمه‌سی

قونسلوسی موسیو نیقولا سیوفی بك ع ٤
ترجمانی بطرس افندی
ایکنجی ترجمانی جرجیس افندی

خطهٔ عراقیه پاپا حضرتلرینك وكیلی و بغداد سرپسقبوسی مونسنیور
هنری التمایر افندی م ١
نائبی پاتری هنری برنزد افندی

موصل ضبطيه الای وطابور هیئتی

برنجی موصل طابوری

	مجیدی	عثمانی
الای بکی عثمان بك	٥	
طابور اغاسی عربکرلی علی اغا		
اداره امینی بلغرادلی بکر افندی		
حساب امینی صدقی افندی		

برنجی پیاده بلوکی

	مجیدی	عثمانی
بلوك اغاسی حاجی احمد اغا		
بلوك معاونی اشرف اغا	٥	
ژورنال امینی عبد الرحمن اغا		

ایکنجی پیاده بلوکی

	مجیدی	عثمانی
بلوك اغاسی صالح بك	٥	
بلوك معاونی مصطفی اغا		
ژورنال امینی فتاح افندی		

اوچنجی پیاده بلوکی

	مجیدی	عثمانی
بلوك اغاسی حاجی عبد الله اغا	٥	
بلوك معاونی منحل		
ژورنال امینی منحل		

دردنجی پیاده بلوکی

بلوك اغاسی عبد الرحمن اغا

بلوك معاونى م مجيدى
ژورنال امينى عبد الغنى افندى

برنجى سوارى بلوكى

بلوك اغاسى حسن افندى ٥
بلوك معاونى موسى بك ٥
ژورنال امينى جواد افندى

ايكنجى سوارى بلوكى

بلوك اغاسى محمد على اغا
بلوك معاونى على اغا
ژورنال امينى ابراهيم افندى

اوچنجى سوارى بلوكى

بلوك اغاسى يوسف اغا
بلوك معاونى على بك
ژورنال امينى خضر افندى

دردنجى سوارى بلوكى

بلوك اغاسى صالح اغا
بلوك معاونى منحل
ژورنال امينى عثمان افندى

بشنجى سوارى بلوكى

بلوك اغاسى محمد العاكوب اغا ٥
بلوك معاونى منحل
ژورنال امينى قدرى افندى

خطهٔ عراقيه اصلاحات قومانداني فريق

عمر وهبي پاشا

مجيدى ٢ عثمانى ٢

﴿ قومندان وكيلى فائق بك ﴾

	ع	م
قرق بدنجى الايك برنجى طابورى		
قائممقام عزيز بك	٤	٤
يكباشى خليل اغا		٥
طبيب يكباشى پرتو افندى		
اجزاجى نصوحى افندى		
احمد حسنى افندى		
برنجى بلوك		
يوزباشى رشاد بك		
ملازم ثانى محمد صالح افندى		
« « عبدالله حلمى افندى		٠

	ع	م
ایکنجی بلوك		
یوز باشی محمود اغا		
ملازم ثانی محمد سعید افندی		
« « عزت افندی		
اوچنجی بلوك		
یوز باشی محمد امین افندی		
ملازم اول رمضان اغا		
ملازم ثانی حسین افندی		
دردنجی بلوك		
یوز باشی عبدالله افندی		
ملازم ثانی محمد افندی		
تفنکجی اوسته قادر		
نظامیه قرق بدنجی الایك ایکنجی طابوری		٥
بیکباشی خلیل صبری افندی		
قول اغاسی معروف نظمی افندی		
طابور کاتبی حبیب صدقی افندی		
امام طابوری علی رضا افندی		
طبیب صول قول اغاسی حسین بدری افندی		
جراح احمد افندی		
یوز باشی علی اغا		
« « غالب بك		
« « محمد اغا		

	ع	م
ملازم اول صالح اغا		
« « احمد اغا		
ملازم ثانی مجید بك		
« « علی افندی		
« « عبدالرزاق افندی		
« « عمر افندی		
« « محمد افندی		
« حمدی افندی		
تفنكجی اوسته‌سی صالح اغا		
ملازم ثانی عثمان افندی		
﴿ پیاده فرق بدنجی الایك اوچنجی طابوری ﴾		
یكباشی توفیق افندی		٤
قول اغاسی احمد اغا		
طابور كاتبی احمد حالت بك		
امام طه افندی		
طبیب منحل		
اجزاجی صفوكلی افندی		
جراح سلیمان افندی		
تفنكجی اوسته محمد افندی		
یوز باشی محمد اغا		
« « عبدالله اغا		
« « یوسف اغا		

	ع	م
» عثمان اغا		
ملازم اول امين اغا		
» » شيخ الدين اغا		
» » قادر اغا		
» » منحل		
ملازم ثانى فتاح افندى		
» » معروف افندى		
» » حسين افندى		
» » منحل		
ملازم ثانى مصطفى افندى		
» » صالح افندى		
» » عبدالله افندى		
» » محمد صايم افندى		
﴿ پياده فرق يدنجى الاينك دردنجى طابورى ﴾		٥
بيكباشى على افندى		
قول اغاسى فتاح اغا		
طابور كاتبى محمد حقى افندى		
طابور امامى عبد الله افندى		
مسافر طبيب قول اغاسى محمد افندى		
اجزاجى دقران افندى		
» اسماعيل حقى افندى		
تفكنجى اوسته معروف افندى		

م	ع	
		برنجی بلوك
		یوزباشی حسن اغا ملازم ثانی محمد نوری افندی « محمد طه افندی
		ایکنجی بلوك
		یوزباشی عبد الله اغا ملازم اول جواد افندی ملازم ثانی محمود اغا « محی الدین افندی
		اوچنجی بلوك
		یوزباشی نظیف افندی ملازم ثانی محمد افندی « حسن افندی
		دردنجی بلوك
		ملازم اول محمد افندی ملازم ثانی امین افندی « محمد افندی

(موصل ولايتی داخلنده بولنان رديف ضابطانی)

	ع	م
رديف قوماندان وكيلی ميرالای فائق بك		
ميرالای منحل		
بيكباشی طاهر افندی		٥
الای كاتبی محمد امين افندی		
قول اغاسی محمود افندی		
طابور كاتبی محمد نائل افندی		
تفنكچی اوسته علی		
يوز باشی داود افندی		
« « حسن افندی		
« « حسن اغا		
« « احمد توفيق افندی		
ملازم اول يونس افندی		
ملازم اول مجيد بك		
« « نجم افندی		
« « عبد الله اغا		
ملازم ثانی محمد افندی		
« « عزت افندی		
« « علی افندی		
« « حميد افندی		

ع	م	

﴿ رديف بوز دردنجى الاينك ايكنجى موصل طابورى ﴾

قائممقام زكريا بك
بيكباشى مصطفى افندى
قول اغاسى احمد اغا
طابور كاتبى حافظ حقى افندى

يوز باشى عمر افندى
« « عباس اغا

ملازم اول حاجى محمد توفيق افندى
« « عباس اغا
« « امين اغا
« « عبدالله افندى

ملازم ثانى محمود افندى
« « محمد مهدى افندى
« « عثمان افندى
« « اسماعيل افندى
تفنكجى اوصنه حسن حسنى

﴿ رديف بوز دردنجى الاينك اوچنجى رشيديه طابورى ﴾

بيكباشى اسماعيل بك
قول اغاسى منحل
طابور كاتبى مصطفى افندى

م	ع	
		یوز باشی حسن اغا « « خلیل افندی « « محمد اغا « « محمد افندی
		ملازم اول محمد افندی « « صابر افندی « « ابراهیم اغا « « منحل
		ملازم ثانی احمد افندی « « معروف افندی « « احمد اغا « « محمد علی افندی
		یوز باشی مصطفی افندی یوز باشی داود اغا ملازم ثانی عباس افندی
		﴿ ردیف یوز دردنجی الایك دردنجی بارمجه طابوری ﴾
		بیکباشی حمدی افندی قول اغاسی علی افندی • کاتب طابور منحل

	ع	م
یوز باشی نوری افندی ملازم اول منحل ملازم ثانی کریم افندی		
یوز باشی بکر اغا ملازم اول حسین افندی ملازم ثانی علی افندی		
یوز باشی حسین اغا ملازم اول محمد اغا ملازم ثانی مصطفی افندی		
یوز باشی محمود اغا ملازم اول محمود اغا ملازم ثانی صالح افندی		
﴿ ردیف یوز اوچنجی الایك برنجی عمادیه طابوری ﴾		
بیکباشی مناسترلی علی ثابت افندی صاغقول اغاسی علی غالب افندی طابور کاتبی شکری افندی	٤	
برنجی بلوك		
یوز باشی عمر اغا ملازم اول منحل ملازم ثانی عبدالله افندی		٥

	ع	م
ایكنجی بلوك		
یوز باشی معروف افندی ملازم اول كاظم اغا ملازم ثانی عطا الله افندی		
اوچنجی بلوك		
یوزباشی داود اغا ملازم اول محمود اغا ملازم ثانی عبد الصمد افندی		
دردنجی بلوك		
یوزباشی منحل ملازم اول منحل ملازم ثانی محمد صالح افندی		

	ع	م
﴿ موصلده آرامساز بسالت سواری اوتوز بشنجی آلایی ﴾		
میرالای احمد حمدی بك		
قائممقام مصطفی بك		•
بیکباشی حمدی افندی		
بیکباشی مصطفی افندی		
آلای امینی مصطفی افندی		
آلای کاتبی عمر افندی		
قول اغاسی محمد علی افندی		•
طبیب قول اغاسی عیسی بك		
کاتب ثانی حافظ مصطفی افندی		
بیطر قول اغاسی بغوص افندی		
طبیب قول اغاسی دیمتراکی افندی		
اثواب امینی مصطفی افندی		
اجزاجی یوزباشی محمد افندی		
اجزاجی نیقولاکی افندی		•
تبورجی عبدالکریم افندی		
امام محمد افندی		
« عبد الله افندی		
سراجباشی اوسته محمود		
نعلبند باشی اوسته احمد		
تفنکجی اوسته احمد		
یوزباشی محمد اغا		
« « عبد الله افندی		•

	ع	م
ملازم اول شکری افندی		
« « خلیل اغا		
ملازم ثانی ولی افندی		
« « حمادی اغا		
یوزباشی احمد اغا		
وکیلی سعید اغا		
ملازم اول سعید افندی		
« « یحیی افندی		
ملازم ثانی مصطفی اغا		
« عبد الله افندی		
یوزباشی محمد اغا		٥
یوز باشی وکیلی محمد اغا		
ملازم اول رشید اغا		
« « عمر افندی		
« « علی اغا		
یوزباشی حسن اغا		
وکیلی شکور اغا		
ملازم اول محمود اغا		
« « سید صالح افندی		
« « مراد اغا		
یوزباشی مصطفی شوکت افندی		
ملازم اول محمود اغا		
« « مصطفی افندی		

	ع	م
ملازم ثانی یونس افندی		
« « علی افندی		
آچقده ملازم ثانی رستم اغا		

(بکرمی دردنجی لوا داخلنده بولنان قومسیونلرك)
(رئیس واعضالرینك اسامیسی)

حیوانات مبایعه قومسیونی

رئیس قوماندان وکیلی میرالای محمد فائق بك

اعضا:
سواری میرالایی احمد بك
سواری یوزباشی محمد اغا
طوبجی ملازمی حسن اغا
بیطار مفتشی بیکباشی حسن حسنی افندی
سواری بیطر قول اغاسی بغوص افندی
سواری الای کاتبی حافظ افندی

ابنیه قومسیونی

رئیس میرالای احمد حمدی بك

اعضا:
املاك همایون سرمهندس بیکباشی عثمان افندی
سواری قول اغاسی محمد علی افندی
ردیف یوزباشی احمد افندی
ردیف ملازم اول امین افندی
سواری یوزباشی وکیلی عبدالله افندی
کاتب عبدالرزاق افندی

امتحان قومسيونى

رئيس بيكباشى مصطفى افندى

اعضا: قول اغاسى معروف افندى
يوزباشى امين افندى
ملازم اول محمد افندى

اعضا: اركان حرب ملازم مصطفى بك
ملازم ثانى عبدالله افندى

ديوان حرب

رئيس بيكباشى توفيق افندى

اعضا:
سوارى بيكباشى حميد افندى
سوارى الاى امينى مصطفى افندى
قول اغاسى يوسف افندى
رديف يوزباشى حسن افندى
ملازم عمر افندى

نفس موصلده مقامات محموده واماکن مبارکه ومسعوده ومراقد منوره
ومشاهد مطهره‌لری ظاهر وباهر ومشهود اعین اکابر واصاغر
وزیارتگاه اهل ایمان وبصائر ومراجع ارباب قلوب وضمائر
ومطالع انوار شموس سرائر اولان انبیاء عظام علی نبینا
وعلیهم الصلوة والسلام واولیای کرام قدس
اسرارهم العلام واهل بیت رسول رب العالمین
رضوان الله علیهم اجمعین وعلمای
متبحرین وفضلای متقدمین رحمهم
الله مضجعهم الی یوم الدین
حضراتنک اسامی

شریفه‌لریدر

شیث بن آدم علی نبینا وعلیهم الصلوة والسلام افندمز حضرتلری حضرت (آدم) علیه السلام افندمز حضرتلرینک جمیع نسل وذریتی اوزرلرینه امر عالی ریاستی وحال استحضارلرنده دخی امر سامی خلافتی توجیه وجمیع دنیانک امورینی توجیه وبعض اسرار الهیه وعلوم غیر متناهیه‌یی تعلیم بیورمشلردر جمله اولادندن احسن واجمل وهر صورتله اکمل وافضل اولوب صورت وسیرنده کندولرینه مشابهت تامه‌سی اولمق ملابسه‌سیله سائر اولادندن زیاده کندوسنه محبت ایدرلردی نبی مرسل وشریعتی (آدم) علیه السلام شریعتنه موافق ایدی علوم حکمیه ورياضیه‌یی مشتمل وکیمیا وسیمیا وبعض اشیاء وصنایع مشکله‌یی حاوی اللی صحیفهٔ شریفه کندولرینه نازل اولمشدر مقامات سعادت آیاتندن بریده

نفس موصل شهرینك خارجنده وجانب جنوبیسنده اون بش دقیقه‌
مسافه‌سی اولان بر محلده كائن جامع شریف درونده كه محلده واقعدر

﴿ یونس علیه الصلوة والسلام ﴾

(یونس ابن متی علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام بانهاده‌ٔ گهوارهٔ
شهود اولدقدن یكرمی سنه صكره قدس شریفه قریب (رمله) نام
شهربنی تشریف واولیادن (زكریابن عیدان) نام تاجرك كریمهٔ محترمه‌سنی
ازدواج وتلطیف واندن ایكی مخدوم سعادت موسوملری تزیین مهد
وجود ایدرك نبی مشارالیه حضرتلرینك ارتحاللری وقرعنده مال ومنال
واهل وعیال ایله قدس شریفك شرفنی توقیراً وسن وسال سعادت
اشتماللری قرقه بالغ ورسیده اولدقده بامر جناب رب قدیر موصل شهری
ایله ماینلرینی نهر دجله فصل ایدن نینوی شهرینك یوز یكرمی بیك
نفوسدن عبارت اولان خلقنك شرف اسلام وایمان ایله مشرف اولمسی
ایچون نبوتله اوراده ابعاث وتسییر بیورلمشدر انلر قبول درجهٔ ناجیهٔ
ایمانده روی تردد گسترد كارندن من طرف جناب قهار بر عذاب
شدیده دوچار اوله جقلرینی انلره بیان ایدرك اختفا وفرار وساحل
بحرده‌كی برسفینه‌ده قرار وحكمته سفینه حركت ایتدیكندن وبونك حركت
ایتماسی درونده بر فرارینك بولنمسی سببیت ویره‌جكی قپودانی طرفندن
اعلان وكندوسی فراری اولدیغنی اقرار وبیان ایلدیسه‌ده اطمئنان حاصل
اوله‌ماسی جهتله كشیده قلنان قرعه‌دخی نام معالی انسام سامیلرینه اصابت
ایتمكله بحره القا ایدیله‌رك درحال موعود اولان عذابك اشارت
واماره‌سنی انلر مشاهده ایتماری اوزرینه ایمانه میل ایتدكلرینه مبنی یونس

عليه الصلوة والسلام تكرار اوراية عودت واجراى احكام رسالت وبعده نبى مشار اليه حضرتلرينك خاتونى واولادى ومتعاقباً كنـدولرى وفات ايدرك قبر شريفلرى موصل قارشوسنده ودجله‌نك اوته طرفنـده يارم ساعت مسافه‌ده واقع نينوى قريه‌سنـده مرقد منـورلرى بر دائرهٔ مخصوصه ايله محاط اولديغى كبى جسيم ووسيع جامع شريف دخى بولنوب معمور واوقات خمسه‌ده وخصوصيله جمعه وعيدينده صلوة مفروضه ايفا اولنمقده وهندن ايراندن توراندن ومحال سائره‌دن هروقت خيلى زوار كلمكده‌در جسد مباركلرى اوراده مدفون اولديغنى تأييد ايده‌جك بك چوق علامات باهره وانوار ظاهره كورلمش وبوايسه عامه‌جه معلوم بر كيفيت بولنمشدر

جرجيس على نبينا وعليه الصلوة والسلام

مصر ناحيه‌سنده فلسطين اهاليسندندر هديهٔ عظيمه ايله موصل ملكنـه كلوب ملكك غير مشروع بعض تكليفاتنه راضى اولمامش وخيلى معجزهٔ باهره اظهار ايدرك ملك دخى تكليفاتنده روى اصرار وابرام كوسترمش وبونك تفصيلاتى بعض سير وتواريخده مندرج بولنمشـدر مرقد منـور ومنيف وقبر مطهر وشريفلرينك موضعنده خيلى اختلاف واقع اولوب جسد شريفلرى عند البعض موصلك وسطنده نام عاليلرينه منسوب جامع شريفك درونده واقع محلده مدفون اولديغى بيان ايدلمش وبوراسـنى تأييد ايده‌جك علامات جليله وانوار باهره كورلمشـدر الان اوراسى بر زيارتكاه معمور وجامع شريفنده اوقات خمس مفروضـه وصلوة جمعه وعيدين ادا اولنمقده‌در .

﴿ دانيال على نبينا وعليه الصلوة والسلام ﴾

خريدة العجايب نام كتاب مستطابده بيان اولنديغنه كوره واجب تعالى حضرتلرينك امريله موصل شهرينى تشريف بيوردقلرى زمان مصالح عبادك تسهيلى ايچون نهرك اجراسى كندولرينه دخى بيورلمش اولمسى اوزرينه دجله نهرينى دياربكر ولايتى داخلنده بولنان آمددن فاو بوغازينه قدر اجرا بيورمش اولدقلرى اكلاشلمشدر بو مناسبتله موصلده بر مدت آرام ايدرك نبئ مشاراليه حضرتلرينك مقام عاليلرى موصلده باب‌المسجد نام محلده واقع اولوب اليوم زيارتكاه انام وجامع شريف مذكورده اوقات خمس مفروضه ادا اولنمقده‌در

﴿ كف شريف (امام على) ابن ابو طالب ﴾
﴿ رضى الله عنه وكرم الله وجه ﴾

موصل ولايتى سورينك خارجنده وجانب غربيسنده واقعدر وقبهٔ محرابنك كمرنده طاشده منقوشدركه پنجهٔ على اطلاق اولنور

﴿ مشهد نقطه ﴾

سلطان شهداى دشت كربلا حسين مجتبا ابن على المرتضى رضى الله عنهما حضرتلرينك سر سعادت مقرلرى شامه ارسال اولنديغى زمانده ارض موصله شرف‌افزاى ارسال‌ايله موصله بر ساعت مسافه‌ده واقع كليسانك بر طرفنه وضع ايلدكلرينى راهب كورمسيله درعقب احوالنى استفسار ايتمسى ورأس سعادتك كيمك ايدوكنى ونه شبهه مبنى

اوراسنی منور جاليـله تنوير بيورمش اولديغی اكلامسی اوزرينـه بو حركده بولنان قوم يزيدی توبيخ وافعاللرينی تقبيح ايدرك ومأمورلرينه بك التون اعطا ايليه‌رك رأس سعادتی او كيجـه الوب غسل وتطييب ايليوب صباحه قدر دبزينه وضع ايله محافظه وآنين ولمعان نورينك تأثيراتيله وخانهٔ دل جانی لألا ايله تنوير وتزيين ايلمش واوراده بر مقام معالی اتسام بنا وتأسيسی و (مشهد نقطـه) تسميـه ايلمشـدركه الان اوراسی زيارتگاه اهل ايماندر

بو مشهد حضرت حسينك رأس شريفنك نقطهٔ مشهدی اولميوب فقط موصلك عوامی شويله سويليورلر انجق مشهد مذكور مومی اليهك شيعه‌سندن عبدالله بن الجعفك مشهدی اولوب وحضرت حسينك رأس شريفی بورادن كيچمه‌رك كربلادن چول طريقيله شام مملكتنه تشريف بيورمشلردر

﴿ امام حمزه ﴾

(امام حمزه) ابن (امام حسن) ابن (علی المرتضی) رضوان الله تعالی عليهم اجمعين افندمز حضرتلرينك نعشی بعض اوليای بنام وعلمای كرامك كشفياتنه كوره موصلك جانب غربيسنده موصلدن اوچ بچق ساعت مسافه‌ده واقع (لؤلؤ) نام ملكك انشا ايلديكی بربنا ايچنده بولنمشلردر

﴿ امام عون الدين ﴾

(امام عون الدين) ابن (امام حسن) ابن (امام علی) رضوان الله تعالی عليهم اجمعين حضرتلری موصل مملكتنك وسطنده ونام عاليلريله ياد اولنان محله‌ده بنه (لؤلؤ) نام ملكك بنا ايلديكی قبه‌ده مدفون اولوب زيارتگاه مسلميندر جوارنده سادات حسينيه اجدادندن خيلی ذوات كرامك رياضی مطهرلری موجوددر

﴿ امام عبد الرحمن ﴾

(امام عبدالرحمن) ابن (امام حسن) ابن (على المرتضى) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين افندمز حضرتلرينك مشهد منور ومرقد مطهرەلرى مسعود ابن ملكك بناى قديمندن اولان و (امام عبدالمحسن) افندمزك جوارنده بولنان محلك قربندەدر جوارى سلسلة الذهب اهل بيتدن بعض ذوات كرامك دخى درر وجودلرينه صدف واقع اولمشدر

﴿ امام حامد وامام محمود ﴾

(امام حامد وامام محمود) امام موسى كاظمك اولادندندركه اوده (جعفر صادق) ابن (امام محمد باقر) ابن (امام زين العابدين) (على ابن امام حسين) ابن (على المرتضى) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضرتلرينك اولادلرندرلر مرقد منورلرى نفس موصلده محمودين محله‌سنده نام عاليلرينه منتسب جامعده واقع قبه‌لى بر تربهٔ شريفه‌ده واقعدر

﴿ اولاد الحسن ﴾

(اولاد الحسن) ابن (على المرتضى) رضوان الله عليهم اجمعين بعض دشمنلرينك طلبلرى اوزرينه فرار ايدرك موصلده قيوجيلر محله‌سنده كه چارشودە بولنان (بنات الحسن) نام جامعنده كه بئره كندولرينى القا ايلدكلرندن ناشى اوراسى اليوم زيارتگاه عباد ومعمور آبادرر

بويله سلالهٔ طاهرەدن ذوات شويله افعال جاهلانه يعنى كندولرينى بئره القاسى قضيه‌سنك ارتكابى قابل دكلدر فقط عوام ناسى بويله نقل وحكايه ايدرلر ايسه عقلى قبول ايدەمز

﴿ امام ابراهیم المجاب ﴾

(امام ابراهیم المجاب) بن (موسی الکاظم) بن (امام جعفر الصادق) بن (امام محمد الباقر) بن (امام زین العابدین) بن (امام الحسین) بن (امام علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینـك مشهد منور ومرقد مطهرلری نفس موصلده امام ابراهیم محله‌سنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرنده موجوددر

﴿ امام علی الهادی ﴾

(امام علی الهادی) ابن (امام علی الهادی) بن (امام محمدالجواد) بن (امام علی رضا) بن (امام موسی الـکاظم) بن (امام جعفر الصادق) بن (امام محمد الباقر) بن (امام زین العابدین) بن (امام حسین) بن (امام العلی) حضرتلرینك مقبرهٔ منوره وشبکهٔ مطهرلری نفس موصلده محمودین محله‌سنده واقعدر

(امام علی الاصغر)

(امام علی الاصغر) بن امام محمد وامام محمود شهرتی ابن الحنیفه والده‌سی بنی حنیفه‌در ابن (امام الحنیفه) ابن (امام علی المرتضی) رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینك مرقد ساطع الانورلری نفس موصلده جامع الکبیر محله‌سنده تربهٔ مخصوصه وقبهٔ شریفه‌لرنده موجوددر

﴿ امام عبدالمحسن ﴾

(امام عبدالمحسن) ابن (امام حسن) ابن (امام علی) رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینك مرقـد لامع النور عالیـلری نفس

موصلده سور داخلنده دجله‌یه قریب محلده بر قبه درونندهٔ واقعدر

شاه زنان

(شاه زنان) حضرتلری (امام زین العابدین) وابن (امام محمد الباقر) وابن (امام جعفر الصادق) وابن (امام موسی الکاظم) وابن (امام علی المرتضی) وابن (امام محمد الجواد) وابن (امام علی الهادی) وابن (امام الحسن العسکری) وابن (امام محمد الحجه) رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتنك والدهٔ محترمه‌لریدر مقبرهٔ منوره‌سی نفس موصلده نقشلی محله‌سنده بر قبهٔ مخصوصه‌ده موجود اولوب زیارتگاه مؤمنین ومؤمناتدر

بوذات حضرت حسین السبطك زوجهٔ مکرمه‌سی وزین العابدینك والده‌سیدر بوراده ذکر اولنان ائمه بربرندن متوالددر مشار الیهادخی ملك کسری کریمه‌سیدر

امام یحیی

(امام یحیی) ابن امام قاسم ابن امام حسن ابن امام علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینك مشهد منور ومرقد مطهرلری نفس موصلی محیط اولان سورك داخلنده باش قلعه ایله سلطان لؤلؤ سراینك وسطنده قلعه‌نك بدنی اوزرنده واقع اولوب زیارتگاه مسلمیندر

امام زید

(امام زید) ابن امام محمد ابن امام زید ابن امام زین العابدین ابن علی السجاد ابن امام الحسین ابن امام علی رضوان الله تعالی علیهم

اجمعين نفس موصلده باب البيض نام محلده ملوك متقدمينـدن بعضيسنك بناى قديمدن اولان محلده مشهد منور ومرقد مطهرلرى واقعدر

امام عبد الله الباهر

(امام عبد الله الباهر) ابن امام زين العابدين ابن امام حسين ابن امام على رضى الله عليهم اجمعين حضرتلرينـك وجود نور الودلرى نفس موصلده شيخ فتحى محلهسنـده نام عاليلرينـه منسوب ملوك متقـدمينـك بنا كردهسى اولان جامع شريف درونـنده موجوددر

ست فاطمه

(ست فاطمه) رضى الله عنها بنت (امام حسين) ابن امام على ابن (ابى طالب) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضرتلرينك مشهد نور ومدفن مطهرلرى نفس موصلده اولدى مسبوق امام يحيى قربنـده قبهٔ شريفهلرنده موجوددر زيارتگاه انامدر

ست كلثوم

(ست كلثوم) بنت (امام حسين) ابن (امام على المرتضى) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضرتلرينك تربهٔ شريفهلرى نفس موصلده سور داخلنده خاتونيه محلهسنده واقع اولوب زيارتگاه اسلامدر

ست نفيسه

(ست نفيسه) بنت (امام حسين) ابن (امام على ابن ابى طالب) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضرتلرينك نفس موصلده باب العمراى محلهسنده نام عاليلرينه منسوب مسجدده مقام مخصوصـلرى اولوب اصل

مدفن نور افكنلری مصرده اولدیغی و کندولری وقتیله موصلده ساکنه اولوب بر زمان عبادتله مشغوله اولدقلرندن بوراده ومحال سائرهده مقامات علیهٔ منورهلری موجوددر

اویسی القرنی

(سلطان اویسی القرنی حضرتلرینك نفس موصلده باب المسجد محلهسنده مقام مخصوصلری اولوب وقتیله بر ایام اوراده عبادت جناب رب معبودله مشغول اولدقلرندن محل مذکور زیارتکاه معمور وجامع شریفنده اوقات خمسهٔ مفروضه وصلوة جمعه وعیدین ادا اولنمقدهدر

امام ابو جعفر رضی الله عنه

(امام ابو جعفر) ابن امام علی الهادی ابن امام محمد الجواد ابن امام علی الرضا ابن امام موسی الكاظم ابن امام جعفر الصادق ابن امام محمد الباقر ابن امام زین العابدین ابن امام حسین ابن امام علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینك مرقد شریف ومشهد منیفلری اسكی موصلده در كه موصل ولایتنك جهت غربیسندهیدی فرسخ اوزاقده اولان ودجله اوزرنده بولنان خرابه زار بر مملكتدر

شیخ محمد قدس سره

(شیخ محمد قدس سره حضرتلرینك قبر شریفلری نفس موصلده جامع المنصوریهده واقعدر كه اهل اسلام زیارت ایدرلر كبار اولیای متقدمیندندر وقبر شریفنده اسكی بر یازی ایله كندولرینك عبد القادر كیلانی قدس سره الصمدانی افندمز حضرتلرینك مخدوم عالیلری اولدیغی یازلمشدر

الشيخ عيسى دده

(الشيخ عيسى دده قدس سره حضرتلری کبار اولیای متقدمیندن بر ذات فیض آیات اولوب مشهد عالیلری وسورك داخلنده باب الشط قربنده واقعدر جوارنده سادات کرام حسینیه‌دن خیلی ذوات کرامتسماتك مقابر شریفه‌لری واردر

الشيخ محمد ابو الوفا

(شیخ محمد ابو الوفا) قدس سره ابن زید ابن علی ابن حسن ابن عربض الاکبر ابن امام زید ابن امام زین العابدین ابن امام حسین الشهید ابن امام علی رضوان الله علیهم اجمعین حضرتلرینك قبر نور مطهرلری نفس موصلك جانب غربیسنده خارجا سوره یقین بر محلده قبهٔ شریفه‌ده اولوب کندولری کبار اولیای متقدمیندندر الآن زیارت اولنور بر مقام فیض انجامدر

الشيخ قضيب البان الموصلی قدس سره

(شیخ قضیب البان الموصلی قدس سره) ابو عبدالله الحسین ابن عیسی ابن یحیی ابن عبدالله ابن ابی جعفر محمد الثعلب ابن عبدالله الاکبر ابن محمد الاکبر ابن موسی الثانی ابن عبدالله ابن موسی الجون ابن عبدالله المحض ابن حسن المثنی ابن امام الحسن السبط ابن امام علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتلرینك قبر شریفلری نفس موصل شهرینك غربی جهتنده وسنجار قپوسی اوکنده صحراده واقعدر درت یوز تمش

ر سنه‌سی شهر رجب الفردده ولادت ٥٧٣ سنه‌سنده وفات عالیـلری وقوعبولمشدر طقوز یاشنده قرأن عظیم الشان حفظ ایدرك علم قرائت وتجوید وعربیه‌یی تحصیل ایلمشلردر علم حدیث وعلم فقهی شیخ علی ابن ابی ادریس وغیریسندن اخذ ایتمشلردر فضائل وکراماتنك درج وبیاننه مقامك مساعده‌سی اولمدیغندن ترك ایدلمش وارزو ایدنلرك کتاب الاختساره مراجعت ایلملری لازمکلمشدر

﴿ شیخ حسن البکری ﴾

(شیخ حسن البکری) قدس سره مشایخ متقدمین واولیای مکرمیندن اولوب نسب عالیلری ابو بکر الصدیق رضی الله عنه افندمز حضرتلرینه منتهی اولور کندولری اصلا موصل سکانندن قبر شریفلری نفس موصلده سوق الصغیر محله‌سنده نام عالیلرینه منتسب جامعده که قبه‌ده‌در

﴿ شیخ محمد الاباریقی ﴾

(شیخ محمد الاباریقی) قدس سره حضرتلرینك نسب عالیـلری صدیق اکبر رضی الله عنه افندمز حضرتلرینه منتهی اولوب کمل اولیای متقدمین وجمل مشایخ العارفیندندر قبر منورلری نفس موصلده جامع الخزام محله‌سنده قبهٔ مخصوصه‌لرنده واقعدر

﴿ شیخ محمد الخلال ﴾

(شیخ محمد الخلال) قدس سره ابن حسن ابن عشائر الخلال حضرتلرینك نسب عالیلری کذلك صدیق اکبر رضی الله عنه حضرتلرینه

مشهوردر قبر مطهرلری نفس موصلده حوش الخان محله سنده شیخ الخلال نامیله بنام اولان جامعده واقع قبه ده اولوب زیارتگاه انامدر

﴿ شیخ ابی سعید ﴾

(شیخ ابی سعید احمد) قدس سره بن عیسی الحرازی حضرتلری کبار اولیای عظامدن اولوب مرقد منیف ومشهد شریفلری موصلك خارجنده وجانب جنوبیسنده قاضی کویی قربنده موصلدن برمیل مقداری بعید اولان محلده واقعدر نسب شریفلری عمر ابن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرینه منتهیدر

﴿ شیخ فتح الله الموصلی ﴾

(شیخ فتح الله الموصلی) قدس سره ایکی ذات عالی قدر اولوب بریسی فتح ابن رضی الدین دیکری فتح بن سعیددرکه کندولری ذو الجناحین اوله رق عارف بالله وکبار اولیاء اللهدن اولوب مقام ودرجهٔ معنویه لری بشر الحافی وسری السقطی حضرتلریله مساویدر موصلك داخلنده وکندی اسملریله مسمی اولان محلده واقع تربهٔ مخصوصه لرنده متواری عطر ناکدرلر الآن زیارتگاه اهل ایماندر

﴿ شیخ متعافی ﴾

(شیخ متعافی قدس سره عالم زاهد متقی ومتواضع بر ولی عارف باللهدر غوامض علوم لدنیه به واقف وعلوم شرعیه وحقیقیه یه عارف ایدیلر کندولری فتح الله الموصلی حضرتلرینك مصاحبی اولدقلری ونا بخك ایکیوز سنه سندن صکره ترك دغدغهٔ کائنات ایدرك قبرشریفلری

نفس موصلده اوقات خمس مفروضه جماعتله ادا اولنور قهوة الطنى اتصالنده جامع المتعافيده مدفوندرلر

﴿ شيخ خير النساج ﴾

(شيخ خيرالنساج) قدس سره كندولري عن اصل سامرا اهاليسندن اولوب بغدادده حمزة البغدادى ايله برابر بر مدت اقامت وسرى السقطى حضرتلرينه ملاقات ويوز يكرمى سنه عمر اولوب النهايه دار بقايه ارتحال بيورمشلردر قبر شريفلرى نفس موصلده سور داخلنده قبهٔ مخصوصه‌لرنده متوارى پرده خاكدرلر

﴿ شيخ محمد الملحم ﴾

(شيخ محمد الملحم) قدس سره كبار اولياء اللهدن اولوب قبرعاليلرى شيخ فتح الله الموصلى حضرتلرينك همشيرهٔ محترمه‌لرى صالحهٔ فتحيه‌نك جوارنده مدفوندر ومشار اليها حضرتلرينك مقامى دخى برادرلرينك قربنده واقعدر

(الشيخ عامر)

(شيخ عامر) قدس سره حضرتلرى كبار اولياى متقدمين ومشايخ عارفينك كبارلرندندرلر مرقد منورلرى امام باهر حضرتلرينك بولندقلرى جامع پر لامعده قبهٔ شريفهٔ مخصوصه‌لرنده‌در

(شيخ منصور)

(شيخ منصور) قدس سره حضرتلرى كبار اولياء ومشايخ عظامدن

اولوب قبر باهر الانورلری نفس موصلده سور داخلنده باب سنجار قربنده بولنان مقام عالیلرنده مدفوندرلر

(شیخ ابراهیم الزیتونی)

(شیخ ابراهیم الزیتونی) قدس سره حضرتلری کبار اولیای عارفیدن اولوب موصلك جانب غربیسنده شیخ منصور حضرتلرینك مقام عالیلرینه یقین محله‌ده مدفوندر وزیارتگاه انامدر

(شیخ محمد الزیوانی)

(شیخ محمد الزیوانی) قدس سره اولیای متقدمیندن اولوب قبر عالیلری نفس موصلده سور داخلنده بولنان باب البیض نام محله‌ده بولنان عبدالجلیل زاده‌لر جامعنده واقع تربهٔ مخصوصه‌لرنده مدفوندرلر

(شیخ محمد البلقیس)

(شیخ محمد البلقیس) قدس سره حضرتلری کبار اولیای عارفیندن ومشایخ کبار متقدمین اولوب نفس موصلده سور داخلنده بر جامعده متواری پردهٔ خاکدرلر

(شیخ محمد الغرابیلی)

شیخ محمد الغرابیلی قدس سره حضرتلری اولیای متقدمین ومشایخ عارفیندن اولوب قبرشریفلری نفس موصلده سور داخلنده اسم عالیلریله مسمی محله‌ده بولنان جامع شریفده مدفون اولوب زیارتگاه انامدر

(شیخ ابو نصر عبدالله)

(شیخ ابو نصر عبدالله) قدس سره ابن محمد ابن احمد الدقاق

حضرتلری کبار اولیاء عظامدن اولوب قبر عالیلری نفس موصلده یحیی پاشا قوناغی اتصالنده شیخ ابو العلی محله سنده صلوة خمسه ادا اولنور نام عالیلرینه منسوب جامعده قبه ده مدفوندرلر

(شیخ ابو العلی)

(شیخ ابو العلی) قدس سره کمل اولیای عارفین وجل مشایخ متقدمیندن اولوب کندولری نفس موصلده نام عالیلریله مسمی صلوة خمس ادا اولنور شیخ ابو العلی محله سنده کائن جامعنده قبهٔ مخصوصه لرنده مدفوندرلر

(شیخ عباس المستعجل)

(شیخ عباس المستعجل) قدس سره حضرتلری کبار اولیای کرامدن اولوب قبر عالیلری نفس موصلده کوچك چارشو محله سنده قبهٔ مخصوصه لرنده در

(عبدالله المکی)

(عبدالله المکی) قدس سره حضرتلری کبار اولیادن بر ذات علویت صفات اولوب مرقد عالیلری نفس موصلده سور داخلنده مکاوی محله سنده بنه اسملریله مسمی مسجد شریفده که قبهٔ عالیلرنده در

(الشیخ صالح ابن الصالحین)

(الشیخ صالح ابن الصالحین) قدس سره حضرتلری اولیای کرام ذوی الاحترامدن اولوب قبر عالیلری نفس موصلده جامع جمشید محله سنده واقع قبهٔ شریفه لرنده مدفوندر

(شيخ محمد الغزلانى)

(شيخ محمد الغزلانى) قدس سره اولياى متقدميندن اولوب جسد شريفلرى نفس موصلده كه سورك بكرمى دقيقه خارجنده قبله جهتنده واقع قبهٔ مخصوصلرنده متوارى اولوب عباد مسلمين طرفندن زيارت اولنمقده‌در

(شيخ العناز)

(شيخ العناز) قدس سره اولياى متقدميندن اولوب مرقد شريفلرى نفس موصلده سورك خارجنده (شيث) عليه الصلوة والسلام افندمزك قبهٔ مباركه‌لرينه قريب محلده واقعدر

(شيخ ابو الفتح)

(شيخ ابو الفتح) قدس سره رضى الدين حضرتلرى علامهٔ دهر وفهامهٔ عصر اولوب قبر منورلرى شيخ العناز حضرتلرينه قريب اولان محلده واقع اوله‌رق زيارتگاه انامدر

(ابو عمران كمال الدين موسى)

(ابو عمران كمال الدين) موسى ابن رضى الدين رحمة الله عليه حضرتلرى علامهٔ عصر وفهامهٔ دهر بر ذات عاليقدر در كندولرى بكرمى درت آفنه عارف اولدقلرى تاريخ ابن خلكانده مسطوردر بعض فضلا كندولرينى شو قطعه ايله مدح وستايش ايتمشلردر (تجر الموصل الازيال فخراً • على كل المنازل والرسوم • بدجلت والفرات هم شفاءٌ • لهيم او لذى داء سقيم • فذا بحر تدفق وهو عذب • وذا بحر تدفق

ن علوم) قبر شریفلری دخی ابو الفتح حضرتلرینه قریب قبهٔ مخصوصلرنده واقعدر

(شیخ شرف الدین ابو فضائل)

(شیخ شرف الدین) قدس سره ابو فضائل عبدالله ابن موسی ابن محمد ابن کمال الدین موسی ابن رضی الدین یونس شیخ دندان موصلك سوری خارجنده اون دقیقه وشیخ دندان ینه سور خارجنده اسکی سرای قارشوسنده بش دقیقه بعدنده وشیخ عمر الملا وشیخ محمد الرزانی وشیخ حسن الشامی وشیخ ظاهر وشیخ فضل وشیخ حداد وشیخ مسعود شیخ السفیل شیخ محمد البیطر شیخ شمس الدین الموصلی شیخ عثمان حضراتنك جملهسی مشاهیر علمای متبحرینden وفضلای محققیندن اولوب مقابر شریفهٔ منورهلری نفس موصلده درون مملکتده واقعدر

(شیخ محمد الطیار)

(شیخ محمد الطیار) حضرتلری کراماتی مشهور وفضائل مخصوص ظاهر برذات معالی سمات اولوب قبر شریفلری نفس موصلده چارشوده واقع عبدالیه جامعنده واقع قبهلرندهدر

(شیخ قری)

شیخ قره حضرتلری کبار اولیای عظامدن اولوب مشهد عالیلری نفس موصلده سراجخانه محلهسنده شیخ قره نامیله مسما مسجدده بولنان قبهلرنده واقعدر

(عمری حاجی قاسم)

اشبو ذات قدسیت سمات کبار وفصحای دهردن اولوب قبر شریفلری

نفس موصلده شیخ محمد نام محله ده انشا بیوردقلری عمرای جامعنده در

(شمعون الصفا)

اشبو ذات معالی سمات رئیس الحواریوندن اولوب قبر شریفلری نفس موصلده منصوریه محله سنده در

(جامع الاحمر)

اشبو جامع شریف اتابکی زنکیدن اربیل ملکی مظفرك برادری طرفندن بریسی موصلده ودیکری اربیلده انشا ایتمش اولدیغی قرمزی جامعلردندر وابنیهٔ موجوده سی عتیق ایسه ده ازدصره ترمیماته باقلدیغی جهتله موجود ومعموردر اوقات خمسه وجمعه وعیدینده ایفای صلوات مفروضه اولنور غایت مبارك وروحانیتلی برمعبد مقدسدر مقام (خضر) دخی دیو موصلجه تسمیه اولنمشدر دجله كنارنده ده واقعدر

(جامع كبیر)

سلطان سعید نورالدین شهید موصل شهرینه مالك اولدقده بو (جامع كبیر) لك بناسنه باشلامش وعالم عامل (عمر الملا) نام ذاتی امین بنا تعیین ایلمشدر جامعده استخدام ایتدیریلان عمله نك كافه سی ابدست الوب او صورتله ایشلرلرمش وقتاكه جامعك بناسی رسیدهٔ حد ختام اولدی اهالی بلده عالم مشارالیه حضرتلرینه كلوب مجرد قوانین شرعیه ایله اكتفا ایتمكله اهل فساده طغیان كلمش اولدیغی بیانیله سیاست اجرا ایلمك اوزره پادشاهه انها ایلمسنی تكلیف ایلر (عمر الملا) حضرتلری دخی بو كیفیتی مكتوب ایله بیلدیردكدن صكره نورالدین شهید حضرتلرندن

شو بولده بر جواب اولور (دين اسلام وملت نبیٔ مكمل (عليه الصلوة والسلام كه نور الٰهى انده لامع وخاتمهٔ ادياندن واكمل شرايعدر (حاشاكه انده خيرات مجتمع وافضل شريعت استعماليله شرور ومفاسد بالكليه مندفع اولمسون (عمر الملا) تصور ايتمسونكه بو فقير دائرهٔ شريعتدن ذرهجه انحراف وقوانين باطله وسياسات بداعيهيه تصدى ايتسون انشاالله تعالى شريعت مطهره بركاتيله جميع شرور مرتفع وخيرات ومحسنات مجتمع اولور) اشبو نامهٔ پادشاهى ملا عمر حضرتلرينه واصل اولدقده اوقويوب متصلا اغلاردى وعالم مشاراليه حضرتلرينك الحالت هذه زيارتگاه اتخاذ اولنان مرقد پرانور شريفلرى مملكت خارجنده اولوب (عمر المولا) ناميله معروف ومشهوردر

(ابن اثير)

قاموس الاعلامده بيان اولنديغنه كوره (ابو الحسن عز الدين على بن ابى الكرم) علم وفضليله وتاريخه متعلق آثار مقبولهسيله شهرتياب اولان مؤرخ مشهوردر ٥٥٥ تاريخنده جزيرهٔ ابن عمرده تولد واوراده نشأت ايدوب بعده پدريله وايكى برادريله موصله كيدرك اوراده توطن ايتمش وگاه صاحب موصل طرفندن مأموريت ورسالتله گاه لاجل السياحه دفعاتله بغداده وشام وقدسه كيدوب مشاهير علماى عصردن اخذ وقرائت ايتدكدن صكره موصله عودتنده خانهسنده قپانوب اوقاتنى مطالعه وتأليفه وكنديسنى زيارته كيدنلرله مباحثهيه حصر ايتمشيدى حفظ حديثده وعلم تاريخ وانساب عربده زمانينك امامى ايدى علم تاريخده (كامل عنوانيله غايت معتبر ومشهور بر كتاب يازمشدركه ۱۲ بيوك جلددن عبارت اولوب خلقت عالمدن باشلايهرق ٦٢٨ سنهسى ختامنهدك

كافه‌ٔ احوال ووقوعاتی غایت سلیس و کوزل بر عباره ایله نقل وروایت ایدییور
بو اثر (فلکك) (لیدن) شهرنده غایت مصحح اوله‌رق ١٨٦٦ تاریخ
میلادیسنده طبع ایدلمش اولدیغی کبی اخیراً مصرده دخی نشر) ایدلمشدر
صحابه‌ٔ رسول الله (صلعم) اسامی وتراجم احوالنی جامع اولمق اوزره (اسد الغابه
فی معرفت الصحابه عنوانیله ٥ جلددن مرکب دیکر بر اثر جلیلی دخی
واردرکه فائده واهمیتجه تاریخدن کری قالمیوب بوده ١٢٨٠ تاریخنده
مصرك « وهبیه » مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر سمعانینك مشهور (کتاب
الانساب) نی اختصار وبر چوق برلرینی تصحیح ایدرك ٣ جلد اوزرینه
غایت قیمتدار بر اوچنجی میدانه قویمشدر . دائرة المعارفده بیان اولندیغنه
کوره شعبان ٦٣٠ تاریخنده موصلده وفات ایتمشدر قبرلری مملکت خارجنده
قضیب البان نام زیارتکاهك پیشکاهنده‌درکه ترلاده‌در . وبرادری دخی
محدثدر واحادیثدن ایکی کتاب تألیف ایتمشدر بریسی نهایت ابن الاثیر
ایکنجیسی جامع الاصول تسمیه اولنمشدر قبر شریفلری مشار الیه قرداشی
قربنده واقع مندرس اولان قبه‌ده سور خارجنده‌وسنجار قپوسی قربنده‌در

﴿ موصل سنجاغنده واقع معادن ﴾

نفس موصلده و سورك اتصالنده کبریته نام محلده متروك کبریت معدنی وارده املاك همایون حضرت پادشاهیدن زمار شعبه‌سی جوارنده و مرکزه ملحق زاخو قضاسنه قریب بر محلده قابل تصفیه بر نفط معدنی واردر مقدما بلدی مجلسی طرفندن اداره و تقطیرینه تشبث اولنمش ایسه‌ده اخیراً ترك اولنمشدر

دهوك قضاسنه تابع سبکی قریه‌سنده زنکین بر کمور معدنی موجوددر وبنه قضاء مذکور داخلنده بولنان مزوری ناحیه‌سنه تابع کلی رمان قریه‌سنده‌ده بر مومیا معدنی واردر

موصلك جانب جنوبی شرقیسنده واقع کبریتیه نام محلده کبریت معدنی اولوب متروکدر

زاخو قضاسنه ایکی ساعت مسافه‌ده واقع نفط معدنی اولوب تصفیه اولندیغی حالده غاز اولور و دائماً نبعان ایدر

موصل سنجاغنك جهت شمالیسنده وزاخو ایله جزیره میاننده واقع هربول نام محلده دیکر بر کمور معدنی اولوب تخمیناً بوندن اون درت اون بش سنه مقدم کشف و اعماله تشبث اولنمش وحتی بش یك طون قدر کمور بغداده جلب ایدلمش ایدی

موصله قریب ونهر دجله‌یه درت ساعت مسافه‌ده بسلی نام موقعده‌ده دیکر بر معدن واردر نفس موصلده واکا درت ساعت مسافه‌ده واقع حمام علیل و عین الدبر وعین کبریت نامار یله یاد اولنمقده اولان قابلیجه‌ه واردر

بونلرك الڭ مهم واحسن ومشهوری موصله درت ساعت مسافه ده ونهر دجله اوزرنده واقع مذكور حمام علیل قابلیجه‌سیدركه هر سنه نفس موصل وبغداد وشهرزور وسلیمانیه ورواندز واربیل وصلاحیه ورابه‌وكوی سنجق‌ودهوك ودیاربكر ودیز وحلب وسائر ابراق محللردن خیلی ذوات یعنی اون بشبیڭ قدر خلق اورایه كیدرك قرق كون قدر اقامتله بهر كون مناوبة استحمام ایله عارضهٔ وجودیه‌لرنجه منفعت كثیره كورمكده اولدقلری تجربتاً ثابتدر محل مذكورده دها بر قاچ اوفاق رفت وسائر غیر منتظم معادن واردر اوراسی انتظام التنه النمغه ایجاب بر موقع فرحفزادر وآب وهواسی غایت لطیفدر وموصل اطراف شهر قراسندن نمرود نام قریه‌ده دخی بر نفط معدنی واردر نفتندن متروكدر

مملحه‌لر

موصلڭ جانب شمالیسنده وسكز مرحله بعدنده چول اورته‌سنده بواره وبنه موصلڭ جانب شمالیسنده وموصله قرق ساعت مسافه بعدنده اشقر نامنده ایكی عدد زنكین مملحه واردر واورالری غیر مسكون ومعموردر

اورمانلر

موصلڭ قربنده وجانب شرقیسنده واقع یارم ساعت طولنده واون بش دقیقه عرضنده قرقخره وتوابعی ویارم ساعت طولنده ویكرمی بش دقیقه عرضنده حاوی ارسلان وتوابعی وقرق بش دقیقه طولنده ویارم ساعت عرضنده قره كوز وتوابعی وطولا وعرضاً یارمشر ساعت اوله‌رق

حرمين وتوابعی نامرلنده درت عدد واوزاقده مطراد وزمار كبی دها برطاقم اورمانلر موجوددر بونلرده يالكز اودن اورمانلريدر مزوری وعقره طاغلرنده كاملا میشه اغاجی اورمانلری واردر

ولايت داخلنده بولنان نهرلرك اساميسی

دجله نهری

اشبو نهر دياربكر ولايتی ملحقاتندن لیجه قضاسی داخلنده بولنان بجان طاغیله ارغنی معدننه اون ساعت مسافه ده كيدان قريه سندن نبعان وجريان ايله كيل ناحيه سنده ايكيسی بربرله وديكر نهرلرله برلشدكدن صكره مبدأ موصل سنجاغندن اولوب قاريشان سائر انهار ايله سامرا ونفس بغداد وعزيزيه وكوت قضالريله عماره پيشكاهندن كچوب بصره يه ملحق قورنه قضاسنده فرات نهريله برلشدكدن صكره بصره كورفزينه منصب اولور موصل پيشكاهندن كچن صوبك ازمصرفله وابوروسفائن سائره سيرينه قابليت واستعداد طبيعيسی واردر شمديلك بوصورت يالكز موصل حق شرب حاصل ايده بيليور

خوصر نهری

شو خوصر نهرينك منبعی اولان موصله بش ساعت مسافه ده واقع نهره واندن نبعان ايدرك دجله نهرينه منصب اولور اوزرنده بر قاچ دكرمانلر انشا اولنمشدر

غازر نهری

بونهر موصلك الت طرفنده زاب صويله قاريشير بونك منبعی موصله

تابع دهوك قضاسنه ملحق مزوری ناحیه‌سی طاغلری اولوب اوراده که
صوزدن مجتمعاً بر نهر در عشایر سبعه ایچندن مروری حسبیله اورالرده
بر خیلی جدوللر اچیله‌رق مزروعات انکله قایدر وبوصو موصلك الت
طرفنده زابله قاریشیور

هیزل نهری

اشبو نهر حکاریدن نبعان وجریان ایله حاجی بهرام قضاسیله زاخو
قضاسنه حد فاصل اولان یرلردن کچوب مذکور زاخو قضاسندن ایکی
ساعت اشاغیده خوبیر نهرینه منصب اولور

خوبیر نهری

منبعی حکاریدن اوله‌رق زاخو قضاسندن التی ساعت اشاغی اولان
پیشخابور نام محلده دجله‌یه منصب اولور

زاب نهری

منبعی ایراندن وحکاریدن اولوب زیبار وعمادیه قضالری وسطندن
مرور وجریان ایله موصلدن اون ساعت اشاغیده واقع املاك سنیه
قراسندن اولان چایف قریه‌سی حدودنده دجله نهریله برلشوب

موصلك منسوجات ومعمولاتی

انواع ایپلك وایپکلی وایپکسز الوان غزل تعبیر اولنان چتاره ومندر
و دوشمه اوتیه‌سی ودوشك یوزی وانواع حمام طاقمی ومتنوع نورشام
وکفیه وعبا وبیاض بز ویوکدن معمول انواع شال وایپلکدن کلیم
وقیلدن جاروق وخرار وطوبره وسیاه چادر وعسکر البسه‌لکی ماوی
وبیاض بز وانواع باصمه بز وجدانی ورشه‌دن جوراب ومرعزعقال

ومعمولات ترابیه‌دن اوانی حب وتبس وقوبه وکوپ وتنجره واغاجدن معمول دیبك وقاشق وکفجه ونحاسدن معمول تنجره وقزان وال لکن بیوك وکوچك صو وقهوه ابریقلری ونوجدن متنوع شمعدان وصو طاس وهوان وکوزل منقال وسفر طاس وبوکا مماثل دها پك چوق شیلر باپیله‌بیلور وقرمزی وصاری ومائی سختیان ومیشین وکون اعمال اولنمقده‌در

موصل سنجاغنك محصولات ارضیه‌سی

محصولات ارضیه ایسه حنطه شعیرداری شاب سیسام ماش مرجمك بقله دخن لوبیه خورما پنبه توتون اشکی وطاتلی لیمون ومتعدد اوزوم وارمود والمه وشفتالو وابوه انجیر فستق زیتون داماته قباق بامیه باطلجان عناب انجاز اریك زردالی وباناتا وسائر میوه وسبزه‌دن عبارتدر واعلا باغ ومازو بونك واردر بونلردن حنطه وشعیر وبونك ومازو وکتره وکتره تجارلری طرفندن ممالك سائره‌یه اخراج اولنمقده‌در

طاغلر

موصل داخلنده مقلوب وبعشیقه وعین‌الصفرا طاغلری موجوددر بونلردن مقلوب طاغنك شرق جهتنده‌که باشی یانندن برجسیم نهر نبعان ایتمسیله وبرقاچ خطوه اشاغی انسیله برابکی دکرماندن کچوب همان خازر نهریله قارشمقده‌در عین‌الصفرا طاغی صوسز واورمان واغاجلقدن خالیدر یالکز برطرفنده عین‌الصفرا نامنده محصور بربولاق اولوب بعشیقه طاغندن فوران ایدن درت کوزك بریسی بعشیقه‌یه وبریسی بحزانی‌یه وبریسی فضیله وبریسنه‌ده ناوران نامیله مسمی اولوب جریان ایتمکده‌در

موصل سنجاغنده‌كه آثار عتیقه

نفس موصلك قارشوبقه‌سنده وجانب شرقیسنده وینه‌وی قریه‌سی قارشوسنده مربع الشكل وطاشدن معمول ومنحوت ومجسم رسملری شامل وطاشلری موجود قویونجق وسكز ساعت مسافه بعدنده نمرود وجانب شمالیسنده خسته‌آباد وباوت قریه‌سی قربنده درت عدد تپه واردر

ولایته دائر معلومات

- موصلك موقعی ایله حال حاضری -

موصل ولایتی آسیاده كائن ممالك عثمانیه جمله‌سندن اولوب حدودی شمالا دیاربكر ولایتی موصل ولایتدن تفریق ایدن جزره قضاسیدر وشرقاً دخی ممالك سلطنت ایله ممالك ایرانیه‌یی تحدید ایلیان سلیمانیه سنجاغنه تابع پنجوین ناحیه‌سیدر وجنوباً دخی بغداد ولایتی موصل ولایتدن تفریق ایدن بر طرفدن تكریت دیگر طرفدن عانه وراوه نام محلدن وغرباً ده دیر زور سنجاغی حدودیدر موصل ولایتی موصل وشهرزور وسلیمانیه سنجاقلری وموصل سنجاغنیده زاخو وعقره ودهوك وسنجار وزیبار قضالریله شیخان وعشایر سبعه ناحیه‌لریله تشكل ایتمشدر ولایت داخلنده باشلیجه درت بیوك وكوچك نهر واردر بریسی دجله نهریدر كه موصل شهرینك اوكندن جریان ایدر دیگری موصله یدی ساعت مسافه‌ده غازر واردن ایكی ساعت اوته‌ده كه موصل سنجاغی ایله شهرزور سنجاغنی فصل ایدن زاب نهریدر اوچنجیسی‌ده شهرزور سنجاغنه تابع آلتون كوپری ناحیه‌سی اولان كوپری قصبه‌سی اوكندن اقوب كیدر شهرزورك

مركزی اولان كركوكده خاصه‌جاپی كبی دها بش جای واردر ولايتك هرطرفندن كائن اراضی منبت ومحصولدار وهر درلو زراعته لايق وصالح بولنمشدر

موصل شهری مسلم وغير مسلم ١٦١٠٦ نفوس ذكور ايله ٧١١٤ خانه ٣٦٧٧ دكان ومغازه ايله مسقفات سائره وعموم سنجاق مسلم وغير مسلم ٦٧٠٦١ اهالی ذكوردن بش التی يوزقرا ٣٥٩٨٢ خانه‌دن عبارتدركه نفوس محررەنك ٥٧٥٨٧ سی مسلم و٩٤٧٤ غير مسلمدر حسابدن خارج اولان نفوس اناث ايسه نفوس ذكوردن دهاچوقدر شهرك بيان اولنان نفوس يالوسنه مخصوص اولوب خارجدن آمدشد ايله علی الدوام موجود بولنان غلبه‌لك نفوس مذكورەنك بر مثلندن زياده تخمين اولنمقده‌در شهر اهاليسی لسان عربی ايله متكلم اولوب حسب الاختلاط قسم جزئيسی لسان رسمی عثمانی‌يه اشنادرلر اهاليسی ذكی وفطين اولورلر شهرك خارجنده‌كی اهالی اكثريتله عرب واكراد طائفه‌لريدر موصله جوار اولان بعض كوبلرك اهاليسی تركی لسانی ايله تكلم ايدرلر بوراده جبادت هوا موقعيله متناسب اولمق لازم كلور ايسه‌ده بعض محللرده موجود اولان ملوثان يقنلری وخامت هوايی ايجاب ايتديرمكده‌در

(ولايتك اقليمی)

بو ولايت ممالك حاره‌دن اولوب فصول اربعه حكمنی تماميله اجرا ايدر يازموسمنده شدت حرارت اوتوز بش اوتوز التی درجه‌دن بعضا اقرق درجه‌يه قدر چقار وملحق قضالری اولان دهوك وزاخو وعقره قضالرينك هواسی بالنسبه وخيمدر جنوبدن هوا وزن ايتديكی زمانلر صجاق وصقندی نزايد ايدر وشمالی هوالر قلوب خلقه عادتا انبساط بخش ايله‌جك صورتده

لطافت وجبادته سبب اولور صیجاق بوقدر زیاده اولقله قیش دخی اولادرجه‌ده صغوقدر وایوارده وکویلرده ودستیلرده صولر کرکی کبی منجمد اولور یغمورلر یورلرجه تشرین اولدن نیسان اواخرینه‌قدر نزول ایدر فقط روم ایلی واناطولی کبی شدتلی یغمورلر نزول وفصول اربعه‌ده هر درلو هوا هبوب ایدر فقط شرقی وجنوبی هوالر نه زمان هبوب ایتسه حرارتی تشدید وغربی وشمالی هوالرده لطافت وبرودتی تکثیر وتزیید ایلر

(ولایتك نباتات ومحصولاتی)

ولایتك یغموری زیاده اولان محللرنده نباتات چوق اولیور بادیه‌نشین اولان عشایر شمر جبور ظفیر عنبس کوچر العبید الصایح عشیرتلریدر بونلرك اغنام ودوه‌لری بو نباتات ایله متعیشدرلر ولایتك معمور اولان یرلرنده نباتات اولیور ایسه‌ده پك آزدر علی العموم ولایتك باشلوجه محصولاتك کثرت اعتباریله ارپه بغدای پرنج موجود واهالینك معیشتی دخی محصولاتك اشبو انواع ثلاثه‌سنه محصوردر بونلردن بشقه بیاض داری قوم داری چوق سیسام لوبیه بقله نخود مرجمك ماش هورتمان کبی حبوبات حاصل اولیور بعض قضالرنده توتون دخی موجوددر موصل سنجاغنه ملحق قضالرندن اوزوم انجیرارك زردالی نارطاتلی واکشی لیمون وبیاض طادی توت قرمزی شفتالو ایوه ارموت کبی میوه‌لری شهره کتیریلرسه‌ده نفس قصبه‌ده اثمار مذکوره‌دن بعضیسی نادر بولنور محصولات مجموعه‌دن خارجه چقانلر یالکز بغدای ارپه سیسام بقله نخود قوری اوزوم قوری انجیر صوغان بال پنیر کبی محصولات ارپه وبغدای نسبتنده دها آز ابغداده

کوندریلور محصولات سائره کاءلادن داخل ولایتده صرف اولنور خارجه
چقاریله‌جقنی دیدیکمز محصولات اکثریتله نهر ایله بغداده نقل اولنور

(موصلك جغرافیای مدنیه‌سی)

بوقاروده درج صحیفهٔ سطور اولندیغی اوزره موصل سنجاغنی تشکیل
ایدن قضالر دهوك زاخو عقره سنجار زیبار قضالریدرکه بونلردن دهوك
وزاخو ایکنجی وسنجار وعقره وزیبار اوچنجی صنفدر نفس موصلك
٧٧١٤ خانه‌سی ٢٣ خانی ٢٦٧٧ دکان ومغازه ٣٦ حمامی چفتی ایکی
حسابیله ٣٢ جامع ومسجد ١٤٥ قهوه‌خانه‌سی جامعلردن ماعدا مدرسه
سی ٦ اجزاخانه‌سی ١٥ عادی لوقنطه‌سی اوتوز قرق بویه‌خانه‌سی وبر
مکتب رشدیه‌سی وکلدانی وسریانی وموسوی مکاتب عالیه‌سی وغیر منتظم
صبیان مکتبی وبش فورون اتمکلری تنور ایله پشیرور و ١٣٥ دکرمان ٣
مطبعه و ٧٣ انبار وسائره و ٣٩ باغچه و ١٩٠٣ تارلا و ٣ اورمان و ٣٨٣
عرصه و ١٨ مکاتیب و ٤ تکایا وزوایا و ١٣ کلیسا ومناستر و ٣ قشله و ٩
قره‌غولخانه و ١ پطریقخانه و ١ حکومت قوناغیله و ١ تلغرافخانه و ١
خسته‌خانه واملاك سنیه قومسیون واملاکنه مخصوص بر اداره‌خانه واردر
شهرك اطرافنی محیط اولان سور جسیم اولوب دوراً تخمیناً اون بیك
مترو ودیوارلرینك ارتفاعی اون مترو وعرضاً بر بچق مترو اوله‌بیلیر
سور مذکورده اون سکز عدد جسیم قله بولندیغندن هر بر قله قوساً
اون وارتفاعاً طقوز ذراع اوله‌رق بعضیلری متین اولندیغی کبی
بعضیلری محللری یوزبله‌رق خراب اولمشدر بو سورك درون شهره
اچلور وقپانور اون ایکی عدد قپوسی واردر مملکتك داخل وخارجندن

وجوه بلده‌نك اسکیدن یاپلمش قصرلری موصلدن یدی سکز ساعت مسافه‌ده کائن اسکی موصل نامیله ودها برچوق خرابه‌لری اولدیغی کبی نینوا قریه‌سنك پیشگاهنده واقع قوینجق تپه‌سنده دخی خیلیجه آثار عتیقه چیقارلمش وحالا نقلی متعسر بعض آثار موجود بولنمشدر دیاربکر وحلب طریقیله درسعادت دولت پوسته‌سی وسنجار وزیبار قضالرندن بشقه محللرده تلغراف مرکزلری واردر

جزیره { بو اسم شام ایله عراق وکردستان آره‌سنده بر خطهٔ واسعه‌یه علم اولمشدر . سبب تسمیه دخی دجله ایله فرات ایرماقلری آره‌سنده واقع اولمسیله بو ایکی ایرماغك خطهٔ مذکوره‌نك ایکی جهتنده بربرینه زیاده تقرب ایتمسیدر . اسکی یونان جغرافیونی بو خطه‌یه « بین النهرین » معناسیله (مسوپوتامیا) نامنی ویرمشلردر که الیوم السنهٔ اجنبیه‌ده بو اسمله یاد اولنمقده‌در

موقعی ، حدود ومساحه‌سی . – جزیره خطه‌سی فرات ایله دجله مجرالرینك اك زیاده بربرینه قریب بولندقلری دیاربکر (یعنی آمد) شهری حذاسندن باشلایوب جنوب شرقی‌یه طوغری اوزاندیجه طارلاشه‌رق بغدادك اوست طرفنده ونه دجله ایله فرات مجرالرینك بربرینه زیاده تقرب ایتدکلری محلده منتهی اولور که بو محلده نهرین آره‌سنده بر طاقم جدوللر دخی بولنمغله بو خطه‌یه صحیحدن جزیره ویا شبه جزیره شکلنی ویریور بو وجهله همان هر طرفی نهرین مذکورین ایله محاط اولان جزیره خطه‌سی شرقاً کردستان جنوباً عراق غربی ایله غرب جنوبی جهتندن بر الشام ایله غرباً سوریهٔ بالایعنی حلب جهتیله شمالا دخی آناطولی ایله وقدیماً ارمنیه دینلن ارضروم ووان جهتیله محاط ومحدوددر .

٣٨ ايله ٢٠ ٣٣ عرض شمالى و ٣٠ ٣٥ ايله ٤٢ طول شرقى آره‌لرنده واقع اولوب شمال غربيدن جنوب شرقى‌يه يعنى دياربكردن بغداده‌قدر اولان طول اعظمى تقريباً ٧٠٠ و موصلدن خابورك منصبنه‌دك اولان عرض وسطيسى تقريباً ٢٠٠ كيلومتره‌در . مساحهٔ سطحيه‌سى تقريباً وتخميناً ١٤٠٠٠٠ مربع كيلومتره‌در .

شكل طبيعيسى جبال وانهارى : - جزيره‌نك قسم شماليسى طاغلق ومرتفع اولوب دياربكر ايله ماردين واورفه آره‌لرنده (قره‌جه طاغ) و (طورعابدين اسملريله برصره طاغلر بولنديغى كبى موصلك جهت غربيه‌سنده دخى (سنجار) جبل منفردى بولنيور . ٣٨ دن ٣٠ ٣٥ عرض شمالى‌يه قدر ممتد اولان بوطاغلق محلك ارتفاع وسطيسى ٤٠٠ ايله ٥٠٠ متره آره‌سنده‌در . مذكور طاغلرك شمالى مائله‌سى برطاقم طاغ شعبه‌لرندن عبارت اولوب دجله‌يه منصب اولمق اوزره برطاقم كوچك چايلر آقيور جنوبى مائله‌لرى ايسه نهايت دوز اووه‌يه مبدل اولان برسطح مائل حالنده اولوب بوطرفدن فراته منصب اولمق اوزره اورفه‌نك ايچنده كچن (جلاب) وبونك منصب اولديغى (باليخ) چايلريله (خابور) نهرينى تشكيل ايدن برچوق چايلر آقيور . خابور نهرى جزيره‌نك اك بيوك چايى و فراتك اك بيوك تابعى اولوب مجراسى ٣٥٠ كيلو متره‌يه قريبدر . بونى تشكيل ايدن چايلرك باشليجه‌لرى : جرجوب زرقان جاغجاغ وسنجار نهريدر سنجار طاغنك جنوب غربى اتكلرندن مذكور (نهر سنجار) آقديغى كبى شرقى اتكلرندن دخى (وادى احمر) و (وادى ثرثر) اسملريله ايكى چاى آقيور سه‌ده بونلر يازين قورور . جزيره‌نك قسم غربى وجنوبيسى ايسه دوز وآچيق واسع اووه‌لردن عبارت اولوب بواووه‌لر ايكى جسيم ايرماق آره‌سنده

وبرچوق انهارك التنده بولنمغله طوپراغی نهرلرك مرور زمانله ایندیروب براقدقلری اتربهٔ مترسبه‌دن عبارت اولمغله غایت منبت وكوزل مرعالری حاویدر .

اقلیم وهواسی محصولات وحیواناتی . - جزیره‌نك قسم شمالیسنده هوا غایت صاغلام اولوب یازین برآز صیجاق اولور ایسه‌ده قیشین پك لطیفدر . صولر نادراً طوكار . ایلك بهارك ابتدالرنده ویازك نهایتنده كثرتله یاغمور یاغار . هوانك بو مساعده‌سی طوپراغك قوهٔ انباتیهٔ فوق العاده‌سنه منضم اوله‌رق پك چوق ومتنوع محصولات یتیشدیرر . بغدای وآرپه اكینلری پك بویوك وصیق اولوب بره اوتوز وقرق نسبتنده محصول آلنور سیسام پرنج وباموق محصوللری دخی چوقدر . اوزوم زیتون توت بادم انجیر نار پورتقال لیمون آرموود قیسی شفتالی كراز اریك وسائر میوه‌لرك انواعی غایت مبذول وپك لذیذدر . آریلری غایت نفیس بال ویرر . شمدیكی حالده اراضیسنك قسم كلیسی غیر مزروع وخالی اولدیغندن طبیعی چایر ومرعا حالنده بولنوب بویوك اوتلرله مستوردر . وعشایر طرفندن كلیتلی قویون وسائر حیوانات اوتلادیلیر . بو خطه‌ده چالیشقان اهالی اسكان ایتدیریله‌رك . بعض عشایرك تجاوز اتندن دخی تأمین وبعض طرفلری انهاردن جدوللر وحرقلرله اروا ایدیله‌جك اولسه دنیانك اك معمور واك بركتلی یری حكمنه كچوب اون بش یكرمی ملیون اهالی بسلكه استعدادی اولدیغنده اورالری رأی العین كورمش محققین متفقدرلر بغداده قریب اولان قسم جنوبیسنده ایسه هوا چوق دها صیجاق ویاغمورلر دها سیرك اولدیغی كبی طوپراق دخی عمومیت اوزره كلس وتباشیردن عبارت اولمغله بو جهتك یالكز نهرلرك مجراسنه قریب اولان محللری

منبتدر . بو جهتده خرما دخی یتیشیر . زفت معدنی جزیرهنك بو جهتنده
پك چوق اولوب اكثر محللرنده سطح ارضده آقار . جزیرهده طولاشان
عشایرك حیوانات اهلیهسی قویون كچی آت دوه ومركبدن عبارت
اولوب مركبلری اوچ نوعدر . قورد آیی آرسلان قپلان وسائر حیوانات
وحشیهسی دخی چوقدر .

اهالیسی جنسیت ولسان ومذهبلری . - جزیرهنك اهالیسی اراضیسنك
وسعت واستعدادی درجهسندن پك دون اولوب بوكا دخی سبب اونهدن
بری بر طاقم عرب وكرد عشایرینك بو خطهٔ جسیمهیی سوریلرینه مرعا
اتخاذ ایتمهلریله زراعت وحراثتله اشتغال ایدن اهالییی راحتسز براقمهلریدر
بو وجهله اهالینك قسم كلیسی كوچبه حالنده یاشایان عشایردن عبارت
اولوب زراعتله اشتغال ایدن فلاحین طاقمی آنجق اللی بش بیك مقدارلرندهدر
كه بونلر دخی باشلیجه دجله وفرات وادیلریله خطهنك قسم شمالیسنده
بولنیور . بونلردن بعضلری اولرده وبر طاقملر چادرلرده اقامت ایدرلر .
فلاحینك همان جملهسی عرب اولوب عشایر ایسه عرب وكرد وتركمن
اولهرق اوچ جنسیته منقسمدر . لكن بونلرك دخی قسم اعظمی عربدر
. اسكیدن جزیرة العربدن مشهور طی قبیلهسی جزیرهیی مرعی ومسكن
اتخاذ ایتمش ایسهده بعده عنزه وشمر قبیلهلری گلوب علی الخصوص شمر قبیلهسی
بو صوڭ وقتلرده جزیرهده بیوك بر قوت ونفوذ پیدا ایتمشدر . بر چوق
عشیرتلره منقسم اولان بو قبیلهٔ جسیمه ١٤٠٠٠ قدر خیمهدن مركب
اولوب هر خیمهده بربری اوسطنه ٦ كشی حساب اولنورسه مجموعی
٨٤٠٠٠ نفوس قدر اولور . بونلر غایت ماهر بینیجی اولوب عرب جنسنه
منسوب اعلا آت وقیصراقلریله وكلیتلی قویون ودوه سوریلریله جزیرهده

جولان ایدەرك اهالیء مسكونەدن آقچه وذخیره وحیوانات اولەرق ویركی آلیرلر . عنزه قبیلەسیلە بینلرندە خصومت ورقابت بولندیغندن عنزه قبیلەسی اكثریا برالشام جهتنده یایلوب نادراً فراتی تجاوزله جزیرەیه كیره بیلیر . شمر قبیلەسی جزیرەنك باشلیجه جنوب وغرب وجنوبی جهتلرنده جولان ایدوب نادراً قسم شمالیسنه قدر چیقار . بوقبیله جربه زیدار وعمو اسملریله اوچ عشیرته منقسم اولوب خرسه صایح نجم ثابت عمود فداغه عبده قلیشان اسملریله فروع وشعباتی دخی واردر . طی قبیلەسی خابور ایله موصل آرەلرنده بولنوب ۳۰۰۰ خیمه قدر تخمین اولنیور . قسم شمالینك طاغلق محللرنده ایسه كرد وتركمان عشایری طولاشیرلر بونلرك باشلیجەلری میللی جبور كیكی ودقوری عشیرتلریدر . بونلرك بعضلری بعض موسملرده خانەلرده وبعض موسملرده دخی خیمه ایله یایلالرده اقامت ایتدكلرندن یكدە كوچبه صاییله مازلر وكرك بونلر كرك طی قبیلەسی شمر كبی سركش اولمیوب حكومته اطاعتلری واردر وبعض تكالیفله دخی مكلفدرلر . كرد وتركمان عشیرتلری كندی لسانلریله متكلم ایسەلرده لسان عربیه دخی آشنا اولوب استعراب طریقنی طوتمشلردر بووجهله موصل اورفه وماردین كبی بعض شهر وقصبەلر دخی داخل اولدیغی حالده جزیرەنك اهالیسی ۲۰۰۰۰۰ مقدارینی متجاوز اولمیوب هر مربع كیلومترە باشنه بریچق آدم دخی دوشمیور . اسكی سریانیلردن قالمه جزئی برمقدار نسطوریلر ویزیدیلرله شهر وقصبەلرده ساكن بر مقدار یهودیدن بشقه بالجمله اهالی مسلم واكثری سنیدر .

تقسیماتی شهر وقصبەلری . — جزیره جغرافیاجه اسكیدن بری آیریجه برخطه اعتبار اولنەرق حدود طبیعیه ایله آیرلمش اولدیغی حالده ادارەجه

درت ولايت ايله بر مستقل متصرفلق بيننده منقسمدر . شمال شرقى قسمى ديار بكر ولايتنه ملحق اولوب ماردين سنجاغيله نفس ديار بكر ولايتنك بر ايكى قضاسنى تشكيل ايديور . منتهاى غرب شماليسنده كى بيوك بر پارچه سى حلب ولايتنه ملحق اولوب اورفه سنجاغنى تشكيل ايديور قسم وسطيسنك جهت شرقيه سى موصل ولايتنه ملحق اولوب نفس موصل سنجاغنك قسم اعظمنى تشكيل ايديور . قسم مذكورك جهت غربيه سى ايسه مستقلا اداره اولنان زور سنجاغنك نصفندن عبارتدر . قسم جنوبيه سى دخى بغداد ولايتنك نفس بغداد سنجاغنه ملحقدر

جزيره ازمنهٔ قديمه واوائل دور اسلامده پك معمور بولنمش اولديغندن هر طرفنده برچوق شهر وقصبه لر وقلعه لر وسائر آثار عمران ويرانه لرى مشهود ايسه ده شمدىكى حالده يالكز كوشه و كنارلرنده برقاچ شهر و قصبه بولنيور . ديار بكر (يعنى آمد) شهرى جزيره نك ديار بكر تعبير اولنان قسم شماليسنك مركزى اولوب بغداد شهرى ايسه عراق العربدن معدود اولەرق جزيره دن خارج بولنغله بو خطه نك اصل مركزى واك بيوك شهرى موصلدر كه منتهاى شرقنده ودجله كنارنده واقعدر ايكنجى درجه ده كى قصبه لرى دخى اورفه رقه ماردين نصيبين سنجار وتكريتدر قريه لرى دخى پك آز اولوب باشليجه قسم شماليسنده وفرات ايله دجله كنارلرنده بولنيور .

احوال تاريخيه سى . — جزيره خطه سى جودى طاغنك آلتنده بولنمغله نوع بشرك بشيكى حكمنده اولوب اسكيدن برى اقوام سامیه دن تورانده (ارام) ياد اولنان برقومك مسكنى بولنمشدر بناء عليه كتب عبرانيه ده (ارام نهريم) يعنى (ارام نهرين) اسميله دخى ذكر اولنور . بو خطه نك

هر طرفی آچیق اولوب مدافعه‌یه صالح حدودی اولمدیغندن اسکیدن بری
بین الدول میدان منازعه بولنمشدر. تاریخك ضبط ایده‌بیلدیکی زمانلرده
آثوریلرك النده اولوب برآره‌لق فراعنهٔ مصر طرفندن دخی ضبط اولنمشیدی
جهانکیر کیخسرو اوطرفلری ضبط ایله ایرانك حدودینی آطه‌لر دکیزی
ساحلنه‌دك توسیع ایتدیکی صره‌ده جزیره‌یی دخی بو دولته الحاق ایتمش
واسکندرك خروجنده بوخطه دخی بوجهانکیرك ضبطنه کچوب وفاتنده
طوائف ملوکدن سوریه‌ده حکومت سورن سلفکیانك حصه‌سنه اصابت
ایتمشدی. سلفکیان دولتنك انقراضنده یعنی قبل المیلاد ٦٤ تاریخنده اشکانیان
دولتنك برشعبه‌سی جزیره وارمینیه‌ده تأسس ایلمشدی. بعده ساسانیانك
حکمنه کچوب یکیدن ایرانك بر ایالتی صورتنه کیرمش ومیلادك
ایکنجی قرنی اواسطندن ظهور اسلام دورینه دکین ایرانیلرله روملر
بیننده لاینقطع وقوعبولان محاربانك میدانی اولوب گاه روملرك وگاه
ایرانیلرك ضبطنه کچمش. وبرخیلی وقت خابور نهری بین الدولتین حدود
اتخاذ اولنمش ایدی. ظهور اسلامدن خیلی وقت اول جزیرة العربدن
برطاقم قبائل جزیره‌یه دخول ایله اهالئ اصلیهٔ قدیمه‌یه وروم وایرانی
وسائره‌دن مرکب اولان اهالئ متراکمه‌یه غلبه چالمشلردی. حضرت
عمر بن الخطاب (رضه) لك زمان خلافتنده و١٧ تاریخ هجریسنده (غیاض
بن غنم) حضرتلری جزیره‌نك فتحنه مأمور اولوب کمال سهولتله بوخطه‌یی
ممالك اسلامیه‌یه الحاق ایتمکله یکیدن جزیرة العربدن برچوق اهالی
اورایه نقل واسکان ایلشلردی. فتحی متعاقب ویرکی اوله‌رق بوخطه‌دن
آلینان ذخایر وزیتون یاغی وسرکه وبال کبی محصولاتك کثرتی اووقتکی
معموریتنه بر دلیلدر. بنی امیه دولتی زماننده جزیره اهالیسی اکثریا

علویلر طرفنی التزام ایتدکلرندن بو خطه ینه برچوق محاربانه جریانگاه اولمشیدی . خلافت عباسیه زماننده جزیره‌نك معموریتی درجهٔ قصوایه واصل اولوب بو خطهٔ واسعه‌نك هرطرفنده جسیم ومعمور شهر وقصبه‌لر تأسیس اولنمش . وهرطرفی باغ وباغچه حالنه کچمش ایدی . اووقت قسم شمالیسی (دیاربکر) وقسم جنوبیسی (دیارمضر) اسملریله یاد اولنوردی . آنجق بو معموریتك جلب ایتدیکی انظار حرص وطمع نتایجندن اوله‌رق دولت عباسیه‌نك تا اوائلنده جزیره‌نك هرطرفنده وقت وقت برطاقم اشخاص ادعای تفردله رفع لوای عصیان ایتدکلرندن کرك بونلرك کندیلری بیننده وکرك بونلرله مرکز خلافت آره‌سنده وقوعبولان محاربات معموریتك دها ایلری‌یه کیتمسنه مانع اولمغه باشلامشیدی . هله دولت عباسیه‌نك دوچار ضعف اولمسیله امرای اتراکدن وسائره‌دن هرطرفده بردولت ظهور ایتمکله باشلادیغنده جزیره بونلرك آره‌سنده کل یوم وقوع بولان محاربه‌لردن اکثرینك میدانی اولمغله اووقتدن معموریتی کریلمکه باشلامش ایسه‌ده دیاربکر موصل میافارقین حصن کیف رقه رها (یعنی اورفه) ماردین جزیرهٔ ابن عمر وسائر شهرلری مناوبة وبعضاً آیری آیری پایتخت اتخاذ اولنمغله واورالرده تشکل ایدن دول صغیره ملوکنك اکثری دخی حسب الزمان علوم ومعارف وصنایعی حمایه ایده‌رك ارباب علم وهنری تشویق ایتمکله بردرجه‌یه قدر تلافیٔ مافات اولنه‌رق دولت عباسیه‌نك نهایتنه‌دك جزیره ینه معمور ایدی . خلافت عباسیه زماننده جزیره‌ده حکم سورن دولتلرك باشلیجه‌لری آل بویه بنی عقیل بنی مروان بنی ایوب وسائره‌در چنکیزك خروجی سائر ممالك اسلامیه ایله برابر جزیره‌یی دخی تخریب ایدوب بو خونریزك ناتمام براقدیغنی دخی تیمورلنك اکمال ایتمکله اووقتدن بری جزیره‌نك اکثر شهر وقصبه‌لری ویرانه‌یه وتارله وباغ وباغچه‌لری مرعی حکمنه کچوب عشایر بدویه‌نك جولانگاهی اولمشدر . چنکیز ایله تیمور

آره‌سنده کذران ایدن مدنده جزیره آق قیونلی وقره قیونلیلرك الـنده بولنمش. ونهایت اوننجی قرن هجری اوائلنده یاوز سلطان سلیم خان طرفندن ممالك عثمانیه‌یه ضم والحاق اولنمشدر. اووقتدن بری دیاربکر حلب موصل وبغداد ایالت وباولایتلری آره‌سنده منقسم اولوب هیچ بر اهمیتی حائز بولنمامش واسکی معموریتی اعاده اولنه‌مامشدر

ولایتك اهالیسی

تعـداد اولنان قصبانك اهالیسی یوقاروده ایضاح اولندیغی اوزره مختلف ومختلطدر

بونلر خلقة معتدل البنیه وشهرلی قصبه‌لی خلقی نه زیاده‌جه بیاض ونه‌ده چوقجه اسمر اولوب لطیف اللون وعشایر وقبائل خلقیده درجات متخالفه‌ده اسمراللون بولندقلری ومختلف الامزجه اولدقلری، کبی عموما قابلیت وذکاوت واستعداد واخلاق حسنه ایله مفطوردرلر

خلقك اکثریسی برهنه‌لك وبایرابلق وبلکه برهفته وبلکه بر کونلك مدار معیشتی اولدیغی حالده کندوسنی مستغنی کورر بو اهالی به مدنیت بدویت نقطهٔ نظرندن باقلسه باشلوجه اوچ قسمه انقسام ایدر برنجیسی اولجه نیم مدنی دینه‌بیله‌جك شهر وقصبه‌لی خلقیدرکه ولایت ولواوقضا مرکزلری بولنان موصل شهرزور سلیمانیه وعقره ودهوك وزاخـو وسنجار واربیل وصلاحیه ورواندز ومرکه وکلعنبر وکوی سنجق وزیبار شهر وقصبه‌لریدر بوشهر وقصبه‌لر اهالیسنك تقریباً یوزده ایکیسی هم بازار اهالیسنك بعض وجوه وایلرو کللری مأموریتله واکثریا زراعت وفلاحت ایتمك واملاك بتشدیرمکله واورته حاللیلریده صنوف تجارت وینه زراعتله وعوام خلقیده عمله وکراجیلك وبقاللق وسائر او کبی ایشلرله اشتغال ایدرلر

ایکنجیسی عشیرت وقبیله حالنده‌بولنوب وحشت وخشونت مزاجلریله

کندوسنك وقاعلیاسنك قوت لایموت اوله‌رق اداره‌سنه کفایت ایده‌جك درجه‌ده زراعت ایدر دیگر محله نقله استعدادی اولان وسیر وحرکتی بر دائرهٔ معینه ومحدوده‌یه منحصر اولمق اوزره چادر التنده بولنان عشائر وقبائل خلقیدر بو قسمك دخی باشلوجه‌لری عقره زاخو جهتلرنده بولنان کوچرو دها بعض اکراد طائفه‌لریله طی وسنبس والصایح والعبید جبور عشیرتلریدر اوچنجیسی صرف بدوی اولان عشائر اولوب بونلرده شمر وصلیبی وهموند عشائری وحشیه‌سیدر که بونلر زراعت وفلاحتك مشروع بر صورتده کدیکین ایله تعیشك نه اولدیغنی اوکرنمامش ومدار معیشتلری بنی نوعلرینه تسلطیعنی یغما ایتدکلری اشیا واموال منحصر بولنمش اولدیغی حاللرینه معلوماتی اولنلرجه معلومدر ولایت اهالیسنك اقسام ثلثهٔ مجوثه سنده بیان اولنانلر باشلوجه اهالی وقبائل اولمغله وسالنامه‌مزك حجمی بوندن زیاده تفصیلاته مساعد اولمغله بالضرور بو قدرینی بیان ایله اکتفا ایدرز .

ولایت ... ن شهر وقصبه‌لرینك بعض محللرینك نفوسی تحریر ایدیلوب یکیجی ... نجه، قسم اهالیسنك هنوز نفوسی تحریر ایدلمدیکندن نفوسك مقدارا ... ی بیلنمیور ایسه‌ده بزم حساب وتخمینمزه کوره ولایتك عموم نفوسی نسبتنده‌در .

(حیوانات)

بو ولایتده مواشی جنسنك باشلیجه‌سی قویوندر کرك عشائر وعربان وکرك اهالی متمدنه وسائره نزدنده واقتداری اولنلرده سوریسیله بولنور بونلرك یاغیسی همان عموما اوروپایه کوتوریلور دریلری متنوع صورتله یعنی وپاپوش وچزمه کبی معمولاته استعمال ایدیلور یاغلری ولایت داخلنده صرف ایدیلوب یالکز جزوی بر قسمی خارجه چقاریلور کچی جنسی دخی بو ولایتده زیاده ایسه‌ده بالنسبه قویونك ربعی خمسی قدر اوله‌بیلور متمدن اهالی بیه‌جکی قویون

لحمه منحصر کبی ایسه ده عشائر وقبائل خلقینك ایچون قویون وکچی بی پکده اوقدر تفریق ایتمزلر عربلرك سنجاغنده و مسافر نوازلقده حالا باقی اولان خصائص جمیله لرندن بری ده بر عرب خانه سنه وقتلی و قتسز بر مسافر گلسه بهمه حال بر قیون و یا بر قوزی ذبح ایتمکدر .

(دوه)

ولایت داخلنده ایکی نوع دوه بولنور که بونلرك بر نوعی عشائر وقبائلده عادتا قویون کبی بسلنور دیگر نوعیده عملیات نقلیه ده استعمال قلنور عملیات نقلیه ده استعمال اولنان قسمی دیگر نوعندن زیاده در تویندن مشلح وعبا وعقال وسائر شیلر یاپیلور نفس قصبه ایله شهرزورده گرچه مرعزوبوکدن گوزل عبالر یاپیلور ایسه ده دوه توینندن اولان نوعی هر درلوسنه مرجحدر چونکه وجودی غایت صجاق طوتار و حد ذاتنده دخی یومشاقدر .

(اینك)

ولایتك هر طرفنده اینك دخی چوقدر زراع وفلاحك همان اکثریت عظیمه ایله اکثریسنك جفت خدمتنده قوللاندقلری بقردر و چوق یرلرده سود ایچون بسلنه جك اعلا اینكلر واردر .

(مانده)

ولایتك هر طرفنده خصوصیله موصلده مانده پك چوقدر مانده نك سودی زیاده اولدیغندن هم یاغندن وهم ده سودندن و یوغورتندن پك چوق استفاده اولنیور .

(آت)

آت جنسنه گلنجه میلاد حضرت عیسی دن صکره آت وقسراغك اعلاسی اصیلی عربلره انحصار ایتمش کبی اولوب زمان سعادت افشان حضرت رسالتپناهیدن صکره اصحاب کزین حضراتنك وسائر مجاهدین عربك محاربات ومجاهدات معاونه لرنده شجاعت وبسالتله کندیلری شهرت قزاندقلری مثلو راکب اولدقلری آت وقسراقلرده کندی فعللریله متناسب

اصالت شهرتنی قزانمشلر و عربلر حیوانلرك نسلنی شمدی یه قدر محافظه
ایده کلمشلردر لطافت و ظرافتجه کرهٔ ارض اوزرنده عربستان حیوانلری
کبی وجودجه کوزل و متناسب و فضلا دواملی و متانتلی حیوان بولنمز
ادعاسی پك طوغریدر دائرهٔ ولایتده اعلا حیوانلر بولنور ایسه ده بونلرك
اعلالری صرف بدوی اولان شمر والصایح والعبید وطی و سنابس کبی
عشائرلرده بولنور بوندن مقدملری سائر اشیالر مثللو وورادن حیوان
اخراجنده انکلیزلر اهمیت ویره رك او کوزل جنس حیوانلری هندستانه
کتوریوردیلر حیوانات نقلیاتنك کثرتنه کوره از زمان ایچنده بورالرده
جنس حیواناتك استفاده اولنهمیه جق برحالده تدنی ایده جکی اکلاشلمسیله
حکومت سنیه خارجه حیوان اخراجنی منع ایلمشیدی بو ممنوعیتك محافظه سنه
حکومتلرجه اعتنا و اقدام اولنمقله برابر ولایتك هر طرفی اچیق صاچق
اولدیغندن و بوقدر چوللری و بیابانلری محافظه ممکن اوله مدیغندن ینه
حیوانلرمز هندستانه کیدیور و بنده ده اولان ممنوعیتمز ممالك ایرانیه دن
معدود (محمره) حاکمنك فتنه یاردم ایدیور ایسه ده بو ممنوعیت قالدرلمشدر

بورالرجه جندر دخی ایکی نوعدر برنجیسی نجد و حله و بغداد جندرلری
اولوب بونلر على العموم بیاض و متناسب الاعضا و سریع المشی والحرکه
اولدیغندن رکوبه مخصوص اولهرق صورت مخصوصه ده بسلنیر بهری بیکدن
درت بیك غروشه قدر فروخت اولنور

بورالرجه قاطر جنسیده آز دکلدر بونلر حیوان مستقلا تحملیات
نقلیه ده وجفت سورمکده قوللانیلیر بعضا بیاض جندرلر کبی صورت
مخصوصه ده رکوب ایچون بسلنیر آت جنسی بوراجه نقدر اعلا ایسه قاطر
جنسنك ده کوزلی بولنیر

(سباع و وحوش)

ولایت داخلنده کائن بعض اورمانلی و اغاجلی محللرده قورد و خنزیر و آیو بولنور بونلر چوق دکل ایسه ده نادر دینیله جك قدرده آز دکلدر جیلان و طوشان دخی چوللرده پك زیاده در بونلردن بعض خانه لرده دخی بسلنیور بو طرفلرده کی چوللرده حال بدویتده یشایان و صلیب دینیلان عرب عشیرتنك علی العموم اهالیسنك مدار معیشتی جیلانلردر یه جكلری جیلان لحمی گیه جكلری ده جیلان دریسیدر

(طیور)

اوردك ایله گوگرجین و گكلك و بیلدیرجین و لقلق و طورنا و سائر بوکبی طیورك انواعی بولنور شاهین و طوغان و باز کبی اوجی قوشلری دخی واردر

(حیوانات زاحفه)

ولایتك هر جهتنده گرك شهرلرده و گرك چوللرده ییلان و عقرب چوقدر بعض محللرك عقربلرینك زهری غایت مضر و بلکه مهلك و مخطر درجه سنده در بعض محللرك عقربلرینك زهری اهوندر صوسز محللرده اولان ییلانلر صولی ییلان محللرده کی ییلانلردن براز اهوندر بریسنی صوسز ییلان صوقه جق اولور ایسه جان قورتاره مه جغی بوکبی ییلانلردن موصل و کرکوك حوالیسی ایله طرفلرنده صوقه جق اولسه جان قورتاره میور و اربیل طرفلرنده و بالخاصه دجله و زاب و آلتون کوپری نهرلرنده بالق برقاچ نوعدر

(حشرات)

موصلك هر جهتنده حشراتك انواعی بولنور کبله پیره شیوری سنك چوقدر هله شیوری سنك بعض محللرده انسانك راحتنی سلب ایدر چکرگه بعض سنه لر ظهور ایدر و معاذالله تعالی چقدیغی سنه لرك حاصلاتنی اکل و اتلاف ایدر کنه نك مضرتی فوق العاده بر مرتبه ده در

معارف

نفس موصلده بر مکتب رشدیه اولدیغی کبی صبیانک تعلیمنه مخصوص غیر منتظم قاچ مکتبلر واردر بونلرک داخی انتظامه ادخالی ولاینجه دردست اجرادر نفس موصلده اوچ نفرت مکتب ابتدائی اچلدیغی کبی مسکون اولدقلری محللرده متعدد مکتبلر سایۀ معارفوایۀ حضرت پادشاهیده شیخان ناحیه سی اهالیسندن اولوب عقیدۀ دینیه لرینه حال ضلالت عارض اولان یزیدی عشیرتنک عقاید عاطله و اعتقادات باطله لری تصحیح اولندیغندن باارادۀ سنیۀ جنات ملوکانه مناسب محللرنده آلتی عدد شبک و صارلو عشیرتلرنده ده بش باب مکتب که جمله سی اون مکتب موجود اولدیغی مثللو بو مکتبلره و مکاتب سائره یه معلم یتشدیرلمک اوزره شیخ عدی مدرسه سی تشکیل ایدیلهرک اوراده دخی علوم عالیه والیه تدریس و تعلیم ایتدیرلمکده در و دها تعمیم علوم و معارفله بعض مکتبلرک انشاسی متصوردر

ملل غیر مسلمه دن کلدانی و قتولک و یعقوبیلره مخصوص بر صبیان مکتبلری جزو بنلرک ذکور واناثه مخصوص ایکی عدد مکتبلری و برده مطبعه لری واردر

صنایع

صنایعک جمله سندن اولمق اوزره موصلده ایشلنکدن معمول غزل تعبیر اولنور متنوع الالوان شام و حلب امتعه لری مثللو طاقه و ملبوسات عسکریه یه مستعد ایپلکدن معمول مرمری و قالین بز و عادی عبالر عمادیه و زاخو قضاسنده غایت کوزل و پالطوو ستره و پانطلون البسه اعمالنه صالح واوروپانک ملبوساتنه فائق شیلر یاپلسه مستعد یوکدن و مرعزدن الوان شاللر نسج اولنمقده و قوللانلمقده ایسه ده بونلرک رغبت عمومیه یه تعمیله مظهر اولمسی و منسوجات مذکورهنک فنا سببه دن مطلوبه ایصال ایدلمسی امرنده حکومت محلیه طرفندن انواع تسهیلات و تشویقات کوسترلمکده در

﴿ ولایتك اوچیوز یدی سنهٔ مالیه‌سی واردات عمومیه‌سنی مبین بودجه‌در ﴾

اسامی حسابات	موصل سنجاغی غروش	شهرزور سنجاغی غروش	سلیمانیه سنجاغی غروش
املاك وعقار ویركوسی	١١٧٤٢٣٥	١٥٣٦٧٦٠	٨٠٤٧٧
تمتع ویركوسی	٥٣٧٣٥١	٥٨٨١٠٧	٩٣٩١٨٦
بدل عسكری	٤٠٦٢٦٦	١٠٢٥١١	٢٦٥١١
اغنام رسمی	١٧١٧٨٣١	١٩٧٦١١٤	٧٥٧٨٧١
جنوار	....	....	......
دوه رسمی	٥٨٠٠	٢٥٠٠٠	......
مقطوعاً احاله اولنان اعشار بدلی	١٧٧٧٨٠٠	١٨٩٦٢٤٩	٦٥٤٠٦١
اداره اولنان اعشار حاصلاتی	٤٢٠٠٠	٤٨٢٨٧	٢٧٨٥٠
اورمان كرسته پول رسملری	٥٥٥٠٠	٢٦٠٠٠	.....
املاك وطاپو خرجلری	٩٠٧٤٣	٥٨٤٢٥	١١٧٧٢٠٠
انواع معادن	.....	......	..
محاكم خرجلری	٦٦٠٣٨	٣٥٧١٨	١٥٠٢٥
رسومات متنوعه	٥٦٥٩٥٦	٥٥٦٨٧٠	٥٢٢٥٠
املاك میری و ایجار حاصلاتی	٣٠٥١٢	١١٣٤٥	.....
حاصلات متفرقه	٢٩١٥٠	٢٢٣٤٠	٥١٠٠
صید بری	.....	.....	....
صید بحری	.....	......	....
یكون ـــــــــــ	٦٤٩٩١٥٢	٦٩٨٣٧٢٦	٢٧٢٥٥٣١

مصارفات

نوع مصارفات	موصل سنجاغی	شهرزور سنجاغی	سلیمانیه سنجاغی
	غروش	عزوش	غروش
شرعیه	٩٢٤٤٦	٩٦٩٢٠	٥٠٣٠٩
داخلیه	٦١٧٩١٢	٤٢٤٧٦٢	٣٢٧٣٨٨
عدلیه	٢٠١٣٥٦	٢٢٠٥٠٨	١٩٣٨٢٠
معارف	......	......	......
نافعه	٢٠٩٨٨	......	......
اورمان	.....	......	......
معادن	.....	......	......
مالیه وویرکو ومعاشات ذاتیه	٦٦٢١٨٩	٦٨٤٩٦٥	٢٥٨٥٠٦
اسهام متنوعه	٢٨٦٨٢	١٠٨٦٨	....
ضبطیه وژاندرمه مع پولیس	١٤٨٥٩١٧	١٦٢١٢٣٨	٨٦٦٠١٤
صحیه	..	..	٦٠٠
معاشات ذاتیه	..	..	..
یکون ------	٣١٠٩٤٩٠	٣٠٥٩٢٦١	١٧٠٦٦٣٧

﴿ مركز ولايته ملحق قضالر ﴾

زاخو قضاسی

مأمورين قضاء

قائممقام اسحاق حقی افندی

نائب صبری افندی | تحریرات کاتبی طاهر افندی
مال مدیری خورشید افندی | صندوق امینی محل

مال مدیر معاونی صبحی افندی

مجلس اداره ٔ قضاء

رئیس قائممقام افندی

اعضای طبیعیه:
نائب افندی
مال مدیری افندی
تحریرات کاتبی افندی

اعضای منتخبه:
هواجه یوسف اغا
محل
هواجه یوسف اغا
هواجه شموئیل عطار

﴿ محکمه ٔ بدایت ﴾

رئیس نائب افندی

اعضا عارف اغا | مستنطق معاونی سلیمان فائق افندی
« هوجه ناحوم ابلیا افندی | اجرا مباشری عبدی افندی
باش کاتب محی الدین وافی افندی | « « سید عبد الله اغا
کاتب ثانیسی توفیق افندی | اوطه جی محمد اغا

﴿ بلدیه مجلسی ﴾

رئیسی عبدالقادر اغا | کاتبی سلیمان افندی

﴿ مأمورين متفرقه ﴾

دیون عمومیه مأموری خلیل افندی نفوس مأموری عبدالعزیز افندی
رژی مأموری سعدالله افندی « کاتبی داود افندی
صندق امینی احمد صبری افندی

(ردیف وضابطه مأمورلری)

ردیف یوزباشیسی محمد شکری افندی ردیف ملازمی احمد اغا
ضبطیه « یوسف اغا « « یوسف اغا

﴿ قضاء مذکورك موقع مدنی وجغرافیسی ﴾

زاخو قضاسنك قوهٔ انباتیه‌سی معتدل برحالده‌در محصولاتی دخی بغدای اربه وپرنج وداری ومرجك ونخود واوزوم وتوتون ومازودن عبارتدر داخل قضاده خابور وهیزیل نامارنده ایکی نهر واردر وبر سبقی ساقیس ناحیه برده مقاطعه واردر وبی‌خیبر اسمیله برطاغ موجوددر قضاموصل جهتنك شمالنده واقعدر قضانك جهت قبله وشرقیسنده بشیوز قدر باغ وبغچه واردر اغاجلری المه نارشفتالی انجیر جوزایواریك توت واوزومدر قضانك شمال جهتنك آب وهواسی کوزلدر حیوانات اهلیه‌سی قویوندر وحشیه‌سی قورت آیو خنزیردر قضاده مملحه اولمیوب ایکی کورونفت معدنی واردر نفت معدنی مستعملدر قضانك طولی اون عرضی سکز ساعتدر وقضایه ملحق سلیفانی ناحیه‌سی واردر لسانلری کردی مذهبلری شافعیدر وعموم قضا تخمیناً بش بیك نفوسدن عبارتدر بشیوز قدری یهودی یدیوز قدری

خرستیان باقیسی اسلامدر مدار تعیشلری فلاحتدر مرکز قضا بش یوز خانه‌دن عبارت برقصبه‌در تخمیناً سکسان دکانلك برچارشوسی واوچ باب خان وبرحمام وبرقهوه برجامع وبرمسجدی برکلیسا برحوراوخارجده‌بری شرانش وبری بیدارده وبری برشیفی قریه‌لرنده که جمعاً بش کلیسا وبرحورا واردرمرکز قضااولان مذکور قصبه‌خابور نهریله دائرأمادر محاطه‌اولوب برجزیره‌هیئتنده‌در خارجدن قصبه‌یه وقصبه‌دن خارجه کلوب کتمك ایچون نهرمذکورك جنوب جهتندن اوزرنده معمول ایکی کارکیر کوپری واردر قضاده آثار عتیقه‌دن کواشه وزعفران قریه‌لرنده هجرت نبویدن اول اولدیغی جهتله بانیلری مجهول خراب بر عتیق قلعه واردرمرکزقضاده شیخ علی الحکاری وکوزافده شیخ یوسف حضراتنك مقدس تربه‌لری موجودوقبه‌لری معموردر وباشتکه نام موقعده برتلغراف خطی اولوب درسعادته قدرممتددرقضا وان ودیاربکر وحکاری سنجاغنه محاددر

دهوك قضاسی

مأمورین قضاء

قائممقام شاکرافندی
نائب سید مصطفی مختارافندی
مفتی احمدشوقی افندی
مالمدیری نظمی بك

تحریرات کاتبی خورشیدافندی
صندوق امینی فهمی افندی
مال مدیر معاونی اسماعیل افندی

مجلس ادارهٔ قضاء

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه		اعضای منتخبه
نائب افندی	محمد امین افندی	
مفتی افندی	صادق مرطان اغا	
مال مدیری افندی	منصور ساده اغا	
تحریرات کاتبی افندی	دیکری منحل	

﴿ محکمهٔ بدایت ﴾

رئیس نائب افندی

مدعی عمومی معاونلکی وکیلی یوزباشی علی بك م ٥

اعضا عبدالله علی اغا	مستنطق معاونی حمید افندی
« حنا الشو اغا	اجرا مباشری محمد اغا
باش کاتب محمود افندی	« « احمد اغا
کاتب ثانیسی محمد افندی	

﴿ مالیه هیئتی ﴾

مال مدیری نظمی بك	رفیق سید عمر افندی
معاونی اسماعیل افندی	صندوق امینی فهمی افندی

کیال عبدالرحمان اغا

﴿ نفوس دائرهسی ﴾

مأمور سید حسین افندی	کاتب احمد افندی

﴿ مأمورين متفرقه ﴾

رژی مأموری علی افندی دیون عمومیه مأموری محمد افندی

طاپو كاتبی یوسف افندی

﴿ زراعت بانقه مأمورلری ﴾

رئیس مفتی افندی

كاتب محمد علی افندی اعضا ملا محمد افندی

اعضا محمد نعمان اغا « خدر اغا

« حاجی ابراهیم افندی « یوسف افندی

﴿ مزوری ناحیه‌سی ﴾

مدیر صادق افندی كاتب غفور افندی

رژی مأموری حمدی بك

(مأمورین ضابطه)

ملازم علی بك ملازم اول مصطفی اغا

(ردیف بوزاوچنجی الایك دردنجی دهولك طابوری)

میرالای شوقی بك بیكباشی عثمان افندی م °

طابور كاتبی محمد امین افندی برنجی بلوك بوزباشیسی شكری افندی

ایكنجیسی شكری افندی اوچنجی « « معروف اغا

دردنجی محمد اغا برنجی « ملازم اول احمد اغا

ایكنجی ملازم اول احمد اغا اوچنجی « ملازم اول یوسف اغا

دردنجی ملازم اول مكاوی افندی برنجی « « ثانی رشید افندی

ایکنجی بلوك ملازم ثانیسی شکری افندی || اوچنجی بلوك ملازم ثانیسی احمد افندی
دردنجی بلوك ملازم ثانی فتح الله افندی

دهوك قضاسنك موقع مدنی و جغرافیسی

قضانك قوهٔ انباتیه‌سی حد اوسط تخمین اولنور قضاده ارپه و بغدای وارزو داری لوبیه و بقله سیاه و بیاض اوزوم المه زردالی شفتالی ایوه انجیر انجاز نار بادم سماق توتون صوغان جوز محصولی هرسنه یتشدیرلمکده در بونلره علاوه خدای نابت اولوب اسمنه کچی تعبیر اولنان واپیکدن فرق اولنمیه‌جق درجه‌ده بولنان برچوق اغاجلر واردرکه اندن سنوی اهالی محلیه درت بیك قیه‌دن متجاوز زایپك استفاده ایدیبور

قضاده نهر اولمیوب ایکی عدد چای واردر بری نفس دهوکدن ایکی ساعت یوقاروده‌کی چشمه‌لردن جریان ایله دهوك قصبه‌سنك حکومت قوناغی اتصالنده صاغ جهتندن کچر صاغ و صولنده‌کی اشجار مثمره‌نك عمومنی و دها بر طاقم صیافینك سقیینه مخصوصدر بونلری کذار ایتدکدن صکره شیخان ناحیه‌سنه مربوط خانك و قباق قریه‌لری آره‌سنده دجله ایله اختلاط ایدر دیکریده عمادیه قضاسی مربوطاتندن برورای ناحیه‌سندن ممتد اولدیغی حالده مزوری ناحیه‌سی قرالرینك پیشکاهندن کذاران ایله عشایر سبعه و ناوکور ناحیه‌لری وسطندن مرور ایدرك خازر نهرینه قارشو بر طاقم اوفق چشمه‌لر وار ایسه‌ده بونلر یالکز قرا اهالیسنه و صیافی زراعتلرینه مخصوصدر

قضاده درت عدد طاغ واردر بریسی مبدئی دهوك اطراف شهر قرالرندن فایدقریه‌سندن امتداد ایله مزوری ناحیه‌سنه مربوط کفره صور قریه‌سنده

نهايت بولور واسميده القوش طاغيله مشهوردر ايكنجيده شندوخه طاغيدر زاده نام قريه‌دن بدأ ايدرينه مزوری ناحيه‌سنه تابع وياصوه نام قريه‌ده نهايت بولور اوچنجيسنده قشقر نام طاغدرله زاخو قضاسنك نهايت حدودی اولان پيش خابوردن ابتدا ايدر مزوری ناحيه‌سنده واقع بربور نام قريه‌يه كيدر اوراده جبال متعدده‌يه التصاق ايلر دردنجيسنده كمكا طاغيدر اوده مبدأ مبحوث قشقر نام طاغندن باكوز نام قريه‌دن ايزيله‌رق مزوری وبروورای زير ناحيه‌لرينك آره‌سندن كچه‌رك زيبار قضاسنه طوغری امتداد ايدر وقضای مذكورك جبال شاهقه‌لرينه قارشو مذكور طاغلری ايسه بعض جهتلری كثرت اوزره وبعض محللرنده‌كی آزه‌جق مشه‌لك اولوب بو طاغلرده دخی قپلان آیو كيك قورد تلكی ودها بونلره مماثل حيوانات بولنور دشت جهتنده دخی جيلان وطوشان وطوموز بولنور قضانك عموم قراسنك اب هواسی لطيفدر انجق مركز حكومت اولان نفس قصبه‌نك هوای مماثلسنك هوای احيانيسندن زياده لكندن آب وهواسی موسم صيفده پك زياده‌جه وخيمدر

قضانك عمومنده ديم اوزوم باغلری تخميناً بيك بشيوز عدد راده‌سنده اولوب بونلرده بالكز سياه وبياض اوزوم محصول واردر نفس قصبه ايله قضانك بعض قرالرنده بوزقدر صولی باغچه واردر بونلرك دخی وارداتی آلما نار زردالو شفتالو بادم انجير وسماق كبی محصول يتشديرر اشجار مثمره‌دن عبارتدر

قضانك طولی يكرمی بش وعرضيده طقوز ساعتدر مركز قضا ايسه جهت شماليده كوستريلان يكرمی بش ساعت طولنك طقوز ساعتلك مسافه‌سنده واقعدر

قضا اهالیسی میاننده دوسکی وار کوش وشرفان وشمکان وبنانی عشیرتلری وارایسه بونلرده مسکوندرار توش وسائره‌دن اوچیوز خانه مقداری کوچر وکوچیه واردر بونلرده مذهبلری شافعی لسانلریده کوردیدر بونلردن کوچر وکوچیه اولنلرینك مدار تعیشلری اغنام‌لرندن حاصل اوله‌جق یاغی وتفتك وساده وطوغلی کبی اشیانك فروختنه واهالی مسکونه‌نك زراعت وفلاحته محصوردر

مکاتب رسمیه یرقدر اون برعدد صبیان مکتبی واردر یدی عددی اسلام صبیاننه وایکی عددیده خرستیان وکلدانی ملتك آیین ولسانلرینه وایکی عددیده موسویه‌نك صبیانلرینه مخصوصدر بونلردن ایکیوز اللی عدد اسلام یتمش بش عدده خرستیان وقرق اوچ عدده ملت موسوی اطفاللرندن عبارت بونلردن اسلام چوجقلرندن اکمال ایدنلرك قضانك رشدیه‌سی بولنمامسی جهتله صبیان مکتبلرنده عربی وفارسی وترکی تحصیلیله خرستیانلردن کلدانی لسان وآیینله وملت موسویه اطفالنك کندو مذهب ولسان مخصوصلرینك تحصیلیله مشغولدرلر دهوك قضاسنه مربوط یالکز مزوری ناحیه‌سی واردر ناحیهٔ مذکور ایسه یوز اوتوز قرایی شاملدر بونلردن اوتوز قدر قریه غیرمعمور دراطراف شهر ناحیه‌سی ایسه طقسان عدد قریه‌دن عبارتدر بونك دخی اون قریه‌سی سکنه‌دن خالیدر قضانك مجموع نفوس التیبیك التیوز اون سکز خانه‌در نفوس مسلمه درتبیك بشیوز یتمش وخرستیانلرده بیك بشیوز اللی سکز ملت موسویه‌لرکده درتیوز یکرمی بش یزیدیلرده یتمش بش نفوسدن ودکانلرنده مجموعی یوز قرق درت واوچ بابده خان وایکی بابده قهوه خانه‌دن عبارتدر

قضانك مجموع تجارت وزراعتی سنوی التی ملیون غروش راده‌سنده‌در

قضانك هرسنه اخراجاتی توتون وارز پیاغی نفتك كبی وقل وسیسام قوری اوزوم وانجیر جوز سماق بكمز ونار زردالو آلما یاش اوزوم وطوغان توهلرندن عبارتدر وسائط نقلیه بوقدر عادی مكاری حیواناریله اشیا نقل اولنور

ادخالات ایسه روغن ساده بوقضاده حنطه وشعیر وبرده قاوره امتعه‌سیدر قضاده ایكی بلوك عسكر ردیفه واوتوز یدی نفر پیاده واون سكزده سواری ضبطیه بلوكی واردر آثار عتیقه یوقدر

مركز قضایه بش ساعت مسافه‌ده واقع القوش قریه‌سنده دفین خاك عطرناك اولان نبی ناحوم بن حیفا علیه السلام حضرتلرینك مرقد شریفلری موجود اولدیغی كبی برده قطب ربانی غوث صمدانی عبدالقادر كیلانی حضرتلرینك معاصری اولوب مزوری ناحیه‌سنه تابع اشكفت هندوان قریه‌سنه اون دقیقه‌لك برمسافه‌ده محل مخصوصنده دفین خاك پاك اولان شیخ عدی مسافر حضرتلرینك قبهٔ مباركه‌لری موجود ومعموردر شیخ مومی الیهك مرقد شریفلری یزیدی ملتی طرفندن فوق الغایه بر زیارتگاه اتخاذ اولنمشدر كه مجاورلریده یزیدیلردر هرسنه نیسان ابتداسنده چوق یزیدیلر محال بعیده‌دن شیخ مومی الیهك مرقدلرینی زیارته كلمسی كندولرجه فرایضدن معدود وزبرده قضا مركزینه بش ساعت مسافه‌ده وبریفكان قریه‌سنده سلالهٔ طاهره‌سندن مرحوم ومغفور شیخ نورالدین حضرتلرینك مرقدلری ودرگاه عالیلری معموردر نفس دهوك قصبه‌سنده سلالهٔ مبجونه‌دن شیخ محمد افندی حضرتلری دفین خاك غفران ودرگاهلری معموردر

داخل قضاده قونسلوس وكیللری یوقدر قضانك حدودی شرق

جهتی عقره وغربیسی زاخو وشمالیده عمادیه وزیبار قضالری وجنوب طرفیده نفس موصله مربوط شیخان ناحیه‌سیله محدوددر

نفس قصبه‌ده برباب جامع‌ ایکی‌ده مسجد وخرستیانلرله ملت موسویه‌یه مخصوص بر کلیسا وار در ومزوری ناحیه‌سنك مرکزی اولان اروش قریه‌سنده دخی برباب جامع ومزوری ناحیه‌سیله اطراف شهرده قرق بش عدد مسجد والقوش قریه‌سنده ایکی کلسا وجوارنده یارم ساعت مسافه‌ده بروصاغ طرفنده که طاغده دخی برجسیم ... اولدیغی کبی قره‌ ...أبوده خرستیانلره مخصوص اون ایکی عدد کلیسا وملت موسویه‌یه عائد براوفق حوردوار در القوشده میریه راجع برباب خان موجوددر

قضاده تبعهٔ اجنبیه‌دن یالکز قشه‌فر نام طاغده جزویتلره مخصوص برمناستر ومکمل برصورتده‌ده مسافرخانه‌سیله برده اجزاخانه‌سی وبرقاچ نفرده باپاس واردر فقرادن تداوی ایچون مراجعت ایدنلره مجاناً باقمقده‌در

عقره قضاسی

قائممقام یعقوب افندی

نائب عبدالله افندی | تحریرات کاتبی یوسف نعمانی افندی
مال مدیری محمد اسعد افندی | صندق امینی عبدالهادی افندی
« معاونی مصطفی افندی

مجلس ادارهٔ قضاء

رئيس قائممقام

اعضای طبیعیه

نائب افندی
مال مدیری افندی
تحریرات کاتبی افندی

اعضای منتخبه

محمد علی اغا
عبدالرزاق افندی
منصور اغا
دیکری ساسون اغا

﴿ محکمهٔ بدایت ﴾

رئیس نائب افندی

باش کاتب عزت افندی	مستنطق معاونی عبدالرحمن افندی
اعضا مصطفی افندی	اجرا مباشری ابراهیم اغا
« خنو اغا	« « محمد یونس اغا
کاتب ثانیسی نجیب افندی	اوطه‌جی امین اغا

﴿ مالیه هیئتی ﴾

مال مدیری افندی	سورچی ویرکو کاتبی امین افندی
معاونی افندی	صندق امینی افندی

﴿ نفوس دائره‌سی ﴾

مأمور یسین تحسین افندی	کاتب ابراهیم ادهم افندی

﴿ مأمورین متفرقه ﴾

رژی مأموری بهزن افندی	دیون عمومیه مأموری اسماعیل افندی

﴿ زراعت بانقه مأمورلری ﴾

رئيس طبيب افندی

محاسبه کاتبی یسین سری افندی — اعضا نعمان اغا

اعضا یونس محمودان اغا — « ملا جبرائیل اغا

« حاجی امین چلبی — « عبد الکریم اغا

﴿ بلدیه دائره‌سی ﴾

رئيس حاجی محمد شریف اغا

اعضا یونس محمودان اغا — اعضا حاجی مصطفی اغا

« حاجی امین چلبی — « خواجه منصور

اعضا خواجه سیدو

(عسکریه هیئتی)

بیکباشی محمد امین افندی م ٤

قول اغاسی حاجی ابراهیم افندی — ملازم اول احمد اغا

طابور کاتبی هاشم افندی — « « محمد اغا

یوزباشی عبد القادر اغا — ملازم ثانی اسعد افندی

« قهرمان افندی — « « ابراهیم افندی

« عباس اغا — « « لطیف افندی

« محمد اغا — ملازم ثانی ودیوی مأموری عباس افندی

(عقره‌نك موقعی ايله حال حاضری)

عقره قصبه‌سی موصل ولايتی مركزينك جملهٔ متممات وملحقاتندن اولوب موصلك غربی جهتنده اون سكز ساعت مسافه‌ده آثار عتيقه‌دن معدود غايت مصنع ويارم ساعتده ادم بلكی چيقه‌بيله‌ بيلور مرتفع برقلعه‌نك اتكنده واقع اولوب طول وعرضی برچق ساعت مسافه‌دن عبارتدر قصبه‌نك برطرفی يعنی شرقا جبال شاهقه‌دن عبارت طاغ غرباً زيبار جنوباً سورجی وبرطرفيده شهردر قصبه‌نك مبنی اولديغی قلعه‌نك اطرافی ديوارله محدود اولوب اوچ قپوسی اولديغی كبی قلعه‌نك ارقه‌سنده‌ده ميربقچه‌سی ناميله معروف بربقچه موجود اوله‌رق وقتيله مذكور بقچه‌دن اوقلعه‌يه صوجريان ايتديرلديكنك آثاری وحفر اولنان اوتوز قرق قپونك علائمی موجوددر اهالی محليه‌شتاده تعريف اولنان قلعه اتكنده‌كی خانه‌لرده يازين مملكتدن برز اوته‌ده‌كی بقچه‌لرده اقامت ايدرلر بو بقچه‌لرك بوقارولرنده هر بريردن بشقه بشقه پيدا اولان بولاقلردن نبعان ايدن صوجريان ايله بربرده اجتماعله برجدول تشكيل ايدرك مذكور بقچه‌لر ايچنده واقع اولار طقوز عدد دكرمانی اداره ايتدكدن صكره بقچه‌لرده تقسيم اولنديغی وبو بقچه ايچنده جاريار كزين افنديلرمزدن عمر الفاروق رضی الله تعالی عنه افنديمز حضرتلرينك زمان سعادت افشانلرنده بنا اولنمش برجامع وحنفی وشافعی‌يه مخصوص برحوضی وطلبه ومدرسلره مخصوص متعدد اوطه‌لر ونائبلره مخصوص برمحكمه دائره‌سی موجوددركه غايت فرحفزا ودلكشا برموقع اولوب مذكور جاده‌كی برقبه‌نك اوزرنده ايكی مناره وجامعك درونده دورت موسمه مخصوص ايرو ايرو محرابلر اولوب هر وقتده

عادت محليه وجهله بر محرابده اداى صلواة اولنور شيخ عبدالقادر كيلانى افندمز حضرتلرينك مخدوم معالى ملزوم عاليلرى شيخ عبدالعزيز افندمز حضرتلرى قصبه يه يارم ساعت مسافه ده ايكى طاغك ارەسنده واقع معمور بر قصبه ده مدفون اولوب مرقد شريفى يانده بر تكيه موجود و هر جهتى معمور و درونده عبادت اولنديغى كبى قبه ده زيارتكاه انامدر بوراسى بغداد نقيب الاشراف قائممقامى طرفندن اداره اولنمقده در وچارشو ايسه مملكتك الت طرفنده وجامعك بوقاروسنده واقعدر تخميناً ايكيوز قدر اصناف دكانى واردر نفس قصبه ايكى تكيه بر جامع بر حمام و يدى مسجد وايكى كليسا و بر حورا و بيك خانه تخميناً ايكى اوچ بيك نفوس وعشائر سائره سيله برابر ايكيوز قدر قريه بى حاوى وعشائر سبعه ناحيه سيله هركى سورجى عشائرندن مركبدر بوقرانك بعضيلرى چولدر احوال جغرافى ومدانيسى موصل بحثنده بسط مقال اولنديغى جهتله تفصيلات زائده يه لزوم قالمامشدر

﴿ سنجار قضاسى ﴾

قائممقام سالم افندى ثالثه

نائب مصطفى افندى مدرس تحريرات كاتبى على افندى

مال مديرى معاونى صالح افندى صندق امينى محمد افندى

(مجلس اداره قضا)

رئيس قائممقام

اعضاى طبيعيه		اعضاى منتخبه	
نائب افندى		على اغا	
مال مديرى افندى		خضر اغا	
طابو كاتبى افندى		خلف اغا	

(مال قلمی)

مالمدیری صالح افندی
« معاونی مصطفی افندی
طاپو کاتبی مجید افندی
صندوق امینی عبد الهادی افندی

(نفوس دائره‌سی)

مأمور محمد افندی
کاتب مصطفی افندی

(زراعت بانقه مأمورلری)

رئیس حاجی محمد افندی
اعضا علی اغا
« عبدالله افندی
اعضا محمد یونس اغا
صندوق کاتبی رشید افندی
صندوق امینی افندی

ضابطه مأموری ابراهیم افندی

﴿ تلعفر ناحیه‌سی ﴾

مدیر مصطفی افندی
کاتب امین افندی
انبار مأموری عبدالرحمن اغا

سنجار قضاسی

سنجار قضاسی موصلك غربی جهتنده واقع قضای واسعك اورته‌سنده وبارم ساعت ارتفاعنده واقع جبلك اسمی اولوب بو ایسه سائر جبال ملاسه

وشاهقه‌یی حاویدر طولی اون ایکی ساعت مسافه امتداد ایده‌رك برایسی برایسی قبله دیگری شمال نامیله ایکی جهتی شاملدر شمال جهتنده طقوز و قبله جهتنده سکز که جمعاً اون یدی قریه‌یی جامعدر شمالده که (بکران یوسفان) کندکلی . علی دنیا . فقره . عمران . محرسه . گولکار . دربجه سموقه . و قبله طرفنده که . مهرکان . تپه . نانجوك . محمد صایغ مزرعه‌سی . حاجی بك قریه‌سی مندکان . عین الغزال . قابوس . بلد قزلکند . کابره . صیداله . قبران . خانونیه . نام محللردر شمال جهتده ملوك اتابکه‌دن شرف الدین نام ملکك تربه‌سیله اولیادن رومی نام عزیزك ده تربه‌سی موجود وزیارتگاه اتخاذ ایدوب زیارت اولنقده‌در شمال جهتنده جریان ایدر صو غایت لذیذ مصفا اولوب بوده وقتیله صو المق ایچون قازلمش قویولردن و بورالرجه کهریز تعبیر اولنان یرلردن صو یول بولوب چقمشدر طاغك اتکنده و چولده خیمه‌نشین اولان یزیدی طائفه‌سندن سموقه عشیرتنك صولری طاغك نهایتنده شمال جهتنده دیاره اسمیله یاد اولنور بر صو جریان ایدرکه ایکی دکرمان چویره بیلور بوندن اوچ ساعت اوته‌ده دخی قبله جهتنده‌یسه طائفه مذکوره‌دن قبران عشیرتنك مسکنلری اولان سیکنیه قریه‌سنده‌یسه جسیم بر صو موجود اولوب بر دکرمانی اداره ایدیور که صویك زیاده‌لگی دها ایکی دکرمان تشکیلنه استعدادی واردر بوقرادن بلد اسمنده اولان قریه شمدی مرکز قضا اولوب آنده بوکی مندرس پك چوق کهریزلر واردر که مذکور بلد قریه‌سنه درت سکنیه‌یه اوچ ساعت مسافه‌در تاریخ قسمنده بیان اولنه‌جغی وجهله بلد قریه‌سی اتابکیلر زماننده ملك شرف الدینك مرکز حکومتی اولهرق اوتوز بشبیك خانه‌یی حاوی جسیم و مرکز سلطنت بر شهر اولدیغی معلومات

تاریخیه ایله وخصوصیله الیوم موجود اولان خرابه آثاریله مستدلدر حتی موصلده نور الدین شهیدك بنا کردهسی اولان جامع کبیرك الحالة هذه موجود منارهسی مثللو مذکور بلد قریهسنده موجود ومشرف خراب منارهاو نوب کوفی یازو سیله (عبدالله) لفظی قالمش اولدیغی مثللو بلدهایکی ساعت مسافهده واقع اولان خرابه برخانك قپوسی حالا انظار عامهیه عرض دیدار حیرت ایتمکده وبونك ایکی جهتنده بر ییلان اغزاچوب بر ییلانك اغزینه الدیکی حربهیی بر زنکی عرب صورتلری قپونك اوزرنده (مالك رقاب امم شهنشاه اعظم) کلملرنده قدر عربی خطیله طاشدن قازلمش وسطر یازو دخی اوقونمقددر بو قریهده بیولك بر صو جریان ایدیور که درت دکرمانی اداره ایتمکده وبش کهریز دخی حالا باقی اولوب بونلردن ماالذید سطح ارضه چقمقدهدر امام موسی الکاظم حضرتلرینك سلالهٔ طاهرهلرندن ارزکر حضرتلریله شیخ سوید النجاری وشیخ ـنی بن علی وهب نام اعزهنك تربهلری بو قریه جوارنده واقع اولوب قبهلری دهمعمور درحتی بو ارزکر حضرتلرینك تربهداری نزدنده اولان وسلاطین عدل آیین عثمانیهدن خلداشیان سلطان احمد خان حضرتلری طرفلرندن احسان بیوریلان عتیق بر قطعه براتك اللرنده اولان پارچهسنده بلد شهرنده کائن واقعی محلهسندهواقع ارزکر حضرتلرینك تربهدارلغی عبارهسی بلد قریهسنك جسیم بر شهر اولدیغنه دلالت ایتمکدهدر سنجار قضاسی تلعفر ناحیهسیله اکامر بوط قرا وعشایری سنجار طاغنی تشکیل ایتمشدر بلد ایله تلعفر قصبه سنه امتداد ایدن یول اون ایکی ساعتدن عبارت اولوب مذکور بولدهرز ٠ وعین ستیو ٠ عین الشبابیط عین الحصان ٠ وعبره ٠ ایله مسمی التی صو جدول ایله جریان ایدر خابور نهرینه التی ساعت مسافهده وسنجار حدودی داخلنده خاتونیه نامیله یاد

اولنور اوموق براوطه شکلنده بر قریه واردر که اهالیسی عرب اولوب بونلك صویی دخی دڭز صوینه مشابه بر درجه ده شور یعنی طوزلیدر بو صو اهالی مرقومه طرفندن استعمال ایله اداره اولنیور حاصلی سنجار قضاسنك آب وهواسی پك لطیف واراضیسی غایت منبتدر ملحقاتیله برابر عموماً محصولی حنطه وشعیر ومرجمك وعموقدن عبارتدر مذکور جبلده خیلی انجیر واوزم اغاجلرندن بشقه سائر فواکهدن جزویجه توت والما اغاجلرنده واردر آب وهواسنك لطافتندن ناشی سائر عادی اغاجلری حاوی باغ وارایسه ده الك اعلا باشلوجه محصولی انجیر اولوب غایت خفیف و جوده نافعدر .

عمادیه قضاسی

قائممقام عثمان نوری افندی

نائب احمد حمدی افندی بروسه مدرسی
مفتی عبدالله افندی
مال مدیری محمد پرتو افندی

مال معاونی محمد درویش افندی
تحریرات کاتبی صالح افندی
صندق امینی محمد شوکت افندی

مجلس ادارهٔ قضا

اعضای طبیعیه:
نائب افندی
مفتی افندی
مال مدیری افندی
تحریرات کاتبی افندی

اعضای منتخبه:
عبدالعزیز اغا
حاجی قاسم اغا
یوسف اغا
شوکت اغا

نفوس دائرهسی

مقیدی سید صالح افندی	کاتبی	مخرج

﴿ عدلیه هیئتی ﴾

اعضا ومستنطق مصطفی افندی | ایکنجی کاتب مصطفی افندی
« موشی اغا | مباشر عبدالهادی اغا
باشکاتب خلیل افندی | « طاهر اغا
مستنطق معاونی محمد افندی | اوطه‌جی حسن اغا

﴿ بلدیه رئیسی سعدالله اغا ﴾

﴿ ضابطه مأمورلری ﴾

یوزباشی حاجی حسین اغا | ژورنال امینی محمد سعید افندی

﴿ ملحقا قضا ﴾

﴿ داودیه ناحیه‌سی ﴾

مدیر علی رضا افندی | کاتبی محمد افندی

﴿ برواری بالا ناحیه‌سی ﴾

مدیر وکیلی محمد رشید بك | کاتبی منحل
صندق امینی منحل

﴿ برواری زیر ناحیه‌سی ﴾

مدیر حسین اغا

﴿ نیروه ناحیه‌سی ﴾

مدیر صدیق بك

﴿ ریکان ناحیه‌سی ﴾

مدیر ظاهر بك

(عماديه قضاسنك موقع مدنی و جغرافيسی)

قضانك وقتيله معمور نفس قصبه‌نك بشبيك خانه قدر اولديغی آثار قديمه‌سندن
اكلاشلمقده‌در شمدی ايسه نفس قضاده اسلام و عيسوی و موسوی اولمق
اوزره يوز التمش خانه قدر مسكوندر سائر محله‌لری خرابه و حكومت قوناغی
دخی بر طرفی خرابه و بر طرفی معموردر قضاء مذكورك مأكولاتی اكثر ارز
و بغدای و داری‌در اوراده سياه و بياض اوزوم و المازردالی و شفتالی و ايوه
و انجاز نادردر فقط انجير و نار و سماق و توت و صوغان و جوز و بال محصولی
واردر و توت اغاجلری دخی مبذولدر مزبور اغاجلرك يپراقلرندن قورت
بوجكی قوروب سنوی اهالی محليه‌دن بش اون بيك غروشلق قدر ايپك
استفاده ايده‌بيلور قصاده نهر و مجاری نادر يالكز بازلق يعنی صيفيه محليه‌لری
اولان مزركان محله‌سنده برمقدار بغچه ايله بر چشمه‌ده اوچ دكرمانك صولری
آقيور نفس قصبه‌ده اشجار مثمره يوقدر قصبه‌سی دوره سورله محاط اولوب يالكز ايكی
قپوسی واردر بريسی زيبار و ديكری موصل قپوسی تعبير اولنور ايكی قپوسندن
بشقه نفس قصبه‌ده كيريله‌جك و چقيله‌جق يول يوقدر و قضاء مذكورك
اطرافنده‌كی قريه‌لر التمش پاره كويدن عبارت اولوب تكاليفات اميريه‌لری
قصبه‌يه عائددر و قضانك اوچ ناحيه‌سی دخی واردر بريسی داوديه
ناحيه‌سيدر كه سكسان طقسان پاره كويدن عبارتدر مذكور قريه‌لرده
بش التی قريه‌سی خرابه قصورنی معمور و اراضيسی منبت و اهاليسی
اطاعتده منتخب مديری واردر ديكر ناحيه‌سی برواری بالادر منتخب
مديری يوغيسه ناحيه‌نك خاندانندن دائمی صورتده بر وكيل مدير تعيين
اولنمقده و ديكر ناحيه‌سی دخی برواری زيردر انك دخی بر او خاندانلردن
حسن اغا دائما مدير وكالتنده بولنيور بروار زير و بالا ناحيه‌لری طاغ

[illegible]سندر فقط داودیه وادی دوزلك بر محلدر برواری بالاده صعب
المرور وسنکستاندر ودیکر ناحیه‌سی نیروه وریکاندرکه برحدودی
حکاریه تابع اورمار ناحیه‌سیدر وبرواری بالانك حدودیدخی حکاریه
تابع طیاری عشیرتیدر وداودیه ناحیه‌سنك حدودی دهوك قضاسیدر

عمادیه قضاسیله داودیه وبرواری بالا ناحیه‌لرنده وصعب المرور ودرت
بش محلده تیمور وجوارلرنده انواع معدنیات موجود ایسه‌ده وقتیله اولنان تجربه‌ده
ایرادی مصرفنه کافی اولمدیغی جهتله ترك اولنمش وبوندن ماعدا احوالی
مذکوره‌ده قورشون وکمور وباقر معدنلری دخی واردر
مزوری ناحیه‌سنه تابع کلی رمان قریه‌سنده مومیا معدنی موجوددر

﴿ زیبار قضاسی ﴾

قائممقام حاجی سعید افندی	مال مدیری حسن افندی
نائب محمد امین افندی	تحریرات کاتبی حسن افندی

﴿ مجلس اداره‌ٔ قضا ﴾

طبیعی اعضاسی	نائب افندی	حسن اغا	منتخب اعضاسی
	مال مدیر افندی	عبدالله اغا	
	تحریرات کاتبی افندی	محمد اغا	
		نیسان اغا	

﴿ نفوس دائره‌سی ﴾

نفوس مأموری مهدی افندی	کاتبی نعمان افندی
صندوق امینی محمد افندی	

(عسکری هیئتی)

(ردیف دائره‌سی)

بیکباشی محمد سعید افندی ع ٤ م ٥	ملازم ثانی معروف افندی
قول اغاسی شاکر اغا	« معروف افندی
طابور کاتبی مظهر افندی	ملازم اول قادر اغا
یوز باشی فتاح اغا	« صالح اغا
« حسین اغا	ملازم ثانی محمد افندی
« سلیمان اغا	سر جاوش سعید افندی
« حاجی بکر افندی	« « عبدالوهاب افندی

(ضابطه مأمورلری)

ضابطه مأموری قول وکیلی فتاح جاوش	علی اونباشی
قول وکیلی عبدالرحمن جاوش	محمد «

نفرات ۱۲

(شیروان ناحیه‌سی)

مدیر عثمان افندی — کاتب تقی الدین افندی

زیبار قضاسی

زیبار قضاسی شرقاً رواندز غرباً عمادیه جنوباً عقره شمالاً حکاری قضالریله محاط وهم حدود اولدیغی کبی بریسی شیرین دیگری رایسه ادلو ایکی بیوك شاهق نامریله بنام وایکیسی وسط اوله‌رق کاجعله درت جبلك وسطنده واقعدر زاب نهری انك وسطندن جریان ایدر شیروان ومزوری ناحیه‌لرندن مرکب وتخمیناً ایکیوز اللی قریه‌یی حاوی [illegible] قضادر

حكومت مركزى اولان بيره كبره قريه‌سى يتمش سكسان خانه‌دن عبارتدر
قضاء مذكور موقعاً جبال شاهقه و متنوعه‌يى حاوى و صعب المرور اولوب
قريه‌لرنده اوزم بغچه‌لرى اولديغى حالده بعض محللرنده دخى متمادياً جر
ايدن برچوق انهار وار ايسه‌ده استفاده اولنمز برحالده در اكثر محللر
جبال مباحه‌دن عبارت اولوب انلر دخى نابت متنوع احطاب واخ
واردر بو اخشابك اكثريى مازو ولرق اهاليسى اندن و كرك خ
نابت اورمانلق وسائريى حاوى كتره و ماجث و چرش محصولاتندن اس
ايدركه بونلرك قسمى اعظمى موصله وسائر محللره كوندريلوب صر
اولنور اهاليسى كرد طائفه سندن و بعضيسى خشونت مزاج طا
اولملرى سببيله اكثر كويلرى معمورينندن خاليدر

شهرزور سنجاغی

(مأمورین لوا)

منصرف عبدالوهاب پاشا — روم ایلی

نائب مصطفی کاظم افندی	موالی
مفتی سید حسن سامح افندی	مدرس
محاسبه‌جی عثمان افندی	رابعه
تحریرات مدیری عبدالرحمن نافذ افندی	ثالثه
مجلس اداره باشکاتبی عبدالحکیم افندی	
رفیقی عبدالقادر افندی	

(مجلس اداره‌ٔ لوا)

رئیس متصرف پاشا

اعضای طبیعیه		اعضای منتخبه	
نائب افندی		احمد بك	قپوجی باشی ثالثه
مفتی افندی		امین افندی	
محاسبه‌جی افندی		غریب افندی	
تحریرات مدیری افندی		شلومی افندی	

(محاسبه‌ٔ لوا قلمی)

واردات کاتبی ابراهیم حقی بك	یومیه مقیدی عثمان افندی
مصرف کاتبی سید محمد توفیق افندی	« « رفیق بکر افندی
مصارفات رفیقی علی افندی	اوراق مقیدی عمر عونی افندی
« « محل	واردات رفیقی عباس افندی
« « سعید بك	« « خضر افندی
« « مصطفی بك	« « رشید افندی

حکومت دعوا وکیلی علی غالب افندی

(مجلس اداره عدلیه و مستنطق اداره‌سی)

مدعی عمومی معاونی عبدالرحمن نافذ افندی ثالثه مستنطق امین افندی ثالثه

(تحریرات قلمی)

تحریرات معاونی عبدالله مخلص بك ثانیه مبیض احمد افندی

رفیق یوسف کنعان افندی « جواد افندی

عربی کاتبی سعید افندی « خورشید افندی

مبیض عبدالرزاق افندی

(اوراق قلمی)

مدیر ساقی افندی رفیق نوری افندی

رفیق حسن افندی « احمد افندی

دیگر رفیق احمد افندی

(دفتر خاقانی دائره‌سی)

مأمور جلال افندی رفیق مصطفی افندی

باشکاتب سید لطف الله افندی یوقلمه کاتبی عثمان افندی

(ویرکو دائره‌سی)

مأمور شاکر افندی رفیق مصطفی افندی

کاتب قره‌بت « دفترجی فتح الله افندی

محكمهٔ بدايت

جزا رئيسی رضا افندی

مدعی عمومی معاونی عثمان عزمی افندی	اعضا عبدالله افندی بالثه
مستنطق حاجی محمود افندی	« محمود بك
اعضا ملازمی سلامی افندی	« اندريا افندی
« « زينل افندی	« يوسف افندی

محكمهٔ بدايت قلمی

باش كاتب عبدالرحمن بك	اجرا مأموری عبدالله افندی
ضبط كاتبی خضر افندی	مباشر محمد بك
« « مصطفى افندی	« زينل افندی
« « حسين افندی	مقاولات محرری سيد علی افندی
« « سليمان افندی	

بلديه مجلسی

رئيس مصطفى افندی

اعضا عباس اغا	اعضا مهدی اغا
« عبدالكريم اغا	« يعقوب افندی
« عبدالرحمن افندی	« يوسف افندی
« شريف افندی	مفتش فيضی افندی
« احمد افندی	خدمه عدد ٨

بلديه باشكاتب محمود افندی	صندق امينی صالح افندی
كاتب ثانی سيد احمد افندی	بلديه طبيبی جميل افندی

﴿ مكتب رشدیه ﴾

معلم اول سید محی الدین افندی — یازو خواجه‌سی یوسف بك
معلم ثانی معروف افندی — بواب محمود اغا

﴿ تلغراف وپوسته مأمورلری ﴾

مدیر احمد رفعت افندی — مخابره مأموری حسن افندی
مخابره مأموری صالح افندی — موزع صالح اغا
مخابره مأموری عباس افندی — موزع جاسم اغا

﴿ رژی دائره‌سی ﴾

مدیر حسین فخری افندی

كاتبی فتحی افندی — رفیق محمد علی افندی

رسومات مأموری رضا افندی

﴿ دیون عمومیه دائره‌سی ﴾

مدیر عبدالاحد افندی — كاتب ثانی محمد علی افندی
باشكاتب علی غالب افندی — صندامینی رزق «

﴿ اوقاف دائره‌سی ﴾

مدیری محمد منیر افندی — كاتبی محمد علی افندی

بانق مأموری مصطفی عاشق افندی

﴿ نفوس دائره‌سی ﴾

مأمور صالح افندی نائله — كاتبی رضا افندی
انبار مأموری قادر بك — صندق امینی منصور افندی

محبوسخانه مأمورلری

مدیر علاو اغا — کاتبی محمود بك

اراضی سنیه شعبه معاونی مصطفی افندی — کاتبی قادر افندی

﴿ مرکز سنجاغنه ملحق ناحیه‌لر ﴾

(کوپری ناحیه‌سی)

مدیر عمر اغا — تلغراف مأموری شوکت افندی

کاتب صدیق افندی — انبار مأموری جعفر بك

ویرکو کاتبی حسین افندی — رژی مأموری حمید افندی

دیون عمومیه مأموری صالح افندی

﴿ ملحه ناحیه‌سی ﴾

مدیر حسن شاکر افندی — کاتبی حسین افندی

﴿ شوان ناحیه‌سی ﴾

مدیر شوکت بك — ویرکو کاتبی عبدالله مخلص افندی

کاتب محمد افندی

(کیل ناحیه‌سی)

مدیر و کیلی محمود افندی — کاتبی رشید افندی

(داقوق ناحیه‌سی)

مدیر خورشید اغا — کاتب امین افندی

﴿ رواندز قضاسی ﴾

قائممقام عارف افندی ثالثه نائب فتاح افندی
مال مدیری علی افندی تحریرات کاتبی علی افندی
مفتی منحل فارسی کاتبی عبدالله افندی
صندق امینی عبدالرحمن افندی ثالثه

﴿ مجلس اداره ٔ قضا ﴾

اعضای طبیعیه	نائب	مصطفی افندی	اعضای منتخبه
	مال مدیری	جمیل افندی	
	تحریرات کاتبی	فتاح افندی	
		موشی اغا	

(محکمهٔ بدایت)

باشکاتب لطفی افندی اعضا نورس افندی
کاتب ثانی عنایت افندی « اسماعیل افندی
مستنطق معاونی زینل افندی اوطه جی محمود افندی
اجرامباشری عریان اغا اجرامباشری حسین اغا

(مکتب رشدیه)

معلم اسعد افندی یازو خواجه سی منحل
بواب نبی اغا

دیون عمومیه مأموری طاهر افندی رژی مأموری بکر افندی
تلغراف و پوسته مأموری کامل افندی نفوس مأموری احمد افندی
نفوس کاتبی عبدالقادر افندی
قرانتنه دفتوری افندی قاردیان محمود اغا

كاتب حليم افندى	غارديان امين اغا
ويركو كاتبى عبدالله افندى	رسومات مأمورى عبداللطيف افندى
باتق محاسبه كاتبى مجيد افندى	« كاتبى صالح افندى
دبره مديرى صادق «	« « « صديق افندى
بالك مدير وكيلى معروف اغا	« « « مين افندى
برادوست مديرى حاجى محمود افندى «	« « رسول «

(دائرهٔ عسكريه)

بكباش شبيب اغا	كاتب عبدالقادر افندى
قول اغاسى اسماعيل بك	امام محمد سعيد «
طبيب قول اغاسى اغوب افندى	ملازم اول احمد اغا
يوز باشى نورى افندى	« « جبار اغا
« « حسن اغا	« « منحل
« « منحل	« « امين اغا
« « محمد اغا	
ملازم ثانى احمد افندى	ملازم ثالث مصطفى افندى
« « مصطفى افندى	« « احمد افندى
« « قادر اغا	اجزاجى نشأت افندى
« « صالح افندى	جراح مصطفى افندى

(صلاحيه قضاسى)

قائمقام وكيلى مصطفى افندى

نائب عبدالقادر افندى	مال مديرى حسين افندى

مفتی اسماعیل افندی — تحریرات کاتبی خضر افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیسی قائممقام

اعضای طبیعیه: نائب افندی / مفتی افندی / مال مدیری افندی / تحریرات کاتبی افندی

اعضای منتخبه: اعضا موسی بك / « سید حسین اغا / « عثمان افندی / « هارون افندی

محکمهٔ بدایت

اعضا سید خلیل اغا — اعضا صالح افندی
کاتب اول مصطفی افندی — اجرا مباشری خضر شکری
کاتب ثانی خضر « — « قادر اغا
مستنطق معاونی علی « — اوطه‌جی محمد «
اوقاف وکیلی ساقی افندی — ویرکو کاتبی حسین افندی
دیون عمومیه مأموری مال الله اغا — تلغراف و پوسته مدیری واحد افندی
رژی مأموری صالح افندی — بانق محاسبه کاتبی خیری افندی

قره‌تپه ناحیه‌سی

قره‌تپه مدیری عبدالله افندی — کاتبی صالح افندی
صلاحیه املاك سنیه مأموری محسن افندی — ایکنجی کاتبی ضیا «
کاتبی زکی « — انبار مأموری حلمی «

﴿ طوزخورماتو ناحیه‌سی ﴾

مدیری مصطفی واصف افندی — کاتبی محمود افندی

اراضی سنیه مأموری عبدالله صافی افندی — کاتبی احمد افندی
ویرکو کاتبی ولی افندی — تلغراف مأموری مصطفی افندی

اربیل قضاسی

قائممقام عبدالله پاشا میرالامرا — ٤ مال مدیری ولی افندی
نائب سید احمد افندی — تحریرات کاتبی صفوت افندی
مفتی عبدالرحمن افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائممقام پاشا

اعضای طبیعیه		اعضای منتخبه
	نائب افندی	سید عبدالله اغا
	مفتی افندی	خضر اغا خاصه
	مالمدیری افندی	نوری افندی
	تحریرات کاتبی افندی	حنا افندی

(محکمهٔ بدایت)

کاتب اول داود افندی — اعضا عبدالرزاق اغا
مستنطق معاونی اسماعیل افندی — اجرا باشمری سعید اغا
کاتب ثانی خورشید افندی — « « احمد بك
اعضا عبدالرحمن افندی

(بلدیه مجلسی)

رئیس حاجی احمد اغا — کاتب وصندق امینی طاهر افندی
اعضا محمود افندی

﴿ مأمورین متفرقه ﴾

قضا صندق امینی عبدالله افندی	طابو کاتبی محمد مختار افندی
ویرکو کاتبی حافظ افندی	نفوس مأموری رشید اغا
دیزه‌یی ویرکو کاتبی محمد مخلص افندی	« کاتبی حسن افندی
رانی ویرکو کاتبی رشید افندی	انبار مأموری سعید افندی
تلغراف مأموری قدری افندی	دیون عمومیه مأموری حمدی افندی
رژی مأموری احمد بك

﴿ سلطانیه ناحیه ﴾

مدیر فارس اغا	کاتب شاکر افندی

﴿ دیزه‌یی ناحیه‌سی ﴾

مدیر محمد اغا قپوجی باشی	کاتب نورس افندی
مکتب رشدیه معلمی عبدالمجید افندی	اراضی سنیه مأموری لطفی بك ثالثه
معلم ثانی عبدالقادر افندی	کاتب رشید افندی
کاتب ثانی انور افندی

﴿ کویسنجق قضاسی ﴾

قائممقام عباس افندی

نائب احمد افندی	مال مدیری عبدالرزاق افندی
مفتی صالح افندی	تحریرات کاتبی سلیم افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه: نائب افندی، مفتی افندی، مال مدیری افندی، تحریرات کاتبی افندی

اعضای منتخبه: حاجی عبدالله افندی، حسن افندی، منحل، ابراهیم افندی

(محکمهٔ بدایت)

باشکاتب سید عبدالله افندی
مستنطق معاونی عارف افندی
کاتب ثانی علی افندی
اعضا شیخ یحیی افندی

اعضا طه چلبی
اجرا مباشری محمد سعید اغا
« « غریب اغا

(بلدیه مجلسی)

رئیس عبدالله اغا
اعضا امین افندی

اعضا طه افندی
اعضا مصطفی افندی

کاتب عبدالله افندی

(مأمورین سائره)

ویرکو کاتبی خورشید افندی
نفوس مأموری محمود افندی
« کاتبی قادر افندی

دیون عمومیه مأموری عمر افندی
طابو کاتبی علی افندی
صندق امینی علی افندی

رژى دائره سى

مدير شفيق افندى ثالثه

كاتبى خضر افندى رفيق عزيز افندى

(رانيه قضاسى)

قائممقام عبدالقادر پاشا ميرالامرا مال مديرى سيدامين افندى
نائب احمد افندى تحريرات كاتبى ولى افندى
مفتى حبيب افندى

(مجلس اداره قضا)

رئيس قائممقام پاشا

اعضاى طبيعيه:
نائب افندى
مفتى افندى
مالمدير افندى
تحريرات كاتبى افندى

اعضاى منتخبه:
احمد اغا
احمد اغا
مصطفى افندى
محل

(محكمه بدايت)

باشكاتب كريم افندى اعضا احمد افندى
مستنطق معاونى مجيد افندى اجرا باشكاتبى على اغا
كاتب ثانى على افندى « « احمد اغا
اعضا حبيب افندى

(مامورين سائره)

صندق امينى توفيق افندى نفوس مامورى عبدالرحمن افندى
« كاتبى عزيز افندى

ضبطیه طابوری

طابور اغاسی عثمان بك م ٤ ع ٤	حساب امینی علی افندی
١ پیاده بلوك اغاسی حسن اغا	٢ پیاده بلوك اغاسی خضر افندی
معاونی محمد	معاونی سلمان
ژورنال امینی امین افندی	ژورنال امینی اغیل بك
٣ پیاده بلوك اغاسی	٤ پیاده بلوك اغاسی محمود اغا
معاونی سعید اغا	معاونی احمد خان بك
ژورنال امینی حسن بك	ژورنال امینی احمد اغا
برنجی سواری بلوك اغاسی محمد	ایکنجی سواری بلوك اغاسی حاجی عبدی بك
معاونی احمد اغا	معاونی حاجی علی اغا
ژورنال امینی زینل بك	ژورنال امینی احمد اغا
اوچنجی سواری بلوك اغاسی رشید اغا	دردنجی سواری بلوك اغاسی بکر اغا
معاونی احمد افندی	معاونی جمعه اغا
ژورنال امینی توفیق افندی	ژورنال امینی سید خلیل اغا
بشنجی سواری بلوك اغاسی حسین اغا	معاونی علی افندی
٦ نجی « « سید ابراهیم افندی م	معاونی سامی بك
ژورنال امینی غریب اغا	ژورنال امینی محمد بك
یدنجی سواری توفیق افندی	معاونی ناصر افندی

ژورنال امینی مصطفی اغا

اون ایکنجی فرقه قوماندانی توفیق پاشا

عثمانی	مجیدی
۲	۲

ارکان حربیه ملحق پیاده یوزباشیسی ابراهیم نامق افندی
« « ملازم ثانیسی محمد افندی

(فرقه دیوان حربنده بولنان امرا وضابطان)

رئیس		سواری میرالایی مجمل	
اعضا	الایدن	سواری قائممقامی صالح بك	م ٤
«	الایدن	پیاده قائممقامی کریم بك	
«	الایدن	سواری بیکباشیسی شکری افندی	ع ٤ م ٥
«	الایدن	پیاده بیکباشیسی ابراهیم افندی	
«	الایدن	پیاده قول اغاسی خالد افندی	
«	مکتبدن	طوپچی یوزباشیسی عبدالحلیم افندی	

﴿ فرقه امتحان قومیسیونندە بولنان امرا وضابطان ﴾

رئیس	مکتبدن	پیاده بیکباشیسی حلمی افندی
اعضا	کذا	پیاده یوزباشیسی ابراهیم نامق افندی
اعضا	کذا	پیاده ملازم ثانی علی غالب افندی
اعضا	کذا	پیاده ملازم ثانی عبدالقادر افندی
اعضا	الایدن	پیاده ملازم ثانی محمد افندی

(فرقه انشاآت قومیسیوننده بولنان امرا وضابطان)

رئیس	مکتبدن	سواری قائممقامی ابراهیم بك

اعضا مکتبدن طوپجی یوزباشیسی مصطفی افندی
» » سواری ملازم ثانیسی عرفی افندی
» » سواری ملازم ثانیسی عارف حکمت افندی
» الایدن سواری ملازم اولی توفیق افندی

پیاده قرق بشنجی الایک برنجی طابوری

بیکباشی حسین افندی	ایکنجی بلوک ملازم ثانیسی علی افندی
قول اغاسی عبدالرحمن اغا	» » » محمد افندی
طابور کاتبی معاونی صدیق افندی	اوچنجی » یوزباشیسی خلیل اغا
الای مفتیسی سید سلیمان افندی	» » ملازم ثانیسی محمد اغا
اجزاجی فهیم افندی	» » » حبیب افندی
تفنکجی اوسته حسن	دردنجی » یوزباشیسی رمضان اغا
برنجی بلوک یوزباشیسی قادر اغا	» » ملازم اولی نادر اغا
» » ملازم اولی منصور اغا	» » » ثانیسی مبارک افندی
» » ملازم ثانیسی عمر افندی	قول اغاسی سلیمان اغا
ایکنجی » ملازم اولی مواود اغا	موسقیه ملازم ثانیسی امین اغا

﴿ پیاده قرق بشنجی الاینک ایکنجی طابوری ﴾

میر الای اسماعیل حقی بک	برنجی بلوک ملازم ثانی امین افندی
بیکباشی عثمان افندی	» » » احمد افندی
قول اغاسی حاجی اسمعیل افندی	ایکنجی بلوک یوزباشی ثابت افندی
طابور کاتبی عبدالحمید افندی	» ملازم اول احمد فهمی افندی
امام عبدالقادر افندی	» » ثانی رسول افندی
تفنکجی اوسته یوسف	» » » عبدالرحمن افندی

طبیب قول اغاسی اسپیلقوس افندی	اوچنجی بلوك ملازم اولی فتاح اغا
اجزاجی حصراط افندی	دردنجی « یوزباشی جمال افندی
جراح سلیمان افندی	« « ملازم اولی قادر اغا
برنجی بلوك یوزباشی نادر اغا	« « ثانی مصطفی افندی
« « ملازم اولی اسماعیل افندی	« « « « محمد افندی

پیاده فرقه بشنجی الایك اوچنجی طابوری

بیکباشی خلیل صارم افندی	ایکنجی بلوك یوزباشی محمد افندی
قول اغاسی حاجی عبدالقادر افندی	اوچنجی « « محمد طاهر اغا
طبیب قول اغاسی یقوله افندی	دردنجی « « علی «
طابور كاتبی خورشید افندی	برنجی « ملازم اول حسن «
امام عبداللطیف افندی	اوچنجی « « صالح افندی
اجزاجی اطناش افندی	برنجی « « ثانی مصطفی «
جراح فیض الله افندی	ایکنجی « « « فتاح «
تفنکجی عباس اوسته	اوچنجی « « « احمد «
برنجی بلوك یوزباشی منحل	دردنجی « « « احمد «

نظامیه فرقه بشنجی الاینك دردنجی استرسوار طابوری

بیکباشی مصطفی حلمی افندی	برنجی بلوك ملازم ثانی عبدالحمید افندی
قول اغاسی محمد امین اغا	ایکنجی « « حسین حسنی افندی
طابور كاتبی محمد صالح افندی	« « ملازم اولی منحل
« امامی محمد افندی	« « « ثانی محمد افندی
طبیب بیکباشی جواد افندی	اوچنجی « یوزباشیسی قنبر اغا
اجزاجی عثمان افندی	« « ملازم اولی محمد اغا

جراح اسماعیل حقی افندی	اوچنجی بلوك ملازم ثانی محمد سعید افندی
تفنکجی اوسته عمر	« « « « علی غالب افندی
برنجی بلوك یوزباشیسی منحل	دردنجی بلوك یوزباشیسی علی افندی م ٠
« « ملازم اولی محمد اغا م ٠	« « ملازم اولی منحل
« « ثانی عبدالقادر افندی	اوچنجی بلوك ملازم ثانی شهاب افندی

﴿ سفربن ﴾

ارکان حربیه ملحق یوزباشی ابراهیم افندی

ارکان حربیه ملحق طوبجی یوزباشیسی عبدالحلیم افندی

﴿ نظامیه قرق التیجی الاینك برنجی طابوری ﴾

میرالای حسین بك	برنجی بلوك ملازم ثانی فرج افندی
قائممقام عبدالکریم بك	ایکنجی « یوزباشی بکر افندی
بیکباشی محمد توفیق افندی	« « ملازم ثانی محمد علی افندی
طبیب بیکباشی محمد جمیل افندی	« « « « حسین افندی
الای کاتبی محمد صالح افندی	اوچنجی « یوزباشی سلیمان اغا
الای مفتیسی محمد نوری افندی	« « ملازم اولی عبدالرحمن اغا
قول اغاسی عبدالله افندی	اوچنجی « ملازم ثانی سعید افندی
اوچنجی بلوك ملازم ثانی عبدالمجید افندی	دردنجی « یوزباشی غفور افندی
دردنجی « اولی عمر اغا	« « ملازم ثانی محمد اغا

دردنجی بلوك ملازم ثانی علی افندی

﴿ دشامیه فرق التنجی الاینک ایکنجی طابوری ﴾

بیکباشی ابراهیم افندی م ٥	اوچنجی بلوک یوزباشی حاجی رسول اغا
طبیب بیکباشی مجید املهام افندی	دردنجی » » فتح الله افندی
قول اغاسی خالد افندی	برنجی » ملازم اول صالح اغا
طابور کاتبی داود افندی	اوچنجی » » امین »
امام احمد افندی	دردنجی » » خضر افندی
اجزاجی مهران افندی	برنجی » » ثانی علی »
بیطارجی بدروز انفرن داود	» » » » عبدالقادر افندی
تفنکجی اوسته حسین	ایکنجی » » » عبدالله افندی
برنجی بلوک یوزباشی محمد اغا	اوچنجی » » » محمد افندی
ایکنجی بلوک یوزباشی خالد افندی م ٥	اوچنجی » » احمد افندی

دردنجی بلوک ملازم ثانی محمد افندی

﴿ پیاده فرق التنجی الاینک اوچنجی طابوری ﴾

بیکباشی سلیمان افندی م ٥	ایکنجی بلوک یوزباشیسی صالح افندی
مفتی	» » ملازم اولی عبدالله اغا
طابور کاتبی محمد سعید افندی	» » » ثانیسی عبدالقادر افندی
طابور امامی محمد امین افندی	» » » » حسن افندی
طبیب بیکباشی عبدالرحمن افندی م ٤	اوچنجی بلوک یوزباشی رضا افندی
جراح اول علی افندی	» بلوک ملازم اولی عبدالکریم افندی
اجزاجی دیمتری افندی	» » » ثانی جاسم افندی
تفنکجی عبدالرحمن اغا	» » » » محمد افندی

برنجی بلوك يوزباشيسی احمد اغا	دردنجی بلوك يوزباشيسی احمد اغا
« « ملازم اول حبيب افندی	« « ملازم اولی كريم اغا
« « ملازم ثانيسی مهدی افندی	« « « « ثانی علی افندی
« « « « معروف افندی	« « « « « صادق افندی

نظاميه فرق التنجی الاينك كويسنجق موقعنده بولنان دردنجی طابوری

بيكباشی محمود عزيز افندی م ٥	ايكنجی « يوزباشيسی حسن اغا م ٥
قول اغاسی طه افندی	« « ملازم اولی سليمان افندی
طابور كاتبی يوسف ضيا افندی	« « « « ثانی عزت افندی
امام محمد حلمی افندی	« « « « « داود افندی
طبيب احمد ايوب افندی	اوچنجی بلوك يوزباشی علی اغا
اجزاجی يوركی افندی	« « ملازم اول سعيد افندی
بيرجی صالح افندی	« « « ثانی جعفر افندی
تفنكجی اوسته احمد	دردنجی « يوزباشی عيسی اغا
برنجی بلوك يوزباشيسی عبدالرحيم افندی	« « ملازم اول منحل
« « ملازم اول احمد اغا	« « « ثانی وهاب افندی
برنجی بلوك ملازم ثانی صالح افندی	

پياده فرق سكزنجی الايك برنجی طابوری

ميرالای زكريا بك	برنجی بلوك ملازم ثانی احمد افندی
قائممقام توفيق بك	ايكنجی « يوزباشی حاجی خلف اغا
بيكباشی مصطفی زكی افندی	« « ملازم اولی منحل
الای امينی منحل	اوچنجی « يوزباشی عمر اغا

الای مفتیسی حاجی حسین افندی	» » ملازم اول منحل
الای کاتبی محمد امین افندی	» » ملازم ثانی احمد اغا
قول اغاسی حاجی عبد السلام افندی	» » ملازم ثانی مصطفی افندی
طبیب قول اغاسی نظیف افندی	دردنجی » یوزباشی مصطفی اغا
اجزاجی قسطی افندی	» » ملازم اول عبد الله افندی
تیمارجی محمد نوری افندی	ایکنجی » » ثانی محمد صدیق افندی
تفنکجی اوسته عبد الله	» » » ثانی قاسم افندی
سنجقدار ملازم ثانی محمد سلیم افندی	دردنجی » » ثانی علی اغا
برنجی بلوك یوزباشی حسین اغا	» » » ثانی محمد افندی
» » ملازم اول احمد اغا	٤٨ نجی الایك موسیقه معلمی یوزباشی علی اغا
» » ملازم ثانی محمود اغا	معلم ثانی ملازم ثانی احمد اغا

نظامیه قرق سکزنجی الاینك ایکنجی طابوری

بیکباشی غالب بك	ایکنجی بلوك یوزباشی عثمان افندی ع ٤ م ٤
قول اغاسی حاجی علی افندی	» » ملازم اول منحل
طابور کاتبی محمد امین افندی	» » . » ثانی مبارك افندی
» امامی عبد الصمد افندی	» » » ثانی صالح افندی
طبیب حسین افندی	اوچنجی » » یوزباشی امین افندی
اجزاجی دیمتری افندی	» » ملازم اول سلیم اغا
تیمارجی حسین قاسم افندی	» » » ثانی محمد افندی
برنجی بلوك یوزباشی امین اغا م ٥	» » » محمد علی افندی
» » ملازم اول محیی الدین افندی م ٥	دردنجی » یوزباشی عابدین افندی
برنجی بلوك ملازم ثانی رشید افندی	» » ملازم اول سعید افندی
دردنجی بلوك ملازم ثانی عثمان افندی	

﴿ فرقه سکزنجی الایك راوندزده اراعساز اوچنجی طابوری ﴾

بیکباشی شبیب اغا	ایکنجی بلوك یوزباشیسی حسن اغا
قول اغاسی اسماعیل صدقی بك	« « ملازم ثانی جبور اغا
طابور کاتبی عبدالقادر افندی	« « « حسن افندی
طابور امامی محمد سعید افندی	« « « حسین افندی
طبیب قول اغاسی اغوب افندی	اوچنجی بلوك یوزباشیسی حسین اغا
اجزاجی نیشان سرکیس	« « ملازم اولی ویش اغا
جراح مصطفی افندی	« « « ثانی قادر اغا
تفنکجی اوسته مولود	« « « عبدالقادر افندی
برنجی بلوك یوزباشیسی احمد اغا	دردنجی بلوك یوزباشیسی محمد اغا
« « ملازم اولی احمد اغا	« « ملازم اولی عمر افندی
« « « ثانی مصطفی افندی	« « ثانی صالح محمد افندی
« « « « احمد افندی	« « « احمد افندی

﴿ فرقه سکزنجی الایك صلاحیه قوقعنده بولنان دردنجی طابوری ﴾

بیکباشی حسن افندی	ایکنجی بلوك یوزباشیسی سید امین افندی
طبیب بیکباشیسی علی افندی	« « « ملازم ثانی سعید افندی
قول اغاسی علی اغا	« « « « صالح افندی
طابور کاتبی عمر افندی	اوچنجی بلوك یوزباشیسی علی اغا
امام سلیمان افندی	« « ملازم اولی کذاب اغا
اجزاجی احمد افندی	« « « ثانی محمد سعید اغا
چقماقجی اوسته علی	« « « « علی افندی

برنجی بلوك یوزباشی محمد سعید افندی ٤ بلوك یوزباشیسی عبد الرحمن »
« « ملازم ثانی عبدالله افندی « « ملازم ثانی محمد شریف «
« « « احمد اغا « « « محمد صبری افندی

(سواری اوتوز التنجی الای)

میرالای منحل

قائممقام منحل
بیکباشی اول شکری افندی
« ثانی محمد وهبی افندی
طبیب قائممقامی ایامنیونداسی بك
الای امینی علی غالب افندی
الای کاتبی مصطفی افندی
قول اغاسی صالح افندی
طبیب قول اغاسی یحیی افندی
کاتب ثانی عثمان افندی
اثواب امینی اسماعیل افندی
امام اول محمود افندی
امام ثانی طاهر افندی م
بیطار یوزباشی احمد افندی
اجزاجی مانولاکی افندی م
جراح دانیال افندی
عیارجی حسین افندی
تفنکجی اسطه حسین

برنجی بلوك ملازم اولی مهدی افندی
« « « ثانی عارف افندی
ایکنجی بلوك یوزباشیسی احمد اغا
« « ملازم اولی حسن افندی
« « « ثانی محمد افندی
« « « ثانی ابراهیم افندی
اوچنجی بلوك یوزباشیسی جمعه اغا
« « ملازم اولی محمد اغا
« « « ثانی رشید افندی
« « « ثانی حیدر اغا
دردنجی بلوك یوزباشی صالح افندی
« « وکیل یوزباشی مصطفی اغا
« « ملازم اولی محمد امین اغا
« « « ثانی عبدالله افندی
« « « ثانی حسین افندی
بشنجی بلوك یوزباشیسی طاهر اغا
« « « وکیل زینل اغا

برنجی بلوك یوزباشیسی یوسف اغا	« « ملازم اولی محمد اغا
« « وكیلی صالح افندی	« « ثانی ابراهیم افندی
« « ملازم اولی محمد افندی	« « ثانی حكمت افندی

ردیف قوماندانی

فریق محمود مهدی پاشا

اللی برنجی لوانك یوز برنجی الایك برنجی طابوری

لوا احمد پاشا م ٣ عموم عالیه	قول اغاسی مراد اغا
میرالای سیف الله بك ح ٤	الای كاتبی ابراهیم افندی
قائمقام یوسف بك م ٤	طابور كاتبی محمد علی افندی
برنجی بلوك یوزباشیسی حمدی افندی	اوچنجی بلوك ملازم منحل
ایكنجی « « راغب افندی	دبوی مأموری احمد افندی
اوچنجی « « محمد اغا	برنجی بلوك ملازم ثانی رشید افندی
دردنجی « « ابراهیم افندی	ایكنجی « « قادر افندی

چقماقچی سعید اغا

﴿ ردیف یوز برنجی الایك اوچنجی طابوری ﴾

بیكباشی محمد علی افندی	طابور كاتبی عثمان افندی
قول اغاسی منحل	٣ بلوك ملازم اولی زیور افندی
١ بلوك یوزباشی عبد الله بك	دبوی مأموری ملازم ثانی ابراهیم افندی
٢ « « سعید اغا م ٥	١ بلوك « « شریف افندی
٣ « « حسن بك	٢ « « « مراد اغا
٢ « ملازم اولی علی اغا	٣ « « « محمد اغا

(یوز برنجی الایك ایکنجی طابوری)

بیکباشی احمد افندی م ٥ برنجی بلوك ملازم اولی شعبان اغا
طابور کاتبی احمد نوری افندی ٢ « « محمود اغا
قول اغاسی مجیل ٣ « « سلیمان افندی
برنجی بلوك یوزباشی موسی اغا دپوی مأموری ملازم ثانیسی عبدالرحمن افندی
٣ « « « وهبی افندی ایکنجی بلوك ملازم ثانیسی حسین افندی
٤ بلوك یوزباشی محمد اغا ٣ بلوك ملازم ثانی ولی افندی
اوچنجی بلوك ملازم ثانی محمد نجیب افندی ٤ بلوك ملازم ثانی محمد سعید افندی

﴿ دردنجی طابوری ﴾

بیکباشی سلیم بك طابور کاتبی احمد بهجت افندی
قول اغاسی حاجی مصطفی اغا برنجی بلوك ملازم اول محمد اغا
برنجی بلوك یوزباشیسی ناجی افندی ٢ « « محمود اغا
ایکنجی « « محرم اغا ٤ « « محمد اغا
اوچنجی بلوك یوزباشیسی صالح اغا اوچنجی بلوك ملازم ثانیسی خیری افندی
دردنجی « « محمد افندی ٤ « « امین اغا
برنجی بلوك ملازم ثانی جرجیس افندی چقماقچی اوسته محمد
٢ « « محمد حلمی افندی

کرکوك قضاسنك جغرافیای طبیعیسی

مرکز لوا اولان کرکوك قضاسی دائرهٔ اوانك جهت شرقیسنده واقع اولوب اورته سنده قیش موسمنده سیل صویی کچرونسمین وقوریه وزاویه وعلاوه صورلی نامیله مشهور درت اوقه جق نهر واردر بونلردخی

شهرك بو طرفنده التی یدی ساعت مسافه‌دن نبعان ایدوب مملکت اطرافیله
تسقین و قوریه‌وزاویه و ییلاو باغ و باغچه و بوستانلرینی اسقا ایدر کرکوکه
طقوز ساعت مسافه‌ده و موصل جاده‌سی اوزرنده آلتون کوپری نهری
متعدد صولردن عبارتدر برقسمی ایران داخلنده واقسام سائره‌سی رانیه
قضاسنه تابع قندیل طاغیله محال سائره‌دن جریان ایدرك آلتون کوپریده
کسب جسامتله اون ساعت اشاغیده غریب نام محلده دجله نهرینه منصب
اولور مرکز لوا ایله تابع اولدیغی نواحی وقرالرده احتیاجه کافی اورمان
بوقدر اراضینك قوهٔ انباتیه‌سی درجهٔ کفایه‌ده‌در صلاحیه وروانذز
قضالرنده باغ و باغچه وهرنوع میوه واردر محصولات محلیه حنطه شعیر
پرنج داری سیسام ماش بقله فاصولیه‌دن عبارتدر کرکوك صلاحیه
اربیل قضالریله طاقوق کیل وملحه وقوشتپه ناحیه‌سنك هواسی اولدقجه
صاغلمدر رانیه کویسنجق قضالریله کوپری شوان شقلاوه دیره بالك
ناحیه‌لرنده بعضاً اسمه واردر حیوانات وحشیه‌دن جیلان طوشان دراج
طوکوز کلب کدی ارسلان پارس قورت اوق کیرپیسی تلکی چقال حیوانات
اهلیه‌دوه ات استر مرکب قیون کچی مانده اوکوز جاموس واردر
العبید عشیرتی نزدنده عرب آتلرینك اعلاسی بولنور ایشلمکده اولان
معدنلر کرکوك قضاسنك جهت جنوبیسنده واقع حمرین طاغنده و طوزخورماتو
ناحیه‌سنده زنکین طوز معدنی بولندیغی کبی جهت شرقیسنده دخی بش اون
وزدن نبعان ایدر وسنوی بوزبیك قیه مقداری نفت حصوله کتورر
بوکیل ناحیه‌سنده دخی برقاچ قیودن عبارت برنفت معدنی اولوب
اوده جانب میریدن اداره‌یه احاله اولنمقده‌در طوزخورماتوده دخی املاك
همایونه عائد برنفت معدنی واردر .

(کرکوك قضاسنك جغرافیای مدنیسی)

شهرزور سنجاغنك حدود اربعه‌سی ایسه شمالاً رواندز رانیه جهتلرندن ایران طوپراغی وشرقاً سلیمانیه سنجاغی جهت غربیسی بغداد ولایتی طوپراغیله دجله نهرینه غرب شمالیسی موصل سنجاغیله شمالاً وقسماً حکاری سنجاغیله ملحقاتیه دیدر سنجاغك مسافهٔ طولانیسی دللی عباسدن شمالاً ایران حدودی جوارنده‌کی قشقه طاغندن زاب نهرینه قدردر ونكدو مسافه‌سی یتمش ساعتدن عبارتدر عرضاً اوتوز بش ساعتدر شهرزور سنجاغی مرکز لوا ایله برابر التی قضا بش ناحیه‌در خانه (٤٦٣٠) خانی (١٢) دکان ومغازه (١١٨٣) حمامی (٨) جامع ومسجد (٣٦) مدارس (٥) مکاتب (١٢) فرون (٣) دکرمان (٦٤) باغ (٩٨) بغچه (٩٨) تارلا (١٢٨٤) عرصه (٣٠٥) تکایا وزوایا (١٠) کلیسا ومناستر (٥) قشله (٢) قراغولخانه (١٠) مزروع وغیر مزروع اراضی (٨٧٤٢٥) منسوجات قادنلرك استعمال ایتدکلری عادی زر مشلح چوقه‌دن معمول بز بونلردن معمول حرار وصنایع سائره‌دن چوق ویونك طوقه‌جیلق وزراعت وبغچوانجیلق معمارلق وتیمورجیلك وقوندره‌جیلق وپاپوشجیلق وسراجلق وقپوجیلق صنعتلرینی یاپرلر سنجاق داخلنده ترکی وکردی وعربی لسانلری مستعمل وجاربدر ایران دولتعلیه‌سنك شهبندر وکیلی نفس کرکوکده اقامت ایدر اوانك جهت جنوبنده العبید وسائر عشایر واردر بو عشایر وقبائل حیوان بسلمکله تعیش ایدرلر زراعت وحراثتلری محدوددر وقسماً خیمه‌نشین درلر مملکت اهالیسی مسلم وغیر مسلمدن عبارتدر مدار تعیشلری زراعت وقپوجیلق ومأموریت ویوقاروده تعداد اولنان صنعتلرله‌در باغ وبغچه‌لر محصولی اوزملرك الما طاتلی واکشی نارولیمون ونارنج بیاض عادی توت انجیر

عناب زیتون بامیه بادنجان قباق عجور قاون قاوز دمانه دن عبارتدر
لوانك اخراجاتی حنطه و شعیر و پاغی و مازودن عبارت اولوب واسطهٔ
نقلیه استر باکیر دوه مرکبه‌لردر مرکزلوا اربیل صلاحیه رواندز
قضالریله کوپری طوزخورماتو ناحیه‌لرنده بر تلغراف و پوسته مرکزلری
واردر بغداد و درسعادت پوسته‌لرینك ایام حرکتلری چهارشنبه کونیدر
و تلغراف خطی درسعادت جاده‌سنده صلاحیه‌دن اربیله قدر ممتددر

آثار عتیقه

کرکوك قلعه‌سی درونده اون مترو ارتفاعنده ایکی قات اوله‌رق بربنای
جسیم اولوب نه تاریخده و کیمك طرفندن تأسیس اولندیغی معلوم دکل ایسه‌ده
دیوارلرنده بویه‌لی طوغله‌دن معمول خط کوفی اثری بولندیغی جهتله آثار
اسلامیه‌دن اولدیغی اکلاشیلور کرکوك جهت شرقیسنده اون بش دقیقه
مقداری مسافه‌ده مربع الشکل اللیشر مترو طول و عرضلی برکلیسا اولوب
اون بش مترو ارتفاعنده بولنان حصاری خام طوپراقدن و ایچروسی یعنی
اوطه‌لری کارکیر بنا اولنمش کرك جامور دن یاپلمش اولان حصاری و کرك
اوطه‌لری نه تاریخده و کیمك زماننده بنا اولندیغی معلوم دکل ایسه‌ده
خرستیانلرك روایتنه نظراً ایچنده بعض انبیاء علیهم السلام حضراتی تربه‌لری
اولدیغی جهتله کندولرینه مدفن اتخاذ ایتمشلردر کرکوکه اون ایکی ساعت
مسافه‌ده و جنوب غربیده واقع رقبه واسمه درونده مدفون و امام اسمٰعیل
نام ذات شریفك جوارنده برجسیم ویران شهرك آثاری موجود اولوب
شهر مذکور یکرمی بش مترو ارتفاعنده اوچ ایاق اوزرنده بنا اولنمش بر
منارهٔ متینه‌سی ایله ایکی یوز یکرمی تاریخده یاپلمش برجامع جدید واردر
بالکز قبه‌نك وسطی براز منهدم اولمشدر

﴿ انبیا واولیاء عظام ﴾

مرکزلواده دانیال وعزیر وحنین پیغمبر علیهم السلام حضراتنك مقاملری وأئمه ومشایخدن قنبرعلی وپنجه علی واهل اللهدن مظلومه قز واهل بیتدن امام قاسم وامام محمد حضراتی ایله اخی حسین وسادات برزنجیه دن شیخ محی الدین ومشایخ کرامدن ابوعلوك وملا محمـد وشیخ احمد وشیخ عبدالرحمن طالبانی وشیخ شمس الدین ونادر شاه وقعه سنده شهید اولان طوپال عثمان پاشا وامام زین العابدین وامام اسماعیل وسلطان ساقی وسلطان موجود وکوسه بابا وشیخ بحری وعمر مندان وشیخ عبدالقادر برزنجی وکویسنجق قضاسنده صحابهٔ کرامدن اسود ابله اون یدی رفیق واولیای فخامدن ملا عبدالله وملا عبدالرحمن والسید شیخ جامی واوستاد کریم وشیخ عیسی وشیخ موسی وشیخ عبدالله وحاجی رسول وعمر کبنه وشیخ سبحان وشیخ عبدالله ورواندز قضاسنده حسن البصری وسادات کرامدن ملا یوسف شیخانی وملا شیخ وشیخ کره کی وملاخطی وشیخ اوطمانلی علی وطوزخورماتو ناحیه سی مرکزلوایه اون التی ساعت مسافه ده واقع اولوب خانه سی (٧٥٦) نفوس (١٧٤٩) خانی (٣) دکان ومغازه سی (٩٦) جامعی (٢١) قهوه خانه سی (٣) باغ (٧) بغچه سی (٣٥) بویه خانه سی (٧) دکرمانی (٢٥) نرلاسی قطعات (٢٠٠٦) صبیان مکتبی (١) ناحیه اهالیسی کردی ترکی عربی لسانلریله تکلم ایدرلر کوپری ناحیه سی مرکز لوایه طقوز ساعت مسافه ده واقع اولوب محل مذکورده بولنان نهر اوزرنده برده جسیم ومتین ایکی عدد کوپری واردرکه بونلر سلطان مراد طاب ثراه حضرتلرینك آثاری برکزیده سی اولهرق اوتوز مترو ارتفاعنده اون مترو عرضنده مصنع بر

کوی‌بردر خانه‌سی (٧٩٨) نفوس (١٧٠٤) خانی (٣) دکان ومغازه (٨١) جامع ومسجد (٢) قهوه خانه‌سی (٦) باغ (٤) باغچه (١) بویه خانه‌سی (٤) دکرمانی (١٥) تارلا (٢٧٤١) مزروع وغیر مزروع اراضی (١٦٣٥٢٧) اهالیسی ترکی کردی عربی لسانلریله تکلم ایدرلر صلاحیه قضاسی مرکز لوانك شرق جنوبیسنده اولوب جهت شرقیدن دیاله‌یه قدر ممتد وشمالدن طوزخورماتو طاغنه متصلدر طولی یکرمی اوچ عرضی اون درت ساعتدر خانه‌سی ١٠٨٨ نفوسی ١١٩٠ خانی ٩ قهوه خانه‌سی ٤ چارشوسی ٢ دکان ١١٧٥ بویه خانه‌سی ٦ حمامی ٢ جامعی ٢ مدرسه‌سی تکیه‌سی ٤ مکتب رشدیه‌سی ١ دکرمانی ٣٥ قشله‌سی حکومت قوناغی ١ تلغرافخانه‌سی ١ باغ ٨ باغچه ٢٢ تارلاسی ٢٩٢ اراضی ٧٨٠٠ صلاحیه قره‌تپه یزدان کاوری قزل‌ارق زنکباد ومحنت آباد بیانلو کنکوبا صیدلان کوکس حاجیلر قره‌بولاق تلیشان سرقلعه نام‌لریله اون‌اوچ اولوب صلاحیه سرقلعه انهاری سرقلعه محمودیه داخلنده واقع بیلاقلردن نبعان ایله اوکنده‌کی باغ وباغچه‌لر ایله اراضیلری اسقا ایلمکده اولدیغی کبی دیکرلرینده یالکز مشهورلردن منشعب جدوللردر مؤسس وموجدی خلفای عباسیه‌دن هارون‌الرشید اولدیغی مرویدر نفس قصبه‌یه برچوق ساعت مسافه‌ده واقع اسکی کفری تپه‌سیله کوشك زنکی وویرانشهر ویزدان وشروانه قلعه‌لری وقره‌تپه ناحیه‌سنده ائمه کرامدن ابراهیم ادهم علیه الرحمه حضرتلری وزنکباده موسی الکاظم حضرتلرینك اولادلرندن ابراهیم سین علیه الرحمه حضرتلری واصحاب کرامدن اون ایکی امام وشهدادن باباشهوار مرقد مبارکلری واردر

اربل قضاسی مرکز لوانك جهت غربیسنده اولوب طوولاقرق

عرضاً ایکرمی ساعت مسافه‌یی حاویدر شرق جنوبیسی کویسنجق
ورانیه قضالری وجانب غربیسی موصل ایله اربیلك حد فاصلی اولان
زاب نهرینه قدر وشرق شمالی کوپری ناحیه‌سی حدودی وشمالا رواندز
قضاسیله اربیلك حد فاصلی اولان بستوره چاییدر خانه‌سی ١٨٢٢ نفوس
٣٢٦ مسلم غیر مسلم نفوس ٤٩٧ دکان ومغازه‌سی ٦٣٧ حمامی ٣
٦ جامع ٢ مسجد ١٠ قهوه‌خانه ١١ مدرسه ٦ مکاتب ٥ مدارس ٥
قشله ١ قراغولخانه ١ باغ ٥ بغچه ٣ ترلا ١٥٤٦ مزروع وغیر مزروع
اراضی ٥٠٤٤٣ اربیلك جانب غربیسنده اون التی ساعت مسافه‌ده املاك
همایون حضرت تاجداریدن شمامك شعبه‌سنده سلطان عبدالله حضرتلرینك
مرقد شریفلری اتصالنده بر مملکت خرابه‌سی موجوددر مذکور محلده دخی
کشاف نامنده بر ده قلعه واردر نفس اربیل قصبه‌سنه اون دقیقه‌لك
مسافه‌ده ملوك اتابکیه‌دن سلطان مظفر الدین زماننده یاپلمش وشمدیلك
خراب ومندرس بولنمش اولان مظفر نام جامعك سکسان مترو ارتفاعنده
بر مناره‌سی موجوددر اربیل قصبه‌سنده عزیز
پیغمبر علیه السلام ایله امام محمد تعجیل شیخ محمد الواسطی شیخ محمد المعصوم
شیخ محمد الخراسانی شیخ عبدالله شیخ حیدر شیخ عمر شیخ محمود شیدنا شیخ
پیرداود شیخ محمد کرنه شیخ محمد نوری شیخ محمد شیروان شیخ خالد
شیخ جامی شیخ محمد شیخ محمد عزبان شیخ عبدالعزیز سلطان عبدالله
حضراتنك تربه‌لری واردر .

سليمانيه سنجاغى

(ارکان لواء)

متصرف وقوماندان راسم پاشا

رتبه‌سی	مجیدی	مدالیه‌سی
میرلواء	٥	روسیه وپلونه

نائب یوسف سنان افندی

مفتی وکیلی سید حسن افندی

محاسبه‌جی ابراهیم ادهم افندی ثانیه

نقیب سید مصطفی افندی کبار مدرسین

تحریرات مدیری صالح سالم افندی

(مجلس ادارهٔ لواء)

رئیس متصرف پاشا

طبیعیه اعضاسی	منتخبه اعضاسی
نائب افندی	عبدالرحمن بك
مفتی افندی	حسن افندی ثالثه
محاسبه‌جی افندی	حاجی محمد صالح چلبی
نقیب افندی	حاجی حسین اغا
تحریرات مدیری افندی	

(مأمورین لواء)

تلغراف مدیری محرم افندی	رژی باشکاتبی جاسم افندی
معاونی محمد افندی	وکاتب ثانی عبدالقادر افندی
رژی مدیری اکاه افندی	طارچی مصطفی افندی

(مرکز لوایه مربوط ناحیه‌لر)

قره‌طاغ مدیری شیخ معروف افندی
کاتبی عبدالله افندی
غواره مدیری عبدالرحمن اغا
کاتبی سعید افندی

شرق مدیری توفیق افندی
کاتبی عبدالغفور افندی
غرب مدیری فتح الله بك
کاتبی شیخ عبدالله افندی

(رسومات دائره‌سی)

مدیر حاجی علی افندی
باشکاتب لطفی بك

کاتب ثانی محمد حلمی افندی
قنطارجی سلیمان نورس افندی

(قرانتنه مأمورلری)

پنجوین مدیری
کاتبی علی افندی

محل آوکورنه قوردون مأموری حسن افندی
« دیری ویزی « خضر افندی

بستان قوردون مأموری محمود افندی
غاردیان سعید اغا
غاردیان عثمان اغا

(دیون عمومیه دائره‌سی)

مأمور ابراهیم ادهم افندی
کاتب ویسی افندی

(تحریرات قلمی)

رفیق اول عبدالله افندی
مجلس کاتبی احمد جودت افندی
مبیض محمد ذهنی افندی

اوراق مدیری صالح خلوصی افندی
تلغراف مقیدی مصطفی مظهر افندی
مبیض مصطفی افندی

(محاسبهٔ الواء قلمی)

واردات كاتبى معروف بك	مصارفات كاتبى امين افندى
رفيق محمد مخلص افندى	رفيق سعيد افندى
(ثانيسى سعيد افندى	اوراق مقيدى نجيب افندى
مصالح جاريه كاتبى فتاح افندى	مصالح جاريه رفيقى شكيب افندى
يوميه مقيدى عبدالقادر افندى	صندق امينى احمد حمدى افندى

انبار مأمورى منحل

(املاك همايون دائره‌سى)

مأمور ميرالاى حسين حسنى بك	كلعنبر املاك همايون معاونى فتاح بك
باشكاتب حسن رفعت افندى	كاتبى سليم افندى
كاتب ثانى عبدالقادر حشمت افندى	انبار مأمورى مصطفى افندى

انبار مأمورى رشيد افندى

مركه و بازيان املاك همايون معاونى عبدالفتاح چلبى كاتبى شريف افندى

(دفترخاقانى دائره‌سى)

مأمور عثمان بهجت افندى مدرس	باشكاتب فتح الله بك
مركز كاتبى محمد بك	معاونى عبدالغنى افندى

طاپو محصلدارى رشيد بك

(نفوس دائره‌سى)

مأمور معروف افندى كاتب احمد بك

﴿ ويركو دائره‌سى ﴾

مأمور واصف بك كاتب اول منحل

كاتب ثانى حافظ اسماعيل افندى

(فرقه جدیده تحریریه دائره‌سی)

محرر اول رضا افندی	مقید نجیب افندی
محرر ثانی امین وهبی افندی	مساح خلیل ادیب افندی
مقید هجرت افندی	مساح زینل افندی

مخمنلر نفر ۲

بلدیه دائره

رئیس حسن افندی	ثالثه	اعضا ابراهیم چلبی
کاتب محمد افندی		« قادر اغا
اعضا حاجی سعید اغا		« حاجی سعید اغا

مکتب رشدیه مأمورلری

معلم اول حاجی عبدالفتاح افندی	حسن خط معلمی حسن رفعت افندی
معلم ثانی عبدالله عرفان افندی	بواب معروف اغا

شاکردان عدد ۱۰۳

عدلیه حقوق دائره‌سی

رئیس یوسف سنان افندی	احمد صائب افندی	اعضا
اعضا محمد رشید افندی	ملازمی حسین افندی	

جزا دائره‌سی

رئیس سید بکر افندی کبار مدرسین

سید مصطفی افندی	هواجه بونه افندی

اعضا ملازمی معروف افندی

مدعیات دائره‌سی

مدعی عمومی معاونی عزمی افندی	مباشر حاجی محمود افندی

اجرا مأموری جمیل افندی	دیکری صالح اغا

استنطاق دائره‌سی

مستنطق احمد افندی	شرعیه باشکاتبی محمد صائب افندی

عدلیه قلمی

باشکاتب عمر افندی

ضبط کاتبی عبدالکریم افندی	ضبط کاتبی نجیب افندی
ضبط کاتبی بکر صدقی افندی	ضبط کاتبی محمد نوری افندی

(کلعنبر قضاسی)

قائممقام عثمان بك ثانیه م ٤

نائب مصطفی افندی

مالمدیری عبد الله صدقی افندی

تحریرات کاتبی سعید افندی

(مجلس اداره‌ٔ قضا)

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه		اعضای منتخبه
نائب افندی	سید احمد افندی	
مال مدیری افندی	صالح اغا	
تحریرات کاتبی افندی	دیکر صالح اغا	
	دیکری [illegible]	

﴿ محکمهٔ بدایت ﴾

رئیس مصطفی افندی

باشکاتب درویش افندی	اعضا شیخ سعید افندی

مستنطق سلیمان بك | کاتب ثانی رشید افندی

اعضا شیخ محمد افندی

ضابطه مأموری احمد افندی

(قضایه مربوط ناحیه‌لر)

قرنجه مدیری عبدالکریم اغا	سروچك مدیری احمد اغا
کاتبی فرج افندی	کاتبی محمد افندی
نفوس مأموری خاص افندی	طاپو کاتبی رستم سری افندی
کاتبی عبدالرحمن بك	

(بازیان قضاسی)

قائمقام وکیلی ابراهیم بك	مال مدیری عبدالکریم افندی
نائب ولی الدین افندی	تحریرات کاتبی حسن افندی

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه	نائب افندی	شیخ علی افندی	اعضای منتخبه
	مال مدیری افندی	خسرو اغا	
	تحریرات کاتبی افندی	سید احمد اغا	
		احمد اغا	

(بدایت محکمه‌سی)

رئیس نائب

اعضا فتاح افندی | اعضا امین افندی

(بدايت قلمى)

باشكاتبى محمود بك — كاتب ثانى محمد بهجت افندى

مستنطق درويش افندى — مباشر سعيد اغا

ديكر مباشر عبد الله اغا

نفوس مأمورى عارف افندى — طابو كاتبى محمد بك

كاتبى عبد القادر افندى

ضابطه مأمورلرى

يوزباشى مصطفى اغا — ملازم ثانى محمد افندى

سنكاو مديرى عبد القادر اغا — قلعهٔ سيوكه مديرى ضيا افندى

كاتبى محمد امين افندى — كاتبى منحل

(مركز قضاسى)

قائممقام محمود پاشا ميرالامراء — مالمديرى محمد امين افندى

نائب سيد صالح افندى — تحريرات كاتبى سعيد افندى

(مجلس ادارهٔ قضا)

رئيس قائممقام

اعضاى طبيعيه:
نائب
مالمديرى
تحريرات كاتبى

اعضاى منتخبه:
فقه عثمان افندى
عزيز بك
محمود بك
فقه بكر بك

(بدايت محكمه‌سى)

رئيس نائب

اعضا عبد الرحمن افندى — مستنطق معاونى صالح بك

اعضا مصطفى افندی	مباشر حسن اغا
باشکاتب رشید رشدی افندی	دیگری یسین اغا
کاتب ثانی محمد حمدی افندی	

(مأمورين سائره)

نفوس مأموری محمد افندی	طابو کاتبی امین افندی
کاتبی محمد افندی	ضابطه یوزباشیسی مهدی اغا

(قضایه مربوط نواحی)

ورطاش مدیری فتاح بك	پشدر مدیری سلیمان افندی
کاتبی مصطفى افندی	کاتبی عارف افندی

(شهربازار قضاسی)

قائممقام عبدالله افندی	مالمدیری فتاح افندی
نائب احمد افندی	تحریرات کاتبی منحل

(مجلس اداره اعضالری)

اعضا عبدالله اغا	اعضا کریم اغا
« عبدالله اغا	« منحل

(بدایت محکمه سی)

رئیس نائب

اعضا عبدالرحمن اغا	مستنطق سعید افندی
اعضا محمد علی بك	کاتب ثانی محمد نامق افندی
باشکاتب توفیق افندی	مباشر صالح اغا

مباشر محمد رش اغا

نفوس مأمورى عبدالكريم اغا طاپو كاتبى قادر بك

كاتبى عارف بك

ضابطه مأمورى قادر اغا

ماوت مديرى عثمان افندى كاتب احمد افندى

(مركز ضابطه مأمورلرى)

طابور اغاسى وكيلى يوزباشى حسن اغا

حساب امينى على افندى

سوارى يوزباشى رشيد اغا

« « مصطفى اغا

« « مال الله اغا

« « حمه رش اغا

« « مصطفى اغا

« « عبدالله اغا

« ملازمى محمد اغا م ٥

« « عبدالرحمن اغا

« « محمد اغا

« « محمود اغا

« « مصطفى اغا

« « محمد افندى

« « خضر اغا

« « احمد افندى

« « كاكل اغا

پیاده یوزباشیسی مهدی اغا

« ملازمی قادر اغا

« « دبکر قادر اغا

« « محمد افندی

« « حسن اغا م ٥

﴿ نظامیه قرق التنجی الاینك برنجی طابوری ﴾

قوماندان میرلوا محمد راسم پاشا	م ٥	روسیه و پلونه مدالیه‌لری
میرلوا حسین حسنی بك	م ٤	عموم مدالیه‌سی
قائممقام عبدالکریم بك	م ٥ ع ٤	کرید افتخار مدالیه‌لری
بیکباشی محمد توفیق افندی		ملازم اولی محمد اغا
طبیب قول اغاسی محمد جمیل افندی		ملازم ثانیسی محمد علی افندی
قول اغاسی محمد اغا		« « حسین افندی
بیطارجی میخائیل یانقو افندی		اوچنجی بلوك یوزباشی سلیمان اغا
تفنکجی اوسته ارسلان افندی		ملازم اولی عبدالرحمن اغا
برنجی بلوك یوزباشیسی احمد اغا		ملازم ثانی محمد سعید افندی
ملازم اولی محمد افندی		ملازم ثانی عبدالمجید افندی
ملازم ثانیسی فرج افندی		دردنجی بلوك یوزباشی غفور افندی
ایکنجی بلوك یوزباشیسی بکر افندی		ملازم اولی عمر اغا
ملازم ثانی علی افندی		

(قرق بشنجی الایك برنجی طابوری)

بیکباشی حسین افندی	ملازم ثانی محمد افندی
صول قول اغاسی عبدالرحمن اغا	یوزباشی خلیل اغا

طابور کاتبی معاونی محمد صدیق افندی
اجزاجی ادهم افندی
تفنکچی اوسته حسن
برنجی یوزباشی قادر اغا
ملازم اول منصور اغا
ملازم ثانی عمر افندی
ملازم اول مولود اغا
ملازم ثانی علی افندی

ملازم ثانی حبیب افندی
دردنجی یوزباشی رمضان اغا
ملازم اولی نادر اغا
ملازم ثانی مبارك افندی
موسیقه قول اغاسی سلیمان اغا کموش مدالیه‌سی
ملازم ثانی محمد امین افندی
طوپچی ملازم ثانی احمد اغا
ارکان حربیه ملازم اولی محمد افندی

(قرق بشنجی الاینك ایکنجی طابوری)

بیکباشی عثمان افندی
قول اغاسی حاجی اسماعیل افندی
کاتب عبدالمجید افندی
تفنکجی اوسته یوسف افندی
اجزاجی نصرالله افندی
جراح سلیمان افندی
امام عبدالقادر افندی
برنجی یوزباشی نادر اغا
ایکنجی یوزباشی ثابت افندی
دردنجی « احمد افندی

اوچنجی بلوك ملازم اولی فتاح اغا
دردنجی « « قادر اغا
برنجی « ثانی امین افندی
« « « شوکت افندی
ایکنجی « « رسول افندی
« « « مصطفی افندی
طبیب صاغ قول اغاسی یحیی افندی
ملازم ثانی احمد افندی
ملازم ثانی مصطفی افندی
« « محمد افندی

ردیف یوزنجی الاینك برنجی طابوری

قائممقام عبدالرزاق بك
ملازم اول حاجی احمد اغا

بیکباشی عبدالله افندی	ملازم اول حاجی صالح افندی
قول اغاسی موجود افندی	ملازم اول علی افندی
الای کاتبی صالح افندی	ملازم اول نعیم افندی
طابور کاتبی سلیمان افندی	ملازم ثانی عمر اغا
برنجی یوزباشی حسن افندی	ملازم ثانی احمد افندی
ایکنجی یوزباشی غفور اغا	ملازم ثانی محمد جمیل افندی
اوچنجی یوزباشی معروف افندی	ملازم ثانی مصطفی افندی
دردنجی یوزباشی امین افندی	تفنکجی اوسته صالح اغا

﴿ ردیف یوزنجی الایک ایکنجی طابوری ﴾

بیکباشی کاظم افندی	دبوی مأموری ملازم ثانی حسن افندی
قول اغاسی محمد افندی	ملازم اول سعید افندی
طابور کاتبی محمد صالح افندی	ملازم اول محمد صالح افندی
تفنکجی اوسته عبدالقادر اغا	ملازم اول علی اغا
برنجی یوزباشی حسن اغا	ملازم ثانی امین افندی
ایکنجی یوزباشی عثمان اغا	ملازم ثانی خسرو اغا
اوچنجی یوزباشی اسماعیل اغا	ملازم ثانی محمد افندی
دردنجی یوزباشی عبداللطیف افندی	ملازم ثانی رسول اغا
ملازم اول مصطفی اغا	

(ردیف یوزنجی الایک اوچنجی طابوری)

بیکباشی محمد رشدی افندی	ملازم اول یسین افندی
قول اغاسی محمد اغا	ملازم ثانی محمود افندی
برنجی یوزباشی عبدالقادر افندی	« ملازم ثانی ولی اغا

اوچنجی یوزباشی مصطفی بك	ملازم ثانی امین اغا
دردنجی یوزباشی عبدالفتاح اغا	ملازم ثانی محمد اغا
ملازم اول محمد افندی	سرجاوش حاجی حسین بك

(ردیف یونجی الایك دردنجی قره‌طاغ طابوری)

بیکباشی عثمان افندی م	٥	مداليه ٢	
قول اغاسی ولی افندی م	٥	مداليه ١	
طابور کاتبی عبدالفتاح افندی			ملازم اول توفیق افندی
برنجی یوزباشی سلیمان اغا			ملازم اول عبدالغفور اغا
ایکنجی یوزباشی عبدالله اغا			ملازم ثانی عبدالله اغا
اوچنجی یوزباشی حسین افندی			ملازم ثانی محمد جمیل افندی
دردنجی یوزباشی یوسف اغا			ملازم ثانی طاهر اغا

ملازم ثانی عبدالله افندی

نفس سلیمانیه قصبه‌سی (آستانهٔ علیه) مبدأ اولندیغی حالده اوتوز التی بچق درجه عرض واون التی بچق درجه طول شمالیده وغرب شمالیدن شرق جنوبیه طوغری ممتد ایکیوزدن ایکیوز اللی مترویه قدر مرتفع جهت شمالیه‌سنده (کویژه) وجهت جنوبیه‌سنده‌کی (ژاژبله) ناملریله بنام اولان ویکدیکره ایکی وایکی بچق ساعت بعد مسافه‌سی بولنان طاغلرك اراسنده واقع بر کوزل اوه اوزرنده تخمیناً اوچ بیك خانه درت یوز قدر دکان واوتوز باب جوامع ومدارسله بر مکتب رشدیه وبش نقشیه واوچ قادریه تکایاسنی وسکز عدد خان وطقوز قهوه خانه وسکز حمام وتقریبی ذکور اوله‌رق اون بشبیك نفوسی حاویدر

اهالیسنك اكثری تجارت و برزیلك و تیمورجیلك و تنجی دولكر و جلجه و معمار و سوجیلك كبی حرفت و صنعت و بعضیسیده بقاللوروقصابلق و خانجیلق كبی كسابت و بر مقداریده زراعت و فلاحتله اشتغال ایتمكده‌در

ادخالاتی گندو ملحقاتی بولنان قضالر محصولاتندن مازو و كتره و سقز ودخان و یباغی مثللو اشیا ایله حنطه و شعیر و ارزو طاری و سیسام و نخود و مرجمك كبی هرنوع ذخایر و حبوبات و اوزم ارمود المه انجاز قاون قارپوز و خیار مثللو فواكهدن عبارتدر

بغداد و كركوك و موصلدن ملبوساته دائر اشیا و ایران جهتندن بعض اقمشه كلیم و شال و مفروشات بیر مثللو منسوجاتدر

اخراجاتی ایسه ذكر اولنان اشیادن مازو و كتره و ساقز و دخان و یباغی و قره صغر و اغنام و سائره‌در

محلی معمولاتندن دخی جاجم و غازلق و كیجه كبی شیلر نسج اولنوب بونلر بغداد و كركوك و موصل جهتلرینه سوق و اخراج اولنور

نفس قصبه ایله جوارنده اولیای عظام و مشاهیر و مشایخ كرام و اعلمای اعلامدن قطب العارفین الشیخ كاك احمد افندی و پدر جنت مقرلری الشیخ معروف افندی و پیر منصور و سید جعفر و شیخ عبد القادر و شیخ عبد الرحمن افندیلر مدفون خاك عطرناك اولوب بونلردن یالكز مشار الیه الشیخ كاك احمد افندی حضرتلرینك مرقد شریفلرندن ماعدا اسنك قبرلری یاپلمامشدر مملكتك صولری كهریزلر واسطه‌سیله چیقاریلوب جریان ایدن معمور و جامعلری و مذكور جامعده مشار الیهك پوست نشین شیخ سعید افندی طرفندن تدریس و عبادت و اطعام طعام اولنمقده‌در

﴿ جاف عشائری ﴾

سلیمانیه سنجاغنده بولنان عشائرك اك جسیمی جاف عشائریدر كه هیئت

مجموعه‌لرینی ترکب ایدن فرقه‌لرك برنجیسی میکائیلی طایفه‌سیدر بو طایفه‌یه
رشه‌بوی فرقه‌سی برابر اولدیغی حالده تخمیناً درتیوز خانه‌یه قریب بیش ایکی
بیك رأس قیون و کچی و اون درت بیك رأس او کوز و اینك و طانه بارکیرلری
واردر .

ایکنجیسی شاطری طایفه‌سیدر که قرق بیك قیون و کچی و اون بیك
رأس صغیر و اینك و طانه و سائره‌یه مالك بیك یوز خانه قدر اوله بیلورلر .

اوچنجیسی روغزاوی طایفه‌سیدر بونلر بشیوز خانه‌یه قریب اولوب
تخمیناً اوتوز بیك قدر قیون و کچی و بش بیك قدر طانه و صغیر و اینك
و بارکیره مالکدرلر .

دردنجیسی کلالیدر بونلرده بشیوز خانه قدر اولدقلرندن اون سکز
بیك قدر قیون و کچی و اوچ بیك یدی یوز صغیر و اینك و بارکیره مالك
بر طایفه‌در .

بشنجیسی هارونیدر بونلر دخی ایکیوز اللی‌یه قریب خانه‌در اون ایکی
بیك قدر قیون و کچی و ایکی بیك ایکیوز قدر اینك و صغیر و طانه و بارکیر
لری واردر .

آلتنجیسی بوروالیدر که اوچیوز خانه‌لی بر طایفه اولوب اون درت بیك
قیون و کچی و اوچ بیکه قریب حیوانات سائره‌یه مالکدرلر .

یدنجیسی صدانیدر بونلر دخی درتیوز خانه‌لی بر طایفه‌در که اون
سکز بیك قیون و کچی و بش بیك رأس طانه و اوکوز و اینك و بارکیرلری واردر

سکزنجیسی یزدان بخشیدر بونلر دخی یدی یوز خانه قدر اولوب یکرمی
اوچ بیك قدر قیون و کچی اون ایکی بیك بشیوز اینك و اوکوز و طانه و ایکیوز
قدر مانده و سائرلری اولوب طایفهٔ مذکوره جافك طوائف سائره‌سی کبی

اوجه‌لك بر حالده اولیوب كلعنبر قضاسنك حدودنده آقان (دیاله) نهرینك كنارنده‌كی كویلرده ساكن اولدقلری وفقط قیون و كچیلری جاف حیواناتیله یایلاغه كوندرمكده بولندقلری جهتله كندولری فلاحت وزراعتله اشتغال ایتمكده وزراعتلری سایه‌سیله رفاهیتلی بر حالده كچینمكده درلر

ظفوز نجیبی عمله‌در كه بوده خانه‌جه همان صدانی عشیرتنه مساوی اولوب درتیوز خانه‌لی بر طایفه ایسه‌ده یكرمی بیك قدر قیون و كچی و درت بیك رأس اوكوز واینك وسائره‌یه مالكدرلر

اونجیسی پشت ماله طایفه‌سیدر كه بونلر جاف عشائرینك رئیسلری خانه‌لریله برابر (بابلایه) كیدوب كلمكده و رئیسلرینك هر كونه خدمتلرینی بونلر عبد مملوك كبی ایفا ایتمكده‌درلر من حیث المجموع بیك اوچیوز خانه وقریباً اوتوز بیك قدر قیون و كچی و اللی بیك اینك وصغیر وطاونه و باركیر وایكی بیك قدر استر و چندره مالكدرلر

اوته‌دنبرو كوچبه‌لكدن بالكلیه فراغت واورادهٔ معیشتلرینی فلاحت وزراعته حصر ایدرك (ذرباش) و (دیاله) كنارنده‌كی كویلرده اقامت ایدن ۱۲۰۰ خانه‌قدر جافلیلر یوقاروده‌كی استاتیستیقه ادخال قلنمامشدر انجق خیمه‌نشین بر حالده بولنمقده اولان جافلیلر داخل حساب اولنه‌رق بونلرك دخی كرچه هنوزه قدر نفوسلری تحریر اولنمامسی واغنام ومواشیلری تعداد ایدلمامش والده ایدیله‌جك صحتلی استاتیستیق بو غیسه‌ده تقریبی بر صورتده دوبلان حساب بالایه النددیغی كبی سهولتله مجموعنك ده ارائه وتعیینی ایچون زیرده‌كه جدولله كفایت اولنمشدر

قیون و کچی ونفقتی	بنك صغر بار کیر طانه استر چندر مانده و سائره	عشیرت خانه‌لری	
عدد	عدد	عدد	
٧٢٠٠٠	١٤٠٠٠	١٤٠٠	میکائلی طائفه‌سی
٤٢٠٠٠	١٠٠٠٠	١١٠٠	شاطری «
٣٠٠٠٠	٦٠٠٠	٥٠٠	روغزادی «
١٨٠٠٠	٣٧٠٠	٥٠٠	کلالی «
١٢٠٠٠	٢٢٠٠	٢٥٠	هارونی «
١٤٠٠٠	٣٠٠٠	٣٠٠	نورولی «
١٨٠٠٠	٥٠٠٠	٤٠٠	صدانی «
٢٣٠٠٠	٢٧٠٠	٧٠٠	یزدان بخشی «
٢٠٠٠٠	٤٠٠٠	٤٠٠	عمله «
٣٠٠٠٠	٨٠٠٠	١٣٠٠	پشت ماله «
٢٧٩٠٠٠	٥٧٦٠٠	٦٨٥٠	یکون -----

کندولری خیمه‌نشین ویا حیوانلرینی یایلایه کوندرن جاف عشائری متفرق اولدقلرندن عشیرتك خانه و اموال واشیالری شوراده کوسترلمشدر (میره‌یی) (وطرخانی) وسائر شعبه‌لر وار ایسه بونلر ایروجه طائفه اولمیوب اشبو استاتستیقده کوستریلان طایفه‌لرك شعباتندن بولندقلری ایچون انلرك میانه‌سنده مفرق اصل منسوب اولدقلری طایفه‌سیله کوسترلمشدر

• جاف عشائرینك احوال عمومیه‌لری

مذکور جاف عشائرینك هر بر طایفه‌سنك بر رئیس اولوب جمله‌سنك

رئیس الیوم طرف حکومتدن منصوب محمد پاشا زاده عثمان بکله برادری سلیمان ومحمدعلی بکلردر

جاف عشائری قیش موسمنده (شیروانه) (سور خلیل) (کوله‌جو) نام مواقع بسیطه‌ده ‌در کزخیام وایلك بهارده حرکتله برمدت داخلنده اولان وشهرزور اووه‌سیله‌ یاداولنان صحرای جسیمده توقف ایدرك یاز موسمنك حلولندن اول حدود خاقانیده‌ واقع (قیزاتیه) و (مریوان) نام یایلالریه عزیمت ایچون شدر احله اهتمام واوچ ای قدر مواقع مذکورده‌ده مکث وارام ایدرلر

جافلیلر عموما اسلام وشافعی المذهب اولوب قسما نیك وبدنی فرق ایتمز درجه‌ده وحشی وبکدیکرینك اموالنك سرقته میال اولدقلرندن الکشجیع وسلاحشور طایفه‌سیده‌روغزادی اولوب جمله‌سنك لسانی کردیدر هیئت مجموعه‌سنك یوز الایده بری اوقور اوقویانلر کده بشده بری فارسی یازه‌بلور واکثریا جافلیلر (ویس) مخلصنی طاقارلر

بکلری بغدای واربه‌دن اتمك وبغدایدن یارمه وحیوانات سودندن یاپمه پنیروبغورت یکشك‌در رئیسلرندن ماعدا کیدکلری البسه سلیمانیه وشهرزورك یرلی بیزلرندن معمول دون کوملك وانتاری واوزینه‌ده کندولری یوکدن یاپمقده اولدقلری (فه‌ره‌جی) در

سلیمانیه سنجاغنده‌ برمدیرلکی تشکیل ایدن عشائردن بری‌ده (أیل غواره) در) که برنجیسی اسماعیل عذیری طایفه‌سی اولوب اوچیوز قدر خانه اولدقلری حالده یازین کوهستانه وقیشین بازیان قضاسی ایچنده امرار حیات ایدرلر

ایکنجیسی کاوانی طائفه‌سیدر قریبا یوز خانه اولدقلرندن صورت دائمه‌ده سلیمانیه اطرافنك چول محللرینی جولانکاه اتخاذایتمشلردر "

اوچنجیسی کافروشی طائفه‌سیدر الّی التمش خانه قدر اولدقلری حالده یازین (کوهستانه) وقیشین اوجه سلیمانیه‌نك یارم ساعت مسافه‌سنده (تانجرود) نهرینك کناریندن کزن خیام ایتدکلری حالده شمدیلك کوی سنجاق قضاسنده یایلامقده‌درلر

دردنجیسی شینکی طائفه‌سیدرکه قرق بش خانه اولوب دائمی صورتده بازیان قضاسنده جولان ایتمکده‌درلر

بشنجیسی کرمزه‌یی طائفه‌سیدر الّی خانه‌ تقریب اولوب دائما سلیمانیه اطرافیله بازیانك چول اوه‌زنده طولاشورلر

التنجیسی منده‌یدرکه بونلر یوز خانه اوله‌بیلورلر انلر دخی (سورطاش) ناحیه‌سیله و (سلیمانیه) نك اطرافنده جولان ایتمکده‌درلر

یدنجیسی چنکنی واغاسوری طائفه‌سیدر (چنکنی) یوز و (اغاسوری) التمش قدر خانه‌درلر بونلر جاف رئیسی عبدالله بکه منسوب بولندقلرندن بهار و یاز موسمنده (جاف) عشایریله برابر طولاشوب قیش هنکامنده سلیمانیه کنارنده‌کی (تانجرو) نهرینك کنارنده قونمقده‌درلر

سکزنجیسی صوفیوند طائفه‌سیدر بو دخی اوتوز قرق قدر خانه اولوب قیشده (تانجرو) نهرینك کنارنده و یازین کوهستانه کیتمکده‌در

احوال عمومیه‌لری

اشبو (ایل غواره) عشیرتی جاف کبی خیمه‌نشین اولوب موسم اربعه‌ده نقل مکان ایتمکده‌درلر دینلری اسلام مذهبلری شافعی علم و معرفتك نوری بو عشایرك ایچنده اشعه‌پاش اولمدیغندن سائر عشایردن زیاده طبیعتاً بدویدر صنعت و تجارت و زراعتله مشغول اولمدقلری ایچون اداره معیشتلری حصراً مالك بولندقلری حیوانانك محصولاتنه منحصردر ومأکول ملبوسلری همان جاف عشائرندن بر فرقه‌لری اولمدیغندن

مأکولات وملبوساتلری حقنده تفصیلات ویرمکه لزوم کورلمامشدر

سلیمانیه عشائرندن بریسی دخی هموند عشیرتیدر هموندیلر یوزیکرمی یوز اوتوز سنه‌دنبری ایران جهتندن بازیان قضاسنه هجرت ایتمش بر عشیرتدر بونلر راحتسز برقوم اولوب شمدی‌یه قدر مألوف اولدقلری اطوار ناهموارلری ونزاعلرینک هر نقطه‌سنده معلوم اولدیغندن تفصیل حاللرینه لزوم کورلمامشدر تقلاع شاهانه‌یه تبعید اولنانلردن ماعدا شمدیلک قضاء مذکوروشهرزور سنجاغنده اللی التمش خانه قدر هموند اولوب فنالقدن منع اولندقلری ایچون طرف دولتدن انفاق واعاشه اولنمقده‌درلر

ولانك معلومات تاريخيه‌سى

مقدمه

زیور سرلوحهٔ سالنامهٔ سلاطین زیب وفر دیباجهٔ تواریخ اولین وآخرین زینت مقدمهٔ کتب ورسائل اصحاب کاملین خلیفهٔ رسول جناب رب العالمین جواهر زواهر عدل وداد که معدن وکانی پرتوفزای اورنك معلای عثمانی ظل ظلیل جناب رب سبحانی السلطان ابن السلطان والخاقان ابن الخاقان السلطان الغازی ﴿ عبدالحمید ﴾ خان ثانی ادام الله عمره وملکه مادام حکم سبع المثانی حضرتلرینك غبطه نمای اعصار ورونق آرای ممالك وامصار اولان عصر معارف حصر خلافتپناهیلرنده موصل ولایت جلیلهٔ شاهانه لرینك یاوری عون وعنایت ربانیه ورهبری صون ومعاونت سبحانیه ایله بیك اوچ یوز اون سنهٔ قریبه سی دفعهٔ ثانیه اوله رق سالنامه سنك طبعی وپیشگاه انظار عمومیه یه وضعی مقدر ومیسر اولدیغی جهتله الده ایدیلان (مهدالاولیاء) (ومعجم البلدان) و (ابن الاثیر) و (دائرة المعارف) و (اقالیم البلدان) و (عنوان الشرف) کتابلرندن وسائر کتب نفیسهٔ تاریخیهٔ عربیه دن بالاخذ ترجمه ایدیله رك ذکر اولنان سالنامه مندرجاتنه علاوه وادراج وبالمناسبه درونده بعض وقوعات غریبه ومعاملات واقعهٔ عجیبه رقیم وادماج ایدیلوب ولایت مشار الیهانك بر تاریخ خصوصیسی

دخی موقع انتشاره وضع ایدلمش بالطبع ظهوره کله جك اولان نقایص وسهویاتك مظهر صفح وعفو اولمسی ودیدهٔ عدل وانصافله مطالعه بیورلمسی ارباب فضل وکمالك الطاف وعنایتلرندن استرحام وبناءً علیه بو اثر ناچیزك کتابخانهٔ اعتبارلرینه تودیع واحاله سنه اقدام اولنمشدر

(ومن الله العون والتوفیق وبیده ازمة التحقیق)

﴿ مکتوبیٔ ولایت ﴾
﴿ حسن توفیق ﴾

(ولایت جلیلهٔ موصل)

موصل میمك فتحی وصادك کسریله ممالك محروسهٔ عراقیه دن بر بلدهٔ عظیمه‌در . بغداد . بصره . سلیمانیه . شهرزور . طرفلرندن دیاربکر . معمورة العزیز . وسائر اناطول وروم ایلی ودرسعادت جانبلرینه عزیمت ایدنلره واو حوالیدن عربستان جانبنه کیدنلره وضعیت اصلیهٔ موقعیه‌سی ایجابنجه معبر وممر وعادتا قطعهٔ جسیمهٔ واسعهٔ عراقیه‌نك قپوسی مثابه‌سنده لطیف المنظر برشهردر بعض اهل تواریخك اقوالنه نظراً دنیانك عظیم وجسیم بلده‌لرندن بری ممالك ایرانیه‌دن (نشابور) درکه ممالك شرقیه‌نك وبریده (دمشق شام) درکه بلاد غربیه‌نك قپولری منزله‌سنده بولنوب ثوابکی جهتی قصدوب اذ ایدنلردن یعنی او طرفلره کیدنلردن موصل ولایت جلیله‌سنه اوغرامیانلر اقل قلیلدر فقط مؤخراً (دیرزور) طریقنك کشادی ملابسه‌سیله اکثریت اوزره او طریقدن عبور ومرور ایدلمکده‌در

(وجه تسمیه)

(دجله) ایله (فرات) نهرلری آره‌سنده بولنان (جزیرة بین النهرین) ایله قطعهٔ عراقیه‌یی یاخود (دجله) ایله فراتی ویاخود بغداد ولایت جلیله‌سی داخلنده واقع (حدیثه) ایله بو قطعه‌یی بربرلرینه وصل ایلدیکنه مبنی (موصل) ویاخود بو بلده‌یی الک اول بنا و تأسیس ایلیان مالکک اسمی موصل) اولمق مناسبتیله علی الاصول بورایه‌ده (موصل) تسمیه اولنمشدر بعض ارباب تاریخ وصیرک بیانلرینه کوره بو ولایتی الک اول بناء و تأسیس ایلیان (زوبد) نامنده بر ملک اولدیغی اکلاشلمشدر

قدمای مؤرخیندن (حمزه ابن احمد) ک روایتنه کوره ملک فرس زماننده موصل ولایتنک نامی (نوارهشیر) اولوب بعده بنی امیه‌دن (مروان) ابن محمد ابن مروان ابن الحکم بو ولایتی خراب اولدیغی حالده موقعنی غایتله بکنوب کوزلجه اعمار وبوینده امصار عظیمه عدد وهیئتنه تحویل وشمار ایدرک درونده دیوانخانه بنا واحداث و (دجله) نهری اوزرینه برده کوپری وضع وتمدید وممالکتک هر جهت طریقلرینی کشاد وتجدید واطراف ولایته برسور عظیم انشا ایدوب غایتله تحکیم وتشیید واسباب احتیاجات سکانی استکمال وتزیید ایتمشدر .

(موصل) شهری محدث اولدیغی جهتله (حدیثه) و (دجله) نهری جریانی استقامتده جاری اولمیوب دائماً اعوجاج برحالده جریان ایتمسی ملابسه‌سیله (احدب) کلمه‌سنک مؤنثی اولان (جدباء) و موسم زماننده یغمورلر یاغدیغی حالده مملکتک هر جهتی بر جنتستان دلکشا و فرح افزا شکلنی کوستردیکی اجلدن (خضراء) و کانون اول وثانیده زرع اولنان حنطه وشعیر بوندن چیقوب ولایتک اطراف وجوارینی واکناف وصحراسنی

زمردرنکنه تحویل و تزیین وشهر مارتده موسم بهارك فیوضات طبیعه‌سی رونما اولوب هر طرفك منظره‌سنی برحال لطافت اشتماله تبدیل ایدرلك عطف نظر ایدنلره انواع فرح و کشایش حاصل و بهترین ایلدیکی مناسبتیله (ام الربیعین) اطلاق و تعبیر ایدلمشدر ٠

(اسکی موصل)

جناب فارق الحق والصواب خلیفهٔ رسول جناب رب الارباب (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب حضرتلرینك زمان عدالت اقترانی خلافتلرنده صاحب حبیب رب الواقی (هرثمة ابن عرفجه البارقی) رضی الله عنه حضرتلری بورایه سکز ساعت بعد مسافه‌سی بولنان والیوم (اسکی موصل) تعبیر اولنان و (دجله) نهری اوزرنده موصلك جهت شمالیه‌سنده‌کی مملکت مرور زمانله غایت خراب و یباب و ابنیه وازقه‌سی آلودهٔ تراب اولدقدنصکره بعض آثار عتیقه و امارهٔ قدیمه وساطت و دلالتیله اورایه واروب برصورت مطاوبه و برهیئت ملتزمه اوزره ترمیم و اعمار و درونه خیلی عربلری اسکان و احضار و (کوکرد) کلمه‌سنی تعریب ایدرك مملکتك نامی (حدبثه اولدیغنی خلقه اشاعه و اعلان واشعار و بعده بو طرفه متراحلی و موصل وادیسنه واصل و بو راسنی دخی احداث و انشا ایلیه‌رك برمدتجك بوراده ارام و اقامت ایدرلر ٠

(سبب تسمیهٔ محرم الحرام ؟ واتخاذ رأس شهور واعوام)

شهر محرم الحرام اشهر حرمدن معدود اولوب زمان اوائلده هلالك زؤیت وحلولنده سیوف حرب و قتال و تیر و سهام ضرب وجدال وضع نیام وغلاف تعطیل و تأخیر اولندیغی جهتیله او شهره (محرم) تسمیه

ايلدیكی مثللو آفتاب جهان آرای حبیب كبریا مطلع فجر شرف نبوت ومطلع صبح صادق برج رسالت اولان (مكهٔ مكرمه) كرمها الله تعالى الى يوم القيامه جانبندن شعشعه اندازسوی بطحا بیوردقلری زمان سعادت اقترانك متصادف اولدیغی روز میامن افروزه دخی غرهٔ غرای شهر محرم اولمسیله ناطق كلام حق وصواب جناب (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب افندمز حضرتلری حلقهٔ سلسلة الذهب تاریخ هجرت فخر الانام علیه وعلى اله اشرف الصلوة والسلامی مبم محرم نخرامه ربط وتعلیق بیورمش اولهقلرندن شهر مذكور راشتهٔ تواریخ اسلافك انتظامی وسلك لآلیٔ هجرت سید الانبیانك ابتداسی عد وشمار والى الآن بوكا رعایت واعتبار اولنمقده بولنمشدر .

(فتح ولایت جلیلهٔ موصل)

مدینهٔ منوره وبلدهٔ طیبهٔ مطهره نورها الله تعالى الى يوم الاخره یه شرفوقوع بولان هجرت سنیهٔ سید سادات علیه وعلى اله افضل الصلوة واكمل التسلیمات افندمز حضرتلرینك یكرمنجی سنهٔ مباركه سنده جناب (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب افندمز حضرتلرینك ایام عدالت انتظام خلافتلرنده اجلهٔ صحابهٔ كرامدن وعشرهٔ مبشره دن (اباعبیده) ابن الجراح رضی عنه الله الفتاح شام . دیاربكر . ماردین . خابور رأس العین . قطعه لرینی فتح وضبط وهربرینی دائرهٔ اطاعته وحبل متین انقیاد ومطاوعته قید وربط ایلدكدنصكره (غیاض ابن غنم الاشعری) رضی عنه الباری جنابلرینی عساكر منصورهٔ محمدیه واجناد مسعودهٔ احمدیه ایله بلاد كراده بعث واعزام ومشار الیه اوطرفلره متوجها تحریك لوای نصرت انجام ایدوب . ارضروم . بتلیس . سعرد . حكاری . نام

ولایتلری و (عمادیه) قربنده واقع «اشب قلعه‌سنی» و «عقر» و «حصن تمغا» نام مملکتلری فتح و تسخیر و بو صورتله خریطهٔ ممالکی توسیع و توفیر ایتدی

بعده جانب غربه طوغری تحویل لوای ظفر احتوای نصرت و تبدیل رایت مظفریت غایت و موصل ولایت جلیله‌سنه یدی ساعت قدر بعد مسافه‌سی بولنان (اسماعیلیات) نام موقعه رکز اوتاد خیام اقامت و اوراده موصلك فتحی حقنده صرف ماحصل تدبیر و قدرت ایلدی

اوزمان موصل اهالیسنه کوندرمش اولدیغی بر امرنامه‌یی اهالی مرقومه قبول ایتمیه‌رك یرتوب آتدقلرندن و تکلیف ایلدیکی شرف و سعادت اسلامیتی و تابعیتله جزیه ویرملرینی قبول ایتمدکلرندن قوهٔ جبریه استعماله کورینان لزوم و مجبوریت اوزرینه درحال یوز نفر سواری عسکرینی ترتیب و عنان قوماندا و اداره‌لرینی (عمر ابن خندف) جنابلرینك دست اقتداری‌نه تودیع و تسلیم اولنمسنی تصویب و موصل جانبنه سوق و تسریب ایلدی

اووقت موصلده ایکی محله موجود اولوب برینه (جرامقهٔ نصاری) و دیکرینه (فرس مجوسی) تعبیر اولنور ایدی (عمر ابن خندف) جنابلرینك موصله ورودلری عقیبنده اولکی تکلیفاتك عدم قبولنده مصرانه ثابت قدم اولدقلرینی تحقیق ایلدیکی آنده اموال و اشیالرینك مصادره‌سنه مباشرت و یالکز کندولرینه امتعهٔ نفیسهٔ حیاتیه‌لرینی ترك و امانت و بو صورتله اوراده اهراق دماء ایتمیه‌رك مرکزی بولنان (اسماعیلیات نام موضعه متوجهاً معاودت ایلر

بعده اهالیٔ مرقومه عواقب امورلرینی پیش نظر تفکر و اعتنایه الیرب خفیاً آنلری تعقیب برله دفعةً اوزرلرینه مهاجمهٔ شدیده ایدرك اموال و اشیای

مذكوره يى اخذ واسترداد وعمر ابن خندف جنابلرينى اوراده قتل واشهاد وموصلك جانب غربيسنده بريره دفن ايدبله رك توديع رحمت جناب رب عباد ايدلدى .

بو خبر حزن اثر وبو يامه واقعهٔ اهل شهر ذكر اولنان « اسماعيليات » نام موقعده ارامساز سطوت اولان « غياض ابن غنم » حضرتلرينك كوش هوشنه واصل ورسيده وناخن فلاكت حالله ذبرت قلبيهٔ اسلاميه وصلابت وجدانيه دينيه سنى جريحه دار وخراشيده وعساكر موجوده سنك فؤادلرينى آزرده ورنجيده ايتمكله درحال اورادن ذلك اوتاه خيام قيام وعهد قريبده مانندهٔ صولت ضرغام موصل واديسنه ايراشوب مناسب بر نقطه سنه ركز خيام ارام ونصب لواى نصرت انجام ايلدى

بر قوهٔ كافيه ايله بونلرك اوزرلرينه « خالد ابن وليد » رضى عنه المعيد حضرتلرى حركت وسل سيف شجاعت وفوق العاده بر مهاجمه به مبادرت وغايت شدتلى ودهشتلى محاربه ومقاتله يه مسارعت ايتدى اوزرينه اهالئ مرقومه پنجهٔ غضنفره كرفتار اولان كربهٔ عاجز مثللو بر حركت ومضاربه يه مجاسرت ايده بيلمشلر ايسه ده مقاومت وحركات ضروريه لرنده ثبات ومتانت واصلا تحمل وطاقت ايده مدكلرندن وبونلرى تصور وتخيل ايتدكلرى كبى كوره مدكلرندن واكثريسى شمشير جلادنله ترك دار وحيات ايتدكلرندن مدت قليله وبسيره ظرفنده مملكتك فتح وتسخيرى ميسر اولور

بعده خزرج قبيله سندن بعض كسه لرى بوراده ايوا واسكان وبونلرك اجتهادلريله بر مسجد شريف بنا واتيان ايدرلركه ومسجد مذكور محلى لان باب العراق جارشوسنه قريبدر وموصلك بعده انشا اولنان جوامع شريفه ومساجد منيفه سنك محرابلرى اومسجدك محرابنه تطبيقا وضع وبنا ايدلمشدر حتى خزرج نامله بر محله ليوم موجود ومعموردر

« موصل ولايت جليله‌سنك احوال جغرافيه‌سى »

موصل ولايت جليله‌سى اوتوز التى درجه اون بر دقيقه عرض شماليده ودرسعادتدن مرور ايدن (نصف النهار) دائره‌سى مبدأ طول اعتباريله اون بش درجه طول شرقيده واقعدر نقطهٔ انقلاب صيفى اولان سرطان برجنك برنجى درجه‌سنه شمسك انتقالى كونى اطول نهارى اون درت ساعت اون سكز دقيقه اولوب موسم صيفده (ميزان الحراره)ده درجهٔ حرارت قرق التى درجه‌يه واصل اولديغى كبى موسم شتاده صفر درجه‌دن اون ايكى درجه‌يه تنزل ايدرك وسطى اولمق اوزره اوتوز ايكى درجه اوله‌بيلور

بو ولايتك ابنيه‌سنك يكديكرينه غايت متلاصق اولوب طاشدن وكيرجدن وخصوصا (جص) تعبير اولنان وبر درجه‌سائورينى طوپراغنه مشابه بولنان جاورندن معمول اولمسى ملابسه‌سيله كرك (جزيرة العرب)دن وكرك (دجله) و (فرات) نهرلرى اره‌سنده‌كى چوللردن ياز موسمنده هبوب ايدن صيجاق روزكارلرى تعديل وتبريد ايده‌بيله‌جك باغ وباغچه‌سى واشجار مثمره وغير مثمره‌سى اولمديغندن مملكتك شدت حرارتى فوق العاده زياده‌در

موصل شهرينك اوتوز درت محله‌سنده طقوز بيك خانه‌يى حاوى والتمش بيك نفوسى محتوى اهاليسى موجود اولوب على العموم لسان عربى اوزره تكلم ايدر وبعض خواص اهاليسى لسان عثمانى‌يى وبعضيلرى كردى زبانى بيلوب سويلرلر شهر مذكورك اهاليسندن اوچ محله‌سنده بشبيك نفوس خرستيانيه وبر محله‌سنده بيك قدر نفوس موسويه موجود اولوب ماعدالرى اهل اسلامدرلر كه بونلر كده قسم اعظمى مذهب حنفى وقسم جزوئيلرى مذهب شافعى اوزره عبادت ايدرلر اهالى وسكانى خلق

اولرق ذکاوت واستعداد وقابلیتلری واقوامی علمده واصول ومعاملات تجربه‌ده مهارت واقتدارلری فوق الحددر لکن مکاتبك فقدانی حسبیله معارف وصنایعجه ولایات سائره مثللو زروهٔ ترقیاته میل وتقرب ایده‌مامشلردر شهر مذکورك جودت آب وهواسی موافق صحت وسلامتدر

موصل ولایت جلیله‌سی اسکی برسور وهم سورك خارجنده عندالایجاب (دجله) نهرندن اجرا ایدیله‌جك صوایله املا ایدیله‌رك امر مدافعه‌یه یاردم ایتمك اوزره عرضی اون وعمقی سکز متره برخندق دخی ذکر اولنان سوری احاطه ایتمشدر مذکور سورك اون بش قپوسندن (باب الجسر) . باب القلعه . باب الشط . باب عین کبریت . نامارنده درت قپوسی دجله نهری اوزرنده‌در کذلك غرب طرفنده . باب سنجار . باب البیض . نامنده بری غربی جهتنده . وباب الجدید . وباب الکش . وباب السرای . وباب الطوپ . نامارنده درت قپوسی دخی شرقی جنوبی طرفنده واقعدر

باراده سنیهٔ جناب خلافتپناهی حکومت قوناغی پیشگاهنده ونهر دجله اوزرنده بولنان املاك شاهانه‌یه مخصوص برباب اداره خانه که وازلابده زیرده‌کی تاریخ تنظیم اولنمشدر

امیرالمؤمنین عبدالحمید خان ثانی غازینك
نفوذ اقدسی تنویر ایدوبدر صحن امکانی
هزار آثار خیریه‌سیله بلدان مزیندر
همیشه ملکنه سایه فکن اوظل یزدانی
دیدی تاریخنی توفیق قول طرح اساسنده
تعالی بو اداره خانه‌نك بنیاد وبنیانی

١٣٠٧

مملکتك خارجنده و (دجله) نهری کنارنده برباب جسیم حکومت قوناغیله اتصالنده اون طابور پیاده عسکرینی استیعاب ایدر فوقانی وتحتانی برعدد پیاده قشله‌سی وارقه‌سنده کذلك (دجله) نهری کنارنده بر الای سواری عسکرینی آلور فوقانی وتحتانی بر سواری قشله‌سیله برده عسکری خسته‌خانه‌سی موجود اولوب ابنیهٔ مذکوره‌نك بانیسی بولنان اینجه بایراقدار زاده (محمد پاشا) نك صور انشائیه‌سیله بعض وقایع واحوال تاریخیه‌سی بیك ایکی یوز اللی بر سنه‌سنده ووالیلکی اثناسنده‌کی وقایع صره‌سنده بیان وتفصیل اولنه‌جقدر

درون شهرده برباب محکمهٔ شرعیه ودائرهٔ بلدیه وتجارت وزراعت اوطه‌لری وضابطه دائره‌سیله سواری ضبطیه قشله‌سی وجبه‌خانهٔ عمومی ودیون عمومیه ورژی دائره‌لری موجوددر

موصل ولایت جلیله‌سنده صلوات مفروضهٔ جمعه وعید واوقات خمس مفروضه ادا اولنور یکرمی بش باب جامع شریفی ویوز یکرمی باب مسجد منیفی وتدریس علوم عربیه‌یه مخصوص یکرمی بش قدر مدرسهٔ لطیفه وبر باب مکتب رشدیه ویکرمی بش قدر مکاتب صبیانیه واون طقوز حمام ویوز یکرمی باب قهوه‌خانه ویکرمی باب خان وبیك بشیوز دکان وبریسی طریقت علیهٔ رفاعیه وایکیسی قادریه وایکیسیده طریقت علیهٔ نقشبندیه‌یه مخصوص اولمق اوزره بش عدد درگاه شریف موجوددر

شهرك داخل وخارجنده اللی قدر سادات عظام علیهم رضوان الله العلام وسائر بعض ذوات کرام تربه‌لری موجوددرکه هربری زیارتگاه اهل اسلامدر

« تجارتگاه تجار ولایت »

موصل تجارینك تجارتگاهی . بغداد وبصره . و بو طریقیله « بومبای

و « رواندز » و سلیمانیه طریقیله ایرانده « همدان » و « کرمان » و « زاخو » وجزره طریقیله سعرد و بتلیس ، و طربزون و بین النهرین طریقیله حلب و سکندرون نواحیسنه قدر منتهی اولور

(اخراجاتی)

موصلك اخراجاتی اوروپایه کوندریلور سنوی بر میلیوندن زیاده بیاغی وعنزه وشمر عشیرتیله عشائر سائره‌دن جمع ایدیله‌رك اناطولی طرفلرینه سوق اولنور ایکی بیك راده‌سنده دوه و او نسبتده ارکك جاموس وقیرمزی وصاری سیاختیان وپاموقدن منسوج الاجه طاقه وباشه اورتیلور مائی چارشب ومازو وبلاموط وحبوبات متنوعه وباغ ودری وصنصار ودلکی دریلریله قباز واورفه وحلب وشام طرفلرینه کیتمك اوزره سنه‌ده یوز بیك رأس اغنامندن عبارتدر که هندستانه قدر کیتمکده و جنسلری اعلی عرب آتلرینك کزیده‌لری اطرفلره نقل ایدلمکده‌در

(ادخالات)

قطعهٔ ایرانیه‌دن شال وکلیم وحالی وسجاده وهندستان طرفندن اقمشهٔ نفیسه وسائر امتعهٔ لطیفه‌در واوروپادن بعض ملبوسات و مالیفوطوره‌دن عبارتدر

وسائط نقلیه برّاً دوه وآت واسترلردن مرکب کاروان و نهراً دخی بغداده قدر کلکلردر بو کلك اقتضاسنه کوره نفسله شیشیرلمش وبرچوق طلوملر اوزرینه ایجه اغاجلر فرش وربط ایدلمش برایکی وکاه اوچ جفت کورکله اداره ایدیله‌رك جریان نهرینه تبعیتله سیر وحرکت ایدربر واسطهٔ نقلیهٔ نهریه‌در

(لوا و قضالره بعدیت وقربیتی)

موصل ولایت جلیله‌سندن (اربیل) قضاسنه‌قدر اون‌التی واربیلدن آلتون کوپری‌یه قدر اون ایکی والتون کوپری دن « کرکوك » نام دیگری « شهرزور » ه قدر طقوز و « شهرزور » دن « سلیمانیه » یه دکین یکرمی بش و « سلیمانیه‌دن » ایران حدودینه قدر اون‌بش ساعتکه جمعاً

موصلدن ایران حدودینه‌قدر یتمش یدی ساعتدر

موصل ولایت جلیله‌سندن « زاخو » قضاسنه‌قدر یکرمی ایکی وزاخودن « دیاربکر » ولایت جلیله‌سنك حدودی بولنان « هزیل » نهرینه درت ساعتکه بو حسابله ولایتك عموم طولی یوز اون ساعتدن یعنی بشیوز اون‌بش کیلو مترو مسافه‌دن عبارتدر موصلك جهت غربیه‌سندن سنجار قضاسنك مرکزی بولنان « بلد » قصبه‌سنه‌قدر یکرمی درت بلد »دن « زور سنجاغی » حدودینه‌قدر اون ابش وموصلك جهت شرقیه‌سندن « عقره » قضاسنه‌قدر اون‌سکز وعقره‌دن « زیبار » قضاسنك مرکزی بولنان (بره کبران) قصبه‌سنه قدر التی و (بره کبران) قصبه‌سندن (حکاری) سنجاغی حدودینه‌قدر اون‌بش ساعتکه ولایتك عرضی قرق ساعت یعنی ایکی‌یوز کیلومترو اولور بو حالده موصل شهرزور سلیمانیه سنجاقلریله وقضا وناحیه‌لرینك مجموعی ایله عموم ولایتك مساحهٔ سطحیه‌سی تقریباً یوز اون اوچ بیك کیلومترو مربعیدر

(دجله)

دجله نهری موصلك جهت شرقیه‌سنده واتصالنده بغداده متوجهاً جریان ایدر بو نهر برازی دیاربکر ولایت جلیله‌سنك شرق شمالی جهتنده ویکرمی درت ساعت بعدنده واقع (بیجار) طاغندن وبرازیده (ارغنی »

سنجاغنه اون ساعت بعد مسافه‌سی بولنان (کیدان) قریه‌سندن جریان ایدرك كیده كیده وتزاید ابتدایده دیاربکر نهرینه طقوز ساعت بعد مسافه‌سی اولان (اکیل) ناحیه‌سنده بربرینه قاریشوب واورادنده کله‌کله دیاربکر جوارنده واقع بعض عیون ومنابعدن نبعان ایلیان نهرلرله بر لشوب بو طرفه میالا آقار

برخیلی مسافه قطع وسیر ایلدکدنصکره (جم انبار) و (بتلیس) و (سعرد) طاغلرندن کلان (بطمان) «وبوتان» «ورضوان» نهرلریله هیزل و «زاخو» و «خوصر» ودهوك قضاسنده مرور ایلیان «دیلب و «ینوی» خرابه‌لری قربندن کذران ایدن «خوصر» نهرلرینی الەرق «عقره» قضاسندن مرور ایدوب «زاب اکبره» قاریشان «خازر» نهرینی «رحکاری جبالندن جریان ایلیان برچوق نهرلری آلوب خیلی جسامت کسب ایدر (زیبار قضاسنده) مرور وموصل ایله شهرزور سنجاغنی تحدید ایدرك موصلدن اون ایکی ساعت اشاغیده کمال سدتله جریان ایله (دجله) نهرینه منصب اولان مشهور (زاب) اکبر نهری (والتون کوپری) ونام دیکری (زاب) اصغر نهریله سائر انهار کثیره قارشوب دجله) نهری کسب جسامت ایلدکدنصکره کیدرك (بغداد) شهرینك اورتاسندن مرور ایدوب اورادن اوچ ساعت اشاغیده ایران طرفندن کلان جسیم دیاله «نهرینه قارشد قدنطکره» کوت الاماره» قضاسیله «عماره» سنجاغنی جهت غربیه سندن مرور ایدرك وخیلی اعوجاج ایله سیر وجریان ایلیه‌رك «بصره» ولایت جلیله‌سنه قریب «قورنه» نام موقعده (فرات) نهریله التقا واجتماع ایدر

اوراده (دجله) نهری فوق العاده یعنی اولکی حال ودرجه‌سندن برقاچ

درجه زیاده وجسامت پیدا ایلیوب بر عظیم (شط العرب) ی تشکیل
ایدرك (بصره) نك درت کیلومترو جانب شرقیسندن مرور و اون
ایکی ساعت اشاغیده واقع (فاو) بوغازی نام محلده حدود عثمانیه ایله ایران
حدودینی تعیین وتفریق ایدرك (بحرین) ونام دیگر (بصره) کورفزینه
منصب اولور

(دجله) نهرینك موسم بهارده وقوع بولان فیضاننده موصل پیشگاهنده
عرضی اوچ کیلومترو وعمقی یکرمی مترویه بالغ وواصل اوله بیلور احیاناً
بیك اوچیوز بش سنهٔ مالیه سنده دها اولدیغی واقع اولدیغی کبی هنگام
طغیاننده نهرك منابع اصلیه سندن منصبنه قدر جوانب واطرافنه اگرچه موجب
ضرر وزیان اولور ایسه ده بغداددن بصره یه قدر چوللری وصحرالری
احاطه ایدرك دگز شکلنه وضع وتحویل ایلدیکندن پرنج وسائر حبوبات
زرعی ایچون موجب فیض وبرکت ومستوجب حصول منفعت اولور اثنای
طغیاننده موصل شهری مجرای نهردن مرتفعجه اولدیغندن امین وسالم
اولوب فقط الیوم زیاده حال موقعیسی اقتضاسنجه (بغداد) ولایت جلیله سنی
تهدید ایدر ایسه ده ابتداء حال طغیانی (دیاربکر) و (موصل) ولایات
جلیله لرنجه موضوع اولان علامتلره نظر ایدیله رك ودرجه سی اورایه
بیلدیریله رك من القدیم انشا اولنان متعدد صدلر ابوابی آچیلوب وبو نهرله
صولر چوللره یاییلوب مملکت محافظه اولنور

(دجله) نهرینك صویی غایت لذیذ وخفیف اولوب فقط (قورنه) دن
منصبنه قدر وقوع بولمقده اولان مد وجزر حسبیله دگز صولرینه قارشدیغی
اجلدن بالطبع لون ولذت وطعمی تغیر وتبدل ایدر نهر مذکورك بعض
بوستان تارلالرندن غیری مزروعاتجه قطعاً بر فائده سی یوقدر لکن دیاربکردن

ودها بو طرفلردن كلك واسطه‌سيله بغداده قدر ذخائر وبعض اشيانقلنده يوك بر طريق اسهل اولديغندن بو صورتله فوائد عظيمه‌سي مشاهده اولنمقده‌در بغداددن اشاغيده بولنان بعض چوللرده‌كي مزروعاتجه استفاده اولنه‌بيلور موصلده وكرك بوندن غيري صولري اوليان يرلرده على العموم دجله نهري استعمال وتناول اولنور دجله‌نك منبعندن بصره كورفزينه قدر طول جريانيسي بيك ايكيوز قرق كيلو متره‌دودر

(موصلده بولنان معدن صولري)

(عين الكبريت) بو عين كبريت موصلك جانب غربيسنده وسورك خارجنده وايكي يوز متره بعدنده جريان ايدرك دجله نهرينه منصب اولور صوغق بر صودر كه ايكي منبعدن نبعان ايدر رائحه هوالرده كبريتك عفونت ثقيله‌سي مملكتك هر طرفنه انتشار ايدر ايسه‌ده جيادت هواسني قطعا تغير واخلال ايده‌مز اوراده رجال ونسوانه مخصوص حوضلر موجود اولوب امراض جلديه وبعض علل باطنيه‌يه مبتلا اولنلر اورايه كيده‌رك وحوضلره كيره‌رك شفاياب اولورلر موسم صيفده عفونتي اولقدر ثقيل وشديد واولقدر غليظ ومؤثردر كه درونده زياده آرام واقامت ايدنلرك اكثريسي بايلور وبلكه مرجب وسبب موتي اوله‌بيلور مذكور حوضلرده بعض معلول ومريض حيوانلرده يقانوب كسب صحت ايدرلر صويندن بركاسه ايچيلور ايسه طبيعتي درحال تليين واسهال ايدر

(عين الدير)

(عين دير) موصلك جانب غربيسنده وبر ساعت بعدنده واقع بر صودر كه فصول اربعه‌دن فصل صيفده قيرمزي وفصل شتاده بياض اوله‌رق تغير ونبعان ايدر بر صودر كه دمي تصفيه وتنقيه‌ده عديم الامثالدر

(عين القياره ٠ حمام العليل)

حمام العليل موصل ولايتنك جهت غربيه سنده ودرت ساعت بعد مسافه سنده واقعدر اوچ عدد عين ومنبعى موجود اولوب برينه (عين زهره) وبرينه (عين فصوصه) ودیكرينه (عين كبيره) تعبير واطلاق اولنمشدر كه هر اوچ عينك صولرى درجۀ نهايه ده حار اوله رق نبعان وجريان ايدر كبريتلى برصودر بوصوايله برابر زفت دخى صوكبى آقوب چيقار وبر مدتدنصكره غلظت پيدا ايدر

ايام صيفده موصل اهاليسنك همان قسم كليسى اوازمات انتعاشيه ومقتضيات بقيه لرينى اله رق اورايه كيدوب وبر ماه نهايت قرق كون اوراده ارام وهر شام وبام براى استشفا استحمام ايدوب عودت ايدرلر جوار ونواحيدن وبعض ممالك ونواحيدن و ممالك بعيده دن دخى اورايه خيلى معلول اولنلر كلوب شفاياب اوله رق كيدرلر امراض خارجيه وعلل جلديه يه غايت نافع اولديغى تجربه كرده خواص وعوامدر

حمام العليل قربنده ديكر برعين دها واردر كه آندن دائمى صورتله يالكز نفت آقار وحفر ايديلان قيو طولدقدنصكره چيقارلدقچه بر طرفدن بنه طولار بر سنه مناسب برمبلغ ايله حكومت طرفندن طالبنه التزامه ويريلوب ملتزمى جانبندن بصره وبغداد وسائر ممالك وبلاد طرفنه كوندريلور غايت زنكين برعين اولديغندن بعض عمليات مقتضيه اجرا ايديله جك اولور ايسه ثروتندن استفاده ايديله جكى دركاردر

بونلرك ميانه لرنده مشاهده اولنان بعض آثار قديمه دلالتيله فردوس آشيان سلطان ﴿ مراد ﴾ رابع حضرتلرينك بغداده عزيمتلرى هنكامنده اوچ كون اوراده ارام واقامت بيورمش اولدقلرى اكلاشيلمشدر

حمام العليل ايله يارم ساعت بعدنده برده كوكرد معدنى موجوددر كه اندن چيقان كوكرددن عموماً استفاده اولنمقده ايديسه ده اليوم استعمال اولنان كبريتلرك ظهورندن بر اعتبارى كلياً سقط اولوب تعطيل حكمنى المشدر

موصلك جهت شرقيه سنده وير ساعت بعدنده (طاه الابجه) تعبير اولنان حوض شكلنده غايت صوغوق ورائق بر صو موجوددر كه يولجيلر اورادن مرور وعبور ايتدكجه ايچرلر وباش اغريسنه مبتلا اولنلر اندن شفا ياب اولورلر

موصلك جانب شرقيسنده وبش ساعت بعدنده (عين الصفراء) تعبير اولنان بر عين واردر كه اوعيندن صارى رنكنده بر صو جاريدر بو صويك صاريلق علتى معالجه سنده دفع وازاله سنه نافع اولديغى ودرونده يقانان سائر مريضلرك شفاياب اوله جقلرى مجربدر

﴿ موصلك معموريت قديمه سى ﴾

موصل ملكى (بدر الدين لؤلؤ) كه التى يوز يدى سنه سنده موصل ملكى بولنان نور الدين ارسلان شاه ابن عز الدين مسعود ابن عماد الدين زنكى اقسنقر زماننده مدبر امورى بولنوب وبعد وفاته موصله مالك اولوب وكابعى اشاغيده بر تفصيل بيان اولنه جقدر ايشته انك زمان اداره سنده ارباب معارف وصنايع واصحاب حرف ومنافع فوق العاده كثير وموفور وبناء عليه سورك خارج وداخلى غايتله ابادان ومعمور واهالى وسكنه سنك درجه ثروت وسامانلرى غبطه بخشاى اعصار واعوام ورونق كداى خادمين عوام اولوب حتى درون ملكنده اوتوز بش عدد جامع شريف

و درت بیك قدر مسجد منیف و یكرمی سكز باب مدرسه و یوز سكز باب
دار الحدیث و یكرمی یدی خانقاه و طقسان بیسام عصر ایدیله‌رك باغ
چیقاریله‌جق باغ خانه و ایكی یوز عدد حمام و طقوز یوز سكسان خان
و درت بیك عدد دكرمان و یوز یكرمی قطعه باغ خانه و یوز یكرمی بش
عدد سبیلخانه و بیك طقسان بش عدد چولهجی دكانی و بیك التمش كمر
و سورك طقوز عدد بابی و داخل و خارجنده یوز اللی بر قطعه بوستان
و دجله نهری كنارنده التمش سكز قطعه صو واسطه‌سیله دوران ایدر
دكرمان و اون التی قطعه صو دولابی و ایكی یوز اللی قطعه قایق و بری
مملكتك یوقاریسنده و دیكری اشاغیسنده موضوع و ممدود ایكی قطعه جسیم
و كارگیر كوپری و جهت شرقیه‌سنده ایكی بیك اوچیوز و جهت غربیه‌سنده
بیك بشیوز كه جمعاً اوچ بیك سكز یوز قطعه قریهٔ معموره و داخل
مملكتده اوتوز التی قطعه جسیم چارشو و بازار و یوز یكرمی قیصریه
تعبیر اولنان اوستلری اورتولی اوله‌رق ذی‌قیمت اقمشه و اشیای نفیسه
صاتیلور چارشو و قرق بیك بشیوز سكسان دكان و درونلرنده مسك و عنبر
و سائر عطریاته متعلق شیلر صاتیلور اون بر باب دكان و اللی سكز باب
عیسوی كنیسه‌سی و اون التی قطعه موسویلرك سناغوری موجود اولدیغی
حالده تاتارلرك خراب و پریشان ایلدكلری و بو احوال متأسفه‌نك (التی
یوز اللی التی) تاریخنده وقوعبولدیغی (مرآت الزمان) نام تاریخدن نقلا
(منهال الاولیاء) نام تاریخده كوریلوب عیناً ترجمه ایدلمشدر. بونك
صحته مقرون اولدیغنه یعنی بو ولایتك اولاً ذكر اولندیغی وجهله
معمور و آبادان بولندیغنه اطراف و جوارنده حسب الایجاب بعض محلاتك
حفرنده ظهور ایتمكده اولان ابنیهٔ قدیمه و آثار عتیقه دلالت ایتمشدر

دفعهٔ ثانیه‌ده موصلك سوری داخلنده‌کی بعض اماکن ومحلاتی ترمیم واعمار ایدیله‌بیلمش ایسه‌ده معموریت سابقه‌سنه نسبتله اقل قلیل درجه‌سنده‌در یکرمی بش عدد خان واون عدد قیصریه ویکرمی حمام ویوز اون اوچ باب قهوه‌خانه وقرق باب قصابخانه وقصاب دکانی واوچیوز قریب دکرمان واون سکز جامع شریف واوچیوز عدد مسجد منیف واون دردت عدد مدرسه واون عدد خانقاه والتمش قطعه بوستان ومملکتك جانب شرقی وغربیسنده تقریبا ایکی یوز اون بش قطعه معموره وبر عدد کوپری ویکرمی قدر قایق وبرسور موجوددر

(نینوی)

(ابوریحان) نام تاریخك بیانه کوره (نینوی) موصل ملکنك اسمی اولوب نینوی شهرینی بنا ایلدکدن نصکره کندی اسمنی تسمیه ایتمش واللی ایکی سنه دست اداره سنده بولنمش اولدیغی اکلاشیلشدر آثوریلرك ملکلرینك عددی اوتوز یدی نفره بالغ اولوب دیکرلرینك اسملری غیر مضبوطدر بونلرك مدت حکومتلری بیك اوچیوز بش سنه قدر امتداد ایلدیکی مستبان اولمشدر

موصلك زمان فتحنده هجرتك یکرمی تاریخنده دولت فرس طرفندن کوندریلان برحاکم اوراده موجود اولدیغی حالده (غیاض بن غنم) رضی عنه رب الانام حضرتلری (نینوی) شهرینی محاصره ایلدکده حاکم طرفندن کوندریلان برسفیر واسطه‌سیله (بومملکت ذاتاً ملك کسرانکدر بوراسنی سزه تسلیم ایتمیه‌جکی بدیهیدر حالبوکی طرفکزدن کوندرلمش اولان عسکر محاصره‌یه دوام ایدیورلر اکر بوشهرسیزك دست اداره کزده قاله‌جق اولسه وبوده محقق ومقرر برحاله ایرشسه البته سیزه ترك واعطا ایده بیلورز)

بوللو تبليغات لازمه اجرا اولنمسی اوزرینه (ابن فهم) عقد مشتبه مصالحه ایتمش ومشار الیه اورادن حرکتله ، نهاوش ، وعقره ، واشب ونواحیسی دست ضبط وادارهسنه المش وبعده (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب حضرتلری ایام خلافتلرنده ایادی اسلامه انتقال ایلمشدر

ذاتا آثوری ، کلدانی ، دن عبارت بولنان ایکی قبیله نك (سنجار) صحراسنده ارام واقامت ایدرك وبربرلرینی تحت اطاعته آله رق بیوك بیوك حکومتلر وجسیم جسیم مملکتلر تنظیم وتشکیل ایتمش والیوم دجله وفرات نهرلری کنارنده کثرت او زره برافدقلری آثارلری مشاهده اولنمقده بولنمشدر اوله رق آثوریلرك مرکزی موصل شهرینه یارم ساعت قدر بعید اولان ودجله نهرینك قارشوسنده وجانب شرقیسنده بولنان (نینوی) شهری وکلدانیلرك موصله یتمش ساعت قدر بعد مسافه نی بولنان (فرات) نهری اوزرنده واقع (بابل) بلدهسی ایدی

نمرود طرفندن (بابل) شهری بنا وتأسیس اولندیغی زمانده (آثور) ابن سام ابن نوح علیه السلام دخی (نینوی) شهرینی بنا ایتمش ایسه ده خطهٔ عراقیه نك شمال جانبنده تشکل ایلیان (آثوری) حکومتی بابلیله برابر عربلر طرفندن ضبط واستیلا اولنمشدر

آثوریلرك مملکتلرینی توسیع ایلیان (ابلوس) اوغلی (نینوس) کوچك برقطعهده بولنان نینوی قصبهسنی تجدید وتنظیم وبزوجه آتی ترتیب وتحکیم ایتمشدر بوراسی مربع برجسیم ومتین دیوار ایله محدود ودیوارك طولی طقسان کیلومترویه وارتفاعی اوتوز مترویه بالغ اولوب اوچ عربه یان یانه یوریه جك درجه واسع والتمش التی متروارتفاعنده بیك بشیوز برج وار ایدی الیوم شهر مذکورك سوری وابنیه سائرهسی کلیا مندرس وخراب

اواوب يالكز جوارنده بر قريه موجوددركه درونده اوچيوز اللى خانه وجامع شريف درونده (يونس) على نبينا وعليه الصلوة والسلام حضرتلرينك تربهٔ منوره وشبكهٔ مطهره‌لرى موجود وزيارتكاه عبادر معبوددر

برروايته نظراً (آثوربلر آلهه‌لرينك الڭ بيوكنى آثور) ناميله ياد ايتمكده بولنمش اولدقلرى معلوم اولديغندن بو معبودلرينه وياخود ينه آثور اسميله مألف ومعروف اولان حكمدارلرندن برينه نسبتله (آثورى) اولملرى دخى اقربدر

بو بله بر آثور نسلندن (نينوى) وياخود (نينوس) اسمنده برينك (نينوى) شهرينى بنا ايدرك آثوربلر دولتنى تشكيل وتأسيس وايكى ميليون عسكردن مركب براردو ايله ايرانى فتح وضبط ايلدكدنصكره وارثهٔ سلطنتى اولان (سميراميس) ك دخى قبريس ، مصر ، حبشستانى دست اداره‌سنه آلوب بابل شهرينى دخى بنا ايتمش وبوندن صكره اوتوز حكمدار كلمش وميلاددن يدى يوز اللى طقوز سنه اول آثورى دولتنه ختام ويرلمش اولديغى متواتردر

قبل الميلاد بشيوز اوتوز تاريخنده آثور بابله باليسنان (كيخسرو) طرفندن ضبط اولنوب (فرس) دولتنك برايالتى حكمنه كچمشدر

آثوريلرك آثار علميه وفنيه‌لرندن براثر قالميوب لكن فن معمارى وفن نقره‌ده‌كى مهارتلرى اخيراً موصل جوارنده واقع (نينوى) خرابه‌لرنده وسائر محللرده بولنان آثار ايله ثابتدر

تاريخ عالمك بيانه كوره ابتدا (نينوى) شهرينى تأسيس وبابل شهرينى بنا ايليان نمروده مقابل انساب ونه اقتضا ايله برجمعيت مخصوصه تشكيل ايدن (آشور) ان سامدر كه هجرتك ايكى بيك التى يوز اون بش سنه مقدم

اول احفادندن) نینو) نام ظهور ایدرك بكرمی سنه قدر اجرای حكومت ایتدكدن صكره اوغلی (نینو) مقام حكمدارینی احراز و جهه اعلاسی اولان (آثور) لك بنا كرده‌سی بولنان شهری تزیین و توسیع ایله اسمنه نسبت و اضافت ایتمشدر

مرقوم (نینو) لك دخی اون یدی سنه امتداد ایدن ایام حكومتنده بر طاقم مظفریاته نائل اوله‌رق وفات ایلمشدر

اوغلی (نینیا) هنوز سن رشده بالغ اولمدیغندن والده‌سی (شمیرام) قائمقاملق صفتیله صدر حكومته كچمش و بر چوق مظفریاته نائل اولمش ایسه‌ده مؤخراً « نینیا » ادعای حقوق حكومت ایدرك والده‌سنی قتل ایتمشدر

مزبوره‌نك مدت حكومتی قرق ایكی سنه امتداد و دجله نهرندن جدول اچمق و كوپری قورمق و یول یاپمق كبی اختراعات نافعه‌یی آثوریلر مرقومه‌یه اسناد ایلدیكی كبی (فرات) نهری سواحلنده پك چوق مدن و قصبات بنا و تأسیس ایتمشدر

ذكر اولنان (نینیا) دن صكره متسلسلاً حكومت آثوریه‌یه مالك و صاحب اولان بشنجی (سارد اناپال) رخاوت و بطالت ایله مألوف و ذوق و سفاهتله موصوف اولدیغندن بونك سؤ احوالی (ماردین) والیسی (ارماعیس) ایله « بابل » قوماندانی « بعل زارفول » فرصت عد ایله یكدیگرلریله عقد اتفاق عصیان و تدارك ایلدكلری عساكر كلیه ایله « نینوی » شهری اوزرینه تحریك رایت هجوم و طغیان ایلدیلر

« سارد اناپال » مأمول فوقنده اوله‌رق بر غیرت فوق العاده ایله مقاومت ایلدی ایسه‌ده تركستان طرفندن كلوب دشمنلری جانبنه كچان عساكر معاونه میدان محاربه‌سنجه حصول ظفری امیدسز براقدیغندن ناچار

«نینوی» قلعه‌سنده تحصن ایدرك اوچ سنه‌قدر ایام محاصره امتداد ایتمش وامکان تسخیر تعسر کورنمش ایکن چه‌چاره که بر کون شدتله نزول ایدن بارانلردن دجله نهری طاشه‌رق صدمات سیولدن دیوار قلعه منهدم اولمغله وبناءعلیه بقای حکومتدن قطع امید ایتمکله اوانئ سیم وزرله سائر اشیای نفیسه‌سنی کاملاً سرایه جلب وجمع وقادینلرینی بالاحضار برلکده احراق بالنار وید اسارته کچمامك ایچون بر حرکت مردانهٔ فوق العاده احراز وابراز ایلمشدر

نینواده حکمران اولان آثوریلر ایکی سلالهٔ حکمداردن مرکب ومتشکل وسلطنتلری بشیوزیکرمی بش سنه ممتد ومرقوم (سارد اناپال) ایله منقرض اوله‌رق انقاضندن «بابل» و «آثور» ومادی و «سوس» حکومات اربعه‌سی تشکل ایتمشدر

اشوریلر وبابلیلر اکثریا زراعتله تعیش وجداول متعدده ایله مزرعه‌لرینی سقی وارواایدرلر حتی نهر فرات بصره کورفزینه قدر منصب اولمیه‌رق بابلك اشاغیلرنده قورور واراضئ بابلیه‌یی فیضان میاهدن محافظه ایچون متعدد کوللر بالتصنیع حین فیضاننده اوراره اجرا واقتضاسی تقدیرنده بندلر وکوللرك قپولری آچیله‌رق مزارعه صرف اولنور وفرات نهرنده قایقلر وکمیلر سیر ایدرك نهر مذکور چین وهندستان تجارتنك واسطهٔ اجرائیه‌سی اولمسیله برابر دجله نهری ایله ایکیسیده برلکده تهاجم اعدایه وسائط اندفاعیه مقامنده قوللانیلور وهر نوع حبوبات ایله جوز وشکر قامشی وانواع بهارات بلاد مذکوره‌ده بولنورایدی

هله فن معماری ورسامیده اولان اقتدارلری ومعدن وجام وبللور مثلو عملیاتده وخصوصاً فیل دیشی اوزرینه حك ونقره‌ده مستخرج

آثاردن مستبان اولان درجهٔ اقتدار ومهارتلری واورالرك منسوجات ومنقوشاتك نفاستی حيرت بخش اخلاف اولمق درجه‌سنده اولديغی كبی كندولرينك بزی خط عربی وعبرانی‌به شبيه صاغدن صوله ودیگری باشلری جبوی واوق اشكالنه مشابه (خط ميخی) ديمكله معروف يوقاروادن آشاغی يازيلور ايكی نوع يازيلری موجوددركه بونلری طوغه‌لر اوزرينه جيك ايكن يازارق فرونه القا ايلدكلری اكلاشيلر دين ومذهبلری صابئی اولديغندن جمله‌سی كواكبه پرستش ودجله وفرات نهرلرينه دخی سجده ايدوب روح انسانيتك نور اصليسندن مفرز بر رشحهٔ پاكيزه اولديغنه اعتقاد ايلدكلری مستبان اولور

اليوم موجود ومعمور بولنان نينوی قريه‌سنك جهت شماليه‌سنده ويكرمی دقيقه‌لك برمسافه‌ده واقع (قوينجق) تپه سندن چيقاريلان وثقلت وياخود موانع سائره دن‌ناشی اخذ ايدليوب برنده قالمش اولان طاشدن معمول بعض آثار عتيقه‌نك هر بری كويا زمانك وقوعات وحوادثاتنی لسان حال ايله نقل وحكايه ايتمكده‌در

(آثوريه) آسيانك تقسيمات قديمه‌سندن برمملكتدركه (دجله) نهری مجراسنك اوسط جهتنده ونهرك ايكی طرفندن واقع اولوب جزيره‌نك شمال شرقی قسمی ايله بوكونكی كردستان طاغلرينی حاوی ايدی

غرباً سوريه وجنوباً بابلستان وشرقاً عراق عجمی وازربيجان ايله كردستان وشمالا اوان ولايتی حواليسی ايله محدود ايدی «نينوی» مملكتنده آثوريلردن اول اقوام (تورانيه) دن برقومك ساكن اولديغی وبعده اقوام ساميه‌دن بولنان (كلدانيلر) له قرابت جنسيه‌سی اولان (آثوريلر) ك اسكان وتوطن ايلدكلری واولوقت (آثوری) نامنی آلوب بونامليلرك جمله‌سنك مفقود حكمنه

کیردیکی و بو مملکتك هر طرفنك اقوام (آریه) دن اولان کردلر ایله مسکون اولمغله (کردستان) نامنی آلدیغی بعض تواریخك خلاصهٔ مندرجاتیدر

« ولات ولایت موصل »

بعد الاسلام (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب حضرتلرینك ایام خلافتلرنده صحابهٔ کرام ذوی الاحترام و عشرهٔ مبشره دار السلامدن « ابا عبیده » ابن الجراح رضی عنه الفتاح حضرتلری مالك اولمش اولدقلری ذکر اولنمشدر که فاتح موصل کندولریدر

یوز التی تاریخنده دولت امویه جانبندن « حر ابن یوسف » موصل ولایتی والیلکنه نصب و تعیین برله بعده کندوسی عزل ایدیله‌رك برینه یوز اون اوچ تاریخنده ولید بن تلید العبس والی نصب ایدلمش و یوز یکرمی ایکی تاریخنده « ابو قحافه » ابن تلید العبس تعیین اولنمشدر

یوز یکرمی الی تاریخنده مروان ابن محمد ابن مروان والیٔ ولایت اولوب فقط یوز اوتوز ایکی سنه‌سنده « دولت عباسیه » تشکل ایلدیکندن خلیفهٔ عباسیه « عبد الله السفاح » طرفندن موصل ولایتی والیلکنه « محمد ابن صول » تعیین اولنور اوراق « مروان بن محمد » یوز یکرمی بیك عسکر ایله تکریت جوارنده بولنان « ابا عون عبد الملك بن یزید الیزدی » ایدرینه قیاماً « زاب » نهرینی مرور ایدوب (اباعون) عسکریله التقا و غایت شدتلی محاربه‌یه شروع و ابتدا و خلیفهٔ سفاحك عسکری کثرت و غایت شدت و متانت اوزره بولندقلرندن درحال « اباعون » غالب و منصور و مروانك عسکری مغلوب و مقهور اولمسیله مروان اوراندن موصله کلور موصل اهالیسی کندوسنه سب و شتمه قیام ایدرك (ای آلجاق بوندن صکره بوراده آرام و اقامت ایده‌مزسك جناب رب شکوره حمد و شکر

ایدرز که بزی آل امیه‌دن خلاص ورهایاب وآل بیت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه تبعیتله دلشاد وکامیاب ایلدی) دیدلری اوزرینه مروان بورادن فرار وممالک مصریه‌دن (بوصیر) نام بلده‌ده واقع برکنیسه‌ده قرار واورادە کندوسی قتل ایدیله‌رک ترک سودای ضبط ممالک ودیار ایدر

(غریبه)

« عنوان الشرف » نام تاریخك بیانه کوره یوز یکرمی سنهٔ هجریه‌سنده « مروان بن محمد » سوریه ولایت جلیله‌سنه تابع « حمص » سنجاغنده ظهور وکندوسنی خلافت دعواسنه قیامه لایق ومجبور ایدر اکرچه « حمص » اهالی وسکنه‌سنی باشنه جمع ایدوب اورانك حکمداری بولنان سلیمان ابن هشام ابن عبد الملك ایله محاربه وجدال ایتمش و« سلیمان » مغلوب ومنهزم اوله‌رق « دمشق شامه » عودت واختیار زاویهٔ عزلت وو حدت ایلمش ایسه‌ده اهالیٔ حمص مروانه عصیان وجمعیت اتحادیه واتفاقیه‌لرینی تارمار وپریشان ایلدکلرندن تکرار « سلیمان » وقوعبولان اصرارلرینه مبنی حکمران وجمع عساکر ایدرك واوراده مخالف اولنلر ایله محاربه ایلیه‌رك خیلی اوغراشوب فقط مقصدینه نائل وموفق اوله‌مدیغندن ترك رفاه وراحت وحرب وقتاله مبادرت ایلدیکنه نادم وپشیمان اولور

اوتوز سکز سنه‌سنده « یزید بن هبیره » مروانك زیر اداره‌سنده بولنان برمقدار عسکرینه خیلی عسکر اضافه والحاق ایدوب قوماندا‌سنی مروانه ویره‌رك خوارجك قتل واعداملری مقصدیله خطهٔ عراقیه‌یه بعث وارسال وکندوسی اثنای راهده وموصل جوارنده ظهور ایلیان (ضحاك ابن قیس) ایله جنك وجدال ونهایت (نصیبین) نام محلده ضحاکی قتل واعدام ایتدیله انك یرینه (شیبان) صحرای جنك وغوغایه

چیقار ومیدان وغاده اون ماه قدر ثبات وقرار ایدرایسه‌ده مروانه غلبه ایده‌میه‌جکنی درك واذعان ایلمسیله (شیبان) بالضروره شهرزوره فرار وعزیمت ایلر

مروان اورادن بغداده متوجها قیام وحرکت وبز وجه محرر « تکریت » جوارنده وقوعبولان محاربه‌ده فنا بر حالده مغلوب اولمسیله موصله عزیمت ایدر اوراده کندوسی اهالیٔ موصل طرفلرندن قبول اولنمدیغی جهتله فرار وممالك مصریه‌دن (فیوم) ده واقع (بوصیر) نام بلده‌ده کائن بر کنیسه‌ده قرار ایدر اوراده کمال غیظ وحدتندن ودماء حرص وآزك غلیانندن ناشی خدمتکارینك لسانی اغزندن سول واخراج ایدرك کدی‌یه اتار وکدیده لسانی درحال یودار وبعده بیچاره خدمتکارك باشنی بدنندن آییروب اعدام ایلر

مروان ذکر اولنان کنیسه درونده اولدیغی حالده واخشام طعامنی تناول ایلیه‌جکی اثناده دولت عباسیه‌نك سرعسکری « عامر ابن اسماعیل » بغتةً کنیسه اوزرینه هجوم ایدرك مروانی قتل وافنا وانکده آغزندن لسانی چکوب چیقاروب کدینك اغزینه القاوکدیده لسانی التقام و« عامر » مروانك مقامنده ارام ومروان ایچون احضار اولنان اطعمهٔ نفیسه‌یی (عامر تناول وطعام ایلربعده « عامر » اوراده بولنان مروانك قیزینی چاغیروب قیز کلدیکی آنده (ای عامر عبرت آل دهر دون مروانی کرسیٔ رفاه وحیاتندن تنزیل وابعاد وانك مقامنه‌سنی اقعاد واصعاد وانك احضار ایلدیکی اخشام طعامنی سکا نصیب ومقدر وکندی قیزیله‌ده مکالمه‌ایکی میسر ایلدی بو انقلابات سریعه البته بر موعظهٔ بلیغه‌در که‌سنی ایقاظ وبیدار ایدر) دیدکده عامر دیدهٔ عبرتله کندوسنه ناظر اولوب

فوق العاده شرم وحيا وقيزى يانندن درحال دفع ايدرك مروانك سر مقطوعنى (عبدالله) طرفنه ابعاث واسرا وبو وقوعاتى بر تفصيل بيان وانبا ايلشدر والله اعلم بالصواب

يوز اوتوز اوچ سنه‌سنده موصل اهاليسى قيام ايله (محمد بن صولى) ولايتدن طرد ايلدكلرندن خليفه برادرى يحيايى موصل ولايتنه والى نصب ايدرك كوندرر (يحيى) اون ايكى بيك عسكرله كلوب اهالينك حركات سابقه‌لرنده ذيمدخل ديو اون بر نفرى اخذ واعدام ايلديكندن اهالى على العموم سلاح بردست قيام وهجوم اولوب آرالرنده خيلى محاربه وقتال وقوعبولور وهر ايكى طرفدن برچوق نفوس قتل اولنور يحيى سزاوار تحسين اوله‌جق برشيئه مظهر وموفق اوله‌ميوب دائماً اهاليه روى شدت وحدت كوستردیكندن خليفه يحيايى عزل ايدرك برينه عميسى (اسماعيل ابن على بى) نصب واعزام ايدر

يوز قرق تاريخنده طرف خلافتده موصل ولايتى واليلكى (مالك ابن الهيثم الخزاعى) عهده‌سنه توجيه واحاله اولنور

يوز قرق بش سنه‌سنده (مالك) انفصال ايدرك يرينه (حرب ابن عبدالله) تعيين اولنوب (حرب) (خليفة المنصور)ك مخدومى «جعفر» ايله موصله مواصلت ايدر موصلك آلت طرفنده (حرب) ناميله موسوم اولان قصرى واليلكى زماننده بنا ايتمشدر

يوز قرق يدى سنه‌سنده حربك عزل وانفصالى وقوعبولوب يرينه (صقر ابن نجده) نصب اولنور

يوز قرق سكز سالنده موصل قراسندن « دجله » نهرى اوزرنده واقع « بافخارى » نام قريه‌ده « حسان ابن مجالد » نامنده بر خارجى

ظهور ایدرك موصل والیسی « صقر » طرفندن سوق اولنان عسکر بالمحاربه منهزم اولملری اوزرینه « حسان » عسکرله موصله هجوم وچارشویی غارت ویغما واحراق بالنار ایلدکدن صکره « رفده » یه واورادن بحرینه کچه‌رك « سند » طرفلرینه عزیمتله یول ویرملرینی « عمان » جانبنده‌کی خوارجدن طلب ایلدی ایسه‌ده انلردن روی موافقت کوره‌مدیکندن ینه موصل حوالیسنه عودت ایلدی بونك عودتندن موصل والیسی « صقر » خبر المسی اوزرینه عسکرله « حسان » اوزرینه واروب وخیلی محاربه ایدوب نهایت منهزم ورؤسای عسکردن « حسن ابن صالح ابن بلال القیمی » اسیر اولدیغندن کیفیت « منصوره » خبر ویرلدکده موصله عساکر کثیره سوقیله اهالیسنی قتل ایتمکی بالتصور استفتا ایچون « امام اعظم ابو حنیفه وابو لیلی وابن شبرمه » حضراتنی کوفه‌دن جلب ایدرك « موصل اهالیسی بنم علیهمده خروج کوسترمامکی تعهد وشاید خروج ایدرلر ایسه قانلرینك مباح اولمسنی شرط ایتمش اولدقلری حالده خروج ایلدیلر بو بابده‌کی اقتضای شرعیلرینی استفتا ایدرم) دیدکده اوچیده سکوت ایلدی (منصور) (امام اعظم حضرتلرینه خطاباً (یاشیخ سکوت ایدیورسك) دیمکله امام اعظم مالك اولمدقلری شیئی اباحه ایتمشلردر برعورت فرجنی اباحه ایتسه شرعاً وطئی جائز اولورمی دیدکده (منصور اولمز یاشیخ) دیدی وامام اعظم حضرتلری رفیقلریله کوفه‌یه عودت ایلدی

(منصور) بونك اوزرینه حسن اداره واسایشی اعاده ایچون (خالد ابن برمکی موصل ولایتی والیلکنه نصب وتعیین ایلدیکندن (خالد) موصله وصولنده فسده‌یی ازاله واسایشی اعاده ایلدی

یوزاللی بر سنه سنده خالد ابن برمکی موصل والیلکندن عزل ایله برینه اسماعیل (ابن عبدالله القسری) ویوزاللی بش سالنده (کعب بن موسی) والی نصب وتعیین اولنوب یوزاللی سکز سنه سنده دفعهٔ ثانیه اوله‌رق خالد ابن برمکی والی اولمشدر .

یوزالتمش بو سنه سنده خالد ابن برمکك عزلیله برینه « حسان الشروری » والی نصب وتعیین ایدلدی

یوزالتمش درت تاریخنده « حسان » عزل اوله‌رق برینه محمد ابن الفضل نصب ایدیلوب یوز التمش بش تاریخنده بونکده عزلی وقوعبولوب برینه « احمد ابن اسماعیل ابن علی » موصله والی اولمشدر

یوز التمش التی سنه سنده دفعهٔ ثانیه اوله‌رق « موسی ابن کعب » عهده سنه موصل ولایتی والیلکی ترجیه وتفویض اولنمشدر

یوزالتمش سکز سنه سنده موصلده یاسین نامنده برخارجی ظهور ودیار ربیعه‌یی استیلا ایلدیکندن « خلیفة المهدی » امرای عسکریه‌دن « ابو هریره محمدابن فرخی » عساکر وافیه ایله کوندروب بالمحاربه مرقوم خارجی قتل ایدلمش ویوزالتمش طقوز تاریخنده « هاشم ابن سعد » ومتعاقباً « عبدالملك ابن صالح الهاشمی » موصل ولایتی والیلکنه تعیین اولنمشلردر

یوزیتمش بو سنه سنده موصل رؤساسندن « روح ابن صالح الهمدانی » بنی تغلب قبیله‌سنك صدقاتنی جمع وجلبه مأمور ایدیله‌رك روح بنی تغلبه کیتدکده میانلرنده اختلاف ظهور ایدوب « روح » ذکر اولنان قبیله‌نك سیفیله دست ملك الموته تسلیم روح ایتمش وبو اختلال اوزرینه موصل والیسی عبدالملك عزلی ایدیلوب برینه اسحق ابن محمد نصب اولنمشدر

یوزیتمش ایکی تاریخنده اسحق دخی عزل ایدیله‌رك برینه سعیدابن سلم

موصل واليلكنه نصب اولندى بوزيتمش التى سنه‌سنده «حكم ابن سليمان» وبعده محمد ابن عباس والى نصب اولنمشلردر

بوزيتمش يدى تاريخنده موصل فرساننده ن « عطاف ابن سفيان الازدى » « هرون الرشيده » روى مخالفت كوسترديكندن جمع ايلديكى درت بيك آتلويى بالاستصحاب موصل وحواليسى ضبط وخراجنى كندى نامنه جبايت ايتمكه مباشرت مداومت وبو « عطافك » اشبو حركت غير لايقه‌سى بوز سكسان سنه‌سنه قدر امتداد ومواظبت ايليوب او تاريخده موصل ولايتى واليلكنه « يحيى ابن سعيد الحرشى » بى بالتعيين كندوسيده موصله عزيمته حاضرلنمش وموصل اهاليسندن هر كيمه راست كلور ايسه قتل ايتمكى جزم ايتمش ايدى بونك ايچون قاضى « ابو يوسف » رحمه الله حضرتلرندن استفتا ايلدكده جواز شرع شريف اولمديغى جوابى ويرلمشدر

اره‌صره بو كبى خارجيلر ظهور ايدوب وبالاخره موصله صوقيلوب تحصن ايتدكجه بونلرك مقاومتلرينه سورك وجودى سبب وبادى اولديغندن « هارون الرشيد » كيتدكدنصكره موصل سورينى يقديرمش ولكن عطافى دردست ايده‌مديكى جهتله مرقوم برمدت كردستان طرفلرنده طولاشدقدنصكره (رقه) كيدرك ترك مفسدت وبر زاويه‌ده اختيار عزلت ايلدى

بو سنه موصل ولايتى واليلكنه تعيين قلنان « يحيى ابن سعيد » مركز مأموريتنه واصل اولمسيله همان اهالئ مملكت حقلرنده تطاول دست ظلم وتعدى وحتى سنين آتيه‌وير كوسنى دفعة تحصيل ايتمك كبى معاملات غير لايقه اجراسنه مبادرت وتصدى ايدرك اهالينك برچوغنى ترك وطنه مجبور ايتمش وبوز سكسان درت سنه‌سنده يحيانك عزلى وقوعبولوب يرينه « يلايد ابن مزيد الشيبانى » والئ ولايت نصب اولنمشدر

بو (يزيد ابن مزيد) موصل ولايتى واليلكنده التى سنه قدر بولنوب بعده عزل ايله يرينه يوز طقسان بر تاريخنده خالد ابن حاتم والئ ولايت اولدقدن صكره خليفه (امين ابن هرون) طرفندن يوز طقسان اوچ سنه سنده (ابراهيم ابن العباس) موصل ولايتنه والى نصب وتعيين اولنوب بو ولايتك زمام اداره سى بش سنه قدر دست حكمنده قالمشدر

يوز طقسان سكز تاريخنده موصل ولايتنده (ميدان وقعه سى) ديو مشهور اولان بر وقعه وحادثه ظهور ايتمشدر چونكه (عثمان ابن نعيم الترجى) ديار (مصره) كيدرك بعض تعدياته قيام وتصدى ايلديكندن (ازدو عين قبيله لرى موصل اهاليسى حقوقلرينه تجاوز وتغلب ايلدكلرندن بحثله عثماندن معاونت طلبنده بولنور عثمان قبائل عربدن جمع ايتمش اولديغى يكرمى بيك قدر بر هيئت وغلبه لكله موصل ولايتى اوزرينه حركت ايتمك اوزره اولور اورالق موصلده تغلب ايليان (على ابن حسن الهمدانى) بونلرك بو هيئت وصورتله موصله كلملرندن مراد ومقصدلرى نه اولديغنى استفسار ايلدكده (عثمان) موصل اهاليسنك تأديب وتربيه لرى مقصديله كلدكلرى جوابنى ويرر بونك اوزرينه (على ابن حسن) درت بيك عسكرله موصلدن چيقوب همان واريز وارمز عثمانك عسكرينه شدتله بر هجوم ايدرك عثمانك عسكرينى تارمار ايدر

ايكى يوز درت تاريخنده (مأمون) خليفه بغداده عزيمت ومواصلت ايلدكده موصل ولايتى واليلكنه (سيد ابن الازدى) يى نصب وتعيين ايلدى

ايكى يوز بش سنه سنده (بنى شيبان) قبيله سى موصل حواليسنده القاى فساداته واستحصال اسباب مقاتلاته قيام وتصدى ايتمكله (سيد) قبيله مذكوره يى كاملا دفع وتنكيل ايتمشدر

ایکی یوز اون بر سنه‌سنده موصل اهالیسندن (زریق ابن علی الازدی) موصل و آذربیجان اره‌سنده بولنان طاغلرده ارام و تفرد و عصیانه قیام ایلدیکندن موصل والیسی «سید» بونك جمعیت عصیانیه‌سنی تارمار ایتمك اوزره خیلی عسکرله اوزرینه کیدرك عظیم محاربه وقوعبولمشدر حتی «سوق واجد» نام محلده «سید» ایله «زریق» مبارزه ایدرك بربرلرینی زیاده‌سیله مجروح ایلدکلرندن «سید» اوراده مقتولا وفات ایلدیکندن موصل ولایتی والیلکنه «محمد ابن حمید الطوسی» تعیین اولنوب وموصلی استیلا ایدرك بر مدت محاربه‌دنصکره «زریقه» غالب اولمشدر

ایکی یوز اون درت سنه‌سنده «محمد ابن حمید» بابك خرمی ایله حربه مأمور اولدیغندن محاربه اثناسنده مقتول اولمش وبعده موصل والیلکی عبد ابن سید ابن انس» عهده‌سنه توجیه واحاله ایدلمشدر

ایکی یوز یکرمی ایکی تاریخنده موصل حوالیسنده بولنان اکراد رؤساسندن «جعفر ابن فهر» رایت افراز عصیان اولوب باشنه خیلی عسکر جمع وتدارك ایتمش وبونك اوزرینه موصل والیسی «عبد الله ابن سید» مأمور اولدیغندن اورایه کیتمش واوراده بر مدت محاربه ایلدیسه‌ده کندوسی مقتول وعسکری منهزم اولدیغی جهتله «خلیفه» عبد الله ابن سیدك یرینه امرای اتراکدن «ایتاخی» نصب ایدرك برقوه عسکریه‌یی سوق واعزام ایلدیکده «ایتاخ» بالمحاربه جعفری قتل واعدام وعسکرینی بوزوب قیروب سرسام ایتمشدر

شوارالق موصل ولایتی والیلکی «سلیمان ابن زامیل» عهده‌سنه توجیه واحاله وبوده هر نصلسه ونه‌اسبابه مبنی ایسه اکراد طائفه‌سندن

ایکی یوز نفر قدر خلق باشنه جمع ایدوب بونك اوزرینه (ایکی یوز نفر شیطانی جمع وحضار وبو ولایت اهالیسنك اسایش وراحتلرینی اخلال وتارمار ایلدك) دیه‌رك کندوسنی مأمونه شکایت ووقوعات غیر لایقه‌یی بکان یکان حکایت ایلدیلر

بونك اوزرینه مأمون خلیفه کندوسنه شویله بر مکتوب یازدی (اکفرة النعمة یا سلیمان) دلامی کندوسنه واصل اولمسیله (سلیمان) ده (وما کفر سلیمان ولکن الشیاطین کفروا) نظم جلیلنی یازوب جواباً بعث وتسیار ایلدی مأمون خلیفه سلیمان ابن داود علیهما السلام حقنده‌کی ایت کریمه‌دن اقتباس طریقله سؤال ایدرك وبوده جواب المشدر یعنی (ای سلیمان) نعمتی کفران‌می اولدك) یوللو مأمونك استفهامنه سلیمان ده (سلیمان کفران نعمت ایلمدی لکن شیطانلر کفر ایلدیلر) مثللو جواب ویرمسیله اگرچه مأمون بو جوابنه ممنون اولدی ایسه‌ده مع مافیه سلیمانی عزل ایلدی

ایکی یوز یکرمی طقوز سنه‌سنده (غانم ابن حمید الطوسی) موصل ولایتی والیلکنه مأمور اولوب ایکی یوز اوتوز بر تاریخنده بنی ثعلبه قبیله‌سندن (محمد ابن عبدالله) خروج الله دیار ربیعه‌نك بعض محللرینی ضبط ایتدیکندن والی مشار الیه عسکرله اوزرینه کیده‌رك وایجه محاربه ایلیه‌رك نهایت محمدی دردست وسامرایه ارسال ایلدی

ایکیوز اوتوز اوچ سنه‌سنده لاینقطع شدتلی یغمورلرك یاغوب طرف طرف تشکیل ایلدیکی سیللر جریان وبناء علیه (دجله) نهری فوق العاده طغیان ایتکله بونك طغیانی موصل شهرنده بودرجه تلفیات کثیره‌نك وقوعنی موجب اولمشدر که موصل والیسی اوتوز بیك قدر انسانی تکفین وتدفین ومنهدم اولان ابنیه التندن دها نیجه انسان جنازلرینی اخراج ایلمشدر

ایکی یوز اوتوزبش تاریخنده (متوکل علی الله) جانبندن موصل ولایتی سائر ولایتلرله برابر اوغلی (المنتصر) ه اقطاع ایدیلوب ایکی یوز اوتوز سکزده موصل ولایتی (جزیره) ولایتیله بالتوحید ترك رؤسای عسکریه سندن (بغای) کبیره توجیه واحاله اولندی

بوندن صکره موصل والیلکنه (محمد ابن عبدالله ابن سید مأمور) اولمش و بونك مأموریتی ایکی یوز قرق سکز سنه سنه قدر امتداد ایلمشدر سنهٔ مرقومه ده (محمد) عزل ایدیله رك یرینه (ثابت ابن اسحق) نصب وتعیین وایکی یوز اللی سنه سنده دفعهٔ ثانیه اولمق اوزره (محمد ابن عبدالله) موصل ولایتنه والی نصب ایدلمشدر

ایکی یوز اللی ایکی تاریخنده موصل ولایتی والیلکی (عقبه ابن محمد) عهده سنه توجیه اولنوب بونك زماننده (مساور) نامنده بر خارجی ظهور ایتمشدر

(مساور) ك جدی موصل اهالیسندن اولوب کندوسی (بوازیج) ده ساکن ایدی « حدیثه » صاحب شرطه سی « حسین ابن بکیر » مساوری « عمران » قبیله سنه کوندروب مساورك « حوثره » نامنده شاب و حسندار براوغلی اولدیغندن « حسین » « حوثره » یی بالتوقیف کیجه لری مجلس عشرنده برابر بولندرر و کوندزلری محبسه القا واعاده ایتدیرر ایدی « حوثره » برکون انا بالنهار محبوس وباللیل عروس » عباره سیله باباسنه برمکتوب یازوب کوندردیکندن وصولنده « مساور » فوق العاده غضبناك وکمال حدتندن ناخن تأخرله سینه چاك اولوب درحال خلق کندوسنه اتباعه دعوت وباشنه خیلی عسکر جمع وتدارك وتوفیر جمعیت ایدرك « حدیثه » یه هجوم ایتمکله « الخائن خائف » مفادنجه استیلا واحاطه ایلدیکی خوف ودهشتندن حسین اختفا ایدر « مساور » اوغلی

حوزه‌یی محبسدن چیقاردقدنصکره اکراد واعرابدن کندوسنه تابع اولنلرك مقدارلری کتدکجه تزاید ایلدیکندن برقوهٔ کافیه‌ایله موصل اوزرینه حرکت ایدوب فقط موصل والیسی عسکرله قارشوسنه چیقدی ایسه‌ده منهزم ومغلوب اولدی

بوندن صوڭرا ابی ظهور ایدن وخامت کتدکجه اکتساب حال جسامت ایدوب بالاخره مساور موصل ولایتنی وحوالیسنی ومقام خلافتدن بیله عساکر ووالیسنی ضبط وپریشان وعاقبت استقلالیتنی اشاعه واعلان ایلدی شو غائله ایکی یوز اللی ایکی سنه‌سندن التمش اوچ سنه‌سنه قدر امتداد ایتمش وبوخصوص ایچون تلف اولان انسانلرك مقدارلری دائرهٔ حد وحسابدن خارج وبیرون بولنمشدر كه بوفناقلرك ساحهٔ ظهوره کلمسنك اسباب موجبه‌سی کوچك برمأمورك حظوظات نفسانیه‌سی ایدی

ایکی یوز اللی اوچ سنه‌سنده رؤسای عسکریه دن (بندار) مساور خارجینك تنکیلنه مأمور اولدیغندن وقوعبولان محاربه‌ده بندارك عسکرندن اللی نفر خلاص اوله‌بیلوب کندوسیله عسکرینك کافه‌سی مقتول اولمشلردر

سنهٔ مذکوره‌ده موصل حوالیسنده (سلیمان الازدی) « مرج » دن برناحیه صاتون اولدیغندن « عنزه » قبیله‌سندن « برهونةالشفعه » ناحیه مذکوره‌یی طلب ایتدکده سلیمان رد ایله جواب ویردیکندن اوارالق عنزه قبیله‌سی ایکی زاب آره‌سنده اولدقلری حالده « برهونه » ایچلرینه کیدرك قبیله‌یی سلیمان علیهنه تحریك ایدوب بنی شیبان دخی رهونه قبیله‌سیله عقد رشته اتحادله سلیمانه متعلق اولان محللرك کافه‌سنی یغما وغارت ایلدیلر سلیمان موصلدن اولدیغی عسکرله بونلرك اوزرلرینه کیدوب وبرزمان محاربه‌یه دوام ایدوب عنزه ایله بنی شیبان قبیله‌سندن چوق آدملری قتل وتلف ایلدی.

سنهٔ مذکوره‌ده موصل ولایتی والیلکنه « ایوب ابن التغلبی » مأمور اولوب

مختار البك اوغلى حسنى موصلده استخلاف ووكيل اتمشيدى (حسن) حمدان ابن حمدون وسائر امرا ايله بالاتفاق جمع وجلب ايلمش اولديغى عساكر كثيره واجناد وفيرايله (مساور) اوزرينه حركت ايدر و(وادى الربات) نام موقعه كيدر اوراده وقوعبولان محاربه‌ده مساور غلبه ومحاربه‌لرينك اكثريسنى تلف اتمسيله (حسن) منهزماً اربيل قضاسى نواحيسندن (صره) فرار ايلدى

ايكى يوز اللى بش تاريخنده (مساور) عساكر كليه وبر قوۀ كافيه ايله موصله شدتلى بر هجوم كوسترمسى اوزرينه (سليمان) مدافعه ومقاتله‌يه غير مقتدر اولديغندن فرار واختفا ايدر ومساور بلا حرب موصله كيرر (مساور) جمعيتله مسجده كيدرك منبره صعود ايدرك خطبه‌ده ولاتك مظهر صلاح اولملرى حقنده دعا ايتدكدن وچندروز موصلده آرام ايلدكدنصكره عودت اتمشدر

ايكى يوز التمش بش تاريخنده (خليفة المعتمد) امر ايدن مفلحى بيوك براردو ايله مساور اوزرينه كوندروب اردو (حديثه) يه تقرب ايلدكده «مساور» حديثه جوارنده‌كى «عامه» «وزبى» تعبير اولنان طاغلره چكيلوب «مفلح» دخى زبى طاغنك دامننده اردوسنى اقامه ايلدى

(مساور) ليلا (مفلح) اردوسنى باصوب لكن عسكرينك درجۀ كفايه‌ده اولمديغى اكلاديغندن فرار واولجه بولنديغى جبلده قرار ايلدى (مفلح) (مساور) ك نرده اولديغى خبرينى الممبوب عسكرله موصل ولايتنه مواصلت واهالى كندوسنه فوق العاده رعايت و كندوسى دخى اهالى حقلرنده حسن معامله‌يه مبادرت واستحصال خشنودى ومنونيت ايلدكدنصكره مساورى تحرى قصديله حديثه‌يه عودت اتمسيله مساور ينه طاغلرى چكلدى خيلى زمان مشغول اولدى ايسه‌ده مساورك دردستنه موفق

وظفرياب اوله مديغندن كندوسى سامرايه عودت ايلدى
مفلح عودت ايلدكدنصكره مساور بر جمعيت عسكريه ايله خانقينه عزيمت
واوراده موجود بولنان «موسى» بن بغانك عسكريله محاربه يه طوتشوب
آنلر بونك مصادمه سنه مقاومت ايده مدكلرندن مغلوب اولديلر

ايكي يوز التمش تاريخنده (خليفة المعتمد على الله) رؤساى اتراكدن
اساتكيني موصل ولايتي واليلكنه تعيين وارسال ايلدكده (اساتكين) جمادى
الاولاده اوغلى (كوتكين) موصله كوندروب وكندوسى ميدانده بر چادرده
اوطوروب موصل وجوه واشرافنى چادره دعوت وعلنا انواع فسق وملاهينك
ارتكاب واجراسنه جرأت ايتمسى اوزرينه اهاليجه حقنده نفرت عموميه
حاصل اولوب حتى كوتكين عسكرندن بر شخص زقاق اورتاسنده بر
خاتونك اوزرينه وثوب ايله بعض مناسبتسزلك ايتمكه تصدى ايتمك آرزوسنده
بولنديغى اثناده خاتون فرياد واستغاثه ايلديكندن صلحادن (ادريس الحميدى)
نام ذات مرقومه يى قورتاروب كيفيت واقعه كوتكينه حكايت وشكايت
واستدعاى حقانيت وعدالت اولندى ايسه ده كندوسى شخص مرقومدن
دها فاسد الاخلاق اولديغى جهله جه درجه ثبوته واصل اولديغندن واهالينك
بونك بويله احوال غير مشروعه سنه صبر وتحمل ايده مدكلرندن بر جامع
شريف درونده اجتماع ايدوب (كوتكين) واتباعنك هر درلو مظالمنه
صبر ايدركن مخدرات نسوانك عرضلرينه تسلط ايتملرينه تحمل ايده ميه جكلرينه
دائر (معتمد على الله) جانبنه شكايتنامه ترقيم وترتيب وبر قاصد واسطه سيله
ارسال وتسريب ايلدكلرينى (كوتكين) استماع ايتمسى اوزرينه مشتكيلرى
مؤاخذه يه قيام وتصدى ايلدكده اهالى طوپلانوب كوتكينك خانه سنى
يغما وكندوسيله اتباعنى موصلدن طرد واجلا ايلديلر وبعده عموم طرفندن

(يحيى ابن سليمان) اوزرينه امير انتخاب اولندى

موصل حكومتى سنه نهايتنه قدر يحيانك يد ادارهسنده قالدقدنصكره اسانكين موصل ولايتنه (هيثم بن عبدالتغلبى) بى عامل نصب وتعيين ايلديكندن (هيثم) ديار ربيعهده ايكن موصل ولايتنك عهدهسنه توجيهى امرينى الديغندن عساكر كثيره جمع ايدرك موصله عزيمت وشهرك جانب شرقيسنه نصب خيام اقامت ايلديكى انده يحيى موضعده موجود اولان عسكريله هيثمك اوزرينه هجوم ايدوب هيثم اورادن كلديكى يره عودته مسارعت ايلدى

بعده اسانكين موصل ولايتنى (اسحق) بن ايوب التغلبى) يه توجيه ايتمكله (اسحق) (حمدان ابن حمدون تغلبى) بى دخى آلوب يكرمى بيك عسكرله (دير اعلى بابل طايفهسنه متصل برخرابهدر » نزول ايتدكده موصل اهاليسى بالمدافعه اسحاقى برمدت شهره دخولدن منع ايلديلر ايسهده اوارالق (سليمان ابن يحيى) خستهلنديكندن اسحاق كمال شدتله محاربه ايدرك شهره دخوله برموفقيت حاصل اولمسيله درحال سوق الاربعايه (الان چهار سوق) دينيلدر وصوانده چارشوبى احراق ايتمكله عدولدن (زياد بن عبدالواحد) بوينه مصحف شريفى تعليق ايدرك (بوظالمره مقابله ايدهجك مسلمان قالمديمى) ديو استغاثه واستمداد ايلدكده اهالى بتكرار تجمع ايدوب اسحاقك عسكرينه شدتلى بر هجوم اجرا ايله مقاومت ايدهميهرك وقانلرى برلرهدوكيلهرك خارج شهره چيقارلر

اهالى اسحاقى وعسكرنى طرد وتعقيب ايدركن موصل اميرى يحيى خستهلك حاليله برمحفهيه بينوب موصل عسكرينك اولديغى محله عزيمت ومحفهيى عسكرك اوكنه سوروب اهاليى تشجيعه غيرت ايدر ايدى النهايه اهالى اسحاقك عسكرينى قتل ايده ايده جمعيتنى پريشان ايلديلر

ايكى يوز التمش برسنه سنده (معتمد على الله) موصل ولايتنى اساتكين عهده سندن صرف وتحويل ايله (خضر بن احمد التغلبى) به توجيه ايلدى وكندوسى موصل اهاليسى جانبندن قبول اولندى

ايكى يوز التمش اوچ تاريخنده (مساور) خارجى وفات ايلديكندن مركز خلافت بوغائله دن قورتيلديسه ده سنهٔ مرقومه ده (هرون ابن عبدالجلى) خروج ايدرك موصل ولايتنى ضبط واستيلا وخراجنى كندى نامنه جبايت ايتمكه اجترا ايليوب بوحوالى برمدت خارجئ مرقومك يد استيلاسنده قالمشدر

ايكى يوز التمش التى تاريخنده جانب خلافتده (موصل) و (جزيره) ولايتلرى (اسحق ابن كنداجق) عهده سنه توجيه واحاله اولنمسيله موصل ولايتنى دست خارجيدن ضبط ايلدى

ايكى يوز يتمش طقوز تاريخنده (اسحق ابن كنداجق) وفات ايلديكندن اگرچه اوغلى (محمد) موصل ولايته والى نصب وتعيين ايدلمش ايسه ده اهالى بونى قبول ايتمديكندن عزايله يرينه (حديثه) عاملى (محمد ابن يحيى) وايكى يوز سكسان برسنه سنده (تكتمر) وسكسان اوچ سالنده (ايوب ابن عمر التغلبى) وسكسان بش سالنده (عبدالله ابن الهيثم) موصل ولايتى واليلكنه تعيين ومأمور اولديلر

ايكى يوز طقسان اوچ سنه سنده موصل ولايتى واليلكى (ابو الهيجا) عبدالله ابن حمدانه توجيه وتفويض اولنمسيله (بنى حمدان) خاندانى سكسان سنه دن زياده موصل وجزيره ولايتلرنده حكومت ايلديلر

بنى حمدان بنى تغلب قبيله سى رؤساسندن حمدان نامنده بر ذاتك اولادندندر بونلر ايكى شعبه اولوب برشعبه سى موصلده وديگر شعبه سى

حابده اجرای حکومت ایلدیلر

(ابو الهيجا) ایکی یوز طقسان ایکی سنه‌سی اخرنده موصل ولایتی والیلکنه تعیین اولوب ایکی یوز طقسان اوچ سنه‌سی محرمنده موصله واصل اولدقده اکراد امراسندن (محمد بن بلال) نامنده بر شخصك موصل حوالیسنده اجرای شقاوت ایتمکده اولدیغنی خبر الدیغندن درحال مشتوفی عسکرله واروب مرقومی واتباعنی دفع وتنکیل ایتدیکنی وابو الهیجانك کوستردیکی اقتدار نفوذینی اشاعه ایلدیکندن سائر اکراد عشیرتلری کندوسنه اطاعته میال ومجبور اولدیلر

ایکی یوز طقسان بش سنه‌سنده (مقتدر) جلوس ایتدیکندن (ابو الهیجا) نك بغدادده سردار بولنان برادری (حسین) ارکان دولته اوك آیاق اولوب (عبدالله بن المعتز) یبعت ایلدیلر لکن عبداللهك اطرادسزلغی حسن موفقیتنه مانع اولدیغندن (مقتدر) اقتدارندن ساقط اوله‌مدیغی اجلدن حسین ارتق بغدادده دیکش طوندیره‌میوب موصله فرار ایلدی وخلیفه‌نك امریله (ابو الهیجا) درستنه قیام ایدرك ایناارنده بر محاربه وقوعبولدقدنصکره حسینی دردست وامان ایله بغداده ارسال ایتدی خلیفه حسینی عفو ایدرك بعض مأموریتلرده استخدام ایلدکدنصکره (دیار ربیعه) والیلکی زماننده ادای تکالیفده روی مخالفت کوستردیکندن خلیفه طرفندن (ابن رایق) ای بونك اصلاحنه مأمور اتمکله حسین انکله محاربه ایدوب رایقه غلبه ایتمه‌سی اوزرینه وزیری (مونس) مأمور اولندیغندن (مونس ابو الهیجایی) وحسینی دردست ایله بغداده کوتوردیکندن وبرزمان محبوساً اوراده قالدقلرندن بغدادده بر فتنه ظهور ایتمك ایچون اوچ یوز التی تاریخنده حسین قتل اولندی

اوچیوز یدی سنه‌سنده (ابو الهیجا) دفعهٔ ثانیه اولاق اوزره موصل

ولایتنه و برادری ابراهیم (دیار ربیعه) یه والی تعیین اولنـدیلر ابراهیم اوچیوز سکزده فوت اولدیغندن برینه برادری (داود بن حمدان) دیار ربیعه یه والی نصب اولندی

اوچیوز اون درت سنه سنده ابو الهیجا تکریت طرفلرنده ظهور ایدن اشقیانك دفع و تنکیلنه مأمور اولوب خلیفه نك مطلوبی اوزره موفق اولدیغندن جزیره قطعه سنده بولنان محلارك جمله سی ابو الهیجانك دست اداره و اقتدارینه تفویض و احاله اولندی

اوچیوز اون بش تاریخنده بغداد حوالیسنه کلان قرامطه یی تنکیله مأمور و حسن تدبیرله قرامطه نك مضرت و خساراتی برطرف اولوب کندوسی بغدادده قالوب اوغلی حسن موصله متسلم تعیین اولندی

بو (ابی الهیجا) فی الاصل خلفای عباسیه جمله سندن و بنی ربیعه قبیله سندن آل حمدانك اتابوکیدر مشارالیهك خطهٔ حجازیه والیلکیله قدر و منزلتی عالی و بعده موصل ولایتنه والی و امور اداره سی تحسین کردهٔ اسافیل و عالی اولمشدر بعد وفاته اوغلی (علی) یه « سیف الدوله » لقب و زمام ادارهٔ ولایت حلب و دیکر اوغلی (حسن) ه « ناصر الدوله » لقبی و موصل ولایتیله جزیره و نواحیسی مناصبی توجیه و توديع اولنمشدر

اوچیوز اون یدی سنه سنده « ناصر الدوله » موصل ولایتی و ملحقاتی والیلکنده بالاصاله والیکله اعتلا و ترقی ایدوب او تاریخده (نصیبین) ی تحت محاصره و مضایقه یه المش اولان خارجی (اغر بن مطره) و سائر مفسده یی اورادن دفع و تنکیل ایلدیکه نصکره (مقتدر خلیفه) موصل ولایتنی (ناصر الدوله) نك عملری سعید الله نصره ویروب « ناصر الدوله » دیار ربیعه و دیاربکر و نصیبین و سنجار و خابور و میافارقین والیلکنه تحویل ایلدی

« سيف الدوله » اورادن كيدوب دمشق شامى ضبط واستيلا ودولت وحشمتى آن بأن ترقى وامتلا وكيدرك خريطهٔ ممالك وبلدانى اكتساب وسعت وتوفير وقع ومنزلت ايدوب وفضل وكياستى وذكا ودرايتى فوق العاده اولوب دائرهٔ عدل وحقانيتده مالك و هميشه شهراه عفت واستقامتده سالك اولديغندن دولتلرى • حلب وجزيره وعواصم • وموصل ونواحى وحواليسنده يتمش سنه قدر استقرار واستمرار ايتمشدر

(مقتدر خليفه) وزيرى مونسه بعض مرتبه قهر وغضب ايدرك اموال ومقاطعاتنى اخذ وضبط ايلديكندن (مونس) موصل طرفنه متوجهاً عزيمته مجبور اولور خليفه بونك عزيمتنى خبر الديغى سرعتله اولوروندنه انكله محاربه ايتمسنى (ناصر الدوله) يه بالتحريرات امر واشعار ايلمسى اوزرينه مونسك موصله ورودنده غايت جسيم محاربه وقوعبولوب اوارالق سيف نصرت مونسك دست اقتدارى جانبنه ميل وتوجه ايتمسيله (مونس) موصل ولايتنه مالك اولوب (ناصر الدو) بى اورادن طرد واخراج ايدرك كندوسى طقوز ماه قدر موصلده اقامت وارام ومجراى اداره سنده اجراى دجلهٔ احكام ايلدى

(مونس) موصلدن بغداد جانبنه متوجهاً حركت ايتمسيله خليفه موصلى مونسه توجيه ايتمكله مونس دخى غلامى بانسى متسلملكله موصلده اقامه ومتعاقباً جلوس ايدن « خليفه قاهر » بو توجيهى تصديق ايلدى

اوچ يوز اوتوز سنه سنده (ابن البريدى) بغدادى استيلا قصديله هجوم ايلديكندن « خليفه ابن رايقله » برابر تكريت جانبنه فرار « وناصر الدوله دن » استمداد ايتمسيله ناصر الدوله برادرى سيف الدوله يى خليفه نك استقبالنه كوندروب ابن رايقله ده مؤخراً بارشديغندن خليفه وابن رايق

موصله عزیمتله دجله کنارنده اقامت ایلدیلر

خلیفه‌نك اوغلی (ابو منصور) ایله ابن رائقه (ناصرالدوله) بر ضیافت کشیده ایدرك بعدالطعام یرلرینه کیتمك اوزره اورادن قیام ایتدکلرنده (ناصرالدوله‌نك) تأخیره اصرار وابرامندن ابن رائق بر وادئ شك واشتباه ایچنه دوشمسیله برندن صچرایوب کیتمکه مسرعت اتمسیله « ناصر الدوله قولنه یاپشوب وابن رائق دخی قولنی سیلکوب اورادن فرلادی ایسه‌ده یکی ناصرالدوله‌نك النده قالیب کندوسی فرار ایله حیوانه راکب اوله‌جغی اثناده یره دوشوب وناصرالدوله‌نك امریله اتباعی اوزرینه اوشوشوب رائقی قتل واعدام ایلدیلر

(ناصرالدوله) ایله خلیفه‌نك اوغلی حضور (خلیفه)یه وارد قلرنده بوندن اوغلی ذاتاً متنفر اولدیغی کبی خلیفه دخی نفوذخلافتی اغتصابندن ایچون حقنده ضروری مصامحه کوسترمکده بولندیغی جهتله رائقك مقتول اولمسندن ایکیسیده اظهار ممنونیت ایلدیلر

بو ارالق ابن رائقدن انحلال ایدن امیرالامرالق منصبی ناصر الدوله‌یه توجیه واعطا وشان وشرفی اعلا اولندی

ناصرالدوله خلیفه ایله بغداده کیدوب سیف‌الدوله‌یی خیلی عسکرله بغدادی استیلا ایلیان (بریدی) اوزرینه مأمور ایدوب وقوعبولان محاربه‌ده سیف‌الدوله بوزولدیغندن کوندرلمش اولان عسکرله تکرار محاربه‌یه مبادرت ایدرك (برید) مغلوب ومنهزم اولمش وبغداده اسایش ورفاهی عودت وتقرر ایتمشدر

اوتاریخده سالك اثر جناب پیغمبری ودین وشریعت مصطفویه‌نك دلیل ورهبری (ابی الحسن علی ابن اسماعیل الاشعری) حضرتلرینك مرغ روح پرفتوح مقدسلری چمنستان کلزار جنانه ونهال کلشن رحـ

رب غفرانه واصل اولور ذات تقوا سمات حالیلری اهل سنتك بر امام
مقتداسی اولمق ملابسه‌سیله اورالرده كثرت اوزره بولنان طائفهٔ حنابله
ومتبدعه‌نك خوفندن طولایی نعش مغفرت نقش حالیلری بر صورت خفیه‌ده
نواری خاك عطرناك ایدلمشدر (رحمة الله علیه رحمة واسعة)

اوچ یوز اوتوز بر تاریخنده «ناصر الدوله» موصل ولایتنه عودت
وداخل اولدیغی انده موصل اهالیسی طغیان وشماتت وقوناغنی باصوب
اموال واشیاسنی نهب وغارت ایلدكلری كبی «واسط» نام موقعده بولنان
برادری سیف الدوله‌یی دخی قبیلهٔ اتراك لیلا مهاجمه ایلیه‌رك بوكاده
اورادن فراره مجبوریت ویره‌بیله‌جك درجه مقاومت ایلدكلرندن بونلرك
هرایكیسی برلشه‌رك شوایكی فرقهٔ طاغیه وهرزهٔ باغیه‌نك قهر وتدمیری
وبونلردن اخذ ثار وانتقام مقصدیله استحصال اسباب وتدبیری ضمننده
بغداده عزیمت ایلدیلر

اورایه وصوللرنده خلیفه طرفندن بونلره درتیوز بیك آلتون اعطا
وانلرده جنود وعساكرینه توزیع واعطا وكندولرینه عصیان ایلیان
ذكر اولنان ایكی فرقه‌نك تدمیرلرینه تدبیرلر ترتیب وایفا اولندیغنی متعاقب
زمرهٔ اتراك بی خوف وبیباك بغداده واصل اولملری اوزرینه سیف الدوله
اورادن فرار ایده‌جكی اثناده خلیفه بونی امیر الامرالق رتبه‌سیله تلطیف
ایدرك وزیر اداره وقوماندانسنه وافر عسكر ویره‌رك لشكر اتراكك پیشگاه
ومقابله‌سنه اعزام ایلدیسه‌ده خلیفه‌نك مالك اولدیغی قوت ونفوذ واقتدار
بالضروره (سیف الدوله) الندہ قالدیغی جهتله خلیفه او قوتك زوالندن
متلاشی وخائف اولدیغی حالده قالدی

اوچ یوز اوتوز ایكی سنه‌سنده (خلیفه متقی بالله) بغداددن موصل
ولایتنه متوجهاً قیام وحركت ایتمكله (ناصر الدوله) برادری (سیف الدوله)یی

خليفه‌نك امتعه‌سنى ارسال و (تكريت) نام محله القا و ايصال و بعده اورادن
(ناصر الدوله) بغداد جانبنه و خليفه موصل ولايتى طرفنه عزيمت ايتمك
اوزره احدهما آخردن مفارقت و انفصال ايلديلر

خليفه موصله كلديكى ايسه ده بوراده آرام و اقامت و هر نصلسه رفاه و استراحت
ايده‌ميوب (بنو حمدان) ايله (رقه) يه مواصلت و بر مدت اوراده استراحت
ايلديلر اوراده بنى حمدان طرفندن بعض مرتبه مضايقه و اضطراب
كورمسيله مصالحه ايدلمك اوزره قبيله اتراكك سردارينه كيفيتى بالتحريرات
بيان و اشعار و (ناصر الدوله ابن حمدان ابن على ابن مقاتلى) قنسرين
و حمص و عواصم طرفلرينه بعث و تسيار و بعده (ناصر الدوله) يى عزل
و يرينه والى‌لكه عمى زاده‌سى حسين ابن سعيد ابن حمدانى تعيين
و نصب ايلدى

اوچيوز اوتوز اوچ تاريخنده خليفه متقى بالله بغداد جانبنه متوجهاً قيام
و حركت و اتراكك اوراده احوال و حركاتى ذاتاً اولجه رقه‌دن (اخشيده)
بيان و اشاعت و براز مصر طرفنه كيتمك و كندوسنه ياردم و خدمت ايتمك
خصوصلرينى حاوى بر مكتوب يازوب بعض هداياى عظيمه ايله ارساله
مسارعت و ديده حرص و طمع ايله جواب صواب ورودينه حصر نظر دقت
ايلديسه ده بو امنيه‌سنك حصولى امرنده (اخشيد) طرفندن ارائه روى
موافقت اولنمجه (رقه) ده‌كى اتراك عسكريله كندوسنى اضافه و تزييد
و حرص و آربى دها زياده تأييد و تجديد ايلديسه ده (اخشيد) روى موافقت
كوسترمينجه نا اميد اوله‌رق قطع مسافه و مراحله دوام ايلديكى اثناده
كندى سر عسكرى غدر ايدوب و ايكى كوزلرينى چشمهٔ ديده‌سندن سل
و اخراج ايله خليفه‌يى اعما ايلدى بونك اوزرينه اوراده (المستكفى بالله)
خليفه اولوب كندوسنه بيعت اولندى

بعده (المتقی بالله) بغداد طرفنه و (اخشید) مصر جانبنه و (سیف الدوله) حلب ولایتنه طوغری سفر و حرکت ایلدیلر

سیف الدوله (یانس المونسی) الندن حلب ولایتنی اخذ و ضبط و بعده «حمص» بلده‌سنی دخی استیلا ایدرک رشتهٔ اداره‌سنه بندوربط و اوراده‌ن کیدوب دمشق شامی محاصره قصدیله مالک اولدیغی قوت واقتدارینی جوار و حوالیسنه صرف و بسط ایلدی

اوچیوز اوتوز درت تاریخنده (ناصر الدوله) بغداد طرفنه عزیمت ایتمسی اوزرینه بونك عزیمتی «معز الدوله» طرفندن خبر النه‌یغندن «بویه» طرفندن «ناصر الدوله» نك بغداد حوالیسنه تجاوزه میدان ویرلمامسنه و بای حال بونك قتل و اعدام اولنمسنه کوندرمش اولدیغی عسکره ناصر الدوله‌نك عسکری ثابت دلیرانه مقاومت و خیلی محاربه ایدیله‌رك انلره مدافعه‌یه مداومت ایلدکلرندن معز الدوله اوراده‌ن بغداده کیتمك اوزره سامراده‌ن سیر و حرکت و «مطیع خلیفه» ایله متفقاً اخذ و کرفت و ذاتاً ناصر الدوله‌نك دحت اداره‌سنده بولنان «تکریت» قصبه‌سنی نهب و غارت و اوراده‌ن بغداده واصل و بغدادك جانب شرقیسنده کائن برمناسب موقعه نازل اولدی

او کونلرده بغداد جوامع شریفه‌لرنده مطیع خلیفه نامنه خطبه تلاوت اولنمدی

بعده بونلرك اردلرنده حرب و قتال و ضرب رجدال ظهور ایدرك نیجه ابنای بشرلرقوی ایدانندن و نیجه قانلر اجسادندن برلره دوکیله‌رك و نیجه عیال واولاد ارامل و ایتام زمره‌سنه الحاق ایدیله‌رك عاقبت «ناصر الدوله» منکسر و مغلوب و براه‌ری رزم و فلاکتده منکوب اولدی

معز الدوله بغدادك جانب شرقیسنی ضبط واستیلا ایدرك اوراده اجرای حکومت ومطیع خلیفه دخی کندی مقام قدیمنه عودت ایدوب اشبو انقلابات سریعه میانه‌سنده سنه‌لرده اوچیوز اوتوز بش تاریخنه بالغ اولدی

اوتوز یدی تاریخنده معز الدوله موصل ولایتنه داخل وموصلده بولنان ناصر الدوله زائل ومتراحل و (نصیبین) نام قصبه‌یه واصل اولمسیله درحال اوراده بولنان خراسان عسکرینی معز الدوله‌نك اوزرینه تحریك وسوق ایتمسی اوزرینه معز الدوله موصلدن رحلت وناصر الدوله ینه موصله عودت ایلدی

اوچیوز قرق سکز تاریخنده حلب حکمداری بولنان سیف الدوله توسط ایدرك ناصر الدوله ایله معز الدوله اوه‌لرنده عقد رشته مصالحه اولندی

بو مصالحه اوچیوز اللی اوچ سنه‌سنه قدر دوام ایده‌بیلوب او تاریخده معز الدوله ناصر الدوله‌نك بعض اشعاراتنی رد ایلدیکی ایچون میانه‌لرنده ینه بر خصومت پیدا وظاهر اولدیغندن معز الدوله عسکرله موصل ولایتی اوزرینه شدتله بر هجوم کوسترمسیله ناصر الدوله ایله اوغللری فرار واختفا ایلیوب اکرچه بر زمان تحری اولندیلر ایسه‌ده بورالرده بولنه‌مه‌دقلرندن معز الدوله ناصر الدوله ایله اوغللرینی بولمق ایچون (جزیرهٔ ابن عمر ده) بولندیغی حالده ناصر الدوله اوغللری ایله موصل ولایتنه عودت ایدوب معز الدوله‌نك موصلده‌کی عسکرینی قیروب معز الدوله‌نك سردارلری ناصر الدوله‌نك ید اسارتنده وموصلده براقمش اولدیغی خزینه وجبخانه‌سی دست اغتنامنده قالدیغی معز الدوله خبر المسیله یانده بولنان عساکر کلیه

ايله موصله متوجهاً حركت ايلدكده ناصر الدوله موصلده منجاره ومنجاردن ده نصيبين بلده‌سنه فرار ايلدى معز الدوله‌نك اضطراب وضرورتى ومرتبه مهالكه‌يه وارمش اولديغندن ناصر الدوله ايله عقد مصالحه ايلدى

اوچ يوز اللى تاريخنده ناصر الدوله‌نك ايام معدوده حياته‌سى درجهٔ شيخوخته رسيده اولديغندن اولادى بونك معاملات غير لايقه‌سنه تحمل ايده‌مدكلرى جهتله سنهٔ مرقومه‌نك جمادى الآخره‌سى يكرمى دردنجى كوننده اوغلى (ابو تغلب) پدرى ناصر الدوله‌نك منصبينى ضبط وكندوسنى وان ولايتى داخلنده (كواشى) قلعه‌سنه كوندروب رحبه وماردين مقاطعه‌لرينى اكا تخصيص وتعيين ايلدى

ناصر الدوله اوچيوز اللى سكز سنه‌سنه قدر اوراده قالوب او تاريخده وفات ايتمكله جنازه‌سى موصله نقل ايديله‌رك شهرك جانب شرقيسنده واقع « تل التوبه » نام محله‌ده دفن اولندى ومدت استقلاليتى اوتوز سنه‌يه بالغ اولدى

اوچ يوز اللى التى سالنده (ابو تغلب الغضنفرى ابن ناصر الدوله) بروجه محرر پدرينى منصبندن اسقاط ايدوب پدرينك بوتون ممالك وبلادنى ضبط ايلدى

ناصر الدوله‌نك التى نفر اوغلى اولوب بونلردن (ابو تغلب) ايله (ابو البركات) لك والده‌لرى فاطمه بنت احمد الكردى ايدى . ناصر الدوله‌نك مقام اقتداردن سقوطنده ابو تغلب ايله ابو البركات متفق اولدقلرى حالده برادرلرينك بعضيلرى بى طرف قالوب حمدان وابراهيم وحسن بالاتفاق پدرلرينك منصبنى اعاده‌يه قيام ايتديلر

ناصر الدوله نك تاريخ وفاتى اولان اوچيوز اللى سكز سنه سندن صكره ابو تغلب قرنداشلرى بدرنده اولان املاكى ضبط ايدوب برادرى ابو البركاتى رحبه حكومتنه نصب وتعيين ايتديكندن آرالرنده بر خصومت عظيمه پيدا وظاهر اولديغى اجلدن (ابو البركات) رحبه قريب بر محله كلديكده حمدانك ياننده بولنان آدملر ابو البركاته اتباع ايتديلر

حمدان يالكز قالديغى جهتله بغداده كيدرك (عز الدوله بختياره) التجايه مجبور اولدى

اوچيوز آلتمش اوچ سنه سنده (بختيار) موصل ونواحيسنى ابو تغلبك الندن اخذ وضبط ايتمك مقصديله جنود كثيره ايله بغداددن حركت وربيع الآخرك اون طقوزنجى كونى موصل جوارنده كى (دير الاعلى) طرفنه نازل اولدى

بختيار حدوده كلديكده «ابو تغلب» سنجار طرفنه عزيمت ايدرك كندوسيده بغدادى استيلا نيتيله عسكرينى آلوب بغداده طوغرى حركت ايلدى «بختيار» ابو تغلبك حركت ايلديكنى استماع ايتمسيله ياننده بولنان عسكرك قسم كليسنى ويروب (سبكتكينى) بغداده كوندروب (سبكتكين) تقرب ايلديكى آنده ابو تغلب ديكر بر طريق سلامتدن كمال سرعتله موصل جوارينه كلمسيله بختيار عسكرينك اكثريسنى بغداده كوندرمش اولديغندن وياننده بولنان عسكرله ابو تغلبك قوه كافيه سنه مقاومت ايده جكى دركار ايدوكندن ناچار صلحى قبول واختيار ايدرك بغداده عودت وابو تغلب دخى موصله معاودت ايلديلر

(ابو تغلب) موصلده قدما بختياره اطاعت ايتمش اولنلرى قتل واعدام ايتديردكى (بختيار) استماع ايتمسيله (عز الدين) قوماندانلغنده اوله رق

موصل ولايتنه عسكر كوندرمسيله عسكر موصله تقرب ايلدكده ابو تغلب « تلعفره » چكيلوب قتل ماده‌سنك كندوسنك صنع وقصديله اولمديغنى عرض ومراجعت ايليوب ميانه‌لرنده‌ينه بر صلح وقوعبولدى

(منهال الاولياء) نام تاريخك بيانته نظراً ابو تغلبك بختياره پناه والتجا وامداد ومعاونت ايلمسنى نياز ورجا ايلدكده ابو تغلبك اداره‌سنده بولنان ممالكندن بر قاچ قطعه‌سنى آلوب ايكى ميليون درهمى ابو تغلبه ويرمش واوتاريخده سيف الدوله حلبده وفات ايدوب جنازه‌سى ميافارقينه دفن ايدلمش ومرض موتى عسر البول وفالج علتلرى اولوب سن وسالى بتمشه بتمش اولديغى حالده وفات ايلديكى اكلاشيلمشدر

(اخشيد) ايله برادرى (ناصر الدين) ميانده بر نوع منافرت ومخالفت تحدث وجريان ايتمسى اوزرينه ناصر الدين اخشيده بويله بر قطعه يازوب كوندرمشدر

﴿ قطعه ﴾

(لست اجفو وان جفوت فما اترك * حقا على فى كل حال)
(انما انت والد ولاب الجا * فى يجازى بالصبر والاحسان)

(ديكر قطعه)

(وهبت لك العليا وقد كنت اهلها • وقلت بينى وبين اخى فرق)
(وما كان لى عنها نكول وانما • تجاوزوت عن حق فتم لك الحق)
(اما كنت ترضى ان اكون مصليا • اذا كنت ارضى ان يكون لك السبق)

سيف الدوله‌نك ارتحالندنصكره ممالك وبلادينه اوغلى « ابو المعالى سعد الدولة الشريف » ارثا مالك ومتصرف اولمشدر

اوج يوز اللى يدى تاريخنده حصده بولنان (ابى المعالى) ايله (ابو الفارس الحارث ابن ابى العلى عمه ابن حمدان قتل اولندقلرندن قبيله ارەسنده بر منافرت واقع اولدى چونكه ابو الفراس ابو المعالينك اوزطايسى ايدى انى طلب ايدرك اوزرينه عسكر سوق وارسال ايجوب ابو العلايى قتل ايلديلر ابو العلا مقدما روم اسراسيله برابر درت سنه قدر (قسطنطينيه) يعنى (استانبول) ده ارام واقامت ايتمش اولديغندن اوراده بولنان والدەسى بورادن قتل واعدام اولنديغى خبرينى آلديغى انده كمال درجه تأثردن جزع وفزعه باشلايوب شدتندن طولايى ايكى گوزلرينى ايوب چيقارمشدر

﴿ شعر ﴾

(وعلمنى الصد من بعد • عن النوم مصرعه فى صدد)
(فسقياالها اذموت شخصه • وبعد الها حيث فيها ابعد)

اوچيوز اللى سكزسنەسنده (سيف الدوله) نك كولەسى (قرعويه) حلب ولايتنى استيلا ايدوب فقط استادينك اوغلى ابا المعالى بونى اورادن چيقاروب ميافارقينده بولنان والدەسى يانينه كوندرمشدر

اوچيوز اللى طقوز تاريخنده ابو تغلب موصل شهرينى تحت محاصره يه الوب حران الذن محاربه ايدليەرك امان ايله اخذ وضبط وتعيين ايلديكى برقدمى موصله اعاده و (قرعويه) دخى افنديسى بولنان ابو المعالى ايله مصالحه ايلدى

اوچ يوز التمش برسنەسنده جزيره وارورفه وانصيبين طرفلرينه

روملر یاپیلوب اوزرلرده اهل اسلام ایله قتال و جدال و نهب اشیا واموالە مبادرت ایتدیلر ایسەده اهل اسلام اوزرلرندن بغداده عزیمت و مراجعت ایلدیلر کیده‌ك بغداده عمومیت اوزره رقتۀ عظیمه واختلالات وخیمه ظهور ایلدی

بختیار شارب اللیل والنهار ولذائذ نفسانیه‌سنه منهمك اوله‌رق اوزانکنار اولدیغندن اهل اسلامه روملر ایله غزا ایده‌جکنی وعدو اقرار ویروب صفوف اجناد واحضار لوازم سفر وجهاد ایچون (مطیع خلیفه) دن مال کثیر ونقد وفیر اعطاسنی عرض ورجا واصرار ایلیوب لکن (مطیع خلیفه) ده بغدادده نامنه خطبه اوقنمق شرف ومزیتندن غیری برشی قالمدیغندن ونفوذ ونقودی مفقود حکمنده قالدیغندن زیاده‌سیله خوف واندیشه‌یه دوشه‌رك واموال موجوده‌سندن بعض اقمشهٔ نفیسه‌یی بیع وفروخت ایلیه‌رك اثمان حاصله‌سی اولان درتیوزبیك درهمی بختیاره ارسال ایلدی و بختیارده اشبو نقود وفیره‌یی اززمان ایچنده منافع ذاتیه ومصالح شخصیه‌سنه منحصراً صرف وتلف ایتدی

اوچ یوز یتمش بر تاریخنده (عضد الدوله) ناصر الدوله‌نك قبرینی دوبه ارکاب ایتدیره‌رك بغدادك زقاقلرنده بر طاقم اهل بشره بعض مغایر سوزلر سویلده‌رك تشهیر ایتدیردیکه اوتاریخده عضد الدوله‌نك دغدغه کائنات اغشدر

اوچ یوز یتمش طقوز سنه‌سنده بهاء الدوله موصل ولایتنه عودت وخلق دائرهٔ اطاعتنه نوبوامنیه‌سته وصول میسر اولوب اهالئ موصل اوالکی والیی ولایتدن طرد واخراج برله (بهاء الدوله) موصلده ارام واقامت واجرای حکومت ایلدی

اوچ یوز سکسان تاریخنده (ابو داود) موصل ولایتنك زمام

اداره‌سنی دست ضبطنه‌الورکه او تاریخده بنی حمدان کلیاً منقرض اولمشدر سنهٔ مزبوره‌ده (باذ) کردی ابوعبدالله ابن دوستك که بنی مروانك طایبسیدر دیاربکر جانبلرنده خیلی زمان محاربه‌لر ایتمش ووجود دوجثه‌سی عظیم وغایت شجیع اولوب بین الاقران اکتساب مزیت ورجحانیت ایلمش برذات ایدی اوتاریخده (عضدالدوله ابن بویه) موصله مالك اولدیغی حالده کندوسی برابرنده بولنوب فقط (عضدالدوله) نك آنك قورقوسی کیتدکجه زیاده‌لشدیغنی وبناء علیه موصلده کندوسنی ابقا ایتمیه‌جکنی وبروسیله ایله بورادن دفع وازاله ایده‌جکنی درك وتیقن ایتمسی اوزرینه (باذ) موصلدن فرار ایدوب بونك فرار ایلدیکی خبری « عضدالدوله » نك قولاغنه واصل اولمسیله دران تحریات لازمه اجراسنه تشبث وابتدار ایدیسه‌ده (باذ)ك شدت صولت ودهشتندن احتراز واجتناب ایدیله‌رك طلبندن کف دست تحری ایدلمش وکندوسی ینه (دیاربکر) اطرافنه کیدوب وقوهٔ حربیه ولوازمات سائره‌یی اکمال ایدرك اوراده قالمشدر

« عضدالدوله » نك وفاتندنصکره (باذ) بعض اصحاب وعونه‌سیله اورادن قیام وحرکت ایدرك (نصیبین) اوزرینه مستولی اولنجه (صمصام الدوله ابن بویه) ترتیب وتجهیز عساکر وافیه ایدرك اورایه سوق واعزام ایتمسیله وقوعبولان محاربه‌ده (باذ)ك غلبه ایده‌جکنی امرای عسکریه حسن وتقرسر ایتمریله دفعهٔ ثانیه‌ده امداد اوله‌رق طلب اولنان عسکرك درونده (باذ) مقاومت ایده‌میه‌رك منهزم ومغلوب اولمش وبو محاربه (باجلایا) نام موقعده وقوعبولمشدر

اوچ یوز یتمش اوچ سنه‌سنده (باذ) موصل ولایتنی دست ضبط

واستیلاسنه آلوب وبوراده محاربه تدارکات ولوازماتنی تکثیر ومزداد ایلیوب بغدادك اخذ وضبطی ودیلك اورادن فك رابطهٔ ربطی مقصدیله اورایه گیتمکده ایکن « صمصام الدوله » مقابله ومدافعه ایتك ایچون خیلی عسکر جمع وتحشید ایدرك « سعدالحاجب » رفاقتیله سوق ایلدیگی عسکرله وقوعبولان محاربه‌ده (باذ) مغلوب ومنهزم اولمغله اوچ یوز یتمش درت تاریخنده (باذ) تکرار دیاربکر طرفنه عزیمت وبر کنارنده نصب خیمهٔ آرام واقامت ایلدی

« صمصام الدوله » وزیری بولنان « سعدالدولة الحمدانی » دیاربکری وعد ایدرك وکندوسنه مقدار کافی عسکر گوندره‌رك « باذ » ایله محاربه ایدوب برباد وپریشان ایتمسنی امر ایتمسیله وقوعبولان محاربه‌ده « باذ » غلبه ایده‌مدیگندن ونقدر حرب ایتسه ینه غلبه ایده‌میه‌جگنی درك واذعان ایلدیگندن حیله وخدعه ایله قتل واعدامنه تشبث وقیام ونزدینه فدائیلردن برشخصی مأمور واعزام ایدوب شخص مرقوم لیلا بر تقریب ایله خیمه‌سنه داخل اوله‌رق قوتی بازوسنه ویروب (باذ) ك قفاسنه ظنیله حواله ایلدیگی سیف (باذ) ك ایاقلرینه اصابت ایتمسیله (باذ) اویقوسندن اویانوب فغان وزارو شخص مرقوم اورادن فرار ایلدی

« باذ » سیفك ایاقلرینه کمال درجهٔ تأثیرندن بر مدت جریحه‌دار ودلگیر وعادتا فراشه اسیر وبرحال تهلکه‌ده اولدیغی حالده بالتدریج یاره‌لری التیامپذیر اولدی

بعده صمصام الدوله مصالحه قصدیله سعدی سفارتله موصله اعزام وتسیار ودیاربکر « باذ » النده وموصل ولایتی سعدك اداره‌سنده قالمق شرطیله مادهٔ صلح ومسالمت انعقاد واستقرار ایلدی

اوچ یوز یتمش یدی سالنده شمشیر اجل موعود گردننه اصابت ایدرك «سعد» نرك دغدغهٔ حكومت موصل ایتدكده «باذ» ك عروق واعصابنده دماء حرص وطمعی غلیان ایدوب موصل ولایتك وكافهٔ بلاد ونواحیٔ سائره سنك اخذ وضبطی سوداسنه دوشدی وبو مقصدینك حصولی ضمننده گوندرمش اولدیغی عسكری «عرب عقیل» ك تحت اداره وقوماندهسنده بولنان عسكرله محاربهیه مباشرت ایدوب نهایت مغلوب وبرادریده اوراده مقتول اولدی

كندوسنك بولندیغی جبلدن مملكته نازل اولمسندن منع ایلدكلرندن جبلده بولندیغی حالده بنی حمدان سلالهسندن وناصر الدولهنك اولادندن «ابو طاهر» ایله (حسین) موصل شهرینی استیلا وضبط ایلدكلرندن (باذ) ك ذاتاً غلیان ایتمكده بولنان خون وطمع وحرصی كسب اشتداد وجبلده جمع لشكر اكراد وقوهٔ موجودهٔ حاضرهسنی تكثیر ومزداد وموصل اهالیسنك بعضلری طرفلرندن یازیلان مكتوبلرك مندرجاتنه ربطه رابطهٔ اعتقاد وموصلك جانب شرقیسنه ابتدارك ركز اوتاد خیام وحمدان زادهلرندن ابو طاهر نه حسین امیر بنی عقیل طرفنه عساكر امدادیهنك ابعاث وارسالی ضمننده تسیار پیام واسترحام ایلدیلر

اشبو استمداد واستنصار خبرینك ورودنده امیر بن عقیل ابو طاهرله حسیندن (جزیره) و (نصیبین) و (بلد) ونواحیٔ سائرهلرینی طلب ایلمسی اوزرینه بونلرك طرفندن روی موافقت گوستریلوب بو شرطیله میانهلرنده عقد رشتهٔ اتفاق تام وابو طاهر موصلده (باذ) ایله محاربهیه دوام ایلدی.

ابو عبیدالله ابن حمدان امداد اولهرق وزیر ادارهسنه مقدار كافی

عسکرو یوله رك موصل جانبنه اعزام و تسیار اولندی

(باذ) خبری اولمدیغی حالده (ابوعبیدالله) و ابو الزواد) عساکر موجوده‌لریله خفیاً دجله نهرینی مرور ایدرك (باذ)ك بولندیغی موقع حربه تقرب ایلدکلرینی (باذ) کورمسیله و بونلره مقاومت ایده‌میه‌جکنی فهم و ایقان ایتمسیله درحال جبل جانبنه متوجهاً امالهٔ عنان اسب مرام وفرار و سوار اولدیغی اسبنی اه‌یلدیکنه الغار ایلدی ایسه‌ده خلفنده امداده کلان عساکر و قدامنده ذاتاً محارب بولنان عساکر ابو طاهر یتیشوب و طرفینك عسکری بر برینه قاریشوب قتال و جدال کسب شدت ایدرك وچیلرك هر جهتی خون انسانله بویانه‌رك حرب ایلدیکی اثناده (باذ) میل ایلدیکی جهتدن کیده‌میوب دیکر بر موقع نجات وسلامته طوغری تحویل خطا استقامت ایلدیکی آنده هر نصلسه حیواندن دوشوب و در شدیکنی همشیره زاده‌سی ابو علی ابن مروان کوروب و درعقب نزدینه یتشوب حیوانته ارکابنی قصد و مرام ایلدی ایسه‌ده (باذ)ك ارتق رکوبه عدیم الاقتدار اولدیغی اکلاشلمسیله کندوسی اوراده‌کی جبلك دامننده اختفا اولدی و اوراده میانهٔ مقتولینده قالدی

اواراق اطراف و جوارنی کشت و کذار ایلیان عربلرك بعضیلری کندوسنه تصادف ایلدکلری انده (باذ)ی قتل ایلیه‌رك سر مقطوعنی بنی حمدان حضورینه کتوردیلر و جسدینی حکومت قوناغی قپوسنه صلب و تعلیق ایلدیلر بعده خلقك کندوسی حقنده بعض مرتبه دیك مودت و محبتلری غلیان ایلدیکی ملابسه‌سیله اورادن ایندیریلوب غسل و تکفین و صلاتی بعد الادا تدفین و اتش بالاکش حرب و جدال بوصورتله تسکین اولندی

موصل اولكاسى بنى حمدانك يد اداره‌لرينه ايكى يوز طقسان اوچ سنه‌سنده كچوب اوچ يوز سكسان سنه‌سنده منقرض اولوب بعده بنى مسيبك دست اداره‌لرينه انتقال ايتمشدركه بو ايامده « بنى مسيب » و « بنى عقيل » حكومتى اطلاق اولندى

آنفا بيان اولنديغى وجهله « ناصر الدوله »نك اوغللرى ابو طاهر وابو عبدالله مملكتلرينك بر قسمنى ابو الذواد محمد ابن مسيبه ويردكدنصكره « باذ »ك مضرتندن قورتلديلر ايسه‌ده بعده ديار بكر مملكتنى استيلا طمعنه دوشه‌رك ديار بكرده بنى مروان الكردى حكومتنى تشكيل ايليان ابو علينك اوزرينه هجوم ايتمش اولدقلرندن انهزام اخيرلرندن صكره ابو عبدالله اسارتدن قورتيلوب حلبده اقامت ايلمش وابو طاهر موصله كلور ايكن ابو الذواد يولده كندوسنى طوتدروب قتل ايتديرمشيدى

« ابو الذواد محمد ابن مسيب » ابو طاهرى اعدام ايتدكدنصكره موصلى استيلا واوراده « بنى مسيب » حكومتنى تشكيل ايتدى

ابو الذوادك موصل حكومتى « بهاء الدوله » طرفندن تصديق اولنوب موصله كوندريلن نائبى ابو على اسماعيل ايله برلكده اداره حكومت اولنمسى ميانه‌لرنده جريان ايدن محاربات اقتضاسندن اولديغى حالده ابو الذواد نائبى كان لم يكن عد ايدرك امور حكومتى يد استبداديله اداره وبش آلتى سنه بو حال اوزره جريان ايلدى

اوچ يوز سكسان آلتى تاريخنده ابو الذواد ارتحال دار بقا ايلديكى جهتله بونك قرنداشى « مقلد » يد استيلايه المق آرزوسنده بولندى ايسه‌ده « بنى عقيل » قبول ايتمديكلرندن « مقلد »ك بيوك برادرى « على » بى مسنده حكومته كچيرديلر مقلد موصلده بولنان ديلميلره استمالت ويرمكه باشلايوب ديلميلرى كندويه ميل ايتديردى ديلميلرك رئيسى ابو جعفر الحجاج

«علی» يه طرفدار اولديغی حالده ديلبلرك مقلده ميل و حجاجه مخالفت كوسترمكده اولدقلرندن حجاجك نفوذينه ضعف وقلبنه خوف عارض اولديغندن موصلده طوره میوب بغدادده بولنان «بهاء الدوله» نك يانه عزيمت ايلدی

خطبه ايكيسنك نامنه اوقنمق و «علی» چولده كی بدويلره و «مقلد» موصل مملكتنده بولنان مدنيلره حكومت ايتمك اوزره ملكی بينلرنده شو صورتله ايكی قسمه تقسيم ايلديلر بو حالده علی چوله و مقلد موصله كيدرك اجرای حكومته مبادرت ايتديلر

مقلد موصلدن سنوی اون بيك دينار «بهاء الدوله» يه كوندرمك اوزره بغداده كيتمش اولان واورادن عسكر الوب موصل طرفنه كلمكده بولنان «نائب ابو علی» ايله مصالحه يه موفق اولدی و همده «بهاء الدوله» واسطه سيله خليفه دن بانشور «حسام الدوله» لقبنی آلدی

«حسام الدوله» اوچ يوز طقسان سكز؛ سنه سنده قرنداشی علينك وجودينك محو وازاله سی اسبابنك استحصالنه تشبث وابتدار ايدوب علی موصلده و خانه سی كندی اوينك ياننده بولنديغندن علی فوق العاده شرابی ايچوب ومرغ عقلی باشندن اوچوب درين درين اويقوده اولديغی حالده مقلد ديواری دلوب ايچرويه دخول ايدرك علی يی قالديروب حبسه القا ايتدی

مقلد بوندنصكره تصور ايلديكی بعض مانعه لری دخی دفع وازاله ايدرك فراقده تسلط سوداسنه دوشدی ايسه ده اوچ يوز طقسان بر سنه سنده كنجه كوله سی كندوسنی قتل واعدام ايدرك دنيا ومافيها سوداسندن خلاص ايلدی «معتمد الدوله قرواش ابن مقلد» باباسنك وفاتنده مقام اقتداره احرازينه حاضرلاندقده عموجه سی «حسن» روی

مخالفت كوستردیکلرندن «بنی عقیل» مشایخنی اره‌لرینی اصلاح وقرواشی مسند حکمدارییه اجلاس ایتدیلر

اوچ یوز طقسان ایکی تاریخنده قرواش عسکر شوقیله مداینی محاصره ایتدیروب بهاء الدوله‌نك نائبی ابو جعفر بر فرقهٔ عسکریه‌یی سوق ایلدی ایسه‌ده بنی عقیل بنی مزیدایله برلشوب «باکرم» حوالیسنده محاربه ایدرك دیلملری مغلوب ومنهزم ایلدیلر ابو جعفر بتکرار براردو جمع وترتیب ایدوب بنی عقیل وبنی مزید اوزرلرینه کیدرك «کوفه» نواحیسنده بینلرنده شدتلی محاربه وقوعیله بنی عقیل وبنی مزید اوراده مغلوب ومنهزم اولدقلرندن دیلملر عربلرك اردولرینی یغما وغارت ایلدیلر

اوچ یوز طقسان یدی تاریخنده قرواشله ابو علی بن ثمال الخفاجی میانه‌لرنده برخصومت پیدا وظاهر اولدیغندن قرواش برجمعیتله کوفه‌یه کیدوب محاربه ایلدکلرنده قرواش مغلوب اولوب (انبار) ه فرار وابو علی قرواشك کوفه‌ده‌کی اصحابنی مصادره ایله اضرار ایلدی

درتیوز بر تاریخنده (قرواش) «مصر» ملکی اولدیغی حالده «موصل» و«انبار» و«مداین» وبا«کوفه» قطعه‌لرینی ونواحی سائره‌سنی دست اداره وضبطنه آلوب اثناء اولده اشبو خطبه‌یی تلاوت ایتدیرمشدر

«خطبه»

الحمد لله الذی انجلت بنوره غمرات الغضب ∴ وانهدت لعظمته ارکان النصب ∴ واطلع بقدرته شمس الحق من المغرب) اشبو خطبه‌نك خبر تلاوتی «بهاء الدین» طرفندن استماع اولنمسیله درحال قرواشله حرب وجدال وایقاع ضرب وقتال ایلمسنی آمر «عمید الجیوش» جانبنه برمکتوب یازوب کوندرمسی اوزرینه «عمید الجیوش» دران قیام وحرکت ایلدی ایسه‌ده «قرواش» بیان اعتذارله بعدزین خطبه‌نك قرائت ایتدیرمیه‌جکنی

اشعار و خطبه‌نك عباسیه نامنه تلاوت ایدیره‌جکنی بیان و تذکار ایلدی بو (عمیدالجیوش) (عضدالدوله) نك زماننده (هرمز الحاجبك) استادی اوغلی ابو علیدر که (بهاء الدوله) بغدادك اصلاح احوالی و بعض ارباب فتنه و فسادك اعدامیله استکمال آسایش اهالی ایچون اورایه کوندرمش واوتاریخده ترك غائله بودونابود ایمش و بنه (فخرالملك ابو غالب) نصب وتعیین اولنمش ودرتیوز ایکی سنه‌سنده حلبده بولنان آل حمدان منقرض اولمشدر

درتیوز اون بر سنه‌سنده (قراوش) ایله (غریب ابن معن) بینلرنده محاربه وقوعبولوب (غریبه بغداد عسکری) (ونورالدوله دبیس بن علی) معاونت ایلدکلرندن قراوش منهزم اولمغله خزائن واموال موجوده‌سنی محاربلر یغما ایلدیلر

درتیوز اوتوز سنه‌سنده (طغرل) بکك برادری (ابراهیم نیال) الك ایران ممالکندن بولنان (ری) شهرینه کلدیکنی (غز) استماع اتمسیله درونه عارض اولان خوف وخشیتدن طولایی دیاربکر وموصل قطعه‌لرینی قصد ایدرك جزیره‌ده بولنان (سلیمان ابن نصرالدوله ابن مروانه) ایام شتامرور ایدنجه‌یه‌قدر اوراده ارام واقامت ایده‌جکنه دائر برمکتوب یازار کوندرر وکندوسیدخی متعاقباً اورایه وارر (سلیمان) طعام احضار ایدوب غزی دعوت وغزده دعوتنه اجابت ایدرك یاننه تقرب ایلدکده اولجه ترتیب ایلدیکی تدابیرات حاقمسیله درحال (غز) ی طوتدیروب حبسه القا اتمسیله اصحاب وعونه سنك هربری برطرفه عزیمت ایتدیلر

موصل صاحبی بولنان «قراوش» بو وقعه‌یی استخبار ایدرایمزده درحال اکراد عسکرینی طوپلایوب اورایه داخل اولوب سلیمانك عسکریده انلره تبعیت ایلیه‌رك «غز» عسکری دخی کلیت اوزره تکراراوراده اجتماع ایدرك وقوعبولان محاربۀ شدیده‌ده خیلی نفوس تلف اولدقدن صکره عرب

عسكرينك اكثريسى « غز » ى اوردن الهرق كلوب نصيبين و سنجارى نهب وغارت ايدوب موسم قيش اولمق ملابسه سيله عراق طرفنه متوجهاً اوردن قيام وحركت وديار بكرى دخى نهب ايتمك اوزره اورايه بالوصول (منصور بن سليمان) ايله محاربه يه بدأ ومباشرت ايدوب فقط (منصور) كندوسنه مال واشيا ويرديكندن محاربه دن فراغت ومع مافيه بعض محللرينى نهب وغارت ومحل ومأوالرينه عزيمته مسارعت ايلديلر و (قراوش) دخى موصل شهرينه عودت ايلدى

(سليمان بن نصر الدوله) نك بعض عونه سيله انباهى (بر قعيد) نام موقعه نازل اولد قلرنده (قراوش) طرفندن اولجه اورايه كوندرلمش وانلرك ورودلرنده عودت ايتمش اولان جاسوسك ويرمش اولديغى معلومات صحيحه يه كوره انلرك كمال سرعتله موصله متوجهاً حركت ايتمكده اولد قلرى اكلاشلمسى اوزرينه رجعت ايتلرى ايچون (قراوش) طرفندن كوندريلان اوچ بيك دينارى قبول ايتيوب واون بشبيك دينارك طلبنده مصرانه ثابتقدم اولوب بونك احضار واعطاسى قابل اوله مديغى حالده قتل واعدام ايده جكنى اهاليه تبليغ وتكليف ايلدى وخيليدن خيلى مملكته طوغرى ايلرولدى نهايت الامر (غز) موصل شهرينه قريب بر موقعه نازل ومملكتك دست ضبطنه المسنه فوق العاده مائل اولمسيله قراوش نزدنده بولنان عسكر واهالى ايله غزلرك اوزرلرينه هجوم ايدرك او كون صباحدن اخشامه قدر شدتلى محاربه ايدوب اقشام مفارقت وفرداسى كونى دلى الصباح ينه دوغا وحربه مباشرت ايلديلر لكن بو محاربه ده قراوش مغلوب ومنهزم اولمسيله درحال خانه سى باشكاهنه بر قايق احضار ايدرك يو [illegible] نرخده مكاريله قيتهرا كبا فرار ايتدى

«غز» موصله كيروب قراوشك مالك اولديغى كافهٔ ذيقيمت اموال واشياسنى ومواشى وحيواناتنى نهب وضبط ومملكتك رشتهٔ ادارهسنى كندى دست استقلالينه ربط ايلهدى

قراوش كندى نفسنى او آتش مخاطره ومهلكهدن قورتاروب راكب اولديغى قايق ايله نهراً «انبار» نام مملكته مواصلت واوراده اقامت ايلدى «انباردن» ملك جلال الدوله جانبنه برادمنى اعزام ووقوعبولان احوال ملالت اشتمالى حكايهله استرحام ايتمسيله جلال الدوله كندوسنه امداد ايتمك اوزره دران امراى عرب واكراددن بعض ذواتى معيت ورفاقتنه ويرهرك «دبيس ابن مزيدى» تعيين وارسال ايلدى «غز» موصل ولايتنده استقرار ايتمسنه مبنى يكرمى بيك دينارى اخذ ايتمك اوزره اهالى موصله توزيع وتقسيم ايلدى ايسهده اكثريسنك نقودى موجود اولمديغندن اموال واراضيلرينك حجتلرينك بدل اولهرق اعطاسنه مجبوريت كوستردیلر وبوندن غيرى درت بيك دينارى غزك بعض جماعت حصهسى اولمق اوزره موصل اهاليسندن «ابن فرغان» يانته ترك ايدوب بعض اساءتده ودائرهٔ ادبك خارجنده حركات وفحشياتده بولندقلرندن وحتى برخاتونهده جريحهدار ايلدكلرندن «غز»ك اتباع وعونهسيله اهالى ارهسندهبعض مرتبه مشاجره ظهور ايتدكده «غز» ابن فرغانك صاچلرينى قطع ايتديروب بونك مقطوع صاچلرينى والدهسى مزبوره يوزندن جريان ايدن قانه بوياوب خلقك عروق واعصاب غيرتلرينى تحريك ايدر صورتده فرياد وفغان ايدرك ازقه واسواقده متمادياً طولاشديغنى كورنلر فرغانك يانته كيدرك وكمال شدت اوزره حرب وجداله آغاز ايليهرك محاربه ارهسنده «غز»ك آدملرندن فرار ايدوب خلاص اولان يدى نفردن ماعداسنى قتل واعدام ايلديلر

ذكر اولنان يدى نفردن (منصور) (حصبا) نام موقعه واروب واوراده كندوسنه بر درجه‌يه قدر جكى دوزن ويروب (كوكتاشى) الەرق تكرار موصله عودت ايلدى

درت يوز اوتوز بش سنه‌سنده ورجب شريفك يكرميسنده منصور سل سيف ايدرك موصلده بعض اهالى‌يى قتل واعدام واموال واشيالرينى يغما ايليه‌رك اون ايكى كون قدر مملكتده اقامت وارام ايتدى وقصورقلان اهالى منصورك حال وحركتنى تحسين وفوق العاده حرمت واطاعت ايليوب كندوسنه التجا وطريقده برى برى اوزرنده بولنان مقتوللر تعفن ايلدكلرندن حفره‌لر اچيله‌رك جمله‌سنى تدفين ايلديلر

اولجه « خليفه » نامنه خطبه تلاوت ايدلمسى معتاداولديغى حالده بودفعه « طغرل بك » نامنه خطبه اوقنمسنه قرار ويرديلر

بونلرك شوبلده‌لرده ارام واقامتلرى امتداد ايلديكى جهتله (جلال الدين ابن بويه) جريان ايدن وقوعاتى حاوى (نصر الدوله ابن مروانه) بر شكايتنامه يازوب ديوكه (بزم عبيدمزك سزك بلادكزى قصد ايلديكى خبرينى اليورم حالبوكى انلره مال بذل واعطا ايديورسكز نفوذ وثروت صاحبى اولديغكزدن كفارك قتالنده معاونت ايدنلره مال ونفودوفيره ويرمليسكز) ديمسى اوزرينه بونلردرحال وان طرفلرينه رحلت واوراده غصب وغارت ايلديلر

(طغرل) بكك « جلال الدوله » يه يازمش اولديغى براعتذارنامه‌ده بوتركمانلر بزم عبيدمز وخدامز وتبعهٔ صادقه‌مز اولوب دائما امره امتثال واطاعت ايدرلرايدى وقتاكه « ال محمود ابن سبكتكين » خطبه اوقوتمغه جسارت ايلمسى بونلرده دائرهٔ اطاعتدن چيقوب ايقاع انواع

فتنه وفساده میل وانهماك ایدرك كندی عسكرمزله بزی خرساندن چیقاردیلر شمدی التجا ایدوب عفو وغفران طلبنده در لر سزه لایق وشایان اولان انلری منسوب اولدقلری سنجاقلرینه كوندرمكدر

(انبار) ده بولنان (قراوش) بو جمعیت عظیمه یه مقاومت ایتمك قولای یرشی اولدیغنی بیلدیكندن بنی عقیلك جمله سنی ودبیس بن مزید قبائلنك كافه سنی بر برلرینه جمع والحاق وعقد پیوند اتحاد واتفاق ایله قوتلری غایت بیوك بر اردو هیئتنی تشكیل ایلدیكی حالده (قراوش) قومانداسی آلتنده اوله رق موصلده بولنان غزلك اوزرلرینه مهاجمه ایدرك اخذثار وانتقام ایتمك وصوك درجه یه قدر فداكارانه محاربه ایتمك اوزره قیام وحركت ایلدیلر

غزلر بونلرك حركتلرینی خبر الدقلری انده اطراف وجوارده بولنان قبیله لرینك جمله سنی طوپلایوب وقراوش دخی بورایه كلوب سنه مرقومه شهر رمضان شریفك بكرمنجی كونی عظیم ر محاربه ومقاتله یه مباشرت اوله رق وقت ظهره قدر غزلر غلبه چالدیلر ایسه ده بعده عربلرك یوزه ادقدنصكره دوزه لوب دلیرانه وشجیعانه غایت شدتلی محاربه یه تكراراً مبادرت ایتمارینه غزلر اگرچه مقاومت ایتمك وبونلره مغلوب اولمامق ارزوسنده بولندیلر ایسه ده بركره پای مقاومت وثباتلرینه تزلزل كلدیكندن وطالع مظفریت «قراوش» جهتنه توجه ایلدیكندن عربلر غزلری برصورتله بوزلیوب قیردیلركه جمله سنی محو اولمق درجه سنه كتیروب ازبر مقداری آنجق سیف وسهام جلادتلرندن خلاص اوله بیلدیلر

عربلرك قتل ایلمش اولدقلری غزلك حفرلره اتدقلری رؤس وجنازه لرنده بشقه بك چوق رؤس مقطوعه لرینی قابقلره وضع ایدرك

بغداد جانبنه کوندردیلر ایسه‌ده بغدادده بولنان اتراك بوندن خبردار اوله‌رق رؤس مزبوره‌یی یولدن اخذ ایله دفن ایلدیلر

بو غزلرك مملکتلری اولان (غز) دن چیقه‌لی آیاق باصدقلری بو قدر ممالك وبلدانده غلبه ایله شهرت و دهشتلری هر طرفه شایع اولدیغی حالده موصلده قراوشك شو مظفریتی انظار عمومیه‌ده پك بیوك شان و مزیت آلوب غزلرك موجود آصلیلرندن سکزده بری فرار ایده بیلوب ماعدالری محو اولدیلر

درتیوز اوتوز ایکی سنه‌سنده ملك العراق (جلال الدوله) ایله قراوش اره‌لرنده بعض مرتبه اختلاف ومحاربه تحدث ایدر ایسه‌ده در حال میانه‌لرنده صلح قرارلشدی

درتیوز قرق اوچ تاریخنده قراوش قرنداشی (زعیم الدوله) ابو کاملی قبض وحبس ایدوب موصل حکومتنی دست ضبط واداره سنه آلدی

سنهٔ مذکوره‌ده (زعیم الدوله ابو کامل) برادری حقنده ارتکاب غدر وظلم ایدرك موصل حکومتنی اغتصاب وبر سنه صکره دست اجل کندوسنی تودیع زیر تراب ایتمکله عمزاده‌سی (قریش ابن بدران) قراوشی مقامنه اعاده ایتمك طلب وارزوسنده بولندی ایسه‌ده ارالرنده ظهور ایدن منازعه‌دن طولایی قراوشینه محبسه اعاده ایدیله‌رك (قریش) موصلده حاکم اولدی

درتیوز قرق درت سنه‌سنده قراوش قلعهٔ جراحیه‌ده محبوس اوله‌یغی حالده ترك دغدغهٔ حیات ایتمکله نعشی اورادن جلب اولنوب موصلك جانب شرقیسنده واقع (تل توبه)ده دفن اولندی

درپوز قرق سكز سنه‌سنده سلجوقی (سلطان طغرل) ایله قریش بیننده اختلاف وقوعنه مبنی سلطان مشار الیه موصلی ضبطایله قرنداشی ابراهیم نیالی اورایه والی تعیین ایلدی ایسه‌ده بعده قریشك عرض اطاعت والتماسی اوزرینه زیر اداره‌سنده بولنان . موصل . نصیبین . تكریت وانبار . وسائره‌یی قریشه اعاده ایلدی

درپوز اللی تاریخنده (طغرل) بك بغدادده ایكن برادری (ابراهیم) دائرهٔ اطاعتدن چیقوب وبرادرینك عسكرینی كندوسی زیر اداره وقوماندا سنه آلوب (همدانه) طوغری حركت ایلدی ایسه‌ده بونك بو یولده حركت ایلدیكنی (طغرل) بك استخبار ایتمسیله درحال طوتدیروب قتل واعدام ایلدی

(طغرل) بك بغدادده اون اوچ ماه اقامت ایدوب فقط بو مدت ظرفنده خلیفه ایله بركره كورشمك میسر اوله‌مدیغندن (آل مروان) ك دست اداره‌سنده بولنان « دیاربكر » طرفنه متوجهاً حركتله اورایه بالوصول دیاربكر ونواحیسنی ضبط واستیلا ایدرك موصل ولایتنی برادری (ابراهیم) ه ترك وتودیع ایلیه‌رك كندوسی بغداده عودت واوراده كبرای عسكریه وسائر اشراف بلدیه ایله الفت وانلر و (خلیفه) ایله كورشمك اوزره حضورینه چیقمغه صرف مساعی وغیرت ایلدی

بركون خلیفه البسهٔ فاخرهٔ خلافتی لابس وبرمقام عالیده مهیا بولنان سریر خلافته جالس اولدیغی وكبرا واعیان واشراف موجود اولدقلری حالده (طغرل بك) حضورینه داخل وقائم اولوب درحال رخسودهٔ روی زمین عبودیت وتعظیم وبعده خلیفه‌نك دست مهابت پیوستنه جبهه سنی تكریم وتلثیم وصادر اولان امر واشارتی اوزرینه اوده بر

كرسی احترام ورعايت اوزرنده قعود ايدرك مترتب ظهور لطف عميم اولدی خليفه كندوسنه خلعت وامرايه مخصوص علامت وامارەيی ويرمكله رفيع وقع وحيثيت ابتسيله دفعهٔ ثانيەده معاملهٔ لطفيەسنه متشكراً يوزينی يره سوردی وخليفەنك دستنی اوپدی

واورادن قالقوب مقام ومأواسنه عودت ايدوب خليفەيه اللی بيك ديناری وقبيلهٔ اتراكدن مسلح وسواری اولەرق اللی نفر مملوكی وسائر اقمشهٔ نفيسەيی تسيار وتقديم ايلدی

او تاريخده (قريش) بن بدران (ياسری) ايله برابر بغداده داخل واوراده خيلی مدافعه ومحاربه ظاهر وحاصل اولدقدنصكره (منصوريه جامعشريفنده (مستنصر العبيدی) نامنه خطبه تلاوت وخليفەيی بغدادن چيقاروب دارالخلافتی نهب وغارت ايتديرديلركه اولزمان « طغرل » بك برادری (ابراهيم) ده (قريش) ايله متفقاً برابر ايدی

بعده (طغرل بك) ينه بغداده عودت و (ياسری) اورادن فراره مسارعت ايتدی

قريش ابراهيم ايله اتفاق واتحاد ايدرك بو قدر شور وشرك وفدر اخلال آسايش بنی بشرك وقوعنه بادی وباعث اولديغنه نادم وپشيمان اولوب بيان اعتذار وكندوسنه امنيت كامله حاصل اولمق اوزره بعض خيام والات وادوات حربيەيی اعطا وتسيار وبالذات خليفه ايله طغرل بكك يانه كيدوب حاجب كبی قپوسنده طوردی واسترينك عنانی النده طوندی بوارالق عسكر يتشوب (ياسری) قتل واعدام ايلديلر (طغرل) انك سر مقطوعنی خليفەنك حضورينه ارسال وتقديم وخليفه ده انی مناسب برمحله تعليق ايدوب اموال واشياسنی واولاد ونساسنی اخذ

وضبط ايتديلر

درتيوز اللى اوچ سالنده (قريش ابن بدران) دخى نصيبين نام مملكتده وفات ايتكله يرينه اوغلى شرف الدوله ابو المكارم استقرار و (ملك الرحيم) دخى ارتحال دار قرار ايلدى

درتيوز اللى بش سنه سنده طغرل بك دخى ترك فانى ايدوب آن ايلديكندن زمام حكومت برادر زاده سى (الب ارسلان بن داود ابن ميكائيل ابن سلجوق) يدينه انتقال ايلدى

درتيوز اللى سكز سنه سنده (الب ارسلان) انبارى قطع وتخريب ايدرك موصل ايله برابر شرف الدوله بن قريشه بخش واعطا ايتدى چونكه « الب ارسلان » انك سايه سنده كسب امتياز وجسامت ايتمشدر

درتيوز يتمش ايكى تاريخنده « الب ارسلان » قتل اولنديغى جهتله مقامنه اوغلى « ملكشاه » قائم اولوب فقط كندو سيله مسلم بن قريش ارەسندە برمنافرت ومخالفت ظهوره كلديكندن « فخر الدوله ابن جهيرله » متفقاً عسكر سوق ايدوب وقوعبولان محاربه ده « مسلم ابن قريش » مغلوب ومنهزم اولمسيله يتمش بدى تاريخنده « اقسنقر » موصل ولايتنه مالك اولدى كه بوذات عماد الدين زنكينك پدرى اولوب قسيم الدوله لقبيله ملقب اولمشدر

درتيوز يتمش سكز سنه سنده « فخر الدوله ابن جهير » دياربكر وميافارقين وجزيره ابن عمرى وسائر بلاد مروانى منصور بن نصر احمد بن مروان دن اخذ وضبط ايتمسيله ارتق دولت ال مروان منقرض اولمشدر (فسبحان من لايزول ملكه)

درتیوز یتمش طقوز تاریخنده (ملکشاه نوب الدین بن زنکی) یه الب ارسلانك دخترینی تزویج ایدوب حلب قطعه‌سنی «آقسنقر» لك اداره‌سنه تودیع وتسلیم ایلیه‌رك کندوسی بغداده عودت ودرتیوز سکسان بش سنه‌سنده ملکشاه سرای بقایه رحلت ایلدی

«تتش» سلطنته هیرم افکاریله دیك حرص وطمعنی اغلا واقسنقرله رابطهٔ اتحاد واتفاق ربط واعلا ایدوب غصباً وجبراً «نصیبین» قطعه‌سنی وموصل شهرینی استیلا وتسخیر وابراهیم بن قریشی اسیر وموصله «علی بن مسلم» نائب نصب ایدرك ارسال وتسییر ایلدی

بعده «کربوغا» وبرادری «طنطاش» موصل شهرینی تحت محاصره‌یه الدقلری صره‌ده «علی بن مسلم» موصلدن فرار وطقوز ماه موصلی محاصره‌ده قالدقدنصکره «کربوغایه» بلا جدال ولاغوغا دست ضبطنه الدقدن اوچ کون صکره «طنطاش»ی قتل واعدام ایدرك ایصال دار بقا ایلدی (دولت بنی المقلد) اندن موصل زائل ودولت ال حمدان وادی انقراضه واصل اولدی

بیت

« ثم انقضت تلك السنون واهلها »

« فکانهـا وکانهم احـلام »

درتیوز طقسان بش سنه‌سنده کربوغا ازربیجانه تابع (خویه) ده ارتحال دار بقا ایلدیکی زمان بونك عاملی «حصین کیفایه» و «موسی الترکمانی» موصله مستولی اوادیلرکه «سیف الدوله جکرمش» جزیره بن عمره مالك اولمشیدی

جكرمش موصل شهريني قصد ونيت ايدرك كيدر ايكن بولده نصيبين قطعه‌سني ضبط واستيلا ايتمسيله موسى التركماني «جكرمش» قتل ايچون موصلدن خروج ايتمش اولديغي حالده عساكر موجوده‌سي كندوسنه غدر ايليه‌رك «جكرمش» طرفنه ميل وتبعيت ايلدكلرندن «جكرمش» موصل شهريني تحت محاصره‌يه المسيله موسى التركماني «حصنكيفا» يي اعطا ايدرك دياربكرده بولنان «سقمان» جانبندن استمداد واستنصار ايتمسي اوزرينه «سقمان» درحال مالك اولديغي قوهٔ عسكريه‌سني استصحاب وموصله متوجهاً تكاپو وشتاب ايلدكده «چكرمش» موصلدن فرار ومحل اخره نقل وقرار ايدوب وموسى التركماني دخي كندوسنه ملاقات ايتمك قصديله موصلدن چيقوب كيدر ايكن كندي عسكري كندوسنه هجوم برله (كواثا) قريه‌سنده قتل ايليوب برتپه اوزرينه دفن ايلديلركه الان ذكر اولنان تپه‌يه (تل موسى) تعبير ايدرلر

(سقمان) اورادن (حصن كيفايه» وچكرمش دخي موصله عودت ايدوب جكرمش بوراسني محاصره ايدرك صلحاً دست ضبط واداره‌سنه المشدر

بشيوز سنه‌سنده «جاولي محمد سلطان» جكرمشك يد اداره‌سنده موصل واعمالني قطع ايتمسيله جكرمش انكله مقاتله ومدافعه قصديله عساكر موجوده‌سني آلوب و«محفه» نام موقعه قدر كيدوب اوراده وقوعبولان حرب وجدالده كندوسنه فالج علتي عارض وطاري ولشكري بالطبع مغلوب ومنهزم وجكرمش اسير اولدي «جاولي» اورادن سرعتله حركت ايدرك بالوصول موصل شهريني تحت محاصره‌يه المسي اوزرينه «جكرمش» زاده زنكي اون برياشنده اولديغي حالده موصل اهاليسني آلوب مقاومت ومدافعه‌يه اقدام وغيرت ايتدكده وجاولي جكرمشي موصلك

اطرافنده طولاشديرمقده ومملكتك جاولى يه تسليم اولنمسنى امر واصرار ايلكده اولديغى حالده التمش باشنده اولەرق چكرمش ترك دغدغه بود ونبود ايلدى

حال حياتنده موصلك سورينى تعمير وترميم وهر جهتى اعداسنه مقاومت ايتك اوزره تقويه وتحكيم ايتشدر

بعده سلجوقيلردن بلاد روم مالكى « قلنج ارسلان ابن سليمان ابن قتلمش » موصلى ولايتك سيد عونه تسليم ايللرينى امر جاولى يه بر مكتوب كوندردى و « نصيبين نام موقعه قدر كلدى جاولى بونك بو معامله وحركتلرندن معلومات آلديغى انده عارض اولان خوف ودهشتدن طولايى موصلدن « رحبه » يه فرار ايلدى

بشيوز بكرمى بش سنەسى رجب شريفنده « قلنج ارسلان » موصل شهرينى دست اداره وتسلمه آلوب اوغلى ملكشاه اون برياشنده اولديغى حالده پدرى طرفندن نائب اولەرق استقرار وتسويۀ امور ومصالح عباده ابتدار ايلشدر

بوحال ملالت اشتمالك تأثيرات شديدەسنه تحمل ايدەميەرك « جاولى » « حلب » اميرى رضوان وسائر همعنان ايله ذى القعدەنك بكرميسنده (خابور) اوزرينه قيام وحركتله اورايه وصوللرنده وقوعه كلان مقاتلۀ شديدەده (قلنج ارسلان عسكرى منكسر ومنهزم اولسەله) (قلنج ارسلان) درحال كندوسنى (خابور) نهرينه القا ايلدى وبر قاچ كون صكره نعشى ظاهر اولمغله (خابور) قريەلرندن (شمانيه) نام قريەده دفن اولندى

بعده (جاولى) غوغاسز وجدالسز موصل شهرينى تكرار دست

اداره وضبطنه الدی وقلیج ارسلانك اوغلی ملکشاه بالضروره کندوسنه التجا ایلدی

بشیوز بر سنه‌سنده سلطان محمد مورود بن طغطاشی ایله خیلی عساکری سوق وتسیار وموصلی تحت انحصاره آلمسیله عساکر قومه وهیئت حکومه کاملا اورایه کلمزدن اول (جاول) رحبه‌یه فرار واورادن قرب اصفهانده بولنان سلطان محمدك نزدینه کیدوب کندوسنه تابع اولدی

بشیوز بش سنه‌سنده (سلطان محمد) موصل مالکی بولنان (مورود) ه عساکر وفیره واجناد عظیمه ویره‌رك افرنج ایله محاربه ایتمك اوزره شامه متوجهاً مواطندن متراحل ورها الان ارفه مسمادر نام محله نازل اولوب فقط اورایه مالك اوله‌مدقلرندن و (حلب) شهرینه واصل اولدقلرنده مالك « حلب » رضوان دخی مملکتنك قپولرینی بونلرك اوزرلرینه سد وبند ایدرك بونلر ایچری کیره‌مدکلرندن اوراده (معره) یه کیدرك بینلرنده افتراق حاصل اولمش وچونکه غرضلرینه نائل اوله‌مامشلردر

بشیوز بدی تاریخنده جنود منصورهٔ اسلامیه اجتماع ایدوب « موصل وسنجار » و« دمشق شام » ملکلری وسائر ارزو ایلدکلری برابر اولدقلری حالده دمشق شام ونواحیسندن بولنان اهل صلیب اوزرلرینه قیام حرکت وبر هیئت عظیمه اورایه وصلت ایتدکده واقع اولان محاربات شدیده‌یه لشکر اعدا مقاومت ایده‌میه‌رك منهزم وپریشان اولدیری اوزرینه (قدس شریف) ونواحیسی هیئت عسکریه اسلامیه طرفلرندن ضبط وتسخیر اولندی کذلك (طبریه) قربنده وشهر محرم الحرامك اوچنجی کوننده واقع اولان محاربهٔ دلیرانه‌ده لشکر اعدا منهزم وپریشان اولمریله عساکر

اسلاميه مظفر ومنصور اولدقلری حالده (دمشق شامه) داخل و بوراده
دخی مقصودلرینه نائل اولدیلر

« مودود » ایله شام صاحبی « طغتکین » شهر ربیع الاولده صلوة
جمعه‌یی بعد الادا جامع شریفك حولیسنده یورورلر ایکن « باطنی بغتة
اوزرلرینه هجوم ایدرك النده بولنان خنجری ایله مودودی فنا برحالده
جرح ایلدی ومتعاقباً کندوسیده قتل اولندی (مودود) اوراده بولنان
(طغتکین) خانه‌سنه کیروب صائم اولدیغندن افطار اتمسی کندولرینه ابرام
واصرار ایدلمش ایسه‌ده افطار اتمیه‌رك یوم مذکورده صائم اولدیغی
حالده ترك جامهٔ حیات وامانتنی تسلیم مبدع کائنات ایلدیکندن نعش عالیلری
اولا « شیخ دقاق » قدس روحه الخلاق تربهٔ شریفه‌لرینه دفن وتودیع
اولنوب بعده اورادن چیقاریلوب وبغداده نقل اولنوب ثانیاً اوراده
« امام اعظم ابی حنیفه » رحمه الله حضرتلری جوارینه دفن وتسلیم
ایدلمش وبعده اورادنده اخراج ایدیله‌رك ثالثاً اصفهانه نقل اولنوب اوراده
توارئ خاك عطرناك اولنمشدر

کندولری غایتله عاقل وبر صورت فوق العاده‌ده متصف وعادل وعامل
وجود وسخاوتده فائق الاقران والاماثل برذات ملکخصائل اولدیغندن
« الشیخ عمر بن الوردی » قدس الله روحه حضرتلری انك حقنده شو
قطعهٔ غرانی نظم وانشاد بیورمشلردر

(قطعه)

(غزا وصلی صائماً وعاکفا • وکمل الظاهر بالباطن)
(ثلث حفرات تمانت به • یا اشرف المسکن والساکن)

اشبو ترکی تاریخك مأخذلرندن بولنان بر تاریخك مؤلفی قطعهٔ مذکوره‌نك مصرع رابعنده اولی واعلی اولان (یااشرف المسکن بالساکن) اولمقدر دیمشدر

« اتابکان حکومتی) بشیوز سکز سنه‌سنده اقسنقر البرسقی موصل ملکی بولنان مودودك بر تقریب ایله قتل واعدام ایدرك مملکتك کندی ضبط دستنه کچیرلمسنه متوجه اولوب مودودك امرا وعسکری غزاده اوله‌قلرندن ماردین مالکی اقسنقر اشبو امل وآرزوسنه نائل اولمشدر

بشیوز طقوز سنه‌سنده (محمد سلطان » موصل مملکتنی اقسنقر البرسقی الندن اخذ ایدوب دیکر برکسه‌یه اعطا وتوجیه ایتمش و « اقسنقر » ك دست اداره‌سنده یالکز « رحبه) قالمشدر

بشیوز اون بر سنه‌سنده « محمد سلطان » ترك دغدغه‌ٔ این وآن ایتمسیله کرسی خلافته اون درت یاشنی تجاوز ایدن اوغلی « محمود » قعود ایلدی

بشیوز اون ایکی سنه‌سنده « آقسنقر البرسقی » بر مأموریت ایله بغداده ارسال وبعده موصلدن عزل وانفصال ایلدی

بشیوز اون بش سنه‌سنده ذکر اولنان « آقسنقر » موصل . وسنجار والجزیره ونواحیسنه نصب وتعیین اولنه‌رق تدابیر امور ممالکه صرف مساعی واشتغال ایتمکده ایکن علاوهٔ مأموریت اولمق اوزره کندوسنه « واسط » ونواحیسی اعطا اولنوب توسیع دوائر مناصب وترفیع درجات مراتب ایلدی

بشیوز یکرمی سنه‌سنده (آقسنقر برسق) جمعه کونی ادای صلوة اثناسنده (باطنیه) فدایلرندن بریسنك خنجریله شهید اولدیغی انده بر قاچ شخص هجوم ایدرك شخص قاتلی قتل واعدام ایلدیلر بعده برسنه

قدر اوغلی « عزالدین مسعود » موصل ولایتی والیلکنده بولنوب بشیوز یکرمی بو تاریخده بوده وفات ایتمکله اقسنقرك دیکر اوغلی « عمادالدین زنکی » موصل حکومتنی دست ادارهسنه آلدی

« اقسنقر برسقی » فی الاصل ترکیاً مملوکلرندن اولوب ثابت شجیع ودیندار وولاة اخیاردن عدالتله شهرت شعار بر ذات مکارم‌کار ایدی

« عماد الدین زنکی » پدری زماننده (واسط) وبصره والیسی اولوب پدری (آقسنقر) وفات ایتدکدنصکره بغداد شحنه‌لغنده اولدیغی حالده برادری (عز الدینك) وفاتی اوزرینه موصل ولایتی اعمال مربوطه‌سیله برابر عهده‌سنه توجیه اولندی موصل ولایتی اتابکانك دست استقلاللرینه بونك زماننده کچدی

بشیوز یکرمی بر سنه‌سی شهر رمضاننده (عماد الدین زنکی) موصله واصل اولوب اداره امور حکومته مبادرت ایلدی (نصیر الدین) ی قلعه دیزداری و (صلاح الدین) ی امیر حاجب و (بهاء الدین) ی قاضی القضات تعیین ایلدی : وموصل ولایتنه دائر ایشلرینی محور لایقنه وضع ایلدکدنصکره جزیره ابن عمره کیدرك ممالیك بر سقیه‌نك مخالفتلری جهتیله محاصره ومحاربه ایدرك بالتضییق بالده‌یی امان ایله (عمادالدین) ه تسلیم ایلدیلر بعده نصیبین . سنجار . خابور . حران . طرفلرینه کیدوب اورالرینی دخی دست ضبط واداره‌سنه الدی بو تاریخده اورفه وسروج وبیره‌جك وسائر بعض نواحی وقصباتی رؤسای افرنجدن (ژورسلین) یدندن اخذ وضبطنه اهتمام ایتمکی (عمادالدین) تصور ایتدی ایسه‌ده اوصره‌ده موفق اوله‌مدی

(آقسنقرك) ایام حیاتنده حلبده اقامت ایتمش اولدیغی اوغلی (مسعود)

وفات ایلدکدنصکره موصله کیدوب « حلبه قوبان » نامنده بریسنی و بعده « قلنع ابه » نامنده بردیکرینی متسلم نصب وتعیین ایتمشیدی « قلنع ابه » حلبده مظالم شدیده ارتکاب ایتدیکندن اهالی متنفر اوله‌رق عموماً بنی ارتق ن حاکم اسبق « بدرالدین سلیمان بن عبد الجبار » ه اطاعت وسنهٔ مرقومه شوالنک ایکنجی صالی کیجه‌سی بغتةً اهالی هجوم ایدرک « قلنع ابه » ایله اتباعنی محاصره ایتدیلر . بوحوادث و کیفیت اطرافه عکس ایتدکده (منبج) صاحبی (حسان) و (بزاعه) والیسی (حسن) اصلاح ذات البین ایچون حلبه عزیمت ایلدیلر لکن مصالحه ممکن اوله‌میوب (اورفه) وانطاکیه‌یه متصرف اولان « ژوسلین » افرنجی حلبی ضبطه قیام ایلمش اولدیغی حالده اهالی اطراف شهری خندقلرله محافظه ومدافعه ایتمکده ایدیلر بوحال سنهٔ مذکوره ذی الحجه‌سنک نصفنه قدر ممتد اوله‌رق اول اثناده « قره قوش حسن » موقة حلب والیلکنه بالتعیین بینلرینک اصلاحی ضمننده « بدرالدوله » ایله « قلنع ابه » موصله جلب ایدیله‌رک ارالری بولندی ایسه‌ده « قلنعابه » نک حلبده اقامه ایلدیکی (ابن بدیع) اهالی طرفندن سوءقصده مصادف اوله جغنی استماع وجعبر قلعه‌سنه فرار ایتمشیدی

حلب جوارنده فرنکلر بو قاریشقلقدن بالاستفاده مملکتی ضبطه قیام ایتمک اوزره اولدقلری (عماد الدین) کمسموعی اولدقده ابتدا حلب ایشلرینی یولنه قومغی دیکر ایشاره ترجیح وبناءً علیه اورفه وسروج طرفلرنده برمدت امرار وقت وزمان ایدوب بعده حلب جانبنه عزیمتله اوراسنی ضبط ایلدی

حافظه‌سی (عماد الدینک) پدری طرفندن (امیر قره‌خان) ه

توجيه اولنمش اولديغى حالده اوصره‌ده حاكم شام (طغتكين) بدينه انتقال ايتمشيدى

بشيوز يكرمى اوچ سنه‌سنده عماد الدين موصلدن برالشام طرفنه كيدر ايكن فرات نهرينى عبور ايلدكدنصكره افرنجله واقع اولان غزا وجهادنده (طغتكين) طرفندن طلب معاونت ومظاهرت ايتدكده (طغتكين) اوغلى (سونج)ى (حما)يه كوندروب عماد الدين (سونج) قيدوبند ايدرك حبسه القا واموال واشيا وخيام كبى شيلريى يغما وانواع معاملات غير لايقهٔ غدربه‌يى اجرا ايليوب (سونج) ايله برابر بولنان عسكرى امراسنى دخى حبس وتوقيف ايلديكندن اوارالق حما بلده‌سى عسكردن خالى وه‌رون شهرده يالكز اهالى قالديغندن درا كيدرك حمايى دائرهٔ اطاعتنه آلدى ومتعاقباً (حمص) شهرينه دخى كيروب اوراده حاكم بولنان (قرخان)ده جلب وحبس ايله حمص شهرينك كندوسنه تسليم اولنمسنى تكليف ايلدكده « قرخان » روى مخالفت وسد متين ممانعت كوستره مديسه‌ده حمصده‌كى اوغلى وعسكرى موافقت ايتميه‌رك مقاومت ايتمكله مباشرت ايلدكلرندن عماد الدين حمصى ضبط واستيلا ايلمكدن عاجز قالوب (سونج) ايله سائر امراى محبوسينى استصحاب ايليه‌رك موصل ولايتنه عودت ايلدى

بشيوز يكرمى درت سنه‌سنده (عماد الدين) عسكرله حصن الاتاربه محاربه ايله اوراسنى ابادىٔ افرنجدن اخذ وضبط ايلدكدنصكره تخريب ايتدى

بشيوز يكرمى التى سنه‌سنده خليفه مسترشد ايله « عماد الدين » اره‌سنده بر نوع مخالفت ظهور وحدوث ايلديكندن ﴿ عماد الدين ﴾ حلة

حكمداری ﴿ دبیس ابن صدقه ﴾ بی برابر آلوب عسكر له عزیمت وخلیفه عسكر یله ﴿ عباسیه ﴾ یه وعمادالدین « مناریه » یه نزول ایلدیلر

رجب شریفك یكرمی برنجی كونی (حصن البرامكه) ده طرفینك بولرله التقاوشدتلیجه جدال وغوغا وقوعیله عمادالدین خلیفه‌نك معیتده بولنان عسكرك صاغ جناحنه جاربوب منهزم ایلدی ایسه ده، خلیفه عسكرینك صول جناحده‌كی بقیه‌سیله ابتدا دبیسك وبعده عمادالدین عسكرینه ضایعات وتلفات كلیه ویردیرمكه موافق اولدی

بشیوز یكرمی یدی سنه‌سنده مسترشد خلیفه ارزاق كثرت اوزره موجود اولدیغی جهتله اوچ ماه مدت مقداری تحت محاصره‌یه آلمش وعاقبت عمادالدین سنجاره فرار وخلیفه موصلده قرار ایلمشدر

بشیوز یكرمی سكز سنه‌سنده عمادالدین بلاداكراده عزیمتله (عقره) یی وحكاری قلعه‌سنی و(كواشی) دخی ضبط وتسخیرینه آلمش ومسترشد خلیفه ایله عقد رابطهٔ صلح ومسالمت ایتمشدر

بشیوز یكرمی طقوز سنه‌سنده طغرل بكك وفاتی وقوعبولدیغندن برادری (مسعود) طلب سلطنتده بولندیغندن مسترشد خلیفه ایله بینلرنده واقع اولان منازعه عاقبت محاربه‌یی انتاج ایتمكله وقوعبولان محاربه‌ده طالع مظفریت (مسعود) جانبنه توجه ایلدیكی جهتله خلیفه‌نك عسكری مغلوب وپریشان وخلیفه‌نك دخی خون زندكانی وحیاتی روی زمینه ریزان اولمسیله مقام خلافته اوغلی (راشد) اصعاد واقعاد ودرعقب اجرای اصول بیعت عباد اولنمشدر

بشیوز اوتوز سنه‌سنده (راشد خلیفه) مقام خلافتدن اسقاط ایلدیكندن اورادن عمادالدین ایله موصله عزیمت ایلیوب وبرینه عمی (المقتفی

بالله) خليفه اولوب كندوسنه بيعت اولنمغله مسعود بغداده داخل اولمسيله اوراده راشد خليفه‌نك خلعی حقنده برعرض محضر ترتيب وموصل جانبنه ارسال وتسريب ايديلوب وصولنده موصل قاضی القضاتی طرفندن ذكر اولنان عرض محضر اوزرينه حكم ايديله‌رك بشيوز اوتوز برسنه‌سی رجب شريفده (المقتفی بالله) نامنه خطبه تلاوت وعماد الدينك وارداتی توفير اولنه‌رق رعايت اولندی

بشيوز اوتوز ايكی تاريخنده عماد الدين حمص وحصن المجدل واباس قطعه‌لرينی دست اداره‌سنه المش وبشيوز اوچ سنه‌سنده موصل ولايتنه عودت ايلدكدنصكره شهرزوره مالك اولمشدر

بشيوز اوتوز يدی تاريخنده عمادالدين جيش وهشيكی واشب قلعه‌سنی اخذ ايلدكدنصكره سرابا تخريب ايدرك اكا بدل عماديه قلعه‌سنی بنا وانشا ايلمشدركه ذكر اولنان قلاع ومواقع زمان اوائلده اكرادك اولديغی حالده بوتاريخده عماد الدين مالك اولمشدر وحتی سعرد وخيران وديار بكر جوارنده‌كی حصن ذی القرنينه قدر ممالك وبلدانی ضبط ايلمشدر

بشيوز اوتوز طقوز سنه‌سنده (رها) يی ونهر فرات اوزرنده بولنان مواقع وحصونی وجهت شرقيه‌سنده واقع اولان بلاد واماكنی سيف جلادت وقهرايله طايفهٔ افرنجدن اخذ وضبط و(بيرهٔ) يی محاصره ايدرك موصله كلمشدركه كندوسنه موصلده‌كی نائبی بولنان نصير الدينك قتل اولنديغی خبری واصل اولمشدر بناءعليه اونده بولنان سلجوقيه‌دن (بارسلان) بن محمد عماد الدين زنكی موجود اولديغی حالده (اشبو بلده‌لرك جمله‌سی بارسلانك دست اداره‌سنده‌در بنده (اتابكه‌يم) ديه‌سی اوزرينه كندوسنه اتابك تسميه اولنمشدركه (اتابك) اوجه موصلده

زنکینك نائبی ایکن بارسلانك خدمتنده قائم و مداوم اولور ایدی زنکینك
ست اداره و ضبطنده بولنان بلدەزه نصب دیده حرص و طمع اولندیغی
جهتله نائب زنکینك قتلی وقوعبولوب دولتك کبراسی کندوسنی یعنی
ابکی طوندقلرندن زنکی سریعاً موصله عودت ایتمشدر

عماد الدین زنکی موصله عودت ایلدکدن نصکره اهل (بیره)
کرار اورایه عودتندن قورقدقلرندن (بیره) یی (ماردین) صاحبنه
سلیم ایتشلردر

بشیوز قرق برسنه‌سنده (عماد الدین) علی بن سالم بن مالك
بن بدران بن المقلد) النده بولنان واندن ماعدا اللرنده برشی قالمیان
جعبر » قلعه‌سنی محاصره ایلدی و عماد الدین زیاده طمعندن شوآیت
ریمه‌یی تلاوت ایدر ایدی (ان هذا اخی له تسع وتسعون نعجة ولی
جة واحدة فقال اکفلنیها وعزنی فی الخطاب قال لقد ظلمك بسؤال
جتك الی نعاجه) عماد الدین زنکی‌یه قلعه‌نك اخذ و ضبطی مدتی براز
عسر اولوب امتداد ایلدیکندن « عماد الدین » جعبر قلعه‌سنك صاحبنه بر
نبر کوندروب « یا علی سنی بنم الیمدن شمدی کیم قورتاره جقدر »
داسنی سفیر تبلیغ وافاده ایتمسی اوزرینه صاحب جعبر « علی » ظاهرده
یره متوجهاً وغیاباً عماد الدین زنکی‌یه خطاباً « سنی دیابکرده محاصره
ادیکك زمان مالکینك النده کیم قورتاردی ایسه بنیده او قورتارر »
دکسه الجی دها قلعه‌دن طیشاری چیقمه‌دن اول برسهم هلاهل آلود
ب امیرجعبر « علی » یه اصابت ایلدیکی انده « علی » درحال اوراده
ی ارضه دوشر والجی انك شرندن خلاص اوله‌رق عماد الدین
بنه عودت ایدر لکن امیر علینك سویلدیکی سوزلرك تبلغ و بیاننده

اختيار كتم وسكونت ايلدى

اوارالق مقتولك جماعتندن برقاچ كسه دفعة زنكى اوزرينه هجوم ايدرك انى دخى اوراده قتل و « رقه » ده دفن ايلديلر . ودرحال « نور الدين » بن محمود عماد الدينك خاتمنى الوب وحلبه كيدوب مالك اولمشدركه اوزمان سيف الدين غازى بن عماد الدين شهرزورده بولنوب بوخبر كندوسنه واصل اولدقده مملكتلرينك دست ادارهسندن زائل اولور قورقوسيله بلا توقف موصله عودت وعسكريده برابر رجعت ايلديلر

لكن قلبنده جايكير اولان خوف واندیشهٔ زوال ممالك كيتدكجه تعظم وتوسيع ايليدكندن طولانى زيادهسيله مضطرب الحال ومشوش البال اولديغندن الب ارسلانى طوتديروب موصلده حبس ايلدى وبوحالده . موصل . وجزيره . وبلاداكراد « سيف الدين غازى » يد اداره واستقلالنده قالدى

بشبوز قرق درت تاريخنده سيف الدين غازى بن عماد الدين قرق درت ياشنده اولديغى واوچ سنه برماه اجراى حكومت ايلديكى حالده ارتحال دار بقا و (حسن نورالدين) نامنده برمخدومنى ترك صحن سراى فنا ايلدى ودرحال شعشعهٔ مهر دولت وحشمتى زوال وانقراض سحابى ماوراسنده محو ونابود اولدى

بو سيف الدين غازى ازهر جهت اقران وامثالنك سربلند وممتازى وحسن صورت وسيرت وجود وسخاوت وشجاعت اصحابندن اولوب هر كون صباح واقشام عسكرينه اطعام طعام ومن كل الوجوه نواقصلرينك اكمال واتمامنه ورفاه وراحتلرينك استحصالنه بذل همت واهتمام ايدرايدى واك اول سنجاغى باشنه الوب وبرطرفه سوق اولنان عسكرينك اورتاسنه كيروب سوارى وپياده عسكريله برابر كيدن سيف الدين غازيدر

« سیف الدین » غازینك برادری (قطب الدین) مودود موصلده مقیم وموجود اولدیغندن وزیر (جمال الدین) و امیرالجیوش (زین الدین ایله اتفاق ایدرك برادری غازینك بلادینی کندوسنه تملیك ایده جکلرینه یمین واهل بلاده اطاعت ایلیه جکلرینی تأمین ایلمشلر ایدی بعده ماردین امیری تیمور طاشك قیزینی تزوج ایلدی که هنوز موصله داخل اولمامشیدی غازینك برادری اوراده وفات ایلدی (وقطب الدین اولادینك والده لری بوخاتون ایدی

بشیوز اللی سنه سنده (خلیفه) مقتفی بالله دقوق مملکتنی تحت محاصره یه الدقده موصل جانبندن عسکر یتشه رك ﴿ تکریت ﴾ دخی محاصره اولنور ایسه ده موجود عسکر ایله ظفریاب اوله مدیغندن بعده زین الدین اربلده بولنان قطب الدین نائبنی طوتمشدر که اوزمان سلیمان بن محمد ابن ملکشاه بغداده کیدوب و (خلیفه) طرفندن کندوسنه عسکر ویریلوب بلاد جبله مالك اولمق امل وقصدیله اوطرفه کوندرلمش واوراده برادرینك اوغلی « سلطان محمود بن محمد بن ملکشاه » منهزم و مغلوب ایلدیکندن شهرزوره اوغرایوب موصل نائبنی موصلده حبس وتوقیف ایتمشیدی

وفاتکه « محمد ابن محمود » بشیوز اللی درت سنه سنده وفات ایلدی « سلطان » ایتمك اوزره عمی (سلیمان شاه بن محمدی طلب ایلدیلر

قطب الدین مودود بو یولده کی معامله وحرکتی تجویز وسلطنته سزاوار ولایق اولان لوازماتله تجهیز ایلیه رك وموصل عسکرینی (زین الدین علی) به ویررك همدان جانبنه بعث وارسال ایلدی . اورایه وصوللرنده عساکر کثیره اوزرلرینه کلوب محاربه یه مباشرت اولندیغی

جهتله اثنای حربده سلیمان قتل اولنمسیله درحال (ارسلان شاه ابن طغرل بك ابن محمد ابن ملکشاه) همدانده شاه اولدی و بغداددن غیری هر یرده کندی نامنه خطبه‌لر تلاوت اولندی

بشیوز اللی طقوز تاریخنده موصل مالکی بولنان « مودود »ك وزیری و ابو منصور الاصبهانینك اوغلی علینك اوغلی جمال الدین ابو جعفر ارتحال دار بقا ایلیوب لکن برادری (شیرکوه ایوب) ایله حال حیاتده ایکن هرهانکیسی اول وفات ایدر ایسه بر حیات بولنان اتك نعشنی مدینهٔ منوره‌یه نقل ایده‌جکی حقنده ربط رابطهٔ عهد و پیمان ایلمش اولدیغندن و حال حیاتنده اوراده بر رباطی اتخاذ واحضار ایلمه‌یکندن برادری میانه‌لرنده منعقد بولنان شو یولده‌کی معاهده اوزرینه بعد وفاته یاننده قرآن کریم تلاوت اولنمق اوزره حملهٔ قرآنی جمع و ترتیب ایدوب هر بر بلاد و ممالکه صلات جنازه‌سنده حاضر بولنمق ایچون خبرلر کوندررك جماعت کثیره ایله (حله) ده صلوة جنازه‌سی ادا اولندیغی اثناده بر شاب مرتفع بر محله صعود و بو نظم بلیغی انشاد و تلاوت ایدرك اسماع مسامع عباد ایلدی

قطعه

سری نعشه فوق الرقاب وطالما   سری جوده فوق الرکاب و نائله
یمر علی الوادی فتثنی رماله   علیه وبالنادی فتثنی ارامله

جمال الدین ابو جعفرك نعش غفران نقشنی احتفالات فوق العاده ایله مدینهٔ منوره نورها الله تعالی الی یوم الاخره‌یه نقل ایدرك (روضهٔ مطهره و شبکهٔ منوره) یه اون بش ذراع قربنده‌کی تواری خاك عطرناك ومقارن مخاطب خطاب اولاك ایلدی

چونكه كندوسى كثير الخيرات وعظيم الصدقات بر ذات كريم الصفات وعالى درجات اولديغندن مدينۀ منوره اطرافنه بوصور جسيم ودجله نهری اوزرينه برده جسر مستقيم وده‌ها نيجه مساجد شريفه وخيرات وحسنات منيفه بنا وانشا ومحيا ووجودنده حلاوت وموجودينك انفاق وابذالنده لذت عظيمه مشاهده وتماشا ايلمشلردر (رحمة الله عليه رحمة واسعة)

بشيوز التمش ايكى سنه‌سنده غازى بن حسان «نور الدين» ه عصيان ايتمكله مالك اولديغى «منبج» دن قهراً چيقاروب اوراسنى برادرى قطب الدين بن حسانه بخش واعطا ايله‌دى وصلاح الدين يوسفك اخذ وقبض ايلديكى زمانه قدر انك دست اداره‌سنده قالدى

بشيوز التمش درت سنه‌سنده نور الدين جعبر قلعه‌سنى مدت مديده تحت محاصره ومضايقه‌يه الدقدنصكره مالكى بولنان «شهاب الدين بن على بن مالك بن بدران» الندن اخذ وضبط ايتمش وكندوسى دخى يانده اسير قالمش وبعده نور الدينه يكرمى بيك دينار وبعض قريه‌لر علاوه ايدرك «سروج» بلده‌سنى جعبر قلعه‌سنه عوضاً ويرمسيله كندوسى اوراريه نازل اولمشدر

بشيوز التمش بش سنه‌سنده (قطب الدين مودود بن زنكى) حماى محرقه علتنه مبتلا اولوب الدن تخليص كريبان ايده‌ميه‌رك قرق ياشنده اولديغى حالده شهر ذى الحجه‌ده ارتحال دار بقا ايلمش ومدت حكومتى يكرمى برسنه دوام ايتمشدر

سيرت وصورتى اخلاق حسنه ايله متصف وعاقل ودرايتلى بر ذات حاليسمات اولديغندن دولت انك ترك ايلديكى ملكنى اوغلى عماد الدين

التندن الوب برادرى « سيف الدين غازى بن زنكى » يه اعانه سنه صرف همت ايلديكى اجلدن كندوسى اورادن كيدوب عمبسى « نور الدين » ظاهر اولشدر

بشيوز التمش طقوز سنه سنده (نور الدين ابن زنكى) دمشق شام قلعه سنده ايكن دوچار اولديغى خناقدن خلاص اوله ميه رق ارتحال دار عقبا ايلشدر كندوسى اوزون بويلى واسمر اللون خفيف اللحيه وحسن الصوره بوذات عالى قدر اولوب حرمين شريفنده ويمنده ومصرده نامنه خطبه لر تلاوت اولنوب عبيديه نامنه اوقونان خطبه لرى ابطال واصول روافضى كاملا قطع وپايمال ايلدى ودائما زهد واتقا وعبادات جناب كبريا ايله مشغول وعدل وحقانيت ايله مألوف ومجبول ومذهب ابى حنيفه اوزره علم فقهده داخل مرتبهٔ ارباب فحول ايدى كندولرى بشيوز اون بر سنه سنده زينت اراى گهوارهٔ وجود وكرامات وولايتى بين الانام متعارف ومشهور ايدى « ابو الحسن بن منيرك » حقنده نظم وانشاد ايلديكى قصيده سندن برقطعهٔ بليغه بودر

(قطعه)

(عقد الحق السن المدعينا • انت خير الملوك دنيا ودينا)
(بسط الرزق فى الخليقة كفا • ك فكلتا يديك تلدفق عينا)
(فيد تحسم النوائب عنا • ويد تقسم الرغائب فينا)

بعده (شيركوه) مصره كوندروب اورايه مالك اولدقدنصكره (دولت آل عبيد) زائل (وصلاح الدين ابن ايوب) دست اداره واقتدارينه واصل وخطبه دخى عباسيه نامنه قرائت ايتمك درجه سى حاصل اولدى خيلى مدرسه ومشهدلر وعمارتلر ودمشق شامك سوريني بنا

وانشا واهل علم وكماله كف جود وسخاوتنى فتح وكشاده ايدرك انلره عطايای وفيره ابذال واعطا واجنبی النـدن قلعه وحصارلری وممالك وبلده لريى اخذو استيلا ايتمشدر كه بونك فضل وعناياتى وخصائل وحسناتى نيجه كتب مفصله ده درج وتذكار وبوراده اختصار اولنمشدر

احسن مناقب شريفه واكمل مراتب منيفه سندن برى روضهٔ مطهره وشبكهٔ منوره نك اطرافى خفيا خندق حفر ايديله رك خير الاجساد والوجود عليه وعلى آله صلوات الله الودود افندمز حضرتلرينك جسد مباركلرينى چيقاروب بلده لرينه نقل ايتمك املنده بولنان ايكى نفر اجنبى نبى محترم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرى عالم منامده كندولرينه امر واوراده بيورملرى اوزرينه درعقب طوتوب قتل واعدام ايتمشدر

بهاء الدين شلى حكايه ايدر كه زمان صباوتمده برو (صلاح الدين ايوب) برابر بولنوب حتى محاربه نك برنده اسير دوشديكمز زمان بوراده كيدر ايكن كندولرى هر نصلسه ارقه ده قالوب كوره مديكمدن كيرويه دونوب باقدمكه ارقه ده چار جهانه ميل والتفات ايتمكده اولديغنى كورمجه (بيلورميسكز نه سببه مبنى التفات ايده يورم) سؤاللرينه (بيله ميورم) جوابنى وردكده شو وجودمك يره دوشن ظل وسايه سنه عطف نظر عبرت ايله كه دنيايه نقدر مشابهدر بو ظل طالب اولانلردن فرار ايلديكى مثلو دنيا دخى كندوسنه طالب اولانلردن فرار وفرار ايدنلره تقرب وفرار ايدر

« قطعه »

(مثل الدنيا التى تطلبها ٭ مثل الظل الذى يمشى معك)

(انت لاتدركه ان رمته ٭ فاذا وليت عنه تبعـــك)

كندولرينك وفاتندنصكره برينه اوغلى (الملك الصالح اسماعيل) قائم اولوب عمرى اون برياشنه رسيده اولديغى حالده پدرينك دست اداره وحكمنده بولنان ممالك وبلادك جملهسنده نامنه خطبه تلاوت اولنوب (صلاح الدين يوسف) مصرده ضرب اولنان سكهده اسمنى يازدردى وامور مملكتى (شمس الدين محمدبن عبدالملك تدبير ورؤيت ايدر ايدى

بونك خبر موتى موصلده بولنان (سيف الدين) غازىيه واصل اولنجه موصلدن قيام وحركت ايدرك (الجزيره) ونواحيسنى اخذو تملك ايلدى

عزالدين مسعودبن مودود ايله اوزرينه عساكر وافيه سوق وارسال ايلديسهده صكره مسعود بوصورتله كندوسنه معاونت ايلمكدن روى مخالفت وامتناع كوسترمشدركه اوزمان (صلاح الدين ابن ايوب) سنجار اوزرينه تحريك لواى حرب وسطوت ايتمشيدى وكندوسيده بالذات اوراده بولنمشيدى

(سنجار) صحراسنده « حلب » عسكرى ايله اجتماع ايلدكلرى اثناده صلاح الدين ملك صالحه نيابة دمشق شامك كندوسنه ترك وابقاسنى بالتحريرات طلب ايتمش ايسهده بوخصوصه جهرة موافقت كوسترمدكلرندن بالضروره وقوعبولان محاربهده (موصل) (وحلب) عسكرلرى مغلوب ومنهزم اولدقلرندن اموال واشياى موجودهلرى اغتنام وجلب اوراده ملك صالح نامنه خطبه تلاوت اولنهرق سكهدخى ضرب اولندى

بشيوز يتمش بر تاريخنده سيف الدين غازى ايله (حسن كيفا) و (ماردين) صاحبلرى ارهلرنده برمغايرت افكار تحدث ايتمسى اوزرينه واقع اولان محاربهٔ شديدهده نصرت ومظفريت (صلاح الدين) طرفنه

متوجه اولمسیله سیف الدین غازینك عسکری پریشان ومنهزم و اموال واشیای موجودهلری یغما ومغتنم اولوب غازی مرعوباً موصله واصل وصلاح الدین اولوقت نور الدینك کافهٔ بلادینی ضبط واستیلا ایتمشدر

بشیوز یتمش التی سنه‌سنده سیف الدین غازی بن مودود مبتلاو کرفتار اولدیغی سل علتندن تخلیص جان ایده‌مه‌رك اوتوز یاشنده اولدیغی حالده ترك عائلهٔ بود ونبود ایتمش واون سنه اجرای احکام حکومات ولایات وممالك ایلمشدر

کندوسی غایت عاقل وکامل وعفیف وعادل وغیور وفائق اقران واماثل بر ذات خوبخصائل اولوب ملکنی برادری (عزالدین بن مسعود) ه (الجزیره) بی اوغلی (سنجرشاهه) توصیه واعطا ایلدی حال حیاتنده مدبر امور دولتی (مجاهدالدین) لقبیله ملقب بولنان (قیماز) ایدی

بشیوز یتمش یدی تاریخنده ملك الصالح اسمعیل بن نور الدین شهید قولنج علتیله اون طقوز یاشنده اولدیغی حالده ترك حیات ایلمش وامور دینده ملازم وعفت وحمایت دائره‌سنده مواظب ومداوم اولوب کندوسندن مقتضای حال شباب وجوانی بولنان مکارهك حالندن وفاتندن ظهوری مشاهده اولنمامشدر (رحمت الله علیه)

بشیوز یتمش سکز سنه‌سنده (سلطان صلاح الدین بن ایوب) « مسعود » و « قیماز » برابر بولندقلری حالده موصلی تحت محاصره ومضایقه‌یه الوب فقط درون ملکنده رجال کثیره واسلحهٔ وفیره موجود اولدیغندن وداخلندن طقوز عدد منجنیق نصب ووضع ایدیله‌رك استعمال ایلدیکندن بویله شدتلی مدافعه ومقابله‌یه مقاومت ایده‌مدیکی واولیه یك سهولتله مقصده نائل

اوله‌میه‌جغی اکلاشیلدیغی جهتله وحتی سلطان صلاح الدین قباله کنده قپوسندن وحصن کیفا صاحبی جسر قپوسی جانبندن و کوکبودی باب العماد اوزرندن نازل اولدقلری. کیفیت محاصره خیلی مدت امتداد ایلدیکی حسبیله صلاح الدین عاجز، بو خصوصده موفق اوله‌میه‌جغی ظاهر و بارز اولدیغی اجلدن بوراسنی علی حاله ترك ایدرك سنجار اوزرینه نازل و سالك وسنجارله نصیبین قطعه‌لرینه مالك اولمشدر

بشیوز یتمش طقوز سنه‌سنده موصلده بولنان (مسعود) مجاهدالدین قیماز طرفندن طوتیلدی واورالق صلاح الدین حلب قطعه‌سنی دست استیلا واداره‌سنه آلدی وذاتاً حلب امراسنك اختلافات ومغایرات افکارلرندن طولایی مشوش البال ومضطرب الحال بولنان عماد الدین زنکی یه عوض اوله‌رق سنجار ونصیبین وخابور وسروج ورقه قطعه‌لرینی ویردیکندن بعض سفله کروهی یایغاره ایدرك یاحار حلب مملکتنی سنجار ایله صاتدك) بوللوفریاد وندالر ایلدیلر بونك اوزرینه عماد الدین زنکی صلاح الدین ایچون بردعوت عظیمه ایدرایسه‌ده بینلرنده بولنان اسراره برادری واقف اولدیغندن ویردیکی معلومات اوزرینه صلاح الدین زنکینك اشبو دعوتنه اجابتدن صرف نظر ایلدی

بشیوز سکسان سنه‌سنده خلیفه‌نك الجیلری موصله کلوب صلاح الدین بن ایوب ایله عزالدین بن مسعودك میانه‌لرنده تحدث وظهور ایدن مغایرت ومخالفتك برطرف ایدیله‌رك صلح وصلاح اوزره بولنملری کندولرینه تبلیغ ایلدیلر ایسه‌ده خلیفه‌نك بوبابده‌کی اوامر وتبلیغاتی نافذ اوله‌مدی وبونلرك بینلری اصلاح ایدیله‌مدی

بشیوز سکسان برسنه‌سنده دفعهٔ ثانیه اوله‌رق صلاح الدین موصل ولایتی تحت محاصره‌یه المسیله مسعود موصلده ابقا ایدلمك وبونك ضبط واستیلاسندن صرف نظر اولنمق اوزره مساعده اعطاسی حقنده رجا واسترحام ایتمك ایچون عز الدین بن مسعود والده‌سنی وعمیسی نورالدین بن محمودك قیزینی وبعض جمعیت نسوانی حضور صلاح الدینه کوندرمش ایسه‌ده رجالری شایان قبول اولمیه‌رق وبونك بو معامله و حرکتنی تقبیح ایلیه‌رك نسوانی رد وارجاع ایلدی

اوارالق (اخلاط) صاحبی بولنان شاه ارمنك وفاتی خبری کندوسنه واصل اولمسیله (اخلاط) طرفلرندن وقوع بولان استدعا وطلب اوزرینه ذکر اولنان مسعود ابن زنکی موصلدن رحلت وحصار اخلاطه وصلت ایلدی . بعده مسعوده « شهرزوری » وما ورای زابی اعطا ایدرك صلاح الدین نامنه خطبه اوقنوب وسکه ضرب اولنوب رغماً وغصباً مادهٔ مصالحه رسیدهٔ حسن ختام اولدی

بشیوز سکسان طقوز سنه‌سنده صلاح الدین ارتحال دار بقا ایتمسیله مسعود ابن زنکی بعض ملوك وذی نفوذ ایله اتفاق واتحاد ایلیه‌رك بلادك اخذ وضبطی مقصدیله عساکری بالاستصحاب سیر وحرکتلری اثناده مسعوده طاری وعارض اولان اسهال اوزرینه عساکر موجوده‌سنی برادری زنکی‌یه ترك وتودیع ایلیه‌رك کندوسی موصله رجعت ومجاهد الدین قیمازله ملاقات وصحبت ایدوب لکن عسکری اوغلی ارسلانه روی مخالفت وچهرهٔ مغایرت کوستردیلر . مسعودك دوچار اولدیغی علتی کسب اشتداد ایتمسیله شهر رمضان شریفك یکرمی یدنجی کونی ارتحال دار بقا ایلدی که صلاح الدینك ارتحالندنصکره التی ماه قدر بر

حيات اولمش واون اوچ سنه قدر ايفاى وظيفهٔ حكومت ايتمشلردر

بعد وفاته مجاهد الدين قيمازك رأى وتدبيرنده اجراى حكومت ايتمك اوزره موصل ولايتنه اوغلى ارسلان بن مسعود مالك اولمشدر

بشيوز طقسان درت سنه‌سنده زنكى بن مودود بن عماد الدين سنجار • رقه خاور • دست اداره وضبطنده اولديغى حالده ترك حيات مستعار ايلدى تواضع وعلم وحلم وعدلى زياده‌سيله سور دائماً دائرهٔ عدل وحقانيت داخلنده اجراء احكام ايدر برذات مكارم ايدى • بعد وفاته مقامنه اوغلى قطب الدين محمد قائم وبو مملكتلره مالك اولوب فقط امور وخصوصات ممالك تدابيرى پدرينك مملوكى بولنان مجاهد الدين قيمازك دست لياقت واقتدارينه احاله وتفويض اولندى

سنهٔ مذكورده (نور الدين ارسلان شاه بن مسعود) نصيبين قطعه‌سنى عمى زاده‌سى محمد بن زنكى الندن اخذ وضبط ايتمسنه مبنى (عادل) ايله (محمد ارهسنده مخالفت ومغايرت حاصل وبناء عليه (عادل) جزيره نازل ونور الدين ارسلان شاه نصيبين محمده تسليم وتوديع ايدرك موصله داخل اولدى

التى يوز بش سنه‌سنده (معز الدين سنجرشاه بن غازى بن مودود الجزيره دست اداره‌سنده اولديغى حالده قتل اولندى • چونكه كندوسى درجهٔ نهايه‌ده ظالم وغدار وقتال اولديغى جهتله محاربانده دست اداره‌سنه كچيره بيلديكى اسرانك وسائر اصحاب جناياتك حقلرنده ترتيب مجازات شديده ايدرك غايت وحشيانه معامله ايدر وظلم وتعديسى اولقدر كثير وشديد ايدى كه مظالم وتعدياتى آثارى عيال واولادينه‌ده تأثير واصابت ايلر ايدى حتى «محمود» و«مودود» نامرنده ايكى نفر مخدومى قلعه‌ده

وغازی نامنده دیگر مخدومنیده هوام وحشراتك فوق العاده کثیر وزیاده اولدیغی قابت مظلم وتاریك برخانه‌ده حبس وتوقیف ایلیوب بر مدتدنصکره گویا رقت ومرحمتی جالب اتمك وکندوسنی هوام موذیه مضرنده‌دن خلاص ایتمك مقصدیله (غازی) بر حیه‌یی طوتوب سنك دلاولان پدرینه گوندردی ایسه‌ده بو حیه‌نك جالب رقت ایدر اولمامسی اوزرینه غازینك غم وقساوتی تزاید ایدرك بر حیله وخدعه ایله پدرینك خواننده لرندن (ساریه) نام جاریه‌نك خانه‌سنه فرار ایدوب مزبوره بعض اشعار عراقیهٔ موثره اوقودیجه (غازی) اغلار ایکن پدری بردنبره خانه‌سنه داخل اولمسیله غازی درحال پدرینك ایاقلرینه قپانوب تضرع واسترحام ایلدیکی اثناده پدری اوانده کندوسنی قتل واعدام ایلدکده خانه‌ده بولنان استادلر غازینك اوزرینه طوپلانوب انلرده مقتولك قاتلی بولنان پدرینی قتل واعدام ایلدیلر وعساکر موجوده‌سی دخی قلعه‌ده محبوس اولان اوغلی محمودی چیقاروب استخلاف ایتدیلر وخوانده وسازنده‌لر وسائر جاریه‌لرك هر بری بر طرفه طاغلدیلر . ومحمود دخی برادری مودودی قتل ایدرك پدرینك بلاد متروکه‌سنده کسب استقلالیت ایلدی

التی یوز التی سنه‌سنده (عادل بن ایوب) سنجاره نازل وقطب الدین محمد بن زنکی اورانك حکمداری اولدیغی حالده عسکری کمال متانت وقوتله اجتماع ایتملرینه مبنی هرنقدر اوراسنی تحت محاصره‌یه الدی ایسه‌ده عادل مطلبنه نائل اوله‌میه‌رق اورادن حرانه عازم وراحل وخابور ونصیبین قطعه‌لرینی استیلا ایلیوب داخل اولمشدر

التی یوز یدی سنه‌سنده ملك موصل «نور الدین» ارسلان شاه دوچار ومبتلا اولدیغی علتك تأثیر ایله مدت مدیده اسیر فراش اولوب عاقبت

دست جلاد اجلدن تخليص رقبهٔ حياتيه ايدميه‌رك سنهٔ مرقومه رجب شريفك ايچنده ترك عائله دنيا ايلشدر وموصلك زمام اداره‌سى اون يدى سنه اون برماه دست اداره واقتدارنده قالمشدر

بونك مرض وعلتى اشتداد وامتداد ايلسنه مبنى موصله درت ساعت قدر بعد مسافه‌سى بولنان وجهت جنوبى سنده واقع اولوب (عين القياره و(حمام العليل) تعبير اولنان قابليجه‌يه كيدرك استحمام ايلدكدنصكره عودتنده اثناى راهده ارتحال دار بقا ايتمشدر

كندوسى اسمر اللون وحسن الوجه وغايت مهيب المنظر وامورنده قليل الصبر اولوب حال شيب وشيخوخت كندولرينه كمال سرعتله عارض اولمش . وبعد وفاته ملكنده اوغلى (ملك القاهر عز الدين مسعود بن ارسلان شاه) اون ياشنده وعقلى باشنده اولديغى حالده استقرار ومملكتك امور وخصوماتنى رؤيت وتدبيرنده پدرينك مملوكى بولنان (بدر الدين لؤلؤ) ابتدار ايتمشلردر

ذكر اولنان (ملك القاهر)دن كوچك (عماد الدين زنكى) نامنده ديكر براوغلى دها وار ايدى كه اكا باباسى حال حياتنده موصل ولايتنه تابع وايكى كون قدر بعديتى اولان (عقره وشوش) قلعه وقطعه‌لرينى تمليك واعطا ايلمشدر

سنهٔ مزبوره‌ده محمود بن قطب الدين (ملك اشرف)ك دائرهٔ اطاعت واداره‌سندن خروج ايتسيله درحال « بدر الدين لؤلؤ » تلعفرى محاصره ايدرك حرب وجدال اولقسزين امان ايله اخذ وضبط ايلدى بعده خالد بن « ملك الاشرف » طرفنه سنجارى ويرمك واكا عوضاً رقه‌يى المق شرطيله اشرف ايله مصالحه وقوعبولدى . بو حالده « ملك الاشرف »

سنجاری و محمود بن قطب الدین رقه‌یی الدی . چونکه اورانك اخذ وضبطنه ملك العادل بر خیلی زمان اشتغال ایلدی ایسه‌ده موفق اوله‌مدیغندن اورانی سعی واقدامیله « موسی » المشیدی

بعده ملك الاشرف موصله داخل اولوب اربل صاحبی بولنان « مظفر الدین کوکبوری » و عمادیه و عقره وشوش صاحبی عماد الدین زنکی بن ارسلان شاه ایله عقد مصالحه ایدوب اورالرینی کندوسی دست تسلم واداره‌سنه الدی . « وبدر الدین لؤلؤ » طرفندن استیلا اولنان ودست اداره وضبطنده بولنان عمادیه‌دن ما عدا قلاع اکرادی « عماد الدین زنکی » یه ویردی . « وبدر الدین لؤلؤ » دخی تلعفری ملك الاشرفه ترك واعطا ایلدی بر صره‌ده « رقه » قطعه‌سی محمود بن قطب الدین الندن « ملك الکامل بن عادلك » اخذ ونزعنه قدر زائل اولمدی بعده ملك الکامل رقه‌یی محمودك دست اداره‌سندن اخذ وضبط ومتعاقباً برادری عماد الدین قتل واعدام ایلدی وصکره اورایه ملك الاشرف بن موسی مالك وصاحب اولدی

« عواقب البغی لها مصرع . تنزل السلطان عن عرشه
« اذا طغی الکبش بشحم الکلی . ادرج رأس الکبش فی کرشه

التی یوز یکرمی بر تاریخنده « اربل » صاحبی مظفر عیسی المعظم والمظفر ایله اتفاق واتحاد ایدرك موصل ولایتی تحت محاصره‌یه الدی ایسه‌ده مقصدینه نائل و بو بابده‌کی مرامی حاصل اوله‌مدیغندن خائباً رجعت ایلدیلر

التی یوز اوتوز بدی سنه‌سنده « بدر الدین لؤلؤ » سنجاری محاصره واستیلا ایدرك ابو بلردن بولنان « جواد بن یونس » ك دست

ادارەسندن سنجاری اخذ ونزع و کندوسنی اورادن طرد وتبعید ایلدی که « ملك صالح ایوب دمشق شامی آلوب وطانەیی عوضاً ویرمشیدی

التی یوز سکز سنەسندە خوارزمیه طایفەسنك میانه بر زبانهٔ نار فساد واقع اولوب اهل حلب ایله وقوعبولان محاربات ومقاتلاتده خوارزم لشکری مغلوب ومنهزم اولملری اوزرینه « بدر الدین لؤلؤ » نصیبین قطعەسنه مالك اولمشدر که ملك الصالح اعطا ایلدیکی کوندنبرو خوارزمیلر الندە قالمشیدی بعده عساکر خوارزمیه ٠ حلب و ٠ رقه و ٠ سروج و ٠ رها ٠ و راس العین ٠ مملکت وقطعەلرینی ضبط واستیلا ایلدکلری مثلاو حمص مالکی دخی ٠ خابور ٠ وحران قطعەلری اوزرینه یوریەرك عساکر خوارزمیه نهایت « عانه » قدر ایلرولیوب اورادە منهزم وپریشان اولدیلر

التی یوز اللی سنەسندە تاتار ملکی (هلاکو) بغدادی استیلا وضبط ایدرك خلیفه (المعتصم باللّه) قتل ایلدیلر اورادە اهل سنت ایله شیعه ارەسنده برزمان آتش فتنه وفساد واقع اولمش ونیجه خلقك اموال وامتعهٔ حیاتیەلری یاغمه شدر

بو هلاکو خانك اون سنه مالك اولوب هلاکوندن صکره اوغلی (ابقا) یه ارثاً انتقال ایدن اون بش قطعه بلاد جسیمەدن واقالیم عظیمەدن برنجیسی اقلیم خراساندر که انك کرسی اولاسی (نیشابور) در ایکنجیسی بلاد جبال ایله مسمی اولان اقلیم عراق عجمدر که انك دخی کرسی اولاسی (اصفهان) در واوچنجیسی اقلیم عراق عربدر که انك مرکز اولاسی (بغداد) در دردنجیسی اقلیم آذربیجاندر که انك کرسی اولاسی (تبریز) در بشنجی اقلیم خوزستان تستر در که مرکز اولاسی (تشتر) در التنجی اقلیم فارسدر که انك مرکز اولاسی

« شيراز » در . بدنجيسى اقليم ديار بكر در كه آنك دخى مركز اولاسى « موصل » در . سكزنجيسى اقليم روم در كه آنك دخى كرسى اولاسى « قونيه در » اقاليم مذكوره كبى سائر مشهور اوليان ممالكدر

التى يوز سكسان سنه سنده (تيمور بن هلاكو بن طلو بن جنكيز خان) هلاك ومنقرض اولمشدر كه آنك هلاكى سببيله انوار كوكب اهل اسلام اوزرينه مستولى اولان ظلمت مظالمى خداى مستعان تخفيف بيورمشدر بونك هلاكى (جزيره ابن عمر) يعنى (جزره ده) انكسارندن مكمودن يعنى تحسر وانكسارك تأثيريله وقوعبولمشدر زيرا مسلمانلر آنى كسر وحسرت واديلرينه القا ايلمشدركه بوده آنك كسرى اثرى ايدى يدى يوز اون التى تاريخنده (خربندا) اسمى (خدابندا) محمد بن رعون بن (ايغا) بن هلاكويه انتقال ايلدى

اشته (بدر الدين لؤلؤ) حضرتلرينك وفاتى بو تاريخه تصادف ايتمشدركه بروجه آتى تفصيل وبيان اولنور

التى يوز اون طقوز سنه سنده (ملك القاهر) ترك لباس حيات فاخر ايتمسيله (بدر الدين لؤلؤ) وكالتنى تبديل اصالت واكتساب حال استقلاليت وكندى ذاتنه (ملك الرحيم) لقبنى ويرەرك تسويه امورە مبادرت واجراى دجلهٔ احكام حكومتنه مواظبت ايلمشدر

(بدر الدين لؤلؤ) ملك الاشراف بن ملك العادل ايله اتفاق واتحاد ايدرك برابر خيلى محاربات ومقاتلاتده بولنوب نيجه بلاد وممالكى دست اداره وضبطلرينه المش ونيجه امور ومصالحده حسن موفقيت حاصل اولمشدر حتى اتابكك سرايىنى كليا هدم وتخريب ايتمش واوجاقه منفردا ومستقلا كرسى حكومت مملكتده بولنديغى ايامدن ماعدا قرق اوچ سنه دن زياده

مشترکاً موصل ولایتنده اقامت واجرای حکومت ایلمشدر

اوارالق شهریکی بولنان ملك الاشرف ایله برابر بغداده کلان (هلاکو) اوزرینه کیتدکلرنده اوراده وقوعبولان محاربهٔ شدیدهده ملك الاشرف مقتولاً دار آخرته رحلت وکندوسی درحال موصله عودت ایلدی چوق زمان مرور ایتمکسزین سنی سکسانی متجاوز اولدیغی حالده ارتحال دار بقا ایتمسیله یرینه اوغلی (ملك الصالح زمام حکومتی دست ادارهسنه آلدی وبرادری علاءالدین دخی سنجارك ادارهسنی یداقتدارینه کچیردی واشبو وقوعات التی یوز اللی تاریخنده ظهوره کلدی بدرالدین لؤلؤنك نعش مغفر نقش عائلهری (نور الدین شهید) جامع شریفی قربنده واقع سادات کرام ذوی الاحترامدن (علی الاصغر) بن محمدك مرقد منورٔ ومشهد مطهرنده تدفین اولنمشدر موصلده خیلی آثار خیریهسی واردر (رحمة الله علیه)

قرق اوچ بوقدر سنه ظرفنده و(بدر الدین لؤلؤ) نك ادارهسنده کمال عدل وحقانیت ایله حقوق عباد رب معبود محافظه وبرنهج شرع قویم فصل دعاوی امم اولنهرق من کل الوجوه بلاد ونواحیسی محارسه اولندیغندن اومدتده موصل ولایتنه وحوالیسنه آفات سماویه وارضیه اصابتله دوچار درکات وصدمات وفلاکت ونهده سیرازهٔ مملکته طریان وتطرق اختلال ایله کرفتار انقلابات وملالات اولمشدر : وتاتار طائفهسنك ظهورینه قدر اسایش ورفاه حال ولایت برکمال بولنمشدر

بو تاریخده سنجار صاحبی قطب الدین رحلت دار بقا ایتمسیله اورایه اوغلی (عماد الدین شاهنشاه) برقاچ ماه مالك اولوب بعده محمود بغتة هجوم ایدرك قتل واعدام ایتمش وسنجارك زمام حکومتی دست ادارهسنه المشدرکه سنجار ملکلرینك آخری اشبو عماد الدین شاهنشاهدر

(شعر)

(لو انصفوا انصفوا لكن بغوا فبغى • عليهم الدهر بالآفات والمحن)
(واصبحوا ولسان الحال ينشدهم • هذا بذاك ولا عتب على الزمن)

تاتارك بابالرينك افعال وحركات واقوال ومعاملاتى عدل وفضل وحقانيت اوزره اولديغى حالده كندولرى شهراه عدالت وحقانيت واستقامتى ترك ايدرك مخالف ومغاير عدل وحقانيت اولان يوللره سلوك ايدكلرندن ناشى دهر دخى بونلرى بوصورتله منقرض وپريشان ايلدى (ولله عاقبة الامور)

(استيلاى تاتار)

وقتيله (بدر الدين لؤلؤ) نك خبر موتى تاتارلره واصل اولدى درعقب عسكرى كلوب وسل سيوف ظلم وجور ايدوب بغداده ايلدكلرى كبى بوراده دخى خلقى قتل واسير وخلقك اموال واشياسنى غصب وغارات وكتب ورسائل اسلاميه يى دجله نهرينه القا ايدرك منهزم وپريشان اولان بدر الدين لؤلؤ اولادينى دمشق الشامه كوندررك موصل ولايتنى ونهر فراتك جهت شرقيه سنده بولنان بلدهلرى و (الجزيره • وحران • وسنجار • ونامفر) قطعهلرينى ايادئ ضبط واداره لرينه آلديلر (وعاثوا فى البلاد * واكثروا فيها الفساد) مدلولاتنى اجرا ايلديلر

بعده « شام » « وحلب » قطعهلرينك دخى ضبطنى قصد ونيت ايدوب ونهايت حلب قطعهسنى مستولى اولوب بر بازار كونى بداء ومباشرت اولنان جنك وجدال ومحاربه وقتال جمعه كوننه قدر امتداد

ایتمش و کندولرینه دخالت والتجا ایدنلردن غیری فرد افریده سیف وسنان ظلم وستملرندن وایادی تعدیلرندن جاننی ومالنی قورتاره مامش والحاصل قطعهٔ عراقیه‌یی خراب ویابال واتش مظالم وغدرلریله عالمی سوزان ومشوش البال ایلامشلردر

التی یوز اللی طقوز سنه‌سنده (بدر الدین لؤلؤ) اولادی « ملك الظاهر » مدتنده مقاطعات کثیره وتعیینات وفیره‌یه نائل ومظهر اولمشلر ایدی ایسه‌ده بو مقاطعاتله دخی رفاه وراحتله تعیش ایده‌میه‌رك عهد قریبده کلیاً منقرض اولدیلر بو ملك الظاهر پدرلری « بدر الدین لؤلؤ » نك اتباعندن ایدی « فسبحان من یجعل التابع متبوعاً والمتبوع تابعاً : ولا یکون لما اعطاه مانعاً »

یدی یوز یکرمی سکز سنه‌سنده چکرکه‌نك کثرتله وزره ظهور وتعمم ایتمسندن وایکی سنه علی التوالی یغمورلرك وقت وزماننده یاغماسندن وتاتار طائفه‌سنك ظلم وجورلرینك بو حوالی‌یه استیلاسیله دولتلرك تغیرات احواللرینك تأثیراتندن طولایی دیاربکر . ومیافارقین . وموصل . واربیل وماردین والجزیره قطعه‌لرنده اویله بر قحط وغلا واویله بر درد وبلا مستولی وظاهر اولمشلردر که بو حال دهشت اشتمال هرکسه اولادلرینك بیعیله تدارك نان ایتمکه مجبوریت ویرمش وبو درجه‌یه قدر بو حال بغداد قطعه‌سنده ده وقوعبولمشدر

یدی یوز التمش سنه‌سنده تیمورلنك ظهور ایدرك بلاد وممالك ماوراء النهره وهند وفارس قطعه عراقیه‌یه مالك اولمش ونیجه بیوك بیوك ملکلره غلبه ایتمش وحتی بغداد قطعه‌سنی دخی خلیفه‌سی بولنان سلطان احمد ایله الشیخ اویس اداره‌سندن اخذ ونزع واورادن موصل لایتی

دخی کذلك اخذ وضبط ایلمش وبورایه (حسین بك) نامنده بر نائب ترك ایلیوب کندوسی بلاد روم طرفنه متوجهاً قیام وحرکت ایدوب بونك بو حرکات باغیانه‌سی یدی یوز طقسان التی تاریخنده وقوع بولمشدر

سکز یوز طقوز سنه‌سنده ترکستان اهالیسندن (آق قوینلی و (قره قوینلی قبیله‌سی ظهور ایتمشدر که بو طائفه‌دن اك اول ظهور ایدن (قره یوسف بن قره محمد) ترکانیدر بو (قره یوسف) اذربیجان • ماردین • رها • دیاربکر • موصل • سیواس • مملکتلرینی زیرادارهٔ و حکمنه آلوب لکن سنهٔ مرقومه‌ده وفات ایتمکله یرینه اوغلی (قطلی بك) قائم اولوب ممالك مذکوره‌نك زمام اداره‌لری برسنه قدر یدنده قالدقدنصکره سکزیوز اون سنه‌سنده اوده ترك عالم ایلدیکندن بلاد مذکوره‌نك رشتهٔ اداره‌سنی (قره ایلول عثمان بك) دست اداره‌سنه آلدی سکز یوز اون برسنه‌سنده قره قوینلی طائفه‌سندن ماردین صاحبی (بنی ارتق) دولتی استیلا ایتسندن طولایی (بنی ارتق) دولتی اوتاریخده منقرض اولدی وماردینی دخی قره ایلول عثمان بك ضبط ایلمش اولدیغندن ماردین صاحبی (الصالح بن السعید الاسکندر بن محمد بن غازی بن ایلغازی بن ارتق) قهراً ترك دغدغهٔ کائنات ایلمشدر

سکزیوز اون اوچ سنه‌سنده قره ایلول عثمان بك ترك حیات مستعار ایلدیکی جهتله یرینی ومالك اولدیغی ممالکی اوغلی (حمزه) بك اخذ وتملك ایلدی

سکز یوز اوتوز التی سنه سنده موصل ونواحیسنده یورطه قدر طولو یاغوب نیجه مواشی وحیوانات واشجار ومزروعات ونباتات هلاك وتلف اولمشدر

سكز يوز التمش درت سنه‌سنده بغداد ايله موصل ارسنده برفتنه وفساد ظهور ايدرك ملكلر ميانه واقع اولان اختلافات واختلالاتدن طولايي نيجه قصبات وقرانهب ويغما ايديله‌رك اوارالق بغداد وموصل مالكي بولنان وزياده‌سيله غدار وظالم اولان (جهانكير بن على بك) تركانى وفات ايلديكندن اسايش ممالك عودت ايلدى

سكز يوز التمش سنه‌سنده جزيرهٔ بن عمرده طاعون علتى ظهور ايدرك موصل وشهرزور • وعماديه • وعقره جهتلرينه سرايت ايلديكندن آنك تأثيراتيله خيلى نفوس ترك حيات مستعار ايلديلر

سكز يوز التمش طقوز سنه‌سنده بر (طويل حسن بك) ظهور ايدرك الك اول موصل ولايتنه وحواليسنه مالك اولمشدر

سكز يوز يتمش بش سنه‌سنده موصلدن جريان ايدن دجله نهرى بر صورت فوق العادهده فيضان وطغيان ايلديكندن كيده‌رك وبغدادى احاطه ايدرك غرق ونابود اتمك راده‌سنه كتورمشدر

سكز يوز يتمش التى سنه‌سنده (طويل حسن بك) امراسندن (يوسف) نام بر ذاتى موصل ودياربكر واذربيجان عساكرينى زيرا اداره‌سنه ويره‌رك (توقاد) طرفنه كوندروب اورايه ورودلرنده توقاد قضاسنى تحت محاصره‌يه الهرق اخذ وضبط ايلدى

سكز يوز سكسان اوچ سنه‌سنده اوزون حسن بك وفات ايتكله آنك يرينه اخلاق ذميمه اصحابندن بولنان اوغلى (خليل) قائم اولوب پدرينك مالك اولديغى بلاد وممالك دست اداره‌سنه انتقال ايلدى

سكز يوز سكسان سنه‌سنده ذكر اولنان (خليل) متصف اولديغى

سؤ حال وبد سیرت وبد فعالندن طولانی پدرینك امراسندن بربنك یدیله قتل واعدام ایدلمش ور سنه ایکی ماه انجق اجرای حکومت ایده‌بیلوب بعده (شاه یعقوب البایندری) اناك ترك ایلدیکی ممالك وبلدانك زمام اداره‌سنی دست ضبطنه آلمشدر ۰

سکز یوز سکسان بش سنه‌سنده (ملك الاشرف) قیتبای دیاربکر اوزرینه سوق ایلدیکی عسکرلر اوراده بولنان « شاه یعقوبك » لشکری ایله ملاقات وهمان حرب وجداله مبادرت ایدرك اثنای محاربه‌ده نفوس کثیره قتل وتلف اولدقدنصکره ملك الاشرف عسکری منهزما عودت اتمکه مجبور اولمش ودیاربکرك اخذ وضبطی میسر اوله‌مامشدر

سکز یوز طقسان التی سنه‌سنده « یعقوب شاه » وفات ایلدیکی جهتله آنك ترك ایتمش اولدیغی ممالك « رستم میرزا » نك ور روایتـه کوره مسیح بکك ید اداره‌سنه انتقال ایدوب بعـده کندوسی خلـع ایدیله‌رك برادری « علی » بك مالك اولدی

بعده بوده خلع اولنه‌رق ترك ایلدیکی ۰ اذربیجان ۰ ماردین ۰ رها دیاربکر ۰ موصل سیواس ولایتلرینك زمام حکومتی « رستم میرزا خان بن مقصود بك بن طویل حسن » نك دست اداره‌سنه انتقـال ایدرك مدت حکومت بش سنه قدر امتداد ایلدی

طقوز یوز قرق بر سنه‌سنده وجنتمکان فردوس اشیان سلطـان سلیمان خان حضرتلرینـك ایام سلطنتلرنده بغـداد ومـوصل ونواحیسی ممالك محروسـهٔ آل عثمـان خلـد الله ملکـه الی انقراض الدوران جمله‌سنه داخل ولاحق اولمش اولدیغی اکلاشلمشدر

طقوز يوز سكسان سنه‌سنده موصل ولايتنده، وتبريز، وآذربيجان واخلاط، قطعه‌لرنده بر عظيم وشديد حركت ارض وقوعبولمشدركه بعض ابنيه وبيوت منهدم وخراب اولمشدر

سنهٔ مرقومه‌ده بر صورتله كسوف واقع اولمشدركه عالمك احوال روشن اشتمالى بر شب ديجوره تحول ايدرك حتى روى اسمانده بولنان نجوم وكواكب ظاهر ونمايان اولوب طيران ايتمكده بولنان طيور يرلره سقوط ايتمش واشبو كسوف وقت ظهردن عصره قدر امتداد اوزره بولنوب جهانه خوف ودهشت وعقلايه وله وحيرت ويرمشدر

طقوز يوز سكز سنه‌سنده موصل وحواليسنده وقت وزماننده يغمورك يغمامسندن طولايى ظهور ايليان قحط وغلانك دفع وازاله‌سى ضمننده اهالى موصل اغنام ومواشى سائره‌يى الهرق اوچ كون متواليا ايتدكلرى دعا عقيبنده اداى صلوات ودعوات هنوز تمام اولمقسزين قبله طرفندن ظهور ايدن سحاب مراحم مآب اطراف ممالك وبلدانى احاطه ايدرك قربه اغزندن دوكيلور جسنه نزول ايدن يغمور مزروعات ومخلوقات وحيواناتى احيا ايتمشدر

« منهل الاولياء » نام تاريخك صاحبى محمد امين بن خيرالله الخطيب العمرى‌نك بيك سنهٔ هجريه‌سنه قدر موصل ولايتنه والى اولانلرك تراجم احواللرينه واسملرينه كسب اطلاع ومعلومات اولنه‌ميوب فقط تاريخ مذكوردن صكره والى اولنلرك على صورت الاختصار اسامى وتراجم احواللرى بيان وتذكار اولنور، ديديكنه نظراً سنهٔ مذكوره شهر ربيع الاولنده دولت عليهٔ عثمانيه طرفندن حسين پاشا نامنده بر والى نصب وتعيين اولنور اكن بونك احوالى كسب اشتهار ايتمه‌مشدر

بيك اوچ سنه سنده وزير روشن تدبير وعلم وفضل وعدالتله شهرتگير اولان (سنان پاشا) موصل ولايتنه والى نصب وتعيين ايدلمشدر كه كندولرى فوق العاده مدبر وشجيع وعادل اولديغندن جنتمكان سلطان ﴿ سليم ﴾ خان حضرتلرينك ايام سلطنتلرنده مصره والى نصب اولنوب وبعده قطعهٔ يمانيه يه گوندريلوب او حواليننك اختلالات عظيمه سنى اصلاح ايله اورادن غرب جهتنه تحريك لواء فتح ونصرت ايدرك (حلق الوادى) قلعه سنى وسائر نواحيسنى فتح ايليوب عودت ايلمسنه مبنى طقوز يوز سكسان سكز سنه سنده عهدهٔ استهالارينه وزارت عظمى رتبهٔ جليله سى توجيه بيورلمش وبعده جنتمكان ﴿ سلطان مراد خان ﴾ حضرتلرى زماننده مقام صدارتدن عزليله امير الحاج اوله رق شام ولايتى واليلكنه نصب وارسال ودفعه ثانيه ده مقام صدارتى احراز واستحصال وبيك درت تاريخنده دار بقايه ارتحال ايلمشدر بو سنان پاشا يمن قطعه سنى فتح ايدن سنان پاشا دكلدر

بيك اوتوز سنه سنده موصل ولايتى واليلكى موصل اشرافندن ودرايت وذكاوت اصحابندن (بكر پاشا بن يونس) عهده سنه تفويض واحاله بيورلوب رجال دولت عليه نزدنده وقع وحيثيت ذاتيه سى معلوم ودرايت ولياقتى مجزوم اولديغى جهتله بر سنه موصل واليلكنده بولندقدنصكره عزل ايدلهرك مناصب ولايات سائره يى دور ايتمش وبيك اوتوز بش سنه سنده ينه موصل ولايتى واليلكنه عودت ايلمشدر بو مدت ايچنده اموال رعايايه اطالهٔ دست ظلم وتعدى وخلقك عادتا عقارات واراضيسنك اخذ وضبطنه تصدى ايليوب فقط موصلك سورينى تعمير ايلديكى جهتله كندوسنه علاوه مأموريت اوله رق مدينهٔ خربوتك اداره سى دخى بديه

تفويض وتسليم ايدلمش ايسه‌ده دانهٔ عمری خرمن عاصه رسیدهٔ ختام اولدیغندن مرغ روحی آشیان وجودنده دانه‌چین تیش وحیات اوله‌رب بيك قرق بش تاریخنده گلزار بقایه طوغری اجنحه‌جنبان پرواز اولمشدر درحال يرينه دياربكرده بولنان امرای عسکریه‌دن محمد پاشا گوندریلوب متعاقباً بيك قرق التی سنه‌سنده بكر پاشازاده محمد پاشا والی نصب وتعيين ايدلمش ايسه‌ده بو قبيله عهد قريبده منقرض ونابديد اولمشدر

بيك اوتوز ايكی سنه‌سنده موصلده بر برودت فوق العاده كسب اشتداد ايتمشدر كه دجله نهری انجماد ايدرك اوزرنده انسان وحيوان مرور وعبور ايتمشلردر

بيك اوتوز ايكی سنه‌سنده بغداد امراسندن بكر صوباشی رايت افراز طغيان اولوب بغداد واليسی (يوسف) پاشايی اعدام وبووسيلهٔ طاغيه وحشيه ايله اهراق دماء انامه‌ی اوزرينه طرف دولت عليه‌دن دياربكر واليسی (حافظ احمد) پاشا عساكر كافيه ايله بغداده تعيين واعزام اولنوب بونك اوطرفه متوجهاً حركت ايلديكنی بكر صوباشی استشعار ايتمسيله درحال بغدادی كندوسنه ترك واعطا وفقط نامنه خطبه قرأتله ضرب سكه ايده‌جكنی شاه عباسه وعد واشعار ايتمش ومتعاقباً حافظ احمد پاشا بغداده واصل اولمش ايسه‌ده صوباشی بغداد قپولرينی سد وبند ايلديكی اجدن حافظ احمد پاشا درون ملكه داخل اوله‌ميوب خارج شهردن تدابير مقتضيه اجراسنه مبادرت يرله بغدادی تحت محاصره‌يه آلدی

اوارالق بغدادده غايت شدتلی بر قحط وغلا ظهوريله انواع فسادات وبلاء ظاهر اولديغی اجلدن شاه عباس بغداده مواصلت ايده‌ميه‌جكنی

وبو بابده‌کی مقصدك حاصل اوله‌میه‌جغنی اکلار

حافظ احمد پاشا بغدادك شاه عباسه تسلیم اولنمامسی وادارهسی صوباشینك ید اقتدارنده قالمسی مقتضای اراده سنیه اولدیغنی بالواسطه صوباشی‌یه تبلیغ وبیان ایتمسیله صوباشی بوامر واراده سنیه‌یه ممنوناً انقیاد واطاعت وبغدادك قپولرینی آچرب واحمد پاشا ایله کوریشوب کندوسی اجرای حکومته مباشرت واحمد پاشا دخی دیاربکره عودت ایلدی

بعده (شاه عباس) بغداده داخل اولوب بکر صوباشی‌یه مقدما بغدادك کندوسنه تسلیمی حقنده‌کی وعدینك ایفا وانجازینی تکلیف ایلمسی اوزرینه بکر صوباشی اولکی وعدندن نکول ایلدیکنی وکندوسنك وزارت سلطنت سنیه‌دن بغداد والیسی اولدیغنی بیان ایلدی

بونك شو معامله‌سنه (شاه عباس) فوق العاده غضبناك وکمال حدت وشدتندن عواقب اموری عدیم الادراك اولوب ودرحال بغدادی تحت محاصره‌یه آلوب اولقدر تضییق ایلدی که داخل مملکتده محصور اولان اهالی وعلی العموم ادانی واعالی ارزاقدن تهی وخالی اولدیغندن ودفع علت جوع ایده‌بیله‌جك برشی بوله‌مدقلرندن بالضروره کلاب ودواب وانسان وسائر میته وحیوان آثارینی اکل وتناوله مجبور اوله‌رق بووجهله دفع علت مدهشهٔ جوع ایتمکه مباشرت ایلدیلر بومضایقهٔ شدیده تأثیراتیله ارتق اعدایه مدافعه ومقاومته تاب وتوانلری قالمدیغندن بغدادك (شاه عباسه) تسلیم اولمسنه مجبور اولدیلر

(شاه عباس) درون مملکته کیرمسیله همان بکر صوباشی‌یی وبرادری علی اغایی وبغداد قاضیسنی ونائبنی والحاصل اهالیدن درتبیك نفوسه قریب

خلق قتل واعدام وافنا واوراده موضوع كتبخانهٔ اعتبار اولان اهل سنت كتابلرینی دجله نهرینه القا (وامام اعظم) افندمز حضرتلرینك مرقد منورلرینی و (عبدالقادر) كیلانی قدس سره حضرتلرینك تربهٔ مطهرهلرینی تخریب وامحا كبی بعض حركات غیر لایقهده وافعال فضیحهده بولنوب (قاسم خان) نامندهكی وزیرینی عساكر كثیره واجناد وغیره ایله بوطرفلره كوندردی (قاسم خان) كركوك سنجاغنی اخذوضبط ایلدكدن وموصل ولایتنه اطالهٔ دست تعدی وموصل والیسی بولنان چركس (حسین پاشا) ایله محاربهیه ابتدار وتصدی ایدرك برمدت محاربه امتداد ایلدكدنصكره (حسین پاشا) نك سر دیانت مقرینی قطع ایدرك شاه عباس جانبنه كوندروب كندوسی موصل ولایتنه والی اولدی

بعده عمریلردن موصل جامع شریف بانیسی (موسی) جزیرهیه وبرادری (مراد خان) دیكر برادریله عمادیهیه وسائر اهالینك اكثریسی برر طرفه هجرت ایلدیلر

(قاسم خان) موصلده اوچ سنه قدر ارام واقامت واجرای حكومت وحتی بوراده تزوج ایدرك استقلالیته عزم ونیت ایلدی

بیك قرق سكز سنهسنده جنتمكان فردوس آشیان ﴿ سلطان مراد خان ﴾ رابع حضرتلری اللی بیك سواری واللی بیك پیادهكی جمعاً یوز بیك لشكر غضنفر پیكری جمع وترتیب ایدرك بغداد ولایت جلیلهسنك فتح واستردادی ضمننده درسعادتدن تحریك لوای ظفر احتوای عثمانی وزحمات سفریهیی تحمل بازوی اقتدارله قطع مراحل وطی منازل ایدرك دیار بكر ولایت جلیلهسی جوارنده ركز خیام شوكت افشانی بیوردقلرنده برشاب امرد وقیافت وقدرتی اقران وامثالندن فراوان وازیدحضور شوكتنشورلرینه

چيقوب وكمال اداب ايله خاكپايلرينه يوز سوروب وپيشكاهلرنده طوروب (شوكتلو افندمز اكر اراده ومساعدهٔ سنيهٔ جناب ملوكانه لرى متعلق وشرفصدور بيوريلور ايسه اردوى همايونلريله برابر جهاده كيتمك واغور شاهانه ده فداى سر وجان ايتمك آرزوسنده يم) ديدكده ﴿ سلطان مراد ﴾ خان (بزمله برابر جهاده كيده جك عسكرك بيقلرنده طراق وضع اولاندقده آصيلوب دوشمامليدر) بيورمسيله شاب امرد درحال جيبندن بر طراق چيقاروب اوست طوداغنه صاپلايوب طراغك دوشمدبكنى ﴿ سلطان مراد ﴾ = كورمسيله هزار تحسين وآفرين ايدرك شاب امردك نامنى سؤال بيورملريله شاب (عثمان) اولديغنى عرض ايلدكده اويله ايسه اسمكز (كنج عثمان) اولسون وپياده عسكرك بايراغى سنك دست اقتداركه ويرلسون) بيورمش واورادن قيام وحركت وموصلك جوارينه نصب اولنان خيام وصلت واقامت وقوعبولمشدر

اوراده اولدقلرى حالده مير عماديه (قباد بك) براى استقبال جم غفير اكراد عسكرى وسائر اتباع ايله طاوللر ضرب ايتديره رك اردوى همايونه تقرب ايتمسيله ﴿ سلطان مرادخان ﴾ حضرتلرينك واقع اولان استفسارلرينه بونك عماديه بكى اولديغى وقدوم شاهانه لرينى تبريك واستقبال مقصديله كلديكى عرض وبيان اولنمسيله بونلرك كندى حاللرنده اولملرينى ومعتادلرى وجهله اجراى اصول وآيين ايتملرينى اراده وفرمان بيوردى

اثلرده حيوانلرينه راكب اولدقلرى حالده بعض مرتبه ابراز مهارت واظهار شجاعت ايلدكدنصكره شرفصادر اولان مساعدهٔ شاهانه اوزرينه قباد بك حيواندن اينوب وحضور شاهانه ده يراوپوب طورمش ﴿ سلطان

مرادخان ﴾ التفات مخصوصه اوله‌رق برخیلی علاوه ایدرب عمادیه‌یی قبدحيات شرطیله کندوسنه اعطا واحسان بیورمشلردر

بعده سلطان ﴿ مراد ﴾ خان موصلك جانب شرقیسنده ودجله نهرینك کنارنده سطوت انداز آرام اولمشلردر ۰ وقاسم خان اوجسه دهشت فزای قطعهٔ عراق اولان قدوم شاهانه مسموعی اولنجه فرار ایتمشدر جند روز موصلده اقامت ایدوب حتی برکون کوردکاری بر رؤیاده کندولرینه اولنان اشارت اوزرینه تبدیلا شیخ ابو النصر محله‌سنده واقع اصنافدن بر سیدك خانه‌سنی تشریف بیورمشلردرکه مذکورخانه‌ده اوطوردقلری بر اوطه الیوم مقفول ومسدوددر که کوزم ایله کوردم

بعده بغداده متوجهاً تحریك لوای مظفریت احتوای شاهانه‌ایدرك عساکر موجودهٔ منصوره‌سندن وموصل وجوارندن تبعیت ایلیان جیوش وقبره‌دن ما عدا اربل وکرکوك وسلیمانیه‌دن خیلی پیاده وسواری اجناد تابع اولوب بویله تشکل‌ایدن جسیم بر اردوی همایونله طی مراحل وقطع منازل ایلدیکی خبرینی شاه عباس الدیغی آنده بغداد قلعه‌سنی برصورت فوق‌العاده‌ده تقویه وتحکیم‌ایلیه‌رك ومحافظه‌سنه خیلی امرا وامناسنی ترك‌ایدرك محاربه ومدافعه‌یه متهی وامادہ وشرف وصول جناب سلطان ﴿ مراد ﴾ ه دیده دوز انتظار اولدیلر

سلطان ﴿ مراد ﴾ خان بغداد ولایت جلیله‌سنه تابع (سامرا) قضاسنه بالورود رکز خیام سطوت ومهابت‌ایدرك اوراده ایجابی قدر یوز قنطارلق طوب واکا کوره خمبره دوکدیروب لوازمات حربیه‌نك نقصانی اکمال ایلدکدن‌صکره قیام وحرکتله بغدادك مناسب بر نقطه‌سنه نصب خیام ارام وممالکتك طریقلرینی قطع وبند ایدوب امر محاصره‌سنه

اهتمام و درونه طوپلرك انداختنه صرف مساعی و اقدام و مضايقات شديده‌نك استئصال واقعه‌نه دوام ايلديلر ايسه‌ده بو حال وحركتدن مقصدك حاصل اوله‌میه‌جغی اكلاشيلسيله قلعه‌نك مناسب محللرينه لغملر حفر ايتديره‌رك بو واسطه ايله قرق كون محاصره‌دنصكره لغملرك تأثيراتيله قلعه‌نك بر طرفی منهدم اولسيله درحال كشاد اولنان محللردن عسكری و متعاقباً ذات همايونلری شهرك درونه داخل و كنج عثمانك النده رايت نصرت آيات تموج و نصرته مائل اولديغی حالده سل سيوف ظفر مألوف ايديله‌رك يكرمی بيكدن زياده لشكر اعدا سيف جلادت مراديه ايله قتل و افنا و بغداد ولايتی بو صورتله فتح و استيلا بيورلدی. بعدالفتح قلعه بر جنك اوزرينه رايت نصرت غايات عثمانيه‌يی الك اول نصب و ركز ايدن (كنج عثمان) اولوب فقط بعده اثنای حربده كندوسيده شربت شهادتی نوش ايلشدر

مجرد آل عثمانك سلاله طاهره‌لرنده مركوز و مفطور بولنان كرامات و خارق العاداتدن سلطان ﴿ مراد ﴾ خان حضرتلرينك خلقت اصليه و فطرت ذاتيه‌لرنده موجود اولان قوهٔ قدسيهٔ معنويه و قدرت مقدسهٔ صوريه‌نك تأثيراتيله اثنای محاربه‌ده اللی نفر طوپجينك تحريكنه مقتدر اوله‌مدقلری جسيم بر طوپك دست كرامت پيوست عثمانيه‌لريله بسمله خوان استمداد اوله‌رق ارقه‌سندن بر قوت فوق العاده ايله تحريك ايدرك مطلوب اولان نقطه‌يه نقل و ايصال ايليه‌رك اعدا جانبنه دانه انداز مهابت اولديغی و ينه ايكی پارمغيله طوپی تعطيل ايلديكی و بناء عليه مذكور طوپه (طوب الفتح) تسميه اولوب ليالئ مباركه‌ده اوزرنده ايقاد قناديل تعظيم اولوب الحالة هذه بغدادده برزيارتكاه عباد ربدر

معبود ایدوکی و کنج عثمانك دخی اوراده مدفون بولندیغی مشهور ومتعارفدر

جنتمکان فردوس آشیان ﴿ سلطان مراد ٤. خان ابن احمد خان علیهما الرحمة والغفران اون ایکی یاشنده اولدقلری حالده اورنك سلطنت عثمانیه‌یه جالس اولوب صدر اعظم کمانکش (علی پاشا) یی مقام صدارتده وشیخ الاسلام (یحیی) افندی‌یی مقام عالی فتواده ابقا بیورمش وتاریخ جلوسی ﴿ مراد خان العادل ﴾ جمله‌سنده مستبان وظاهر اولمشدر

بغدادن عودتاری اثناسنده دوچار اولدقلری (عرق النساء) علتی کیتدکجه تزاید ایدرك درسعادته وصوللرنده بو علتدن رهایاب اوله‌میوب بیك قرق طقوز تاریخنده شوال المکرمك التنجی پنجشنبه کونی بعد المغرب یکرمی یدی یاشنده اولدقلری حالده ارتحال دار بقا بیورمشلردر وجمعه کونی ﴿ سلطان ابراهیم ﴾ خان جالس اورنك سلطنت آل عثمان اولمش (واستعنت بالله) کلامی جلوسنه تاریخ دوشمشدر

اوتاریخده عربلر (سماوه . وخزاعه) وجوارلرینك طریقلرینی سد وبند ایدرك وقطاع طریق مسلکنی طوته‌رق ابناء سبیلك ماللرینی غصب وغارت وخلقه درلو درلو جور واخافت وبغداد طرفلرینده دخوله جسارت ایدیلر ایسه‌ده بغدادن سوق اولنان عسکرك حرب وجداللرینه تحمل ایده‌میه‌رك فرار ایدیلر

بیك طقسان بش سنه‌سنده موصل ولایتی والیلکی (علی پاشا) ربیعی عهده‌سنه تفویض واحاله اولندی بو علی پاشا مقدما الجزیره وموصل

بلده‌لرينك عرب شيخى خدمتنده بولنديغى اثناده بر شيدنطولايى شيخ العرب بر كون بوكا حدت وغضب ايدرك هوانك غايت حرارتلى وشدتلى بر كونده بونى عريان اوله‌رق كونشك قارشوسنده ربط وبند ايتديروب وعربان جسدينه بكمز دوكدروب اوزرينه هجوم واجتماع ايليان سنكره بر صورت فوق‌العاده‌ده اذا وجفا ايتديردكدن صكره بعض ذوات طرفلرندن اولنان رجا ونياز اوزرينه علی پاشا او ورطه‌دن خلاص اولوب بر قافله‌يه تبعيت ايدرك بلاد روم جانبنه عزيمت ايلدى . اوراده بعض اكابر واعالى‌يه التقا وانلره غايت صداقتله خدمتلرينى ايفا ايدرك وترقى واعتلا ايليه‌رك نهايت موصل ولايتنه والى اولدى

بو على پاشا رومده (عرب على پاشا وعربستانده (روم على پاشا) وموصلده (على كدوم پاشا) القابيله ملقب وشهرتياب اولوب فى‌الاصل اولاد عربدندر واليلكى هنكامنده موصلك جهت جنوبيه‌سنده واقع بر تپه اوزرينه بر قصر بنا ايلديكندن اليوم خراب وپريشان واثارى مشهود ونمايان اولان مذكور قصرك محلنه (تل على كدوم) تعبير اولنوركه بو قصر (الشيخ محمد الغزلانى) قدس سره حضرتلرينك تربهٔ شريفه يانده واقعدر

على كدوم پاشانك واليلكله موصله ورودنده مقدما كندوسنه اذا وجفا ايليان مذكور شيخ العرب (محمد الطائى) اربيل قضاسنه تابع سلطانيه ناحيه‌سندن قيام وحركت وتبريك وتسعيد ماموريت قصديله موصله بالورود « قضيب البان » حضرتلرينك تربهٔ عليه لرينه نازل واقامت واوورادن مملكت درونده بولنان حكومت قوناغنه‌كلوب حضور

والی‌یه داخل اولنجه والی کندوسنی بیلدیکی و شیخ انی بیله‌مدیکی حالده کندوسنه اظهار محبت ابراز مودت ایدرك بعده درحال شیخی طوندیروب اخناق ایتمش وتوابعاتندن بری مخنوقك حیوانه راکب اوله‌رق وناحیهٔ مرقومه‌یه کیدرك قبیله‌سنه خبر ویرمشدر

بیك یوز اوچ سنه‌سنده موصل ولایتی والیلکی مصطفی پاشایه توجیه واحاله اولنوب کندوسی بلاد افرنجده برمدت تحت اسارتده قالدقدنصکره خلاص اولدقده کندوسنه رتبهٔ وزارت وینه بوولایت اعطا اولنمشدر که کندولری اسیر مصطفی پاشا دیمکله مشهور ومتعارف اولمشدر

بیك یوز طقوز سنه‌سنده بغداد والیسی علی پاشا اورادن عزلیله عهده‌سنه موصل ولایتی والیلکی تفویض واحاله اولندی وبونك والیلکی هنکامنده بغداد طرفندن کلمکده وبوجانبدن کیتمکده اولان قافله وکاروان بعض قطاع طریق جانبلرندن اخذ ونهب اولندیغی خبری سمعنه واصل اولمسیله درحال بالذات کندوسی اوطرفه عزیمت واصوصك آلمش اولدقلری اموال واشیابی اخذ واسترداد واکثریسنی قتل واعدام ایلیه‌رك بش نفرلرینی موصله عودتلرنده صلب ایتمش اولدیغندن اوارالق یوللرده قافلهٔ ذاهبه وآتیه ایچون بر امنیت کامله حاصل اولمشدر

بیك یوز اون طقوز سنه‌سنده موصل ولایتی والیلکی شاه سوار زاده السید شریف محمد پاشایه توجیه وبعده عزل ایدیله‌رك یرینه اوغلی مصطفی پاشا دفعهٔ ثانیه اوله‌رق نصب وتعیین اولنمشدر

بیك یوز یکرمی اوچ سنه‌سنده موصلده ونواحیسنده برصورتله قحط وغلا بلیه‌سی ظهور ایتمشدر که خلق ترك وطن ودار ایدرك اطراف واکنافه مهاجرت ایتمکه مجبور اولدیلر بوکا (غلاء ابراهیم پاشا) تعبیر

ايدلمش وچونكه موصلده اول زمان والى ابراهيم پاشا بولنمشدر

بيك يتمش برسنه سنده عمريلردن (مقتول) لقبيله ملقب ومشهور (احمد افندى) نامنده موصله اغنياسندن برذات وار ايدى كه (دجله) كنارنده غايت منتظم ومعمور بربستان فرح افزا ودجله‌يه ناظر برقصر دلكشاى اولوب اكثريا اشراف ولايت واعيان مملكت وقصرده اجتماع ومحبت ايدرلر ايدى اوتاريخده موصل ولايتى واليلكنه (ابراهيم پاشا) نصب وتعيين اولنوب كندوسى موصله داخل اولدقده هر نصلسه احمد افندى‌يه چشم حقارتله نظر ايدرك وبلاموجب كندوسنه بغض وعداوتنى تزييد ايليه‌رك دولت عليه‌يه شكايت وبعض مرتبه كندوسنه قباحات وخطيات اسناديله احمد افندينك قتل واعدامى درجهٔ وجوبه رسيده اولديغنى حكايت وبونك قتلى حقنده برفرمان عاليشان اصدار وارسالنى استرحام واشارت ايلدى

بعده والى پاشانك وقوعبولان دعوتى اوزرينه اجابت ايدرك والى پاشانك حضورينه داخل اولديغى انده مقدما ايلديكى تدبير اوزره احمد افندى‌يى طوتديروب وحايه‌لرينى بند وربط ايدرك حبس ايليوب احمد افندى محبوس اولديغى حالده مقتولا ترك حيات مستعار ايلدى ونعشنى جدى الحاج قاسم العمرى جامع شريفى حاولوسنده دفن ايلديلر

وفاتندن مقدم متوفانك مخدومى (ابو بكر) درسعادته كيدوب بيوتنك صلابت دينيه اصحابندن ايدوكى وامور خيريه‌يه مائل اولديغى رجال دولت عليه‌جه مشهور ومعارف اولمسى حسبيله لدى العرض بونك عفوى جنتمكان فردوس آشيان ﴿ سلطان محمد خان ﴾ حضرتلرى

جانبندن شرفصادر اولان فرمان (ابو بكر) يدبله پدرينك مقتولا وفاتندن بركون صكره موصله واصل اولدی . وبعده ابراهيم پاشا موصلدن انفصال ايدوب دياربكر ولايتنه والی نصب وتعيين اولدی

بيچاره (ابو بكر) درمان ارادیكی درد درونی بودفعه كسب شدت وافزونی ايله‌ديكنه تحمل ايده‌ميه‌رك درحال درسعادته عزيمت وپدرينك سركذشتنی عتبهٔ عليای سلطنت عليه‌يه عرض وشكايت ايتمسيله شرفصادر اولان فرمان عدالتعنوان پادشاهی اوزرينه دياربكر واليسی (ابراهيم پاشا) قتل واعدام وبونكله صوری ومعنوی اخذثار وانتقام اولندی

اوتاريخده رشوان زاده (خليل پاشا) دولت عليه‌نك دائرهٔ اطاعت وانقيادندن چيقوب وباشنه برمقدار اشقياء وعونه‌يی جمع ايليوب اعلان عصيان ايلديكندن بونكله محاربه ومقاتله ايتمی حقنده (رقه) واليسی طوبال (يوسف پاشا) يه امر وفرمان همايون شرفصادر وسانح اولمسيله درحال مشار اليه موصله نازل و (خليل پاشا) ايله مقاتل اولنوب وقوعبولان محاربه‌ده (خليل پاشا) منهزم ومغلوب اولديغی انده (يوسف پاشا) بونی طوتديروب وباشنی كسديروب سرمقطوعنی دولت عليه‌يه بعث وتسيار ايلدی

بيك يوز اوتوز سكز سنه‌سنده موصل مفتيسی (علی بن مراد العمری) زماننده موصل اهاليسی ايكی فرقه اولوب بونلرك بينلرنده بر فتنهٔ عظيمه وبردغدغهٔ وخيمه ظهور ايلديكه عقول عقلا متحير ونهر دجلهٔ افكار واسايش اهالی كلياً متغير اولدی بوفتنه‌نك ظهورينك اسباب موجبه‌سی (علی المفتی) حقنده بين الناس بغض وعداوتلرينی موجب اوله‌جق

بعض کلامل دوران ایلدیکندن مفتی علی افندی والی پاشانك یانندن قالقوب خانه‌سنه متوجهاً عودت ایلدکده اولدیغی زمانی کندولرینه فرصت عد وشمار ایدیله‌رك عدولری طرفلرندن ضرب اولنمسیله درحال حکومت قوناغنه عودت ووقوع حالی والی پاشایه شکایت ایتدکده بونلردن برطائفهٔ فاسده ایدیله‌رك بونلرك واسطه‌لریله آتش فتنه وفساد علوافراز خانمان عباد والتی ماه قدر اهالی ارەسنده حرب وجدال وغوغا وقتال ممتد اولمش وطرفیندن خیلی نفوس تلف وضایع ونیجه اموال واشیا نهب ویغما ایدیله‌رك بعده الصلح اسایش مملکت هیئت اصلیه‌سنه راجع اولمشدر لکن اواوالق میانه‌لرنده حمای محرقه وسائر امراض مختلفه وشاقه ظهور ایلیه‌رك انکله دخی خیلی نفوس بشریه ترك دغدغهٔ حیات ایتمش ومتعاقباً ظهور ایلیان چکرکه دخی مزروعاتی اکل واتلاف ایلدکلری حسبیله بونلری برغلای متوسط تعقیب وبرحیات اولنه‌لرك اسباب عیشت رفاهلرینی اشکال وتصعیب ایلمشدر

بیك یوز اوتوز طقوز سنه‌سنده موصل ولایتی والیلکی ولایت مرقومه اکابر واشرافندن عبد الجلیل زاده (اسماعیل پاشا) نك عهده استیهال سامیلرینه توجیه وتفویض بیورلمشدر . عبدالجلیل . عدیم المثیل . صاحب الخیرات والحسنات . ومالك ملك مروّات . بر ذات مکارم آیات اولوب اسماعیل . ابراهیم . صالح . یونس . خلیل نامرنده بولنسان ذوات کرام ذوی الاحترام جملهٔ کندوسنك اولاد پاك اعتقاد وعالینژادی ایدیلر بونلرك کافه‌سی (الولد صنو ابیه) کلامی مداولنجه اخلاق حمیده واطوار برکزیده اصحابی وخیرات ومبرات اربابی اولدقلرینه موصلده مشهود .

باصره‌ٔ خواص وعوام اولان آثاری دلالتیله ثابتدر . بونلرك الك ایو کلری ذکر اولنان (اسماعیل پاشا) درکه موصلده بعض اصلاحاته موفق اولمشدر

بونلرك انسال وذریاتی الیوم موصلده موجود واشراف وخاندان ولایتدن معدوددرلر برى عبدالرحمن پاشا زاده (یونس بك) درکه در یوز لیرایی قشلای همایونك تعمیراتنه صرف اولنمق اوزره اعانه ایلمش ودیگری امین پاشا زاده (ایوب بك) درکه دیوی عسکری یاپیلمق اوزره قشلا اتصالنده بولنان برعرصه‌یی دائره‌ٔ عسکریه‌یه ترك ایتمشدر

بیك یوز قرق سنه‌سنده موصل ولایتی والیلکی دارنده‌لی (حسین پاشا) نك عهده‌ٔ اقتدارلرینه تودیع وتوجیه اولندی کندولرینك متصادف اولدقلری زماننده فضائل برگزیده وتألیفات عدیده واخلاق وشمائل حمیده اصحابندن (فتح الله بن صباغ) نام برذات عالیدرجه‌لك بوراده موجود اولدیغنه واقف ومطلع اولدقلرینه مبنی اکثر اوقاتده برابر اولدیغی مثللو بعد الانفصال دخی کوتوروب دارنده بلده‌سنه مفتی نصب ایتمش وادارهسنه کافی بعض اسباب انتعاش کوسترمشدر . اوراده کندوسی عیال واولاد صاحبی اولدیغی کبی قطع مراتب ومنازل ایدرك رجال دولت علیه عدادندن معدود اولمش واولادندن نیجه اهل علوم ومعارف ظهور ایتمشدر ذکر اولنان (حسین پاشا) دفعه‌ٔ ثانیه اوله‌رق موصل ولایتی والیلکنی استحصال واحراز ایدوب بورایه عودت واجرای احکام حکومت ایلمشدر

بیك یوز قرق اوچ سنه‌سنده عبدالجلیل زاده « اسماعیل » پاشا مخدومی وزیر کبیر . صاحب المجد الخطیر . الحاج (حسین پاشا) عهده‌ٔ استیهاللرینه موصل ولایتی والیلکی تفویض واحاله اولندی بعد الانفصال روم ایلی طرفلرنده بعض منصبلرده ایفای وظایف ایده‌ایده وموصل

ولایت جلیله‌سنه کلدی، کیده سکز دفعه موصل ولایتی والیلکنی عهده لیاقت واقتدارینه آلمشدر

بیك یوز قرق یدی سنه‌سنده کندولرینه رتبهٔ سامیهٔ وزارت توجیه واعطا بیورلمشدر ورتبهٔ وزارتی تبریك وتسعید ایتمك اوزره مشاهیر شعرای زمانك نظم انشاد ایلدکلری قصاید بلیغه‌لرندن شاعر ادیب (الشیخ محمد الغلامی) نك نظم ایلدیکی قصیده‌نك مطلع بیتی تبرکاً درج وترقیم ایدلمشدر

(بیت)

(اورق الحمی لم انت خاضبة کفا وسحب الندی لم انت واکفة وکفا)

وبعده موصل ولایتی والیلکی بغداد وقطعهٔ عراقیه والیسی و(حسن پاشا)نك برادری (علی پاشا)یه تفویض وتوجیه بیورلدی

بیك یوز قرق بش سنه‌سنده شاه ایران نادرشاه بغدادی اخذ ایلدکدنصکره وزیری (نرکس خان) اداره وقوماندا‌سی التنده سکز بیك قدر برفرقهٔ عسکریه‌یی موصل ولایتنك اخذ وضبطیله قصبات وقرالرینك تخریبی واهالی وسکنه‌سنك تضییق وتأدیبی مقصدیله موصل جانبنه سوق واعزام ایلدی

عبدالجلیل زاده (الحاج حسین پاشا) اعطاه الله مایرید ومایشا ایرانیلرله ایکی دفعه محاربه ومقاتله ایتمشدرکه بری سنهٔ مرقومه‌ده واقع اولان محاربه‌ ایدر دیکریده بیك یوز الالی التی سنه‌سنده (نادر شاه) ایله وقوعبولان محاربهٔ فوق العاده‌سیدر

بیك یوز قرق بش سنه‌سی شهر شوالك اون بشنجی کونی بعد طلوع الشمس موصلك قبله جهتنده وبارم ساعت بعد مسافه‌سنده واقع

(علی کدوم) قصری جوارنده بغتة (طهماسب) عسکری ظهور ایتمسیله او تاریخده موصل والیسی بولنان (الحاج حسین پاشا) نك درحال همت مفطوره علیه وغیرت دینیه ووطنیه‌سی وعروق واعصابندن غلیان وجریان ایلیان خون ودماء شجاعتی چشمهٔ دیده‌لرندن ریزان ایدرك برادری واولادی وعمی زاده‌لری وسائر اقربا وتعلقاتی واتباع ومنسوباتی وجنود ظفر غایاتی برابر اولدقلری حالده اسب سوار عازم وراحل ومیدان معرکهٔ ناکهظهوره داخل اولوب وسل سیوف غوغا وجدال وابتدار وغا ایلدکده لشکر اعدانك مأمولارینك غیری براتش حرب ووغا وبرنار ضرب وغوغا وقوعبولدی که عقلار حیران واوصحرای واسعده ظهوره کلان آتش حرب عظیم شرر افشان سوی اسمان اولدی

بویله شدتلی وغایت دهشتلی محاربه صباحدن وقت عصره قدر امتداد ایدوب (الحاج حسین پاشا)نك دلیرانه وحیدرانه واقع اولان محاربهٔ نادیده ومصادمهٔ شدیده‌سی تأثیراتیله اعداسنك لاشهٔ ابدان وخون عدوانله چوللرك اوزری قیپ قیزل برزنك پیدا وحاصل وقوماندان نرکس خانی اقلیم عدمه اعزام وواصل ایتمش وبرچوقده امرای ایرانیه‌یی اخذ ایدرك شیرژیان وضرغام خونفشان کبی اطرافنده اشبال اولاد کرامی موجود ومجتمع وسیوف زهره شکاف شجاعتلری خون اعدای بدخواهله آلوده وملمع اولدیغی یعنی غضنفر نهاد جلیل الاعتقاد جناب (مراد) وصحرای جهاد وجدالده کامین جناب (محمدامین) وکاشف راه فوز وفلاح برادر اکرمی جناب (عبدالفتاح) پاشالر وعمی زاده‌لری عبدی ومصطفی وعبید اغالر والحاج قاسم المعازی اوکلرنده بولندقلری حالده منصوراً ومظفراً درون مملکته عودت ایلدی وطائفه مغلوبه

منکسره بغداد جانبنه متوجهاً رجعت ایتمکه مجبور اولدیلر بو مظفریتی حاوی مشاهیر شعرای زمان لسانلردن نیجه قصاید بلیغه نظم وانشاد اولنمشدرکه انلردن بری شاعر لبیب وناظم ادیب حسن العبد الباقی طرفندن انشاد اولنان قصیدهٔ غریبه ومعانیٔ عجیبه وبلیغه‌دن برینك مطلعی بودر

(مطلع)

(قفا نصطبح ما بالاناء المجد • فاحیاء اموات الغبوق علی یدی)
(وان حلف الساقی وانکر فضلة • تبقت من الصهباء ذخراً الی غد)
(فای یمین والبنان خضیبة • وفضلتها شمس وست بارمد)

بیك یوز اللی التی سنه‌سنده (نادرشاه) طرفندن موصل ولایتی تحت محاصره وتضیقانه النمشدر (نادرشاه) (شاه طهماسب) رؤساسندن اولوب بیك یوز قرق طقوز سالنده (طهماسبك) وفاتندن صکره (نادرشاه) خزائن وعساکرینی واملاك وجنودینی ضبط واستیلا واوعصرده یدنده بولنان ممالکنی اخذ واعتلا وقوهٔ استدراجیه‌سنك یاردمیله اقالیم ایرانیه‌یی دست ضبط وادارهٔ استبدادیه وید استقلالینه آلوب تاهندستانه‌قدر کیتمش وممالك محروسهٔ عثمانیه‌یی دخی ید اداره‌سنه آلمنی ذهننده تخیل وتصور واشبو تصور محاله تدعیله تجبر ایتمش ایدی وقتای قوهٔ متخیله ومتصوره‌سنه غلبه ایده‌مدی عروق واعصابنده غلیان ایلیان خون حرص وطمعی سابقه‌سیله بعض اتباع واسراسندن معدود اولنلردن ماعدا اوچ یوز بیك مقاتل ومبارز عسکر ایله اقالیم آل عثمانیه‌نك ابتداسی بولنان (کرکوك) قلعه‌سنی محاصره ایلدی که اوزمان کرکوك

مسلی جلیل زاده (حسین پاشا) ومحافظی حلبلی (احمد پاشا) اولوب اوراده ورود ایدن عسکره مقاومت وموجودیله ثبات ومدافعه یه دوام ایده جکلرینه امنیت ایده مدکلرندن همان اورادن موصله کلوب اناطولی جانبنه عزیمت ایلدیلر

(نادرشاه) ذکر اولنان قلعه یی ایکی کون تحت محاصره ومضایقه یه آلوب ومتوالیاً طوب وخمبره آتوب درونده بولنان اهالی برصورت فوق العاده ده دوچار اولدقلری آتش حرب وجداله مقاومت وصبر وتحمل ایتمکله ثبات ومداومت ایده مدکلری وبر طرفدن امداد ومعاونت دخی کوره مدکلری جهتله قلعهٔ مذکوره یی بالضروره دست اعدایه تسلیم ایلدکلری انده اعدا طرفندن اموال واشیای موجوده لری آلوب ورجالی کندی عسکرینه قلب والحاق ایدیلوب بردرجه یه قدر لشکر اعدا تزاید ایلدی (نادرشاه) خلقت ذاتیه وجبلت شخصیه سنده جایگیر وثابت اولان عجب وغرورینی تزیید وفراوان وامنیه ومقصدینك حیز امکان وحصوله کله جکی رأی خودسرانه سنجه رهین عیان وبیان واورادن موصل ولایتنه متوجهاً قیام وتحریك قوادم غیرت واهتمام وموصله اون یدی ساعت قدر بعد مسافه سی بولنان اربیله مواصلت ایدرك اورانك قلعه سنی التی ساعت قدر محاصره ایلدکدنصکره ضبط واستیلا ایدوب بعض تهدید وانذار مقصدیله اربیلدن موصله براجی تسیار واعزام ایلدی

برروایته کوره بیك یوز الی بش سنه سنده موصل والیسی عبدالجلیل زاده « الحاج حسین پاشا » مملکت سورینك اطرافنده خندق حفر ایتمك وبونکله مملکتك استحکاماتنی تحکیم وتحصین الملك نیت خیریه سیله موصل اهالیسنك صغیر وکبیرینی وغنی وفقیرینی وعزیز وحقیرینی جمع وجلب

ایدرك خندقلر واشبو خندقلر درونلرنده فضله اوله رق مناسب موقعلرنده درین درین قیولر حفر ایتدیرمکده و برطرفنده سورك الحجاب ایدن محللرینی ترمیم وهر طرفنی غایتله رصین و تحکیم ایلکده ایکن برسنه صکره (نادرشاه) خطهٔ عراقیه یه امالهٔ دست تعدی وتجاوز ایدوب بعض قرا وقصباتنی ضبط ایلدکدنصکره بغداد ولایتنك برجهتنه نازل اولوب واطرافنی بر مدت محاصره ایدرك مملکتك داخلنه یغمور کبی طوپ وهوانله دانه وخمبره لر انداخت ایلیوب برزمان بویله تهدیدات ایله مشغول اولدی

بعده بغداد والیسی وزیر مشتری تدبیر (احمدپاشا) (الحرب خدعة) اثرینه امتثالا برطریق حیله وخدعه یی کوستروب و (نادر شاه) طرفنه بر الجی کوندروب (کیت موصل ولایتنی ضبط ایت بعده بز سیزه اطاعت وانقیاد ایدرز وبوراسنی سیزه غوغا وجدالسز تسلیم ایدر کیدرز) دیمی اوزرینه (نادرشاه) کندی عقل قاصرنجه (احمد پاشا) نك بو کلامنی حقیقت وصحته حمل ایدرك تصدیق ایلدی

فی الحقیقه (نبی الله یونس . وجرجیس) علیهما السلام حضرتلرینك بولندقلری حرم شریفلری اولان موصل ولایتنه مالك اولور ایسه برقوت معنویه انضمامیله ممالك سائره نك اخذ وضبطی کندوسنه غایت اسهل اولور خلیای خامنه تبعیت ایدرك اورادن کیدرك . بصره . وقرنه . وحله . ومکه ونواحیسی دست اداره سنده اولدیغی حالده بغداددن (موصل) ولایتنه متوجها قیام وحرکت و (کرکوك) سنجاغنه مواصلت ایدوب اجناس مختلفه دن مرکب ومتشکل بولنان عساکر کثیره سیله اوراسنی اوچ کون محاصره ایلدکدنصکره درونته کیردی واهالی وسکنه سنك کیمی قیروب کیمی اسیر ایلدی (اربیل) قضاسنی دخی ضبط ایدرك بعده موصل ولایتنك اخذ وضبطی تدبیر وتشبثنده بولندی

(نادرشاهك) موصله اللجى كوندرمسندن نيت ومقصد حقيقيسى موصل ولايتى واليسى صاحب رأى صائب ومالك فكر ثاقب (الحاج حسين پاشا) ايله برابرنده بولنان وموصل محافظى اولان مدبر امور مملكت ووزير معالى منقبت والى حلب (حسين پاشا) يى تحذير وتهديد ايدرك استقبالنى تأمين ايتمكدن عبارت اولديغى درك واذعان اولندى ومنوى ضميرى تداركات وحركات واقعه سندن بيلندى

(الحاج حسين پاشا) درحال مملكتك صغار وكبارينى دجله نهرى كنارنده ودروننده «خضر» نبى عليه السلام افندمز حضرتلرينك مقامى بولنان ومظفر الدين زنكينك احيا كردهسى اولان (جامع الاحمر) نام جامع شريف جوارنده جمع واحضار ايدرك (نادرشاه) طرفندن ورود ايدن اللجى واسطه سيله كوندريلان ورئيس العلماء ملا (على الاكبر) امضاسيله ظاهراً ولفظاً موصل مفتيسى (السيد يحيى) افندى يه وباطناً ومعناً (الحاج حسين پاشا) يه خطاباً قلمه آلنان مكتوبى قرائت ايتديردى

« صورت مكتوب »

بسم الله العلى الاعلى . الموصل الى مدارج العلى . هذا كتاب منا الى العالم النبيل . والنحرير الجليل . المفتى يحيى . احياه الله كما يشتهى ويتمنا . وصانه من كل طارقة وبلوى . والى قاطبة قاطنى الموصل حفظهم الله من المصيب والوابل . الكى يوقظهم من رقدة الغفلة . وسنة العثرة . ويزيل عنهم الدهشة والوحشة . فليسمعوا له ولينصتوا . استماع قبول واذعان وايقان واتقان . عسى ان ينجوا ويفرحوا . لا تتقوه

وراء ظهوركم . القاء تعنت وطغيان تحزنوا وتندموا . اعلموا يااخوانى المؤمنين . انا جندا لله خلقنا من رحمته وغضبه . فالبشرى ثم البشرى لمن اتبعنا وهوانا . والنذرى ثم النذرى . على من خالفنا وعصانا اوليس لكم من آثار الماضين تبصرة وعتبر . الاتتذكروا اخبار الهند والسند والترك فى انموذج وصل اليكم من وقايعهم . وملاحمهم ووقايع جيرانكم من اهل (كركوك) وماوالاها كيف تعنتوا فتندموا . ثم اطاعوا فنجوا فهم ذو خط فى جلباب امن وامان وشفقة ودعة وامتنان . ولاتلقوا بايديكم الى التهلكة واتقوا فتنة لاتصيبن الذين ظلموا منكم خاصة لا تقدرون على الدفاع . فلا تعرضوا اعماركم للانقطاع بالقاء شبه من جهلة لايفرقون الخير من الشر . ولاالخبر من الاثر . فكما قال الله عزوجل من قائل (وتعاونوا على البر والتقوى ولاتعاونوا على الاثم والعدوان) وورد فى الحديث الشريف (ان من فرج كربة عن اخيه المؤمن فرج الله عنه سبعين كربة يوم القيامة ومن رأى اخاه المؤمن فى حفيرة فانجاه منها انجاه الله من النار) وارسلت اليكم كتابى مع السيدين النجيبين الفخيمين (قاضى كركوك) وحسن افندى وصحبتهما محمد افندى ومصطفى اغا يوصلانه اليكم . ويرشدانكم الى الصواب ويحذرانكم من العقاب . فعليكم ان تنظروا اليه بعين الانصاف مجتنبين عن التعنت والاعتساف . واستقبلوا السلطان العادل الكامل الرؤف والخاقان الاعظم العطوف . ادام الله عز اجلاله . على مفارق العالمين تفرحوا وتسروا . فان همته العلية العالية مصروفة بالشفقة والاستعطاف وماله مباغضة ولامعاندة لسلطانكم . السلطان ابن السلطان . والخاقان ابن الخاقان . ثانى اسكندر ذى القرنين خادم الحرمين الشريفين . السلطان الغازى ﴿ محمود خان ﴾ ادام الله ظل اجلاله طبع فى ملكه ورعيته بل همته العلية الشاهنشاهانيه مصروفة

بحفظ ملکه ورعيته . اکثر من اهتمامه بملك نفسه لكن صارت بينهما شبهات دينية شرعية . وعقد متين يسهل الله حلها . وبقى المسلمين شرهاه . فلا تعرضوا انفسكم لنزول نار غضبه . وشدت بطشه . وسخطه انما علينا البلاغ . وعليكم الحساب فعلينا اتمام الحجة للفرآء . وعليكم سلوك المحجة البيضاء . ويبلغ الشاهد منكم المستمع لكتابنا الغائب صدانچه شرط ابلاغست باتو میکویم تو خواه از سخنم پند کیر خواه ملال والسلام على من اتبع الهدى

(صورت ترجمهٔ مکتوب)

مدارج ومنازل عليايه ايصال ايليان جناب على الاعلى نك اسمى استعانه سيله طرفزدن عالم نبيل ونحرير جليل مفتئ موصل (يحيى) انى جناب كبريا اشهى وعنى ايلديكى وجهله احيا وجميع طارق وبلالردن مصون بيورسون آنك جانبنه . وموصلك جميت متوطنه واهاليسنه خطاباً مكتوبدر

الله انلرى رقدهٔ نوم غفلت وسنهٔ عثرتدن ايقاظ وبيدار ودهشت ووحشتلرى زائل اولمق ايچون شدتلى يغمورك نزولندن حفظ ووقايه بيورسون

بو مكتوبى ايقان واتقان واذعان وقبول قولاغيلة استماع ايلسونلركه قريباً فرح ونجات بوله جقلرى مأمولدر سز بو مكتوبى طغيان وتعنت ايله ماوراى ظهر كزه القا ايتيكزكه صكره محزون ونادم اولورسكز

اى بزم مؤمن برادرلرمز معلومكز اولسونكه بر رحمتدن وغضبدن برادلمش عسكرز بزه تبعيت ايدنلره بشارت اوزره بشارت وبزه عاصى ومخالف اولنلره خوف وخشيت اوزره خوف وخشيت مصمم ومقرردر ايام ماضيه ده كى وقايع سزك ايچون تبصره وعبرت اولميورمى آگاه وانتباه

اوزره اولكزده هند وسند وترك وجوار وجيرانكزده بولنان كركوك ونواحيسى اهاليسنك سزه واصل اولان وقايعنى وخبرلرينى بر اعوجج وعمونه اولهرق تذكر وتفكر ايدكز بونلر ابتداى امرده نصل تعنت وتعند ايدوبده بعده پشيمان ونادم اولوب بزه اطاعت . وبزم امتنان ودعوت وشفقتمز . وامن وامانمز جلبابى آلتنه دخالت وراحت ايلديلر ايسه اويله ايدرك اليكز ايله كنديكزى تهلكه‌يه القا ايتميكز . فتنه وفساد وقوعندن توقى ايليكز كه ظلم ايدنلرك ظلمى سزه اصابت ايتمسون زيرا صكره انك دفع وازاله‌سنه مقتدر اوله‌مزسكز اويله شر ايله خيرى واثرله خيرى فرق وتميز ايده‌ميان بر طاقم زمرهٔ جهله‌نك اعمالكزدن منقطع وپريشان اولمق قصديله سزه القا ايلدكلرى شبهات سببيله حقدن اعراض وميل ايتميكز خصوصا حق سبحانه وتعالى حضرتلرى (سز تقوى واحسان خصوصلرنده اخوانكزه معاونت ايليكز وعصيان وعداوت اوزرينه مبنى بولنان خصوصلرنده معاونت ايلميكز ديه امر بيورمشدر وحديث شريفده شرف وارد اولمشدركه بر كمسه بر مؤمن برادرينى كرب ومحنتدن تفريج وتخليص ايلسه جناب الله البته اوكمسه‌يى يوم قيامتده كرب والمدن خلاص ايلر . وبر كمسه بر مؤمن برادرينى بر حفرهٔ هولناكدن چيقاروب قورتارسه الله‌ده اوكمسه‌يى البته عذاب نيراندن خلاص ايدرك اكا نجات وسلامت ويرر

ايمدى سزه بومكتوبى . بو صحيفه‌يى ايكى سيد ونجيب وفخيم ذات ايله كوندردم كه برى قاضى كركوك حسن افندى وديكرى مصطفى اغادر انلرك مكتوبى ايصالنده سزى راه صوابه ارشاد . وعذاب وعقابدن رها وآزاد ايده‌جكلردر . وبو حالده سزه اومكتوبه كمال درجه‌ده عطف ديدهٔ انصاف وصرف نظر تعنت واعتساف ايتمك الزم واهمدر

اوطرفه متوجه بولنان سلطان عادل وكامل ورؤف وخاقان اعظم وافخم وعطوف . حضرتلرینی استقبال ایلك كركدر . ادام الله عز جلاله على مفارق العالمين

البته سزده فرحلنوز ومسرور اولورسكز زيرا انك همت عليۀ عاليه سى شفقت واستعطاف اوزرينه مصروف وكندوسنك پادشاهكز بولنان . السلطان ابن السلطان . والخاقان ابن الخاقان . ثانى اسكندر ذى القرنين . خادم الحرمين الشريفين السلطان الغازى ﴿ محمودخان ﴾ حضرتلرينه . مملكه . ورعيتنه طمعاً مغاضبه ومعانده سى اولميوب بلكه همت عليۀ شاهنشاهيه سى كندى مملكته اهتمامندن زياده انك مملكت ورعيه سنك محافظه ومحارسه سنه معطوفدر اكن شوايكى دولتك ميانه سنده بعض شبهات دينيۀ شرعيه واقع اولمسيله ميل ومحبتى مفقود اولدى جناب الله اوشبهات دينيه نك تركنى وحالى ميسر وشرندن مسلمانلرى وقايه ومظهر بيورسون

بوحالده سز اعراض وميل ايتيه سكز كه نيران غضبى وبطش وسخطى سزدن زائل اولسون ايشته بزم اوزرمزه لازم اولان كيفياتى سزه ابلاغ وسزك اوزركزه تفكر وحساب . وبزم اوزرمزه اتمام حجتدر وسزك اوزركزه سلوك محجۀ بيضادر سزدن بو كتابمزى استماع ايليان شاهدلر اوراده موجود اولميانلره تبليغ ايلسونلر . والسلام على من اتبع الهدى

« مفتئ موصل السيد يحيى افندى طرفندن جواباً يازلميوب »
« انجق اشبو تحريراتك صوك فقره سنه نظراً موصل واليسى »
« جليلى وزير حسين پاشا وحلب واليسى وقلعه محافظى »
« حسين پاشا طرفلرندن يازلمش اولان مكتوبك صورتى »

بسم الله وما اعتصامنا الا بالله . ومن لاذ بكهف كفايته كفاه وحماه

هذا كتاب فصلت آياته . ونحدت معجزاته وظهرت شواهد دعوته وبيناته . ظهور نار القرى ليلا على علم بل هو اشهر . كجلمود صخر حطه السيل من علي . الى ملاباشي (علي اكبر) اجرى الله بذباب صمصام قهره من انف رعونته قطرات الشرور المتصاعدة الى صماخ دماغه من النخوة لنخوة والغرور . واخمدت شرارات تلك النية الفاسدة بصرصر الدمدمة الالهية . كما اهلكت عاد بالدبور . وصل كتابكم المرسل الى العامة المشتمل بزعمكم على الطامة . فلا تغرنكم الحيوة الدنيا ولا يغرنكم بالله الغرور مفتخرين به بانكم جند الله مخلوقون من الغضب . تبت يدى ابى لهب . وتب ما اغنى عنه ماله وما كسب . فاجابوا حين قرئ على رؤس الاشهاد . وشاموا ما انطوى عليه من الابراق والارعاد . واحاطوا بما اودعتموه من الانذار والايعاد

نعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم (وقالوا قلوبنا فى اكنة مما تدعونا اليه وفى اذاننا وقرا ومن بيننا وبينك حجاب فاعمل اننا عاملون فالعياذ بالله أمن بعد ايماننا وطاعتنا لسلطاننا والمقاتلة دون اموالنا . والمكافحة عن اولادنا وعيالنا يهولنا منكم شقاشق اللسان . ويروعنا منكم سحر البيان ووسوسة الشيطان . وكثرة الهذيان (قام الحمام على البازى يهدده . واستصرخت باسود الغاب اضبعه . يامن يسد فم الافعى باصبعه . يكفيه ماقد تلاقى منه اصبعه) فما وعيدكم عندنا الا كصرير باب او كطنين في اوح الهجير ذباب افرعتم ان القصاب تهوله كثرة الغنم او الاسد الغشمشم يدهشه تراكم النعم تذكرونا بما فعلتم بالسند والهند . مع اولئك العلوج . وتدهشونا بما فعلتم من قلعتى (كركوك) و (اربيل) . وترغبونا بامثال هاتيك الاباطيل كلا ستعلمون ثم كلا ستعلمون . اترتاع بالقراع ونحن الاسود الضارية . والسباع الكواسر العادية اسيافنا صقيلة وسطواتنا

ثقيلة وحلومنا رزينة وقلوبنا كالحديد متينة وبلدتنا بحمدالله حصينة (لنا جبل يحتله من نجيره منيع برد الطرف وهو كليل) ستر العرش مسبول علينا . وعين الله ناظرة الينا بحول الله لا تقدرون علينا وذلك بعناية الله تعالى ووفور عددنا واعدادنا . موصول بصيانتنا وامدادنا . من طرف سلطاننا الباهر السطوات البعيد الهمة والخطوات . كهف الاسلام والمسلمين حامي حوزة الدين . حافظ بيضة الايمان والمؤمنين . سلطان البرين وخاقان البحرين . وخادم الحرمين الشريفين . ذو السطوات الخاقانيه التي لا تبارى والعزمات القانيه التي لا تجارى سلطان سلاطين الافاق والقاهر بالله لاعدائه على الاطلاق قهرمان الماء والطين ظل الله تعالى في الارضين فسوف يمدنا بجنود لا قبل لكم بها فترجعون على الاعقاب ناكصون ونخرجكم منها اذلة وانتم صاغرون فكيف تهددونا وانتم لعظمة شوكة العثمانية تعرفون ومما تخوفونا وكافتكم لذلك محققون وبما نقوله تشهدون وسيعلم الذين ظلموا اي منقلب ينقلبون فيا لله العجب كيف منا الطاعة تأملون والدخول في ربقة الخيانة تطلبون ونحن ابا عن جد بانعام سلطاننا المظفر متقلبون وبفواضل احسانه متسربلون (ورثناهن عن اباء صدق . ونورثها اذا متنا البنين) مع اننا من خاصة اهل السنة والجماعة . فلا سمعاً لكم ولا طاعة واهلا بالسعادة والشهادة هذه الساعة (ردي حياض الردى يانفس واتركي . حياض غير الردى للشاء والنعم) فما بيننا الا ماصنع الحداد من سيوف حداد ورماح مداد وبفعل الله جل شانه ماراد . حرر عن لسان خادم الاعتاب الدولة العثمانيه (الحاج حسين باشا) الوزير الجليلي والي مدينة الموصل المحروسة والوزير (حسين باشا) والي حلب

الشهباء ومحافظ البلدة المحروسة المذكوره وكافة وجوه البلدة وعوامها صغاراً وكباراً والسلام ختام

(صورت ترجمهٔ مكتوب)

الله تعالى حضرتلرينك مبارك اسم شريفى استعانه‌سيله ابتدار ايدرز چونكه بزه اعتصام ايديله‌جك بوقدر الاواجب الوجوددر بركسه جناب پروردكارك غار لطف وكفايه‌سنه پناه والتجا ايلسه اكاالله كفايت وكندوسنى دائماً حمايت ايدر شويله مكتوبمزدركه آيات وعلامات واحكامات درونده فصل اولنمش ومعجزاتى تحدث وشواهدى ظاهر ودعوت وبيناتى باهر اولمشدر

كيجه طاغ باشى اوزرنده ايقاد اولنان مسافر ويولجى آتشينك ظهورى وبلكه صخره قطعه‌سى اوزرينه يوقاريدن نازل اولان سيلك تأثيريله آجيلان يارلرك اثرى كبى مشهور ملاباشى (على الاكبر) نام ذاته كوندرلمشدركه الله تعالى نمرود كبى كبر ونخوت وغرور وعظمت بخارندن جوف دماغنه متصاعده اولان قطرات شرورى انف رعونت وخيشوم حماقتدن صمصام قهر كبى بولنان سورى سنكيله ازاله ايلسون وعاد قومنى ريح صرصرله اهلاك ايتديكى كبى شدت قهر وبطش الهيه‌سيله نيت فاسده‌سنك شراره‌سنى سوندرسون

زعمكزجه بزه اطاعت ايتدككزى مشتمل وعامهٔ اهاليه مرسول مكتوبكز واصل اولدى . حيات دنياسزى مغرور ايلسون الله كريمدر مغفرت يزدانه استناداً هر بر شر وشورى ارتكابه مقصدى اوله‌رق بطش قهر الهيدن شيطان سزى مغرور ايتمسون غضبدن خلق اولنمش

جند الله اولدیغکزی سویلیوب مفتخر سکز ابی لهب کبی هلاك اولسون اوکسه‌که مال و کسبی کندوسنه فائده بخش اولمدی

مکتوبکز علی رؤس الاشهاد قرائت اولنـدقده اومکتوبك حاوی وشامل اولدیغی رعد وبرق کبی احوال مدهشه واقوال مخوفه‌یی نظر حقارت واستخفافله کوروب وعد وعید وتهدید وتخویفله ابداع وایقاع ایتدیککز شیئ انف حقارتله اشتمام ایلدك

نعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم (وقالوا قلوبنا فی اکنة مما تدعونا الیه وفی اذاننا وقر ومن بیننا وبینك حجاب فاعمل اننا عاملون) یعنی شیطان لعین ورجیمك شرندن سمیع وعلیم اولان جناب الله تعالی‌یه صیغنورز سزك بزی دعوت ایتدیککز شیدن کوکلن اکنه واخبیه ایچنده مخفی ومستوردر دعوتکزی تفقه وتفهم ایتمز وقولاقلرمزده طرش وصمم وعدم اصغادر بودعوتکزی استماع ایتمز دیورلر وبزمله سزك ارهده پرده وحجاب واردر سزه اطاعت ومواصله‌یه امکان یوقدر الدن کلانی دریغ ایتیه‌سکز وبزده مقابلـة معامله ایده‌جکز الله عظیم الشانه التجا ایدرز اولاد وعیالمزله مباعـدة ومکافحه واموالمزی متجاوز مقاتله ایدرز سلطان جهان مطـاعه انقیاد واطـاعتمزدن صکره بزی شقشقه لسان تهدید بیانکزمی تخویف ایده‌جك بوقصه کلام سحر بیانکز یاخود وسوسه شیطانیه کبی کثرت هذیانکزمی قورقوداجقـدر سزك بوحالکز طیر ضعیف وناچیز اولان حمام ، اجنحـه جنبـات سطوت اولان بازی یعنی قهر وشدتله متصف بولنان شاهینی تخویف وتهدید ایتمك کبیدر قرا صغیره بوزاغوسنك بر تیجی صبر تلانه مقـدم تخوفده

استصراخ وصياحى كبيدر زهرلى بيوك ييلانلر اغزلرينى بارمقلريله سد ايدن كمسه يه نم افعيدن پارمقلرينه ملاقى اولان زهر هلاهل كافيدر سزك وعد وعيدكز عندمزده قپوزرلنيسى وسنكك ويزلتيسى كبيدر هيچ كورديكزمى كه كثرت غنم قصابك كوزينى قورقوده · ياخود قيروب كچريجى كوركرمش ارسلانى كثرت صيد ونعم ومدهش وذليل ايده سند وهند اهاليسنه ياپديغكز شيله بزى تذكير واوارازله ايشلديككز عنوة قهرايله بزى اخافه وتهديد وانلره كوستردككز سطوت وقهركزله بزى ترهيب وكركوك واربل · قلعه لرينك فتحيله بزى ادهاش واخافه وبويله اباطيل كاذبه واراجيف عاطله ايله بزى انداز ايديورسكز ها بويله ديديككز كبى هكل · ايشته عهد قريبده بزدن كوره جككزى كوررسكز بزقبو دقبرداغسندن ودق واقراع اغسندن ويازين حرارتك شدتنده تجمع ايدن ذبابك آواز وطنينلرندن قورقمايز بز شدتلى ضرب ايديجى ارسلانلرز وبطش وغضبله هجوم ايدرك قيروب كچوريجى سباعز قلنجلرمز سنلمش غايت پارلاق ومزراقلرمز كسكين وبراق وسطوتمز غايت آغر واخلاق واطوارمز رزينه وقلبلرمز تيمور كبى محكم ومتينه وبلده مز بحمد الله محفوظه ومصونه در

مرصع الكليل وتاج ملك كبى طرف نظرى رد يعنى ناظرك نظرنى اصابت ايميه جك صورتده رصينه ومنيعه در ستارهٔ عرش اعلا اوزرمزده ستيره وعين عنايت بارى اوزرمزده ناظره در حول وقوت الهيه ايله بزه ايقاع شر وشوره قادر اوله مزلر احسان وعنايات ربانيه اوله رق وفرت عددمز وكثرات اعدادمز طاعتى واجب اولان سلطانمزدن واصل اولان امداد له (موصل) حفظ وحمايت وعين صحت وصيانتمزده در سلطانمز

سلطان مسلمينك سطوت قاهره‌سی غالب وهمت خطوانی طريقه‌دن كبی قريب اهل اسلام ورعايانك پناه والتجا ايده‌جك كهف امانلری وسطوت دين مبين وحامیٔ بيضهٔ مؤمنين . برينك سلطانی وبحرينك خاقانی . بری قبله‌گاه انام . وديكری زيارتگاه خواص وعوام . اولان حرمين شريفينك خادمی سطوات خاقانيه‌سی غير منقطعه وعزمات ثابته‌سی غير مغلوبه علی الاطلاق آفاقك سلطان سلاطينی اعدای دينك قاهری وماء وطينك قهرمان باطن وظاهری وروی زمينده حق تعالينك ظل باهری اولان سلطان ﴿ محمودخان ﴾ اول حضرتلری شمدی جنود كثيره ايله امداد وسزه مقابله وبرباد ايدرك باشكزه سودی دوكمش كبی اشاغی باقوب رجعت قهقری ايله محجوب وشرمسار اوله‌رق رجعت ايدرسكز

بوحالده نصل بزی تهديد ايديلورسكز كه عظمت وشوكت عثمانيه‌یی بيلورسكز سز قورقمزميسكز حالبوكه شدت قهر سلطنت آل عثمان نه اولديغی محقق اكلار واذعان ايدرسكز

انقلاب تام ايله منقلب اوله‌جقلرينی ظالملر يقينده بيلورلر ای قوم لئيم سزدن تعجب اولنوركه بزدن اطاعت مأمول ايديورسكز وربقهٔ حياتنه دخولمزی طلبده بولنيورسكز بز اباً عن جد دائماً مظفر اولان سلطانمزك انعاميه دوراً عن دور متنعمز وكسوهٔ نواضل واحسانيله متلبس وسماط انعاميله مغتنمز اونعم فواضل تابعيته سلطنت عثمانيه‌یی اباء صدق وصحيحدن استراث ايدوب فوت اولديغمز زمانده اولاد واحفادمزه ارثاً ترك ايدركيدرز مع هذا بز اهل سنت والجماعت اوزره يز سزك كبی كروهر فضه‌يه اطاعت ايده‌ميز

وبز سزنكله مقابله ده كؤ ساعت شهادت سعادتنه اهل واربابز بزمله سزك بينكزده برشى بوقدر انجق حدادك اعمال ايلمكدبكى سيفله اوزون مزراقلر واردر حق تعالى امرنده مراد ايلديكى شئ قبول ايدر

بومكتوب دولت عليه شوكت زرينهٔ عثمانيه نك خادم اعتابى مدينهٔ موصل والئ رافعتأبى عبدالجليل زاده وزير (الحاج حسين پاشا) ووالئ حلب الشهبأ محافظ بلدهٔ موصل (حسين پاشا) وكافهٔ خواص وعوام مملكت لسانندن تحرير واسرا قلنان مكتوبدر

نادرشاه طرفندن وارد اولان مكتوب على ملأ الناس قرائت اولندقدنصكره والى پاشا اهالئ موجوددن طلب جواب ايلدكده الهام ربانى ايله جملەسى لسان واحد وجنان متحد ايله شوصورتله عرض كلام ايلديلر ودبديلر

(سزبزم اوزرمزه والى ومدبر امور مملكت واهالى ومن كل الوجوه مطاع اصاغر واعاليسكز بو بابده اختيار بورديغكز شى هرنه ايسه امر وفرمان ايدبكز بزم ايچمزده اوامرەروى مخالفت كوستره بيله جك بركمسه يوقدر سز اوزرمزه رئيس وحامى وپادشاهمزك شو بلدەسنى واهالى وسكنەسنى محافظه ايتك ايچون امين ميامن انجامى اولديغكز جهتله امر وفرمان دست اداره واختيار كزدەدر) يوللو جواب صواب ويرديلر

والئ عالى (الحاج حسين پاشا) سفيرك نزدينه رجعت واسان حكميتيبا نيله بزدولت عليهٔ عثمانيه نك خدامى اولديغمزدن بز مالك رقابمز برين وبحرين سلطانى وروى ارضده ظل ظليل جناب سبحانى اولان پادشاهمزك دائرهٔ اطاعت وارادەسندن برخطوه خارجه چيقمق وراه فوز وفلاحدن

سرمو انحراف ایتمك بی دیانت خیالخانهٔ خاطرلرمزه بیله خطور ایتدیکندن هرحال ومحالده ارادهٔ سنیه‌سنه امتثالا بو بلده‌نك مصادمهٔ اعداسندن محافظه‌سنه ازجان ودل اهتمام ایده‌جکمز مقرردر) مثللو جواب ویرمسنه مبادرت وبونك اوزرینه دها بعض مطالعات ومعلوماتی علاوه ایلیه‌رك وهیچ قصور ایتمیه‌رك نادرشاهه بیان ایتمك اوزره سفیر کلدیکی یولدن عودت ایلدی

والی پاشا مملکت سورینك تعمیرینه واطراف سورده خندق حفرینه ولوازمات حربیه ومهمات ناریه وسائره‌نك تدارك واحضارینه کمال سرعتله مبادرات ونصرت الهیه‌نك کندولرینه اوراولمسی دعاسنك افاضه‌سنه مواظبت ایلدی مملکت تسلطات اعدادن امین وسالم اولمق ایچون جبال وتلالده بولنانلرك کافه‌سنك بلده‌نك اطرافنه جمع ونقلی ضمننده کافهٔ خواص وعوامه اوامر مخصوصه کوندروب کندوسی دخی اطراف ولایتده حوالی مملکتك مناسب بر نقطه‌سنه رکز خیام ارام ایتمه‌یردی وجمیع ناسی ترغیب وتشویق مقصدیله طبل وزارتی اوردردی سورك تعمیرات مقتضیه‌سنك وحفر خندق ماده‌سنك بر آن اول اکمالی ومن کل الوجوه تأمین استقبال ارزوسیله تشویقاً للسائرین بالذات کندوسی واولاد کرام ایله عمی زاده‌لری والحاصل صغیر وکبیرلری خندقدن اخراج تراب وقلعه بدننك تعمیری ایچون نقل احجار وآب ایتمکه مبادرت ایلدیلر موجود بولنان ناسی بوقاچ صنف اوزره ترتیب ایدرك هر بر صنف اوزرینه کندی طرفندن مجرب الاطوار بر ضابط تعیین ونصب وبو منوال اوزره تدارکات حربیه وترتیبات جندیه ایله اشتغال ایتمکده اولدیغی حالده شهر رجب شریفك یکرمی برنجی کونی داخل اولدی

بو حالده ایکن نادر شاهك عسکری دجله نهرینك جهت شرقیسنده

وموصله برساعت بعد مسافه‌سی بولنان (یاریجه) قریه‌سنده کورغلری اوزرینه دیدهٔ دوربین وزیر صاحب الرأی والتدبیر (الحاج حسین پاشا) بونلری کوردکده درحال اولاد امجادینه واتباع واقاریب وتعلقاتنه وسائر منسوبات ومتعلقاتنه ومملکت اهالیسنك مقتدر حرب وجدال اولنلرینه قیام وحرکت امرینی ویرمش وذاتاً رفاقتنده بولنان حلب والیسی (حسین پاشا) جنود واتباعیله مهیا وآماده بولنمشیدی

ویانده بولنان (کویسنجق) حاکمی اولان شجیع وبهادر وحسیب ونسیب وغضنفر (قوج پاشا) دخی اتباع وتعلقاتی ومعیتنده‌کی عبوس ومهیب بشیوز قدر عرب سواریسنی زیرا قومانداسنه آلوب مهیا وآماده اولدی

قریهٔ مذکورده‌ده بولنان عساکر نادرشاه ترتیب صفوف ایدرك او فضای واسعه‌نه مانندهٔ جراد منتشر وورود عساکر منصوره‌یه مترقب ومنتظر اوله‌رق اوراری قابلامش اولدقلری حالده بونلرك اوزرلرینه وزیر فلاطون تدبیر عساکر منصورهٔ اسلامیه‌دن برفرقه جسیمهٔ عسکریه‌نی افراز ایدرك یکرمی درت یاشنده برادری (عبد الفتاح) بکی اوفرقه‌نك اوزرینه قوماندان نصب وتعیین ایله‌رك اورایه سوق ایلدی (عبد الفتاح) بك حرکتله دجله نهرینی عبور ومرور ایدوب ودرحال دشمن عسکرینه ملاقی اولوب حربه مبادرت ایلدی وکندوسی بالذات دستنده سیف زهره شکاف اولدیغی حالده میدان حرب وجدالده‌گاه شمال طرفنه وگاه یمین جانبنه وگاه خلف وقدام سمتنه شیرژیان وغضنفر خونفشان آسا حمله وهجوم ایدرك بردهشت وهیبتلی

محاربه وقوع بولمشدر که او واسع چول و صحرالری یوزی سحاب ظلمتماب کبی دومانلر احاطه ایلمشدر

بو صورتله حرب و جداله و ضرب و قتله دوام اولندیغی اثناده یکرمی بشبیك رادهسنده بولنان دشمن عسکری عساکر اسلامیهنك خط رجعتلرینی قطع ایتمك اوزره جنود ظفرنمود موحدینك ارقه طرفلرندن طولاشوب درحال جوانب اربعهسنی احاطه ایلدیلر وعادتا تحت محاصره و مضایقهیه آلدیلر .

فقط بونکله عساکر اسلامیهیه اصلا کلال وفتور کلمهرك محاربهیه مداومت علی کل حال لشکر اعدانك صولتلرینه دلیرانه مقاومت ایلدیلر هر ایکی طرفدن فوق العاده وفیات و تلفات وقوعبولدیغندن و فی الواقع خط رجعتلرینك انقطاعی موافق حال وحکمت اولهمیهجغندن فرقهٔ منصورهٔ اسلامیه اعدانك خط حرب وانحصارینی یاروب ونهر دجلهدن مرور ایدوب داخل مملکته رجعت ایتدیلر

بعده قلعهنك ابواب متفرقهسنی برصورت محکمهده سد و بند واورادن لشکر اعدایه مقاومت ومدافعه ایتمکه عقد طومار قرار و پیوند ایلدیلر

فرداسی کونی اوچیوز بیك رادهسنه قریب لشکر اعدا کلوب ذکر اولنان (یارمجه) قریهسنده رکز اوتاد خیام واوراده ارام و (الخ ج حسین پاشا) ایله دیکر حسین پاشایی اخافه وتهدید ایتمك قصدیله بونلرك طرفنه تکرار بر الجی تعیین واعزام ایلدیلر ودیدیلرکه (بوقدر خلقك قانلرینی دوکمك . وهر حالده بوراسنی ضبط واستیلا ایدهجکمز مرکار ایکن بونجه انسانلرك قتل واعدامنه . ونیجه اموال واشیانك اضاعه واتلافنه . سببیت ویرمك کار عقل وموافق حکمت اولدیغندن و ماره

امان واطاعتمزه دخالت ایلمکدن غیری سزک ایچون برراه فوز ونجات وبرطریق فلاح وسلامت تصوری غیر قابل ایدوکندن شمدی بوراده سبك دماء ایتمك خطای عظیم وبوحال وحرکتك نهایت وعاقبتی حقکزده غایت وخیم اوله جغی بی ریب (واشتباهدر)

والئ عالی (الحاج حسین پاشا) اعدانك اشبو تهدیدات واقعه سنه اجوبهٔ لایقه‌یی اعطادنصکره دیدی که بومثللو کلامه‌لرك سردو بیان ایتملری نادرشاهك سخافت اقوالنه . وخفت عقلنه دلالت . ورافضیلرك دخی قلت شعورلرینه اشارت ایدرکه شوصورتله ایرادو تبلیغ ایلدکلری تکلیفاتك قبولی . وبوبابده‌کی مقصدلرینك بویله سهولتله حصولی . وتیر افکار فاسده وسهام نیت کاسده لرینك هدف اجابته وصولی معاذ الله عندمزده محال اندر محالدر چونکه شوبلده‌ده کأس شراب شهادتی تجرع ونوش ایتدك برظفر قالنجه‌یه قدر سکا تسلیم اولمق وشوممالکمزی دست اداره کزه آلمق وتملك ایلمك کبی تصورات باطله وتخیلات عاطله کزی تصدیق ایتمك وبلده‌مز جناب حافظ حقیقینك محافظهٔ صمدانیه سنده محفوظ ومصون وسزکله غوغا وجداله سطوت وقوتمز وخواهش وشطارتمز افزون اولدقجه سزه دخول مملکته بربول کوسترمك غیرقابلدر بزعون وعنایت جناب رب العالمین ودین مبین سیدالمرسلین وتکبیر وتهلیل ومحبت صحابهٔ حبیب ورسول رب جلیلك قوای روحانیه وامدادلرنده متمکن ومتحصن اولدیغمزدن میانه‌مزه بویله اقوال تهدیدیه ایله القای صلح وصلاح وسزه ارائهٔ طریق فوز وفلاح ایده‌مز شومقدمانه برنتیجهٔ حسنه وبره‌جك ورشتهٔ حرص وامیدکزی قطع وقمع ایلیه‌جك انجق سیف وسنان خونفشاندر وچونکه بوده اهل ایمان ایچون بیوك برشاندر

بناءً عليه براجى دها كوندريله جك و بويله تكاليف مالايطاق ايديله جك اولور ايسه اوراية رجعت ايده جك سفيرك باشسز بر جسدينى كوره بيلورسكز وهر نه درلو حركات ومعاملات خاطر كزه خطور وظهور ايلر ايسه اولوجهله صور اجرائيه سنده مختارسكز (ولا يفلح الساحر حيث اتى) مثللو جواب آلان سفير اردو كاهلرى بولنان (يارمجه) قريه سنه عودت واولمش اوله يغى اجوبهٔ كافيه يى نادرشاهه حكايت وبعده بش كون اوراده مكث واقامت ايلديلر

التنجى كونى نادرشاهك عسكرى دجله نهرينى مرور وعبور ايليه رك موصل مملكتنى احاطه ايلديلر ٠ وكندوسى ولايتك جارجهتنى سير وتماشا ايلدكدنصكره جادرينه عودت ايلدى

شعبان معظمك غره سنده نادرشاهك عسكرى بلده نك قربنده واقع (جامع الاحمر) جوارنده اجتماع ايدوب وجنود وامراى موجوده سنه احجار وتراب نقل ايتديروب بلده قلعه سنك بدننده بولنان اون ايكى برج وباروية متقابل اون ايكى برج واستحكام بنا وانشا ايتديرمش ومذكور برجلر اوزرلرينه طوپ وهوان وضع وتعبيه ايلمشدر

صاحب الراى والتدبير والئ روشنضمير (الحاج حسين پاشا) دخى سور داخلندن دشمنك انشا وتعبيه ايلديكى برجلره مقابل سورك برجلرينه طوب وهوان وضع وترتيب ايلدى

شعبان شريفك التنجى كونى نادرشاه طرفندن انشا اولنان برجلردن مملكت اوزرينه بر صورتله مرميات انداختنه مباشرت اولنمشدر كه كورنلر اسمان جانبندن روى زمينه نازدن مصنوع وممزوج يغمور ياغيور ظن وقياس ايدرلرايدى وحتى آتش محاربه اول درجه

تموج ورویء ارضی اولمرتبه تموج ایدر ایدی که ارعاد وصواعقك پرتو وانواری وشعلهٔ آتشباری کورینور وطوب صدالری استماع ایدنلره حقیقة دهشت ویرور ایدی

بلده نك سوردن وداخلدن اعدایه مقابله ایدیله رك آتیلان طوپلرك وتفنكلرك مرمیات آتش فشانك تأثیرات شدیده وسریعه سیله اعدا جانبندن ظهور ایدن مدهش مدهش صدالر محیرعقول اوله جق درجه استماع اولنور وسورك داخل وخارجی برنار عظیم ایچنده کورینور ایدی

اشبو آتش بالاکش حرب وجدالك علوافراز صحاری وجبال وسوی سمایه عکس ایتدکجه روی آسمانك کوك رنکی تحول ایدرك بر لون ورنك آتشین مشهود عیون ارباب جنك وقتال اولوب حتی ایلاطرفیندن آتیلان مرمیاتك جو هوا وسماده تشکیل ایلدیکی صور وهیئات نجوم باهره وکواکب زاهره نك احیاناً جو اسمانده کوریننان هیئات واشکالنه مماثل ومشابه کورنمکده وجهانه ولوله وحیرت ویرمکده ایدی

بو حال اوزره محاربه سکز کون وسکز کیجه دوام وامتداد ایدرك مدت مذکوره ظرفنده موصل اوزرینه اللی بیك رادهسنده کله وخمپره القا واندا خت اولنوب بونلرك تأثیرات شدیده سیله نیجه قوناقلر وخانه لر منهدم ونیجه نفوس اسلامیه مقتول ومنعدم اولدی

مع مافیه استحکامات اعدادن متین ورصین اولان قلوب اهل توحیده وفرد افریده ذره قدر خوف وخشیت عارض وطاری اولمدقدن بشقه بالآخره بو مثللو حرکات ومعاملات حربیه وطوبلر وهوانلردن ظهور ایدیلان مرمیات شدیده تزاید وتوافر ایتدکجه شوق وشجاعت فطریه لری

مزداد وفراوان ولسانلرندن علی الدوام ظهور ایدن تکبیرات وتهلیلات صدای شوق اراری واصل کنکرهٔ آسمان وبوده موجب ظهور نصرت رب سبحان اولدی عسکرلر طیور سمندر کبی شدتلی آتشلر ایچنده سیر وثبات اوزره بولندیلر

امام (یحیی بن قاسم) حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌لری قربنده وموصلك جهت شمالیه‌سنك مملکت انتهاسنده واقع اولان و (باشطابیه) تعبیر اولنان برجه مقابل اعدا جانبندن بر قاچ عده راده‌سنده (بالیمز) طوبلرینك دانه‌لری انداخت ایدلمشدرکه اوطابیه‌نك محافظی اخشامدن صباحه‌قدر (الحاج حسین پاشا) وصباحدن اقشامه‌قدر اولاد کرامندن (مراد ومحمد امین) بکلر اولوب بالمناوبه بلده‌نك اطراف وجوانبنی طولاشوب عساکر منصورهٔ اسلامیه‌یی تشویق وترغیب وکندولرینه مهمات حربیه وافواه ناریه ولوازمات سائره نقصانلرینك اکمالیله برابر آلتون توزیع واعطا ایدرك انلری تلطیف وتطییب واشکر اعدایی ازهر جهت اخافه وترهیب ایدرلر وکندولرینه وکرك عسکرلرینه قطعا ملال وکلال شائبه‌سی کلمیه‌رك دلیرانه وشیرانه حرب وجداله دوام ایدرلر ایدی

نادرشاه بی ریب واشتباه وزیر اعظم (الحاج حسین پاشا) نك واهالی وسکان بلده‌نك دوام وثبات وکمال اهتمام ومتانت اوزره محاربات ایلدکلرینی ومیدان جنك وغایه باش وجانلرینی فدا ایده‌جکلرینی درك واکتناه ایلمسیله بولندیغی (یارمجه) قریه‌سندن فك رابطهٔ اوتاد خیام وموصلك جانب جنوبیسنده ودجله نهرینك قارشو کنارنده وذکر اولنان (باشطابیه) نام برجك مقابله‌سنده واقع (قاضیکند) قریه‌سنده رکز خیام ارام وازهر جهت بذل مساعی واهتمام ایلدی

(الحاج حسین پاشا) برج مذکور اوزرنده بولندیغی حالده اجناد

موجودینه و بولنان امر وتنبیهات اوزرینه واقع اولان ثبات وحرکات واعدایه مقابل آتیلان مرمیاتك ایقاع ایلدیکی حالات کوسترمش اولدقلری آثار شجاعات تعریف وبیان اولنور احوالدن دکلدر هر ایکی طرفدن آتیلان دانه لرك وطوب وهوانلرك صدای دهشتفزاسی حیرتبخشای عقول کائنات وولوله انداز صحاری وسماوات اولور ایدی ووالی عالیشان او آتش طاقتفرسا ایچنده ثبات ایدرك طرف اعدایه دانه آتش افشان اولور ایدی

نادرشاهك ذکر اولنان برجی نشانکاه ایدرك قوننك وطوبلرینك اکثرینی او برجك اوزرینه جمع وسوق ایتمکه دوام ایتمسنه وکثرت اوزره اورایه کله ومرمیات آتمسنه مبنی عاقبت برجك برطرفی منهدم اولمسیله درحال موجود بولنان معمارلره وعمله لره اعمار وترمیمنی امر واستعجال ایلدی ایسه ده معمارلره وکذا مبارزلره اورادن فرار ایتمك کبی بعض احوال مغلوبیت وامارهٔ انهزام وقلبلرینه اضطراب وخوف تام کلدیکی احوال وحرکات ومشوارلرندن ظاهر ونمایان اولمسنه بناء والی پاشا اهل حرب وجداله متوجهاً (ای عساکر منصوره بوکون فی سبیل الله اولنان جهادده ثبات ایدنلره وشربت شهادتی کاسه کاسه نوش وتناول ایلینلره باب دار جنات عالیات وراه فوز وفلاح ونجات اچقدر وبوکون نامهٔ اعمالکزه فخر ومباهات . وافضل طاعات وعبادات . یازیله جقدر اولاد وعیال و امجاد واحفاد واطفالك قانلرینك روی زمینه دوکلمسنه ومن القدیم موهبهٔ ربانیه اوله رق اتصاف اولنان شجاعت فطریه وذاتیه نك بردشمن ناتوان وضعیف قارشوسنده پایمال اولمسنه اقدام وغیرت وحمایت درجه سنه قدر اهتمام وثبات ایتمك فرض عین مثابه سنده در) بوللو بلند اواز وصدا ایله صیحه وندا ایدرك ویغمور کبی لاینقطع نزول وورود

ایلیان قورشونلردن قالقانی باشنه سپر ایلیه‌رك او تهلکهٔ عظیمه مقابله‌سنده حیدرانه ودلیرانه جالس والبسهٔ فاخرهٔ غیرت وشجاعتی لابس وجمعیت عسکریه‌یی تطرق خلل وملالدن حارس اولدیغی حالده مشارالیهك بوحال وحرکتی وایلدیکی پند ونصیحتی مقاویت وانهزامه میل ایلیان جنودینك قلوب استعدادیه‌لرینه برشوق وغیرت جدیده ایقاع وایصال ایتمسیله اجنادینك کافه‌سی دران معاودت ووالی پاشانك امر وارادهٔ مشروعه‌سنه ربط روابط انقیاد ومطاوعت وازجان ودل مقاومت اعدایه ثبات ومبادرت . وتکرار صفوف حربیه‌لرینی تنظیم وترتیب . وتکبیرات وتهلیلات ایله صفحهٔ لسان وصحن جنانلرینی ترطیب وبرچوق منهدم بولنان محللرینی تعمیر وترمیم وافواه ناریه ولوازمات سائره نقصاننی اکمال وتتمیم ایتدیلر واعدایی هدف وآماج ایدرك لاینقطع طوب وتفنك آتدیلر

اوارالق اعدا طرفندن سورك التنده اوچ محلده لاغم آچیلوب درونلرینه وضع اولنان بارودیه آتش ویرلدیکی آنده برهوا اولان سورك برقطعهٔ جسیمه‌سی ینه کندی اوزرلرینه ساقط ونازل وبالطبع عارض اولان خوف ودهشت واوراده وقوعبولان تلفات وموحدین جانبلرندن اولنان مقاومات نادیده ومدافعات متوالیهٔ شدیده تأثیراتیله دشمن طرفنه برنوع وله وحیرت حاصل اولمسیله عون وعنایت الهیه وصون ومعاونت سبحانیه ایله اعدای مغلوبه ومنهزمه شعبان شریفك اون بشنجی کونی علی الصباح طوب ولوازمات حربیه وادوات سائره ایله مملکت طرفنه متوجهاً قیام وحرکت ایلدیلر وفقط بوحرکتلرندن نادر شاهك افکار ونیتی وبویله دفعة موقع حربی تبدیل ایلسندن مقصد وفکرنی نه اولدیغی

بیلنه‌مدی

بعده كافهٔ عساكر موجوده‌سيله مملكتك خارجا جهات اربعه‌سنى احاطه ايدرك واوجه احضار ايتدكلرى بيك قدر نردبانلرى سورك مواقع لازمه ومواضع مقتضيه‌سنه وضع وترتيب ايدرك سحر وقتنده چكركه‌لر كبى يوقارى طرفه منتشر اولديلر وبو واسطه‌لرله اوجه دخى سورك اطرافنده بولنان خندقلرده مرور وعبوره فرصتياب اولمشلر ايدى

درون مملكته دخوله ميل ايليان لشكر اعدا داخل سوردن آتيلان مرميات صغيره وكبيره‌نك تأثيراتنه طاقتفرسا اولوب تبديل مقام ايلرلر وبو حال هزيمت شتمال ايله برمدت اوغراشورلر ايدى بعده بعض قبولر حفر ايدوب درونلرينه وضع ايلدكلرى بارودلره آتش ويره‌رك مملكتى برهوا ايتمك جهتى ذهنلرنده وترتيبلرنده متصور ومقرر اولديغى حالده منويات ومضمراتى برعكس ظهور ايدوب حفر اولنان قبونك اغزندن ظهور ايدن نائرهٔ شراره فشان كندى يوزلرينه رجعت واوزرنده والتنده بولنان عسكرى تلف وبرهوا اولمش وبو حركتلرندن جنود اسلاميه‌نك برنفرى بيله متضرر وضايع اولمامشدر

وبرطرفدن قودقلرى نردبانلر واسطه‌سيله اللرنده سيوف مسلوله اولديغى حالده قلعه‌نك بدنلرى اوزرينه چيقدقچه واورادده كندولرينه مقابله اولندقچه كمال سرعتله بدنلره چيقان لشكر اعدانك رؤس مقطوعه واجساد مجروحه ومتفرقه‌لرى غايت سهولتله يرلره دوشردى • وسورك آلتنده وخندقلر ايچنده قلانلرينك دخى جنود موحدين برق خاطف ولمعهٔ شهاب كبى ايريشوب باشلرينى كسرلردى و(الله الله) ديه‌رك دشمنلرينى صغر چيق قوشلرينك چكركه‌لرى قيروب ومنقارلرى قان ايله ملمع اولوب بعده دجله نهرنده يقانه‌رق تكرار مواجه‌برله قيردقلرى كبى قيررلر ايدى

وقتا که اهل موصلك میدان حرب ووغا وصحرای ضرب وغوغاده هیئت اعدانك مأمولاریننك غیری ثبات ومتانت وجنك وجدالده مهارتلرینی ومن کل الوجوه غالبیت اثرلرینی وهر طرفده وهر صورتله اجرا اولنان حرکات عسکریه‌لرینه شجیعانه ودلیرانه مدافعه ومقاومتلرینی وابتداء محاربه‌ده دیدکلری کبی کافه‌سنك کؤس شربت شهادتی نوش والبسهٔ ابرار وشهدایی بردوش ایتدکجه مملکتك برقیریق طاشنی بیله ویرمامکه مصرانه مداومت ایلیه‌جکلرینی کوردیلر وبیلدیلر بونلرك حصاردن چیقوبده حرکات تعارضیه ایله حرب وقتاله مبادرت ایتمکدن مقدم ترك محاربه وعقد مصالحه ایدرك بوسودا وآرزودن فراغت وجستجوی راه امنیت وسلامت ایتمکدن بشقه بر چاره وتدبیر ایده‌مدیلر وارشتهٔ امید وصول مقصدلری باشلری مثللو منقطع اولمق حسبیله دفعة کلدکلری کبی موصلدن کیده‌مدیلر و (الحاج حسین پاشا) ودیکر (حسین پاشا) حضراتنه خطاباً یازیلان مکتوبی بعث وتسیار وبلده‌نك عقلاسندن ایکی ذاتك جانبلرینه کوندرلمسنی بیان واشعار ایلدیلر

بومکتوبك مندرجاتنی فهم وادراك ایدوب مکتوبی ایصال ایدن ایلچی‌یه دیدیلرکه (بز ارواحمزی واموالمزی دین مبین اوغورنده فدا ایلدك وبناء علی ذالك بوکا جواب ویرمامکه ومکتوب کوندرمامکه قرار ویردك بوحالده عودت ایتمکز اقتضا ایدر) بوجواب صواب اوزرینه ایلچی اعدا جانبنه رجعت ایلدی

ایلچی اردوکاهه وصولنده مملکتك اهالیسنك احوال وحرکاتلرندن سؤال واستفسار اولندقده ایلچی (بز بو بلده‌ده هدم وخراب ایدلمش معمور برخانه قالمامشدر ظن ایدر ایدك ؛ حالبوکی بوقدر اوزرلرینه آتیلان

كله وخبرلرك بو اثرینی كورمدم ویوزلرنده وناصیهٔ حال وقاللرندهٔ ذره قدر اثر ملالت حس وتفرس ایده‌مدم) مثللو كیفیات مشهوده‌سنی كندولرینه بكان بكان تقریر وبیان وتفسیر وعیان ایتمسیله نادرشاهك رأی وتدبیرینه وعقل وفكرینه حیرت ودهشت مستولی اولدی

اوجه یازیلوب كوندریلان مكتوبدن زیاده تواضعلی والتماسلی دیكر بر مكتوب دها یازوب بنه ایكی ذاتك طرفنه كوندرلسنی تأكید ورجا ایدرك ایلچی واسطه‌سیله ارسال ایتمسیله مغیرك مشار الیهما (حسین پاشا) حضراتنك حضورلرینه وصولنده ومكتوبك قرائتی عقیبنده حصوله كلان امنیت واعتماد اوزرینه موصل قاضیسنی وشافعی مفتیسی علی افندی ایله اشراف مملكتدن قره مصطفی بكی (قاضیكند) قریه‌سنده بولنان نادرشاهك جادرینه بعث وتسیار ایلدیلر

اشبو ذوات كرامك اورایه مواصلت ایلدكلری آنده بونلری نادرشاه حضورینه چیقاردی، وفوق العاده روی بشاشت وملایمت كوستردی واثنای محاربه‌ده كوردكلری ثبات ومتانتلرینی وغایت شجیعانه مقاومتلرینی تحسین ایدرك دیدی كه (بنیم اهل موصل ایله ایلدیكم محاربه‌دن مقصدم مسودهٔ عقیده واعتقادمی تصحیح ایلمك واهل سنت ایله اهل شیعه‌نك هانكیسی حق وصواب اولدیغنی اظهار ایتمكدن عبارتدر ایكی وزیر عالیشانلره سلامیمی تبلیغ ایدكز دفع قیل وقال ورفع اختلال ایتمك اوزره اكر صلح ومسالمه روی رضا كوستررلر ایسه بنده مطلب ومقصدم اودر واكر مرام ومقصدلری مقاتله ومحاربه ایلمك ایسه انیده بیان واشعار بیورسونلر وهو ایكی امرك هر هانكیسنی تصویب واختیار بیوررلر ایسه دولت علیهٔ عثمانیه یازسونلر) سوزلریله مجلس ختام بولدی

وبونلره خلعت فاخره الباس ايدرك علماى اهل شيعه‌نك رئيسى وكنديسنك شيخ الاسلامى اولان (على اكبر) ك چادرينه كوندردى

بونلره چادره تقرب ايلدكلرنده (على اكبر) خيمه‌سندن چيقوب مسافرلرينى استقبال ومعاملهٔ خوش امديى اجرا واكمال وفوق العاده بونلرى اعزاز واكرامه منشرح البال وبر مدت برابر اوتوروب والى پاشانك تدابير صائبه‌سندن واهالى واجنادك شجاعات دليرانه‌لرندن بحث ايدرك انلرك مدح وثنالرينه دائر ابراد كفتار ومقال واثناى كلامده بزم شاه ايران پاشالرك يانلرنده ثابت كوزل وممدوح آنلرك بولنديغنى تحقيق وايقان ايلمش اولديغندن هديه طريقيله بوقاچ راس اسب كف افشان كوندررلر ايسه ممنون ومتشكر اولور) يوللو علاوهٔ كفتار ايلدى

اشبو سفيرلر عودت واوراده جريان ايدن طومار كلماتى عرض وحكايت ايلدكلرنده پاشالر طرفلرنده ممكن رأس اعلا انلرى آييروب وكافهٔ لوازمات ايله تزيين ايتديريلوب والى پاشا عمى زاده‌سى (الحاج قاسم اغا) ومحافظ پاشا مير اخورى واسطه‌لريله ارسال وانلرده حيوانلرى كوتوروب (ملاباشى) چادرينه ايصال ايلدكلرنده انلرى بر از مدت يانلرنده اوتوردوب حقلرنده كمال درجه رعايت وحرمت ايلدكدنصكره آنلرى برابر شاهك بولنديغى چادره كوندردى

وصولرنده شاه حيوانلرك كوندرلمسندن طولايى اظهار ممنونيت وشادمانى ايدرك انلره خلعت فاخره ويوزر عدد التون كندولرينه ويوز التونده اتباعه وخدمتكارلرينه توزيع واعطا ايلدى

بعده عندلرنده بولنان اسرای اسلامیه‌یی بونلرله برابر ارسال و كندی تبرلرینی دخی اخذ واستحصال ایدوب بعده والی عالی ولایت (الحاج حسین) و محافظ مملكت (حسین پاشا) لر حضراتیله عقد حبل متین صلح ومسالمت وشهر رمضان شریفك دردنجی كونی ایران وهند طرفلرینه متوجهاً قیام ومعاودت ایلدی

بعده موصل شهرینك قپولری كشاد واهالیسی قیود غموم وهمومدن رها وازاد ورخسوره‌ٔ سجادهٔ شكر رب عباد اولدیلر

مشاهیر شعرا طرفلرندن نیجه ابیات وقصائد انشاد وتنظیم و (الحاج حسین پاشا) یه عرض وتقدیم اولندی

(بر قصیدهٔ بلیغه‌نك مطلع بیتی)

(هذا الحسین المحتشم * صدر النوال فی الندی)
(مولی المكارم للامم * سیف الجلال فی العلی)
(عین السماحة والكرم * نور الهدایة والهدی)
(ماحی المكاره والظلم * سیف العلی مهندی)

والیٔ والاشان (الحاج حسین پاشا) قضایای واقعه‌یی (نادرشاه) ایله وقوعبولان محاربه‌یی ابتداسندن انتهاسنه قدر جریان ایدن معاملاتی وعاقبة الامر كندوسنه غلبه ایدرك انلرك وجود خباثت آلودلریله مملكتی تطهیر ایلدیكی بشارتی حاوی بر عریضهٔ مفصله‌یی ترتیب وتنظیم ومخدومی (محمد امین پاشا) یه تودیع وتسلیم وجنتمكان فردوس آشیان (سلطان

محمود خان اول ﴾ حضرتلرينك عتبهٔ ثريا مرتبهٔ ملوكانهلرينه بعث وتقديم ايتمش وبو خصوصده برصورت فوق العادهده مظهر التفات ونائل توجهات اولمشدر

﴿ سلطان محمود ﴾ (الحاج حسين پاشا) طرفندن موصل قلعهسنك محافظهسنه ونادرشاهى مغلوب ومنهزم ايدرك دست تعدى وتطاولندن خلاص ايدلمسنه صرف وبذل اولنان همت عاليهسنه وبويله برنصرت عظيميه نائل وموفق اولمسنه زيادهسيله ممنون ودلشاد اولدقلريندن كنديسنه برسيف مجوهر ومرصع وخلعت فاخره اهدا (ومحمد امين پاشايهده) (مير ميران) رتبهسنى توجيه واعطا وسيف وخلعت بخش واحسان يله موصله اعاده واسرا بيورمشدر

والئ موصل (الحاج حسين پاشا) ووالئ حلب (حسين پاشا) حضراتنك خدمات ووظائف موكولهلرينى ايفا وشان وشرف وزارتى اعلا ايلدكلرينه مبنى كندولرينه خطاباً شرفصادر اولان خط همايون صورتيدر

﴿ صورت خط همايون ﴾

﴿ سزكه وزران مشار اليهماسز محافظهٔ قلعه وعداء دشمندن ﴾
﴿ سزك ومعيتكزده اولان رؤساى عسكر واحاد لشكر قوللريمك ﴾
﴿ ظهوره كلان خدمتلرى مشكور اولوب دعاى خير سريع التأثير پادشاهانهمه ﴾
﴿ مظهر اولمشسزدر برخوردارين اولهسز فيما بعد دخى اوغوردين ﴾
﴿ ودولت عليهمده مساعئ مبروره وجوده كتورمكه جمله كز بال ﴾
﴿ مقدور ايليهسز ﴾

﴿ قوزبكجى باشى الحاج على يديله كوندرلمش اولان ﴾
﴿ فرمان صورتيدر ﴾

دستورين مكرمين مشيرين مفخمين نظامى العالم مدبرين امور الجمهور بالفكر الثاقب متممى مهام الانام بالرأى الصائب ممهدى بنيان الدولة والاقبال مشيدى اركان السعادة والاجلال المحفوفين بصنوف عواطف الملك الاعلى حالا موصل محافظى وزيرم عبد الجليل زاده (الحاج حسين باشا) وحلب واليسى (حسين باشا) معيته مأمور ادام الله تعالى اجلالهما توقيع رفيع همايونم واصل اولەجق معلوم اولەكەسز كه مشار اليهماسز دستور مكرم مشير مفخم نظام العالم حالا ديار بكر سرعسكرى وزيرم (على باشا) ادام الله تعالى اجلاله ايله جمهوراً ارسال ايلديككز قوائم ومكاتب مسرت اساليككز مشار اليه طرفندن در دولتمدار خسروانەمە وارد وواصل ومضامين بشارت ضمنلرينك محتوى اولديغى تفصيل وقايع فوز ونصرته حرف بحرف علم عالم آراى ملوكانەمە محيط وشامل اولمشدر سز وزراى عظاممك حسن تدبير وشجاعت جهتلرندن اتم واجدى ووكلاى فخاممك صاحب انتباه وارشدى اولمكز ايله ذاتكزده مركوز اولان جوهر ديانت وحميت مقتضاسنجه عون وعنايت جناب رب العزته استناد وتوكل ايله اغور دين ودولت عليەمده بذل تاب وتوان وعهدە كفايتكزه محول اولان خدمات جليلهٔ سلطنت سنيەمده فداى باش وجان ايله اثر مبروره اسرارينه كمر بندسعى واقدام اولوب بودفعه دخى نادر شاه بركشته سباكلرزار ممالك فسيحت المسالك اسلاميه به اطالهٔ خسار تجاوز واضرار وار قوتن بازويه

کتوروب معیتنده واقع عموماً اوباش واوباش اعجام بدتبار وبالجمله طوب وخمپاره وسائر ادوات ومهمات حرب وپیکار ایله ماه رجب الفردك یکرمی بشنجی جمعه ایرتسی کونی موصل قلعه سنك جانب شرقیسنده واقع قریهٔ حضرت (یونس) النبی علیه السلامه قریب محلده ضرب خیام نحوست قیامه ابتدار وچند روز مرورنده مترس یرلرین تعیین ایچون بالنفس اطراف شهر مذکوری کشت وگذار ایدوب بعده قلعهٔ مرقومه یه حواله اون ایکی محله طابیه لره ومترسلر حفر واحداث ایلمك حسبیله ماه شعبان المعظمك دردنجی کونی شهر مرقومك جانب غربیسنه عموماً اردوسیله نقل کارپان خباثت وبالجمله (بالیمز) تعبیر اولنان طوبلرك وسائر اجناس طوب وخمپاره وهاونلرك محلارینه وضع وتعبیه یه مبادرت ایلدکدن صکره ماه مزبورك سکزنجی جمعه کیجه سی ساعت اون برده ایکن مانند بروج اثنی عشر احداث وانشا ایلدیکی اون ایکی طابیه دن طوب قلعه کوب ودانهٔ خمپاره صاعقه آشوب ایله درون حصارده اولان شجعان غزاة ظفر اثاره شهاب بار کزند وخسار اولوب وطرف اطرف اعمال ادوات حرب وجنك واندخته زنبرك وتفنك ایله شهر مزبوری کثرهٔ نار آسا شراره پاش اشتغال ایتمکله اول روز روشن صبون حیات دین میننده نمونه نمای لیلهٔ ظلمات وخلال مزبورده چشم رخشکاران حیث اتمامه اهوال قیامت آشکار ورونما اولدیغندن ماعدا بو حالت تکیب ربا ایله سکز کون سکز کیجه بلا انفصال جانب اهل اسلامه یه دری آتش بار وزر ووبال وخلال مزبورده انداخته سوی حصار اولنان طوب وخمپاره دانه لری رسیدهٔ عقد سبعین الف اولدیغی ثبوت یافتهٔ سرحد اشتهار اولوب بوندن غیر کنارهٔ شهر مرقومده واقع (قره سرای) نام محل قربنده جاری نهر دجله یه

بعيد القطع مسافهٔ بعيدده اولان قطعهٔ اخراسنه ضم والحاقه مبادرت ايله اجرای خباثهٔ طينت وطامهٔ كبات مسلمين موحدين بوطريقيله دخی تضييق وازعاجه صرف ما حصل مكر ومكيدت ومبتلای الم عطش وحرارت اولمش ايكن آب تشنكان بادهٔ جهاد وغزا اولان نهنكان دريای صبر وثبات وانفجار ينابيع لطائف عليهٔ ربانيه‌يه انتظار ايله تبرزهٔ بحران التهاب واضطراب اولوب ادعيه آمالاری سرشار زلال توكل (نعم الوكيل) وجمله‌سی سيراب جويبار صبر جميل اولدقلری حالده سزلر دخی مركوز ضمير صداقت تخمير كز اولان غيرت دينيه كز مقتضاسنجه فراسم اتفاق واعتقاد ولوازم يكجهتی واتحاده كربستهٔ اقتدار ووفاق اولوب (وشاورهم فی الامر) فرمان واجب الاذعاننه امتثالا دائما مقتضای وقت وحاله كوره شجعان عسكر وضابطان لشكر ايله عقد انجمن مشورت ايدرك حفظ وحراست قلعهٔ مرقومه ومدافعهٔ اعدای مذمومه ابرازدست برد وحميت وشجاعت ورعايت قاعدهٔ انتباه وبصيرت ايله حصار مرقومك ضرب طوب وخمپاره‌دن رخنه‌دار اولان محللرينی درحال تعمير وترميمه مبادرت وبو نوع كلمات غيرت انكيز وكفتار تسليت آميز ايله قلوب حماة دينيه تقويت بخش صبر ومتانت اولوب ليل ونهار دور بروج حصاره اقدام وكليانك تكبير وتهليل ايله خشيت انداز قلوب قاسيهٔ اعجام اولمق اوزره ايكن شاه كمراه قلعهٔ مرقومه‌يه هجوم واقتحام زعم باطلی ايله بر قاچ طرفدن لغملر حفر ونقب ايلمش حتی ايله ماه مرقومك اون بشنجی ليلهٔ مباركه‌سی برلغمی عموما عسكر هزيمت آثارينی پاتديروب زردبانك نهر دجله‌دن طرف شرقيه فرار ايلديكی مشهود باصرهٔ صغار وكبار وبو كيفيتده قصد فاسدی جمله عندنده ظاهر وآشكار اولمغله هر كس حلول وقت

مقدره دیده دوز انتظار ایکن حلول وقت شافعیده ایقاد شرارهٔ
مضرت ایلدکلرنده بلطف الملك الواحد (ولا یحیق المکر السیئ الا باهله)
فحوای عبرت احتوای اوزره ایکیسنك ضرر وخسارتی بنه کندو
طرفلرینه راجع وعائد اولدیغی اکثرینی تأثیر طراقهٔ صاعقه آثار باروت ایله
درکات جحیمه واصل وما عدالری نیرانك کید ومقدرتی کبی باطل
وتوقد واشتعالدن عاطل اولمشکن امادهٔ حرکت وهجوم اولان اعجام
شوم رمهٔ کراز اما بوبولرینی تسابق وتعاقب ایدرك اچقدن هجوم واقتحام
ایچون ذکر اولنان نردبانلری دیوار حصاره وضع ایله برج بارویه
صعود وواوجه دامن درمیان اهتمام واقدام اولدقلری نره شیران غابه
وغا ونهنکان دریای هیجا اولان کمات شجاعت آثارك مشهود دیدهٔ عیانلری
اولدقده دریای آتش وش جوش وخروشه اقدام وعلی الاتفاق سل حسام
انتقام ایله مانند نازلهٔ قدر وقضا اول بد فعالرك اوزرلرینه واردو نازل
اولوب یوم مزبوره تمام یدی ساعت اعمال ادوات حرب وپیکار ایله
ذکر اولنان ملعنت کارلردن نیجهلرین قنطرهٔ تیغ آبداردن درکات جحیمه
امرار ونیجهلرین دخی سلم خدنده سینه شکاف ایله دار القرار دوزخه
ایصال ایلدکلری جهتدن عون وعنایت ملك قاهر ایله ظلال مزبورده
بشبیك درتیوز مقداری اعجام بدتبار قتادهٔ خاك هلاك وادبار وبقیهٔ
سیوف اولانلری فیما بعد صدمات مجاهدین اللرینه تاب آور اولهمیه جقلرین
درك واستشعار ایله کأنهم (حمر مستنفره فرت من قسورة) آیت کریمهسی
اوزره افتان وخیزان پیسپر راه نکال وخذلان اولدقلریله شاه عاقبتناشناسك
رأس المال آمالی خیبت وخسران ونتیجهٔ مقاصد ومرامی یأس
وحرمان اولوب بعدازین معاودتده یارای اقتداری دخی
اولمدیغندن ناشی همان ایرتسی کون محل مرقومدن نقل کار وبار ادبار

وخذلان وسواره باديهٔ ضلالت وانهزام اولديغنى اشعار واعلام ايلمكز ايله
حقاكه سزك وهمقيام موفقيتكز اولان غيرت كشان دين ودولت ورؤسا
وضابطان وپياده وسوارى قپوقوللرى وسائر افراد طوائف عسكريه
وقلعهٔ مرقومه‌ده واقع اعيان واشراف علما وصلحا وسكان وقطان غيرت
اتمالك اتفاق واتحاد درون وثبات اقدام مصابرت مرهونلريله وجوده
كلان حركات حميده سماتلرى دائر السنهٔ انام وديباجهٔ صحائف ايام اولمغه
شايان اولديغندن غيرى خاصه ستايش مالاكلام ملوكانه‌مه لايق ورضاى
همايون عنايت مقرونمه موافق اولوب بوبابده جمله‌كزك خدمتلريكز
مشكور وسعى ودقتكز مبرور اولمشدر اغوردين ودولتعليه‌مده بو
كونه مصائب ومحنه سينهٔ حميت سكينه‌لريكزى سپر وحصن وحصين
صبر وثباتى كندوكزه نعم المقر اتمكله دنياده وآخرتده اذكار جميله
ومثوبات جزيله‌يه سزا ومظهر اولدكز يوزلركز آق وقلجلركز
دائماً دشمن قانيله آلوده وبراق ودين مبين اغورنده ظهوره كلان مجاهده
صادقانه‌كز مقابله‌سنده نان ونعمت پادشاهانه‌م سزلره حلال اولسون حضرت
خلاق جهان پيغمبر آخر زمان حرمتنه سزلرى ايكى جهان نعمتلرندن حصه‌دار
ايليوب جمله‌كز بهره‌مند وبرخوردار اوله‌سز حالا حقكزده آفتاب عالمتاب
عواطف جليلهٔ پادشاهانه‌م پرتو ريز ظهور وقلزم بيكران عواطف جزيلهٔ
ملوكانه‌م موج انكيز سنوح وصدور اولوب سزكه وزيران مشار اليهماسز
خاصه خلع فاخرهٔ شاهانه‌مدن سمور فائض السرور دوختهٔ سز بشقه بشقه
بورلشوب خلعه مورث البهجت سلطانى واسياف فاتحة الاكتاف خسروانه‌مدن
بر رفيقهٔ شمشير ظفر وتدبير خاقانى وعطيهٔ همايون ملوكانه‌مدن هر
بريكزه بدبشر بيك بشريوز غروش عنايت واحسانم اولنديغندن بشقه

سنکه موصل والیسی مشار الیه‌سن بو خدماتده سنك ایله همعنان مرافقت وهمدست اهتمام ودقت اولان امیر الامرآء الکرام اوغلك (مراد پاشا) دام اقباله‌یه دخی بر ثوب خلعت فاخره ومعیتکز ایله محافظهٔ قلعه ومدافعهٔ دشمنده دلاورلکی ظاهر اولانلره الباس واکسا ایچون اللی عدد کسوت ظاهره عطای همایونم اولوب تبلیغ وایصال ایچون (قدوت الاماجد والاعیان حالا رکاب همایونمده قوزینجی باشی اولان حاجی علی زید مجده) تعیین وارسال اولنمشدر ان شاالله تعالی وصولنده سزه عنایت واحسان اولان خلع فاخره‌یی تقدیم وخطوات تعظیمه مقارن استقبال وتلثیم ودوش غیرتچوشکزه اکتساب وصمصام نهنك انتقامك هر بریکز زیور میان حمیت پیرا وعطایای شاهانه‌یی بشقه بشقه سایهٔ جیب مباهات بی انتهاایدوب اظهار ومرافقکز اولان مومی الیه (مراد پاشا) وسائر دلاوران حمیت مدار اعنایت واحسانم اولان خلع فاخره‌یی دخی الباس واکسا وجهله ایله تضاعف ایام عمر دولت وترادف اسباب قوام سلطنت ابدمدتم دعای واجب الاداسنی اجرا وایفا ایلیه‌سز وبو منوال محرر پیرایهٔ منصهٔ ظهور اولان اشبو خدمات مستوجب المباهاتکز هروجهله مبرور ومشکور اولوب بوندن بویله جمله‌کز حقلرنده صنوف عواطف بی امتنان خسروانم مبذول ومصروف وعنان جلهٔ همت ملوکانم قلعهٔ مرقومه‌نك اقتضا ایدن عدت وعتاد ومهمات واجناد ایله کمال تقویت واحکامنه معطوف اولغله جمله‌کزی جناب خیر الناصرینك وقایهٔ صمدانیه سنه ودیعه ایلدم دعای خیر سریع التأثیر ملوکانم سزکله بیله‌در من جمیع الوجوب قوی القلب وجری الخاطر اولوب سزلردن مأمول طبع همایون پادشاهانم وملحوظ خاطر صفوت مظاهر شهنشاهم اولدیغی وجهله کماکان اتفاق قلوب میمنت مضمون واتفاق آرای سداد اسلوب ایله محافظهٔ قلعه ومملکت ومحارسهٔ سرحد غیرت وحمیت ایله هر برلریکز اظهار

جوهر مردی وفتوت وایفای حق جلادت وشهامت وبو وقته دك وجوده كلان مآثر جیده كزی تزین وتزیده مبادرت برله فیما بعد دخی باعث سلامت شأنین وموجب سعادت اولان تحصیل رضای میامن ارتضای ملوكانه مه ازدل وجان بذل تاب وصرف مافی الوسع والامكان ایلمكز بابنده فرمان عالیشان صادر اولمشدر بیوردمكه وصولبولدقده بوبابده وجه مشروح اوزره شرفیافتهٔ صدور اولان فرمان واجب الاتباع ولازم الامتثالك مضمون اطاعتمقرونیله عامل اوله سز شویله بیله سز علامت شریفه اعتماد قیله سز

تحریراً فی اوائل شهر شوال سنه ستة وخمسین ومأیه والف

موصل محاصرهسی خصوصنده عبدالجلیل زاده حاجی حسین پاشا ایله حلب والیسی حسین پاشا طرفلرندن بارعی افندی قلیله محرر اولهرق جانب صدارته كوندریلان قائمه صورتیدر

بنم دولتلو عنایتلو مرحمتلو ولی النعم افندم سلطانم حضرتلری

نادرشاهك بئس الورود ونعم الرجوعنك تفصیلاتی وواقع اولان فوز وانتصارك كیفیاتی كذارش یافتهٔ لحاظهٔ استقصا بیوریلور ایسه لیلان وكركوك واربیل قلعهلرینی آورده بنجهٔ تسخیر وضبط ایلدیكندن صكره قلعهٔ حصینهٔ موصلی دخی قلاع مزبوره یه قیاس ایله تسخیر ایلك سودای فاسدینه دوشوب ابتدا ایكی نفر شخص دیكر ایله كركوكی حسن افندی وكركوك قاضیسی اشبو الشخص اربعه ظهور ونهر دجلهنك قارشو بقعهسنه قریب محله كاوب شاه ایران جانبندن كاغد والیجیلك ایله كلدكلرینی موصل والیسی وزیر دلیر صاحب التدبیر سعادتلو حسین پاشا حضرتلری

قوللری طرفلرینه ابلاغ واستیذان ایلدکلرنده بوقوللری ایله وجوهٔ
رؤسای موجودهم بعدالمشوره نهر دجله کنارنده ضرب سایبان ووزیر
مشارالیه حضرتلریله بوقوللری ورؤسای سائره محل مزبوره روان
وتبریز سفارت اولان مسفورلی موضع مذکوره احضار وکاغدلری
استفسار اولندقده موصل مفتیسنه وعلماسنه وساداته تحریر اولنمشدر دیه‌رك
برقطعه کاغد ابراز وارائه وعرب لسانی اوزره محرر اولمغله وزیر
مشار الیه حضرتلری آلوب قرائت ایلدکده بوبندهٔ معونده پادشاه
جهانکیرك ایکی شیر دلیری موجود ایکن موصل مفتیسنك بومقوله
مستعد خطاب ومورد سؤال وجواب اولق نه وظیفه‌سیدر که کاغدی
اکا خطاباً تحریر ایامش دیوب هنوز ختم کلام ایلمدین اشبوورقه
عربیه‌نك مضمونی بز دخی فهم ایدهلم دیوجانب وزیر مشارالیهدن استعلام
ایتدیکمزده عامهٔ اهالی‌یی ترغیب‌سعی عظیم وشاهه استقبال وقلعه‌یی تسلیم
ایلمك اوزره تنبیهات اکیده وانذارات شدیده‌یی مندرج اولدیغنی بعدالافهام
بوقوللری دخی شتابندهٔ جواب اولوب شاه مسفور مطلق فرومایهٔ
خارجی بدآیت ایدوکی واضح وعیاندر بزلر دین مبین احمدی ومذهب
صحیح سنی جان نثاری ودولتعلیهٔ قاهرهٔ عثمانی خدمتکاریز بودیاره تسلیم
قلعه ومملکت ایچون کلمدك انجق خدمت محافظه وجنك ایچون کلدك
موجود اولان عساکرمز ایله وعامهٔ اهالی وسکان ایله جنك ومقاتله‌یه
حاضر وامادیز فرد واحدمز قالنجه‌یه‌دك تسخیر قلعهٔ شهادت ایلمدکجه
شاه مسفوره قلعه ویرمز احتمالی خیال محالدر همان کله‌جکی وارایسه
کلسون بلدیکندن قالمسون دیه‌رك جواب بالاتفاق ایله سفرای مسفوره‌لره
طرد وابعاد واعاده اولندقده چندروز مرورندن صکره تکرار اردبیل
سمتلرندن محمود نام بر نفر ایلچیسی دخی ظهور ومنلا باشی علی اکبر

طرفندن وزیر مشار الیه حضرتلرینه و بوقوللرینه بر قطعه کاغدلر ایله ورود ایدوب خلاصهٔ مضموننده شاه مسلمین اولان شاهمزك مراحمی موفور وهند وترك اقلیملرنده وسائر اولکلرده کرمی عام واشفاق انامله معروف برشهنشاه نادرالظهور در مجرد آشور رومیه دخی نشر آثار مروت ورأفت ایچون بودیارلره کلمشدر اکر جادهٔ اطاعته سلوك وتذلل واستعطاف ایله استقباله شتاب ایدرسکز کوره جککز انجق خیردر یوق اکر لجاج وعناد ومخالفت اوزره اولورسه‌کز سفك دماء اولنه‌لرك وبالی وبنکز اسوء احواله رجوعکز مقرر وانجامی فنا اولور دیو تحریر اتمکله بوقوللری بنه مبادر الجواب اولوب بزءقدما ایلچیلك ایله کلان آدمکزه سویلمش ایدك که سر جمعیت خارجیان اولان شاهك هواداری دکلز انجق دولت قدیمهٔ دائمهٔ عثمانیه خدمتکاری بز جمله‌مز نوشیدهٔ شراب طهور شهادت اولمدقچه کندوبه قلعه‌دن براچم حصه و ویرنلردن دکلز فرضاً معاذالله تعالی شاه مسفوره قلعه‌یی ویره‌جك اولدیغمز خیالده طرف سلطنت سنیه‌دن اشبو وزیر مشارالیه وبکا نجات وسلامت متصور اولمیوب ایکیمز دخی سوختهٔ نارهٔ غضب پادشاهی اوله‌جغمز بدیهی واشکاردر اویله بر دشمن ضلالت ابنیهٔ قلعه ویرمك فضاحتی ایله قتل اولنمدن ایسه بارى مردانه نصب کارگاه کارزار وانارهٔ رزم مشاغل وپیکار اولوب اهم احراز نام نیکوی غزا وفتوت وهم احتیاز درجات عالیهٔ شهادت ایله‌مز وجوه ایله افضل واحسن ومقتضای غیرت دینیه‌دندر شاهه بو وجه اوزره تفهیم وانها وفیما بعد کلان ایلچیسنك جوابنه بدل طرفنه سربریده‌سی اعاده اولنه‌جغی افاده وانباایله دیوزجر شدید ایله ایلچی مسفور دخی طرد وتبعید اولندقده ماه رجب الفردك یکرمی اوچنجی پنجشنبه اونی شاه مسفورك اونبیك قدر چرخه‌چیان خسران اقترانلری

ظهور وپيرامش قلعهٔ موصله جولانساز خيول عتو وغرور وچند
سواريلرى قريب قلعه‌ده واقع نهر دجله اطرافنه عبور ودعى چرا اوزره
اولان جاموسلرى سوروب كوردكلرى درون قلعه‌دن مشاهده ايتديكمزده
درعقب يدى سكز يوز مقدارى جنك آزما عسكرلريمز اتلرينه سوار
ونهر دجله‌يى عبور وجنود مخالفت ايله جنك ومحاربه‌يه شروع وابتدار
ايتدكلرنده موصل واليسى وزير مشاراليه حضرتلرى دخى كوروب انلر
دخى عساكرينه اذن ويروب نهر دجله‌يى عبور وعظيم مقاتله وكارزاره
قيام اوزره وايكى كله ايله برمقدار اقتارمه اغتنام اولنمش ايكن شاه
مسفورك كيرودن ظهور موفورلرى نمايان وكثرت سواريلرى سببى ايله
قالوب غازيان قلبه رعب رسان اولدقلرندن عساكرلريمزى منهزما ارجاع ونهر
دجله‌يه دك تعقيب وامراعدن صكره شط دجله‌ده غوطه خوارهء عدم
مسير اولان برمقدار عسكرلريمزدن غيرى دلويان ولوندان واندرون
اغواتمزدن يكرمى بش نفر اتباعمزى وكوى سنجاق متصرفى عزتلو
قوچ پاشا قوللرينك اون ايكى نفر توابعنى وبال كرفت واسير ايتشلرايدى
دوزوردن صكره شاه اوچيوز بيك سواريدن متجاوز عساكر فروان
وادوات بيپايان ايله ظهور وقلعهٔ موصلك جانب شرقيسنده واقع قريهٔ
يونس النبى عليه الصلوة والسلام قربنده واقع يارمجه نام محلده ضرب خيام
وچند روزه مكث وارامدن صكره ماه شعبان المعظمك ايكنجى كونى
بالنفس اطراف شهرى كزوب متاريس يرلرى وطوبلر وهاونلر بنديره‌جك
طابيه‌لرى ترتيب وتعيين وايرتسى كونى قلعه‌يه حواله اون ايكى محلدن
ماننديروج اثنى عشره اون ايكى طابيه‌لر بنا وتمكين وماه مزبورك دردنجى
كونى قلعهٔ موصلك دامن غربيسنه نقل روى خيبت مكين ايلدكدن

صکره بال یمز طوپلری وسائر اجناس طوپلرینی چکدیروب اعمال وتوتونی
توتونه اثاره باشعال ایله زلزله انداز کرهٔ زمین ودود محدود آه وانین
رسیدهٔ فلك جاروب ایدوب وماه مزبورك سکزنجی کیجه‌سی ساعت
اون بره وارقده اون ایکی جانبدن خمپاره‌لرینی دخی طوپلری ایله علی
العموم درون شهره آتش افشان خاك زمینی برد راشتهٔ اسمان ایدوب
طرف طرف کوره انداز اولان کلهٔ آتشینلر هر بوده خیز خاکسار
اولدقجه باشیدهٔ اطراف اولان خرمن ریك وغبارلر روز روشنی
نمود ازشب تیرهٔ پرظلمت ایدوب دیده‌لره ظلمات افشان لرزمش ورهبت
ودللره کدورت رسان هراس وحیرت خصوصا خمپاره‌لر پاره‌لندقجه جان
وپریشان اولان انشپارلره خانمان سوز ارام وراحت وصدای شکیب
ربای صواعق اشوبلری تماشا ساز غلغلهٔ روز قیامت اولوب بو حال
پر اهوال اوزره اوج کون اوج کیجه‌سی پیوسته طوپ رعد اشوبلرینی
انشبار وخمپاره‌لرینی شهاب بارکزند وخسار وغازیان محصورلری مانند
مرغان سمندر غوطه خوار وربای نار ایتدکدن صکره طوپلرینی
وهاونلرینی سنجار قپوسی جانبنه وباش طابیه جانبنه چکدیروب بش کون
وبش کیجه‌یه کوز اچدیرمیوب طوپلریله قلعه بندلرینی کوپان وخمپاره‌لری
درون شهره آتش افشان اولوب ضربهٔ طوب صاعقه کردارلرندن
قلعه بندلرینك نیجه محللری منهدم ومنقلع اولدقجه در حال خاك ایله مملو
وحاضر چواللردن ماعدا نیه پاره‌لردن دخی بی نهایت چواللر تهیهٔ خاك ایله
تعبیه قلنوب مدار سداچون بروج منقلقلره تسییر وامرار وما ورالرنده
مجدداً متین ومستحکم حصارلر بنا وتعمیرینه بذل اهتمام بیشمار اولندی
ابتدا سنجار قپوسی جانبندن حصار قلعه‌دن محل کثیره رخنه پذیر اولمش
ایکن جمع اجناد پرخیام جمله‌سی تقید واهتمام تام اولنوب اعانت الطاف

ربانی ایله بر کیجه ایچنده جمله‌سی تعمیر واتمام اولندی لکن شاه مغفور
جانب مزبوردن دخی فائده یاب ظفر اولمدقده بالجمله طوبلرینی وهاونلرینی
عموما باش طابیه جانبنه چکدیروب بلا فاصله اول مرتبه ضرب بیشمار
ایلدی که قلعه بندلرینه پیاده دکل سواریلرك صعودی ممکن اوله‌جق قدر
قلعه بروج ایدوب بونلردن ماعدا کناره‌ٔ قلعه‌ده واقع قره سرای نام
محل ذیلنده جاری وعامه‌ٔ اهالینك مدار دفع تعطش واضطراری اولان
آب شط دجله‌یی قطع ومسافه‌ٔ بینیده جریان ایدن قطعه‌ٔ اخراسنه ضم
والحاق ایدوب بو وجهله دخی محافظیت محصورینی تضییق نامه‌ٔ وقت
وحیرت آلوده‌ٔ سرابستان سوزش وحرارت ایدوب اما انفجار ینابیع الطاف
ربانی وانبجاس عیون الحیات عنایت صمدانی ایله بونوعه تکدیرندن دخی
دل غیرت آلودلری تشتت تفکر واندیش خاطر حمیت نبعلری بزده‌ٔ
بحران اضطراب وتشویش اولمیوب حاجت امالازی سرشار زلال صبر
جمیل وامید تعقیب فرج قریب ایله هر کس کماکان طابیه‌ٔ حصن حصین
حسبنا الله ونعم الوکیل اولوب موصل والیسی وزیر مشارالیه حضرتلری
قوللری وبو قوللری دائما طابیه‌لرده کشت وکذار اقامت الیل ونهار وترك
خواب وراحت ومقتضای وقت وحاله کوره هربار عقد انجمن مشورت
وطوبلردن رخنه‌دار اولان حصارلره چشم کوش ترصد وبصیرت
(واموادایچون کله‌جك عساکر اسلامیانك ایام ورودلری قریبدر سزلری
کورملم سبیل دین مبین واغور شرع متینده جلادت ومتانت ایدملم غیرت
کوییدر) دیه‌رك تبشیر واستمالت ایله جمله رؤسای موحدین واحاد مجاهدینه
تسلیت وتقویت ویرمکه اقدام وهر شب صبحه‌دك بر بر بروج قلعه‌ده
تکریر زمزمه‌ٔ (الله الله) ایله دشمن عسکرینه تزلزل افکن وقوله‌لرده

طرف طرف غلغلهٔ کلبانك بلند مجمدی ایله رهین انداز قلوب قاسیهٔ
دشمن اولمق خصوص ایله قیام واهتمام اوزره ایکن شاه مسفور بوحالت
موجب الحرارتلردن عطش برعطش آتش بر آتش اولوب سنجار قپوسی
جانبلرندن برقاچ طرفدن لغملر نقب وترتیب وقلعه بندلری دخی اولمرتبه
قلع وتخریب ایتدکده لیلهٔ مبارکهٔ بران اولان جمعه کیجه‌سی بعد العشا
هر بر اوچردردر نفر ملاحده‌نك دوشلرنده بك بدی یوز قطعه نردبانلر
ایله عموماً پیاده وسواری لشکرینی شط دجله‌دن بوجانبه امرار ایلدیکنی
بالنهار واللیالی مترصد اطراف وحوالی اولان طابیه نشینلر رأی العین
مشاهده ایتلریله هرکس آرافاسدلرندن خبیر وآگاه اولوب اقتضا ایدن
اسلحهٔ جنك ومهمات رزم ایله ارسته ومهیا وحلول وقت مقدره منتظر
دیدهٔ کشا ایکن نماز صبح شافعیه وقتنده ابتدا لغملرینی بردن فروزان
ایتدکده الطاف خفیه دشمن سوز آلهیه ایله لغملرینك ایکیسی کیرویه
عودت وبرمقتضای ولایحیق المکر السیئ الا باهله ینه کندیلرینه اصابت
واکثرینی حریق نار غضب رب العز ایدوب باقی قلان لغملری دخی نیران
مکر ومکیدتلری کبی باطل واثر توقد واشتعالدن عطل اولوب مأیوس
وبخت منحوس کبی بوتدبیر معکوس اولدقده ماورای حصار قلعه‌ده
نصب وترتیب ایلدیکی نردبانلره فوجاً فوج عسکرلرینی یوردوب اصعاد
وبعض طرفدن دخی درون خندقلری صماق غرارلری ایله تعیین وتعلیه
ایدوب سنجار قپوسی جانبلرندن وباش طابیه جانبلرندن اچقدن یورش وهجوم
مرار ایتدکلرنده بوجانبنده قلعه بندلری اوزرلرنده جنك ورزمه منتظر
وواقفیت اولان غازیان موحدین ودوران مجاهدین جوشان وخروشان
براغزدن الله الله ندای مهیب الصدالریله ولوله بخشای زمین وآسمان

اولەرق نصرهٔ جام كدازدار وكبر زمزمهٔ صلواة وتكبير وغلغلهٔ كلبانك
محمدی واوغور دين متينده كسب شهادت وغزا مقصدی ايله بك قتيلمدن
اوزرلرينه ايكی بيكدن متجاوز تفنك رعد اهنك دانەلريله اتش افشان
وفاصله ويرلميوب تكرار بعد التكرار فروزان وخرمت اعماد ملحدين
نارنكال وهلاكده سوزان ونردبانلره صعود وعروج ايدوب هجوم
واقتحام ايدن اوباشان اعجام بالای بدنلردن نوازل قضا كبی بی نهايه ال
خمپارەلری وتفنكلر دانەلری وسنكپارەلر باغدريليوب ايرشدرەكلرينی باقديلر
واوردقلرينك لاشهٔ اجسام خبيثەلرينی درجات نردبانلردن اشاغه ودركات
بئس المصيره بقديلر دجله دش پيدا اولوب انهار خون بی ارتياب هر
سر مقطوع ايچنده اولديلر خونبت حباب بومصاف قيامت اوصافده
مردانه وشجيعانه حملات شيرانه وغزوات دليرانەلر معركه ارای بروز
اولوب حكمت حضرت عزيز علام مرجوم فرق فرق اعدای دين اولان
ال خمپارەلری وتفنكلر دانەلری وسنك پارەلری بريسنی بره شاشيروب
جملەسی اجسام خبيثەلرينه اصابت وانداختهٔ خاك هلاك وحرقت ايلديكی
رقيمزدهٔ بقيت وصحتدر لكن روافض مسفوره عسكرلری بوزمانی اوزرلرينه
بومرتبه ياريده اولان بی نهايه دانەلردن وال خمپارەلردن وسنك پارلردن
وتيغ پيدريغلردن توهم وتحاش ايتيوب ومقتول ومجروحلرينه نكه انداز
التفات اولميوب لاشەلرينی باصوب كيچەرك منقلع اولان محللردن معاذ
الله تعالی نمل صحرا ورمل درياه مثالی كروه كروه وفوجاً فوج حصارلره
صاريلوب مهابه هجوم واقتحام ايتلريله غازيان موحدين ودلاوران مجاهدين
برنوبت اولكيلردن زياده تجديد ساز سيوف غيرت دينداری وهر برعشاير
شكار كبی رجنوه كرزی كبی ميدان كارزاری بويله پنجاش هجوم ايدن
اعدای دينك اوزرلرينه وال قلج يوريوب كيمی دست وهدن وكيمی

باور کردنندن و کیمی راست کلان سائر اعضا و بدننندن جاوب دوشرمك
خصوصلرنده واقع اولان غزای اکبر وجهاد جلادت کسترلرینه حق
بومرکه اسماننده دیده کشای سیر وتماشا اولان ملائکهٔ کرام وارواح
شهدای فخام ینصرکم الرحمن وعلیکم عون الملك المنان دعالریله تحسین
خوان وامداد نصرت وتأیید ایچون جوانب یمین ویساره حاضر اولان
جیوش دریا خروش غیبیه پسند وافرین کوبان اولوب قداحهٔ مقاتله اولان
شرارهٔ صاعقه حرارهٔ شجاعت وجلادتلر اوران واستان نام وشان
قهرمان سوزان وفوائده سیوف اسلامیدن جوشان اولان انهار خون
فیضان نمودار واقعهٔ طوفان وسیراب ساز ترتیب رستم ونریمان اولوب
چش زار خاك مزارلرنده لالهٔ بی غایه رشك وحدانیات ودوبان تادهر
بود واقعه زین صعبترندین این کونه واقعه نه کس دیدن شنید المق بو اوقات
کبر اکبر وکرما کرم وحشر ونشر علامنده بنه موصل والیسی وزیر
مشار الیه حضرتلری قوللری وبوقوللری دلیران غزانك قضالرنده وقفه
کیر اقامش وسزلری کورملم متانت وجلادت ایلیه‌لم وقت غیرت واوران
مردی وفتوتدر دنیاده احراز نام وشان غزا وجهات وعقباده کسب
درجات شهادت واستیعاد ایده‌جك زمان فرصه‌در دیه‌رك رؤسای
عسکره وآحاد لشکره تقویت وتشویقه قیام وزحمتدار اولانلره وکله
کتورانلره دلخواهی اوزره بخشش ونوازش وتلطیف ایله ترغیب تام
واوچ بچق ساعت عسکر اسلام ایله اعجام لئام ماننده سپانور وظلام بری
برینه قاریشوب خنجر بخنجر شمشیر بشمشیر جنك وجداول واشعال نوائر
حرب وقتال اولندقدنصکره قزل باش دین خراست لشکرینك تاب
وتوانلری حبل امانلری کبی کسته تار وناچار حفرات خندقلره جان

الوب کچن کاملرده سیرانوب قرار وساعت سابقه اتمامنه دکین این غازیان
ازطرفی ذروه باخفیض واین ملحدین ازطرف زیر باهوی دانه تفنکلریله
محاربات عظیمه‌دن صکره جنود رافضیان حاضران خندقلرنده‌فن آور
قرار اوله‌میوب وافرلری اهلاك وانداختهٔ مفاد خاك قلندقدنصکره بقیة
السیوف اولانلری کانهم حمر مستنفره فرة من قسورة مضمونه ماصدق
اولدقلری حالده عموماً زار وکریان رمهٔ خنازیر آسا منهزماً روکردان
اولدقلرنده قفالرنده واقفان وسدراه کریز اولان سواریان مانع قرار
اولوب ارجاعارینه جهد تام وبالنفس شاه کمراه دخی ورای سواریانده
رابض قطار واقامت وفرار یانی منع وارجاع ایچون سه‌بند ممانعت اولمغله
پیاده کانی اعاده ایدك دیو یسار ویمینه امالهٔ لجام ورفع فریاد بی انفصام
واعادهٔ پیاده‌کان ایچون هر چندکی روز بازوی اهتمام ایتدی ایسه پیاده
کان منهزماً قطعا اصغا والتفات ایتیوب وال قلنج یوریوب سدراه کریز
اولان سواریان ایله مواضع عدیده‌ده مقاتلات شدیده ایدرك فتق ورتق
طابور سواریان ونهر دجله‌یی کچوب فراره شتابان سواریلر دخی بوحالات
متعاقبت المضراتی کورنجه انلر دخی متحمل ثبات اوله‌میوب نالان وکریان
خیبت وخسرانله اردولری جانبنه کریزان اولدیلر بذا قضت الایام مابین
اهلها مصائب قوم عند قوم فوائد جمعه کونی اولان یوم مزبورده
تمام یدی ساعت صفوف جنك وجدال ارەسنه وجانبیندن نوائر محاربه
ومقاتله‌لر شعله یافته اولوب ازقالمش ایدیکی جنبش کردون وکروش دور
بوقلمون ایله عساکر مسلمین متزلزل وارکان بنای جلادتلری متغیر ومتبدل
اولمش ایدی بحمد الله تعالی سکزنجی ساعتده نسائم نصرت وغلبه
جانب اسلامیانده وزان صدای بشارت فرمای نصر من الله وفتح قریب

سموش وهوش غازيان مدرسان اولوب حائز وسمتابهٔ فوز وانتصار وجنود مخالفين بدآيين اول وجهله بوزيلوب كرفتار خزى وادبار اولدقلريله سجل موجودلرنده فسآء صباح المنذرين آيتى تحرير وطوما نابودلرنده فأصبحوا فى ديارهم جاثمين علامتى ترقيم وتسطير قلنوب فقطع دابر القوم الذين ظلموا والحمد لله رب العالمين اوازه‌لرى سامعهٔ زمان وزمين پرطنين بشارت وعامهٔ اهالى وسكان فائز نصاب راحت وغنوده مهد امن وراحت اولمشلردر ايام محاصره‌ده جانب اعداى مقهوردن آتش بار اولان طوپلرك وخمپاره‌لرك اعدادى يتمش بيك مقدارى اولنديغى اكرچه مرسوم جريدهٔ صحت وبقينلو اولدى لكن باران بلامثالى پيوسته ياغدردى زنبورك كللرك وششخانه تعبير اولنور تفنكلر دانه وخمپاره هاونلرك انداخته قلدقلرى سنكپاره‌لرك شمارى قابل اولميوب انجق محاطعلم جناب حضرت علام الغيوبدر ومقدماً واقع اولان محاربه‌لرده زهراب قوش صمصام خون آشام اولان نفرات بى غايات اعجاميه‌دن ماعدا فقط اشبو معركه‌ده دخى بش بيك درت يوز نفر لشكر سرخ سرترك تاج سر ايلديكى بنه كنديلرك دفترلريله معلوم ومبين اولمشدر بدايت ايام محاصره‌دن اختتام بالخيره‌دك جانب غازيان اسلامدن يوز نفردن متجاوزى وايه‌دار موائد جزيله الفوائد شهادت وبر مقدارلرى دخى جاشنى چش حرارت زخم وجراحت اولمشلردر بو نعم جليلهٔ الهيه وتوفيقات جزيلهٔ نامتناهى هپ تأثيرات دعاء خير پادشاهى بركاتيله جلوه نماى ظهور اولديغى ظاهر وعيان اولمغله جناب مولا جل شانه تعالى حضرتلرى شوكتلو مهابتلو قدرتلو عظمتلو پادشاهمز ولى النعمتمز افندمز حضرتلرينك مبارك وجود كرامت الود بلند اقباللرى همواره سرير سلطنت مصير

خسروانه‌لرنده دائم وبرقرار ایدوب سایهٔ هماوایهٔ عواطف علیهٔ
ملوکانه‌لرنده دولتلو عنایتلو ولی النعم افندمز حضرتلرینک همیشه موافقت
رضای عین اقتضای همایونلرینه موفق ومقرون وایام انتصار وارتسام
دولت باهره‌لرنده دائما غزاة موحدین وکافهٔ مؤمنین نعم جلیلهٔ فوز
وظفر ایله مسرور وممنون ایلیه آمین حاصلی شاه مرقوم عاقبت مذموم
هرچند که ضایع کونا کونی آتشباری اجراسنه بذل تاب وتوان ایتدی
ایسه طالع نحس کبی تدبیرات فاسده‌لرین جمله‌سی برعکس اولوب نتیجه‌یاب
خسران وحصه‌دار مصائب وحرمان اولدقده بالاده وزیر مشار الیه حضرتلری
ایله بوقوللرینه برقطعه کاغد ایله ایلچیسی وروده ایدوب مرادم مجرد جنک
ایتمک دکلدر انجق اثبات مذهب جعفریهٔ خصوص ایچون واقع اولان
مدعای تنفید ایلمکدر حتی بغداد والیسنک سابقا کتخداسی اولان محمد اغایی
مخصوص بوخصوصک تمشیتی ایچون جانب دولت علیه‌یه ارسال ایتمشدر
اکرچه بنم کبی برشاه نادر الاقران برشاه ایران بوحوالی‌یه کلوب ضرب
سایبان ایتمشکین قاعده‌یه رعایت وشأنه تفخیم وحرمت مناسب هدیه‌لر ایله
مراسم استقباله شتاب ورغبت ایتدیکزه بناء بومرتبه شعلهٔ مشاعل جنک
ووغا آتشبار اولنمشیدی لکن شمدیدن صکره صحیفهٔ مقاتله ومحاربه خامهٔ
رضی ماضی ایله رقمکش فراغت اولدم همان مسئله مقصوده‌یی بالمشافه
تفهیم ایچون علماء بلده‌دن برقاچ نفر کمسنه ارسال ایده‌سکز دیو ابلاغ
پیام وبوقوللرینه استماع ودفتر ایلدیکی سکز رأس سمند دلپسند مطلوبی
اولدیغی اشعار وافهام ایتمکله بوجانبدن دخی موصل قاضیسی وشافعیه
مفتیسی ارسال اولندقده بعد السؤال والجواب طالبان مرقومانک جانب سنی
المناقب سلطنت سنیه‌یه ارسالی مراد ایدوب قبول مطلوبه اهدای طوبلهٔ

شاه وسزلر دخی مسئلهٔ مقصوده‌مزی بیان طرف دولت علیه‌یه رو براه
اولورسکز بزلر دخی بیرامش موصلدن رفع بار ثقلت ایچون جانب بغداده
عزیمت ایدرز دیو جواب ایله منلا باشی مسفور عثمان مذکوران اعاده
ایدوب فی الحقیقه ایرتسی کونی تابعه‌لردن عموماً طوپلرینی وهاونلرینی
قالدیروب یاریجه نام محله تسییر ایلدیکی مشاهده ولنمغله دفع شر ومضرتی
ایچون موصل والیسی وزیر مشار الیه حضرتلری قوللری طرفندن
وبو قوللری طرفندن شاه مسفور جانبنه اوچر رأس دونانمش واوچر
رأس بلکه دخی ومنلا باشیسی طرفنه بر رأس دونانمش ومقربلری
بولنان مصطفی خانه ومعیار باشیه ومیرزا زکیه وعبدالکریم بکه بزر رأس
اسب بی رخت ترتیب وارسال اولندقده خط عظیم ایدوب مقدما واقع
اولان محاربه‌لر خلالنده اسیر ایلدیکی توابعمزی اطلاق وتخلیهٔ سبیل
وطرفلریمزه ارسال وتوصیل ایلدیکی چونکه غله مقاتله ایچون عساکر
اسلامیان کله‌جکلر ایمش ورودلرینه مترقباً حوالیٔ بغدادده اقامت وعساکر
مزبوره کلدکلرنده حوالیٔ مرقومه‌ده مقابل اولوب جنك ورزمه مبادرت
ایدیم اکر غالب اولورلر ایسه ممالکمه چکیلوب فراغت نشین اولورم یوق
اکر فرصت طرفندن ظهور ایده‌جك اولور ایسه موصل قلعه‌سندن کلمم
حاضر ممالکتمدر دیه‌رك دعوای نابرجا ایله شاه مسفور رمضان مبارکك
دردنجی صالی کونی دامن قلعهٔ موصلدن نهضت وکیرویه طوغری
توجیه وجه خیبت وندامت قلنوب یوم مزبورده یاریجه نام محلده مسافرت
وایرتسی کونی چکیلوب طی منازل ومراحله مبادرت ایلدیکی محاطعلم
عالمشمولیلری بیورلمق ایچون قائمهٔ خراعت علامهٔ بشارت دائما تحریر
ومرفوع خاکپای دولت مصیرلری قلنمشدر انشاالله تعالی منظور دولت

عليه‌لری قلندقدهامی وفرمان اطف واحسان دولتلو عنايتلو مرحمتلو عطوفتلو ولی النعم افندم سلطانم حضرتلرينكدر

(الحاج حسين پاشا) عصر وزمانك فريدی ودهر واوانك وحيدی وثابت مدبر وشجيع وخون جود وسماحتی مبذول وواسع برذات باهر الشرف والكمال وصاحب اللطف والنوال ايدی

(الحاج حسين پاشا) بيك يوز التی تاريخنده تزيين كهوارهٔ وجود وبيك يوز يتمش برسنه‌سنده ترك غائلهٔ عالم شهود ايتمشدر وقاتندن اون ايكی سنه اقدم اوتوز ايكی ياشنده وفات ايدن مرادپاشادن ماعدا (محمد امين) پاشاو (منهل الاولياء) نام تاريخ زماننده يازيلان (سعدالله بك) وبونك اصغری (اسعد بك)و(حسن بك) ناملرنده اولادی وار ايدی

(محمد امين) پاشانك صاحب رأی وتدبير برذات روشن ضميروثابت شجيع وبهادر ودلير اولديغی وهيبت وسطوتنك ومناقب حسنه واخلاق مستحسنه‌سنك نه درجه عالی ايدوكی شهرتكير صحايف افاق اولمش ومدح ووصفی حقنده (كالبدر من حيث التفت رأيته ٠ يهدی الی عينيك نوراً ثاقباً) بيتی نظم اولنمشدر

(محمد امين) پاشا بيك يوز اوتوز اوچ سنه‌سنده پانهادهٔ مهاد وجود اولمش وبوزاللی التی تاريخنده عهده‌سنه ميرميران رتبه‌سی توجيه بيورلمش وبلا منصب براز مدت امرار وقت وزمان ايتمشدر بيك يوز التمش التی تاريخنده بغدادواليسی (سليمان) پاشانك وقوعبولان بعض تعديات وفساداتنك اصلاحی ضمننده (سنجار) ه متوجهاً قيام وحركت وحسب الطريق موصله مواصلت ايلديكی اثناده (محمد امين) پاشايی آلوب برابر

كوتوردېكندن واورادە شجاعت وجسارتنى وتدبيرات ومحسناتنى كورديكندن دولت عليه وعتبۀ سلطنت سنيه يه واقع اولان عرض والتماس اوزرينه كندوسنه موصل واليلكى توجيه واحاله وايكى سنه دنصكره بورادن عزليله پدرى (الحاج حسين) پاشايه توجيه وتفويض اولان (كوتاهيه) يه عزيمت ايدوب اورادە پدريله برابر بر مدت ارام واقامت وبعده بعض روم ايلى طرفلرنده مناصب دولت عليه دە دور ايلدكدنصكره (الحاج حسين پاشا) حلب وبعده موصل واليسى اولدى

(محمد امين پاشا) برقاچ سنه غيبوبت ايلدكدنصكره موصله عودت ايلدى واهل طرفلرندن استقبال وفوق العاده رعايت وحرمت اولندى ايام قليله مرورندنصكره پدرى (الحاج حسين پاشا) ترك دار دنيا ايدوب بونك خبر وفاتى دولت عليه يه واصل ولمسيله موصل واليلكى (محمد امين) پاشانك عهدۀ استيهاللرينه توجيه واعطا بيورلمش والحاصل اوچ دفعه نصب وعزل ايدلمش وبيك يوز سكسان تاريخنده عهدەسنه رتبۀ ساميۀ وزارت وخلعت فاخرۀ فخر ومباهات احسان وعنايت بيورلمش وبرسنه قدر موصلده اجراى حكومت ايدرك بعده بورادن عزليله ديار بكر واليلكنى احراز ايتمشدر

التى ماه مرورندنصكره شرف صادر اولان امر وفرمان پادشاهى اوزرينه روسيه محاربه سنه عزيمت واورادە اظهار شجاعت وابراز مآثر همت ايلدى ايسەدە عاقبت اورادە اسير اولوب وبش سنه على التوالى تحت اسارتده قالوب بعده وقوع بولان مصالحه يه مبنى درسعادته كلمش ورجال دولت عليه طرفلرندن كندوسنه فوق العاده رعايت وحرمت اولنمش وحتى جنتمكان فردوس آشيان السلطان (عبد الحميد) خان اول حضرتلرينك

حضور شاهانه‌لرینه چیقوب منول شرفنه و التفات ملوکانه‌لرینه مظهر ونائل اولمشدر

بیك یوز سكسان طقوز سنه‌سنده واقع اولان مصالحه عقبنده موصل شهرینه عودت وایکی بچق ماه مکث واقامت وسنی اللی یدی‌یه بالغ اولدیغی حالده دار بقایه رحلت ایتمش وذات سامیلری یدی دفعه موصلده والی اولدی و پدرینك بیوز التمش طقوز تاریخده احیاسنه موفق اولدیغی جامع شریف داخلنده مصارف خارجنده و پدرینك یاننده تودیع اغوش خاك عطرناك اولنمشدر (رحمت الله علیه)

بعد وفاته (سلیمان) و (محمد) نامنده ایکی مخدوم خیر الخلق قالمشدر که بونلرك مناقب ومراتبی محلنده ذکر و بیان اولنه جقدر

بیك یوز سکسان اوچ سنه‌سنده موصل والیلکی عبدالجلیل زاده‌لردن (اسماعیل) پاشازاده (عبدالفتاح) پاشا عهده سنه تفویض بیورلدی

چونکه مقدما کندوسیله موصل اهالیسی بیننده مدت مدیده حرب وجدال دوام ایلدیکندن کندوسی بغداده کوندریلوب براز مدت اوراده ارام واقامت ایلدکدنصکره بغداد والیسنك دولت علیه‌یه وقوعبولان عرض وانهاسی اوزرینه رتبهٔ میرمیران ایله موصل والیلکی عهده‌سنه توجیه واحاله بیورلمشدی بناءعلیه (عبدالفتاح) پاشا موصل شهرینك داخل اولدیغی زمان اغلبجه کندوسیله معارض ومحارب بولنان بر طایفه فوق العاده خوف ودهشت ایچنده قالدیلر ایسه‌ده شایان وزارت ولایق اداب انسانیت اولان معامله رفقیه وعفویه‌ و روی بشاشت محویه کوستردیکندن و کندوسندن ازهر جهت کوچك وناتوان اولنلاردن اخذ ثار وانتقام ایتك

دنائتنی قبول ایتمیه‌رك مقتضیات سیاسیه اجراسندن غیری اغراض شخصیه‌نك صور اجرائیه‌سنه قطعاً وقاطبه تشبث وابتدار ایتمیوب بلکی کندوسنه حسب البشریه روی مخالفت واعتراض کوسترنلری لطف والتفاتیله محجوب وشرمسار ایلدیکندن جمله‌سی کندوسنه مطیع ومنقاد اولمشدر

(بیت)

(لایسلم الشرف الرفیع من الاذی * حتی یراق علی جوانبه الدم)

بعده طرابلس والیلکی علاوهٔ مأموریت اوله‌رق کندوسنه رتبهٔ سامیهٔ وزارتله توجیه واحسان بیوریلوب جانب مغفرت طراز حجازدن عودت ایتمکده بولنان حجاجه بعض ذخیره ولوزمات سائره ایصال ایتمك اوزره بیك یوز سکسان بش تاریخنده وشهر صفر الخیرده موصلدن او طرفه متوجهاً حرکت وشام شریفده داربقایه رحلت ایلدیکندن نعش غفران نقشی اورادن مقبرهٔ مخصوصه‌لرینه دفن وتودیع اولنمشدر

(رحمة الله علیه)

بیك یوز سکسان التی سنه‌سنده موصل شهرنده برفتنهٔ عظیمه ظهور ایتمشدر شویله‌که (عبد الفتاح) پاشا طرابلس ولایتنه عزیمت ایلدیکی زمان موصلده یرینه وکیل نصب وتعیین ایلدیکی عمی زاده‌لرنده (احمد اغا) یه بعض رؤسای بلده‌نك رایت افراز عصیان وانك قتل واعدامنه اویان اولدیلر بونك اوزرینه اهالی ایکی فرقه اولوب برفرقه‌سی رؤسایه ودیکر فرقه‌سی احمد اغایه مطاوعت ومتابعت ایلدیلر حتی میانه‌لرنده

وقوعبولان منازعات لفظيه نهايت مقاتلهٔ عظيمه ظهورينى انتاج ايدرك هر ايكى جانبندن نيجه رجال ونسوان واطفال قتل واعدام اولندقدنصكره نائرهٔ فتنه وفساد وتعديل واطفايه وسكونت ضرب وجدال وغوغايه ميل وتقرب ايتمنى متعاقب موصل وحواليسنده ظهوره كلان طاعون اولقدر شدتلى حكمفرما اولمشدركه بوكونده يالكز (باب الجديد) نام موقعده يوز يكرمى موتانك جنازه نمازلرى اداوايفا اولنمش وسائربابلرده موقعلرده صلوات جنازه لرى ادا اولنانلرك عدد مقدارلرى بوكا قياساً معلوم اولمش واواوقت بوعلت مدهشه بغداد واطرافنده ده بولنه رق بر مدت مديده دوام ونيجه انسانلر ديار عدمه اعزام ايتمشدر

بيك يوز سكسان بدى سنه سنده موصل واليلكى عبدالجليل زاده لردن (محمد امين) پاشازاده (سليمان) پاشانك عهده سنه توجيه واحسان بيورلمش ومملكتك بعض اصلاح احوالنه مبادرت ايتمشدر

بيك يوز سكسان طقوز سنه سنده موصلدن عزل ايديله رك (شهرزور) سنجاغنه نصب وتعيين اولنه رق پدريله برابر اورايه كيدوب پدرينك دار بقايه ارتحالى وكندوسنك عزل وانفصالى وقوعبولمشدر

بيك يوز طقسان سنه سنده موصل شهرينه والى اولوب عودت ايلدى

بيك يوز طقسان ايكى سنه سنده موصلدن انفصال ايدرك يرينه (ماردين) محافظى وبغداد واليسى سابقا (حسن پاشا) نصب وتعيين و(سليمان) پاشانك دخى عزليله طقسان يدى سنه سنده « رقه » وبعده « سيواس » وبعده « قارص » شهرلرى واليلكلرنده طولاشوب بيك ايكى يوز سنه سنده موصل واليلكيله عودت واجراى حكومت ايلدى

(سليمان) پاشانك اوصاف حميده واخلاق بركزيده واطوار پسنديده‌سنى حاوى معاصرى بولنان شعرانك خيلى قصايد بليغه واشعار فصيحه‌لرينه تصادف اولنوب ازانجمله رتبهٔ ساميهٔ وزارتى احراز وامثال واقرانى اره‌سنده كسب شرف وامتياز ايلديكنه دائر هر مصرعى تاريخ اوله‌رق يكرمى اوچ بيتدن عبارت اولان بر قصيده‌نك مقطع بيتى بودر

(بيت)

(بشرى لقد حلت الحدباء اهلها * وزارة ابهجت بالعز والبهـا)

١١٨٨ ١١٨٨

بيك يوز طقسان طقوز سنه‌سنده (سليمان پاشـا) نك عزلندنصكره بغداد واليسنك كتابت خدمتنده بولنان (الحاج عبدالباقى) پاشايه واليلك عرض وانهاسى اوزرينه دولت عليه طرفندن رتبهٔ ميرميرانى ايله موصل واليلكى توجيه واحاله بيورلدى (عبدالباقى) پاشانك معاملات واجرآتى (سليمان) پاشانك مرام ومقصدينه واصول وقواعدينه مغاير ومبـاين كورنديكندن مملكتك خواص وعوامى اجتماع واتحاد ايدرك ومخاصمة ومقاتله‌يه قرار وبره‌رك اهالى طرفندن قوناغى محاصره ومضايقه‌يه آلنوب واطرافندن كندوسنه قورشونلر آتيلوب زياده‌سيله مضايقـه واضطرابه دوچار اولديغندن برتقريب اتباعيله قوناغندن فرار وكندى قريه‌لرندن بر قريه‌ده اختفا وقرار ايلدى ٠ وبغداد واليسى بو وقوعاتدن اخـذ معلومات ايدنجه درحال (سليمان) پاشايى بغداده جلب واحضار ايتمكله نزاع وغوغا منقطع وبرطرف اولدى واسايش مملكت عودت ايتدى

اواراق يزيديه طايفه‌سنك دائرهٔ استقامتدن راه عصيان وشقاوته

چيقوب طرق ومعارده مارين وعابرينك اموال و اشياسنى غصب وغارانه وانواع فسادات واختلالاته تصدى وقيام وحتى بعض بيگناهانى قتل واعدام ايلدكلرينه مبنى بر ذنرك اصلاح احواللرينه (عبدالباقى) پاشا مأموراً اوطرفه عزيمت ومعيتنده بولنان عسكرى سوق ايدرك حرب وجداله مباشرت اتمسيله يزيديلرك رئيسلريله اتباعندن ماعدا شدت تأثيرات حربيه يه طاقتفرسا اولدقلرينه مبنى كافه سى جبال وتلاله فرار وعساكردخى فرار يلرك خانه لرنده بولنان اشيا واموال زائده لرينى اغتنام واحضار ايلديلر

بعده يزيديلر تكثر ايدرك واختفا ايلدكلرى جبللردن اينه رك بتكرار محاربه يه مبادرت اولنوب اثناى حربده يوز نفردن زياده عسكرى قتل اولندقدنصكره « عبدالباقى » پاشا وبرادرى « عبدالرحمن » اغا دخى قتل اولندقلرندن جنازه لرى موصله نقل ايديله رك سورك خارجنده دفن اولنديلر

بوقضيه بغداد واليسنه عرض وبيان اولنمسى اوزرينه ذاتاً نزدنده بولنان « محمد پاشا بن محمد امين پاشا » موصله نائب والى ومحمد پاشايه ده نائب اولمق اوزره موصلده بولنان سليمان پاشا زاده « نعمان » ك نصب وتعيين اولنوب بعده موصل واليلكى تكرار « سليمان پاشا » عهده سنه احاله وتوجيه اولندى

بيك ايكى يوز درت سنه سنده « سليمان پاشا » نك وفات ايتدقدنصكره يرينه برادرى محمود پاشا تعيين اولنمشدر

بيك ايكيوز يكرمى ايكى تاريخنده وفاته وقوع بولنديغى موصل ولايتى توجيه برادر زاده سنه نعمان پاشا بن سليمان پاشا نعمان پاشانك ايكى سنه اجرا حكومت اتمشدر دوچار اولديغى علتك تأثيرات شديده سيله اجراى

حكومته غير مقتدر اولديغى اجلدن بالضروره استعفا ايدرك كتخداسى موصللى بكر افندى زاده « احمد پاشا » بغداده كوندريلوب اورادن وقوعبولان عرض وانها اوزرينه بيك ايكى يوز يكرمى درت سنه سنده مير ميران رتبه سيله موصل واليلكى عهده سنه توجيه اولندى

بيك ايكى يوز يكرمى درت سنه سنده (احمد پاشا) ايله اهالى اره سنده تحدث وظهور ايدن وبعض ارباب فتنه وفساد طرفلرندن ايقاد اولنان آتش فسادك كسب اشتداد ايتمسندن طولايى نهايت وقوعبولان منازعه ومضاربه اره سنده اهالى طرفندن كندوسى قتل اولنديغى وبو خبر حزن اثر درسعادته عكس ايلديكى جهتله دولت عليه طرفندن مير ميران رتبه سيله وعبد الجليل زاده لردن (محمود پاشا) يه موصل واليلكى توجيه بيوريلوب اجراى حكومت ايلدى

بيك ايكى يوز يكرمى بش سنه سنده مشار اليه (محمود) پاشانك وقوع وفاتى حسبيله رتبهٔ ساميهٔ وزارتله عبد الجليل زاده لردن وحاجى حسين پاشانك مخدومى موصل والى‌لكى (سعد الله) پاشا عهده سنه تفويض واحاله اولندى

بيك ايكى يوز يكرمى يدى سنه سنده « سعد الله پاشا » نك ترك حيات مستعار ايتمسنه مبنى موصل واليلكى رتبهٔ ساميهٔ وزارتله عبد الجليل زاده لردن وسليمان پاشانك مخدومى « احمد پاشا عهده سنه توجيه اولندى

بيك ايكى يوز اوتوز درت سنه سنده احمد پاشانك انفصالى وقوعبولوب يرينه رتبهٔ ساميهٔ وزارتله عبد الجليل زاده لردن وحسين پاشانك مخدومى « حسن پاشا » والى نصب وتعيين اولنه رق يكرمى كون نصكره ارتحال داربقا ايلديكندن سنهٔ مرقومه ده دفعهٔ ثانيه اوله رق موصل واليلكى

« احمد پاشا » عهده سنه توجیه بیورلمشدر

بیك ایكی یوز اوتوز یدی سنه سنده احمد پاشانك انفصالی وقوعبولدیغندن موصل والیلكی رتبهٔ سامیهٔ وزارتله عبد الجلیل زاده لردن «عبدالرحمن» پاشانك عهده سنه توجیه بیوریلوب فقط كندوسی برمدت منحرف المزاج اولدیغی جهتله عبد الجلیل زاده لردن « یحیی پاشا » قائممقام نصب اولنمش وبعده « عبد الرحمن » پاشانك وقوعوفاتیله موصل والیلكی رتبهٔ وزارتله « یحیی پاشا » نك عهده سنه توجیه بیورلمش وبو توجیهات بیك ایكی یوز اوتوز سكز سنه سنده وقوعبولمشدر

بیك ایكی یوز قرق ایكی سنه سنده میرمیران كرامدن « محمد پاشا » زاده « محمود پاشا » مخدومی (عبدالرحمن) پاشا عهده سنه توجیه واحاله اولنوب قرق اوچ تاریخنده بعض ارباب فساد طرفلرندن كندوسیله كتخداسی برادری (محمد پاشا) قتل ایدلمشدر

بیك ایكی یوز قرق درت سنه سنده موصل والیلكی (سلیمان پاشا) نك اوغلی (عثمان بك) زاده میرمیران كرامدن (محمد امین) پاشانك عهده سنه توجیه وتفویض اولنمشدر

بیك ایكی یوز قرق بش سنه سنده عمری زاده لردن حسن افندی زاده میرمیران كرامدن (قاسم پاشا) نك عهده سنه احاله اولنوب فقط كندوسی بغداد والیسی داود پاشا طرفندن قتل واعدام ایدلمشدر

بیك ایكی یوز قرق یدی سنه سنده موصل والیلكی روم ایلی بكلر بكیلكی رتبه سیله باش افندی زاده (سعید) پاشانك عهده سنه احاله اولنمشدر

بیك ایكی یوز قرق طقوز سنه سنده موصل والیلكی دفعهٔ ثانیه اوله رق (یحیی پاشا) عهده سنه توجیه ایدلمش وبیك ایكی یوز اللی

سنه‌سنده دفعهٔ ثانیه اوله‌رق باش افندی زاده (سعید) پاشا نصب ایدلمش و بزسنه قدر اجرای امور حکومت ایتمشدر

(اینجه علمدار زاده محمد پاشا)

بیك ایکی یوز اللی بر سنه‌سنده موصل ولایتی والیلکی اینجه بیراقدار زاده (محمد پاشا)نك عهدهٔ استیهال واقتدارینه توجیه واحاله اولنمشدر

بو (محمد پاشا) فی الاصل قسطمونی ولایت جلیله‌سنه تابع بارطین قضاسنده احمد اغانك صلبندن پانهادهٔ عالم وجود اولوب شجاعت و بهادرلك ایله شهرتیاب اولدیغندن مصر والیسی متوفی (محمد علی) پاشانك مخدومی (ابراهیم پاشا)نك طلبی اوزرینه مصره کیدوب اورادنده فرار ایدرك دولت علیه ایله محمد علی پاشا اره‌سنده وقوعبولان محاربه‌ده سر عسکر بولنان (حافظ علی) پاشانك یانه کیدوب اولجه کندوسنی بیلدیکندن قبول واعتبار ایدرك عساکر موظفه اوزرینه بیراقدار نصب وتعین ایلدی

اوارالق واقع اولان محاربه‌ده (حافظ پاشا) معیتنده بر مدت قالدقدنصکره عسکری منهزم اولدیغی اوراسنی‌ده ترك ایدوب وشامه کیدرك اوراده تفنکجی باشی اولوب برمدت قلیله ظرفنده اوراده آرام واقامت ایلدکدنصکره برخیلی عسکر جمع وتدارك ایدرك دلی باشی اولدیغی حالده (دیاربکر) ولایتنه کلوب فقط دیاربکرك والیسی کندوسنی هیچ برصورتله بر خدمت و مأموریتده استخدام ایتمدیکندن موصله کله‌رك عساکر موجوده‌سیله موصلك جهت غربیه‌سنده واقع سنجار قپوسی خارجنده‌کی چوله نازل اولدقدنصکره بعض بکچیری اغالری انك اوزاینه

کلدیکنی خبر الدقلرندن جمله‌سی ایاقلنوب وقزغانلرینی قالدیروب کندوسنی موصلدن اخراج ایلدیلر

بیك ایکی یوز قرق سکز سنه‌سنده بغداد والیسی بولنان لاز (علی رضا پاشا) نك یاننه کیدوب برسنه علی التوالی اوراده ارام واقامت ایلدی

بیك ایکی یوز قرق طقوز سنه‌سنده بغداد والیسی انك عهده‌سنه (کرکوك) سنجاغی متصرفلغنی توجیه واحاله ایدرك اورایه ارسال وکندوسی ایکی سنه کرکوکده امرار روز ولیال واوراده (شاطرلی نهری) اوزرنده بر حکومت قوناغنك انشاسی وسائر معاملات عالمپسندانه‌سی سببیله والینك وکرك اهالینك خشنودی ورضالرینی استحصال ایلدی

بیك ایکی یوز اللی برسنه‌سنده کردستان اصلاحنه مأمور «مصطفی رشید» پاشا «جزیره» جزره‌یه کلدیکی زمان بغداد والیسی «علی» پاشانك تصویب وانهاسی اوزرینه موصل والیسی بولنان یسن افندی زاده «محمد سعید» پاشایی عزل ایدرك یرینه ایچه بیراقدار زاده «محمد پاشا» یی والی نصب وتعیین ایتمسیله «محمد پاشا» موصله داخل وعبدالجلیل زاده لردن «احمد پاشا» نك قوناغنه نازل اولدی معیتنده اوچ بلوك عساکر نظامیه وبشیوز نفر هایته افرادی وعسکری ویوز نفر عارنهودوایکی یوز نفر بوراجه «عقیل» تعبیر اولنان برنوع لشکری موجود ایدی

موصلده التی ماه قدر طوردقدنصکره اهالئ موصلدن نفیر عام جمع وتدارك ایدوب وبکچیری اغالرینی دخی برابر الوب (عمادیه) متصرفی بولنان ودائرهٔ اطاعت وانقیاد دولت علیه‌دن چیقوب استقلالیت ادعاسنده اولان کردی (اسماعیل پاشا) نك اوزرینه کیدوب محاربه ایتمك اوزره حرکت واورایه بالوصول وقوعبولان محاربه‌ده (اسماعیل پاشا) عسکری

منهزم ومغلوب اولمسيله كندوسى عودت وأثناى راهده (الكرى محمد عرب) تعبير اولنان برقريه‌ده برقاچ كون اقامت و بتوتت واو قريه‌ده بكچيرى اغالرينى و (شيخان) ناحيه‌سنك ميرينى واغواتنى قتل واعدام ايدرك موصله معاودت ايلدى

بعده مواد ولوازمات انشائيه‌يى ومعمار ونجارى جمع وترتيب ايدرك اليوم موجود اولان قشلارك وسائر الجب ايدن ابنيهٔ نافعه‌نك انشاسنه بدأ ومباشرت ايلدبكى أثناده (رشيد) پاشا (رواندز) بكنى طوتمق واورالرينى اصلاح ايتمك اوزره بغداد واليسى (على پاشا) وموصل واليسى (محمد پاشا) ايله رواندزه كيدوب وبكنى طوتوب بعده جبال و (عماديه) و (عقره) ونواحيسى اهاليسنى دائرهٔ اطاعته ادخال وعماديه متصرفى (اسماعيل پاشا) يى بغداده ايصال ايلديلر وعلى ومحمد پاشالر موصله ومصطفى رشيد پاشا رواندزدن درسعادته عودت ايتديلر

برمدتدن صكره يعنى قشلالرى اكمال وطوبلرى تعيين وبيان اولنه‌جغى وجمله اعمال ايلدكدنصكره اخذ عسكر خصوصلرنده كوستردكلرى ممانعت ومخالفت مصرانه‌دن طولايى موصل اهاليسى بعض مرتبه عصيانه ميل وجسارت ايدرك بونلره كوندرلمش اولان (محمد پاشا) نك ديوان افنديسى (قاسم) افندى يى قتل واعدام ايلدكلرى جهتله درحال يكرمى قطعه جسيم طوبلرى مملكتك خذاسنده تعبيه وترتيب ايدوب اتمه‌جكى أثناده (على پاشا) نك يتيشوب وقوعبولان رجاسى اوزرينه اكرچه مملكتى طوپه طوتمقدن فراغت ايتديرلمش ايسه‌ده سوق اولنان برقاچ بلوك نظاميه عسكريله بوبابده ذيمدخل بولنان خيلى اهالى يى قتل واعدام واموال واشيالرينى مصادره ايتديروب بقيهٔ عصاتدن مناسب اولنلرينى بصره‌يه

نفی واجلاء قصورلرینی سلك لائلی عسکره قید واملا وبو تدبیر موجب التأثیر ایله ارباب فتنه وفسادی واصحاب بغی وعنادی چیقاروب مملکتی لایقیله اصلاح واعلا واکمال اسباب اسایش عباد وانام ایلدی

شمدی تلغرافخانه اتخاذ اولنان دائرهده برعظیم طوبخانه انشا ایتدیروب وروانددن اوسته « رجب » ایله بعض ارباب صنایعی جلب واحضار وایشه براییان کار قدیم طوپلری جمع ایدرك اریدوب طوب وهوان وانواع مرمیات وخمپره دوکدیروب جمع وادخار ایتدی

وحتی الیوم قشلا قپوسی اوکندهکی ایکی قطعه طوپدن بر قطعه جسیم طوپ اشبو طوپلرندندر که مذکور طوپك زیروبالاسنده اشبو تاریخ منقوشدر ترکی العباره اولوب عیناً درج ایدلمشدر

« ٧ » (نصر من الله وفتح قریب)

(ناشا طوپهای وزیر دلیر * امری ایله وجوده کلدی بو طوپ)
(نیجه طوپدر که شمس کلهلری * چون ثریا ایدر طلوع وغروب)
(برق خاطف کبی که غالب اولوب * قلعهٔ خصمن ایلمش مغلوب)
(روح اعدایی تارمار ایلر * سسیدر صورلر اوله مضروب)
(اول محمد مشیر با تدبیر * که اوله فاتح وغا وحروب)
(همیتله دیدم بو تاریخی * طوپ آتش افشان اعدا کوب)

١٢٥٩

عمل رجب	قنطار	جاب	« ٧ » ایلدی
.	٥٠	١٤	هدفه اصابت

طوپك زيرنده جنتمكان فردوس آشيان الغازى ﴿ عبدالمجيد ﴾ خان عليه الرحمة والغفران حضرتلرينك طغراى غراسى بولنديغى يرده محرر ديگر تاريخ

(خديو موصل الخضرا نجيب * كه اوله فتح ونصرتله مؤيد)
(بو تركيب اوزره ايتدى طوپى ايجاد * زهى موجد زهى ذات ممجد)
(بو تاريخى عناصردن موه قبل * شرارافشان اولوب طوپ مجدد)

١٢٥٩

بونك و مكسان قطعه طوپ ولزومى قدر باروت اعمال وبو خصوصلرده حبسخانه‌ده محبوس ودهوجود بولنان اصحاب جرايمى استخدامله لوازماتى اكمال ايلدى

شمديكى سوارى قشله‌سنك اوسط قاتنى « زاخو » و « جزيره » طرفلرندن كلك واسطه‌سيله كراسته‌يى جاب ايتديروب اخشاب اوله‌رق ياپديرمشدر وعساكرك نانفريز تعييناتيچون اون عدد فرون انشا ايتديروب درونلرنده صومون وبكسيمات اعمال وطبخ ايتديرر وعساكر موجوده‌يى بو صورتله بسلرايدى

الحاصل اليوم موجود بولنان حكومت قوناغنى واتصالنده‌كى پياده وجوارنده‌كى سوارى قشله‌لرينى وعسكرى خسته خانه‌يى بنا وانشا ايلمش وبلاد سائره‌ده بومثللو خيلى آثارى بولنمش وحتى عند الايجاب استخدام ايلك اوزره برمنزلخانه بنا ايدرك بر قطرى يدى رأس اولمق شرطيله يوز قطر استر ويوز قطر دوه درونده ربط ايتمش واوچ يوز رأس دخى طوپ حيواننى بسليوب فقط بونلردن بشقه ذاتنه مخصوص بر قاچ يوز رأس اعلا عربستان آتلرى موجود بولنمشدر

محمد پاشانك موصل ولايتی واليلكنده بولندیغی اثناده وقوعبولان محاربات عديده‌سندن اولكيسی (تلعفر) محاربه‌سيدر كه اورايه عساكر موجوده وافواه ناريه ومهمات حربيه سوقيله اوراسنی استيلا ايدرك واون بش كون محاربه دوام ايليه‌رك خيلی نفوس قتل اولندقدن وزمام اداره‌سنی دست ضبط واستقلاليته الوب واموال واشيالرينی ضبط ومصادره ايليوب اهاليسنك مناسب اولنلرينی عسكره الدقدنصكره ديكرلرينی دائرهٔ انقياد واطاعته بالادخال اورادن سنجاره متوجهاً قيام وحركت ايلدی

سنجاره وصولنده اهالئ باغيه وسكنهٔ طاغيه‌سيله وقوعبولان شدتلی محاربه‌ده عبرة للسائرين قطع ايلديكی رؤس اشقيايی قاربوز كبی حماللره تحميل ايدرك موصله كوندرمش وسنجاری دست اداره‌سنه آلوب خيلی رجالنی قتل واعدام ايليوب اهاليسنی دائرهٔ اطاعته آلمشدر

اورادن عساكر وفيره واجناد كثيره ايله تحريك رايت نصرت ايدرك (ماردين) سنجاغنی تحت محاصره ومضايقه‌يه الرق واتی ماه مقاومتلرينه مدافعه ودوام ايليه‌رك بعده قلعه‌سنك ايكی قپوسنی هدم وخيلی عصاتی ارسال ديار عدم وبعض اهاليسنی طوتوب سلك لالئ عسكره قيد ومنظم ايلدی وانلريده حبل متين انقياد واطاعتله باغلادی

اورادن (شمار) لری تعقيب ايدرك انلرك شيخلرينی (فرات) نهری قربنده و (بصيره) نام موقعده دردست واموال واشيای موجوده‌لرينی اخذ ومصادره ايدرك موصله عودت ايلدی

(عماديه) وجبال سائره اهالی وسكان طرفلرندن مشاهده وحس ايلديكی امارهٔ عصيان وعلامت طغيان اوزرينه عساكر نظاميه وطوپچی

(وهاته)(وعارنغود)(وعقبل عساكريني ترتيب ايدرك جبال عاصيه يه متوجهاً تحريك لواى مظفريت واورايه غايت دليرانه وبهادرانه مواصلت ايليوب كوريلان شدتلي وغيرتلي مقاومت وجبالك وضعيت موقعيه‌سي استحكامات طبيعيه‌دن معدود اولق حسبيله تصادف اولنان مشكلاته مبني محاربه‌يه دوام وعاقبت (عماديه) تحت محاصره‌يه النه‌رق برسنه‌قدر اقدام ايدرك بعده قلعه‌نك برطرفندن لغملر اچه‌رق [و] برطرفدن درونه طوپلر وهرلرآتيله‌رق قلعه‌نك برجاني منهدم اولمسيله درحال عماديه‌نك باشلري وبكلري دخالت ايلديلر ومملكتك تسليم اتمسنه واهاليسنك دائرهٔ اطاعته كلملرينه مجبور اولديلر

ذكر اولنان پاشالره بكلري وبعض رجال ونسالري موصله جلب واسكان ومقدار كفايه كندولرينه معاش تخصيص اولندي

(محمد پاشا) نك واليلكي زماننده ازقه واسواقده برنفر صائل كورمك وخلق تعجيز اتمك محال درجه‌سنده ايدي. چونكه اوزمان بويله قرعه وغيره كشيده اتمك اصول مرعيه‌سي اولديغندن مراد ايلديكي وبويله سرسري كورديكي ادملري دردست ايدرك سلك جليل عسكره قيد وادخال ايدرايدي

زماننده زقاقلرده وچارشو وبازارلرده طائفهٔ نسواندن برينك كوريله‌مديكي مثللو فاحشه مقوله‌سنك نام ونشانلري بالكليه منعدم حكمنده‌ايدي وچونكه اوليه براداب بشريه واحكام جليلهٔ شرعيه‌يه مغاير برشي حس وتحقيق اولنديغي آنده آني مطلوب دجله نهرينه القا وهرشخصك افعال وحركاتنه كوره جزالريني ايفا وكافهٔ امور ومصالح عباديي احكام شرعيه‌يه وعندالايجاب مقتضيات سياسيه‌يه تطبيقاً ايفا ايدر كيدردي

حتی بر کون اثنای سفرده بر کویلی قیزی فریاد ایدرك و کندوسی قارشویه عبور ایتمك اوزره راکب اولدیغی اسب ایله نهرك اورته‌سنده بولنه‌رق عساکر نظامیه‌سندن بر نفرك جبراً قیزك بکرینی ازاله ایلدیکنی والنده بولنان بر چناق یوغوردینی اکل و تناول ایتدیکنی عرض و افاده ایتمسی اوزرینه همان عسکری طابور هیئتنه وضع ایدرك دخترك ارائه واشارتی اوزرینه مرقوم نفری حضورینه جلب ایدوب دختره خطاباً (بن شمدی بو نفرك قارننی یاروب و معده‌سنی ارایوب درونده یوغوردن بر اثر کوریلور ایسه فبها والا سنی ایکی پاره ایده‌جکم) دیوب کندی خنجریله نفرك قارننی یاروب اکل ایلدیکی یوغوردن اثر کورمسیله دخترك بوبابده حقلی اولدیغنی تصدیق ایدرك نهردن مرور ایلدی (محمد پاشانك وارداتی کمرك واعشار و هر خانه‌دن سنوی یکرمی بشر غروش سالیانه وقیون باشنه برر غروش رسوم اغنامدن عبارت اولوب مملکتك کافه مصارفی بو وارداتدن تسویه وایفا اولنور ایدی

موصلده موسم وزمانی اولان شهر شباط ایچنده قطعاً یغمورك نزول ایتدیکی و بو وسیله ایله مزروعاتك فیض و برکتی بالطبع اوله‌میوب قحط وغلانك مستولی اولمسی ملحوظ و مأمول اولدیغی جهتله عساکر موجوده‌سی و مملکتك اهالی و سکنه‌سنك صغیر و کبیری و حتی اطفال و اغنام و سائر حیوانات و انعام احضار ایدیله‌رك صادر اولان امری اوزرینه هر کس اوچ کون صائم اولدقدن صکره دردنجی کونی (نبی شیث) علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام حضرتلرینك جوارنده ایلدیلر

(محمد پاشا) باشی آچیق و یالین آیاق اولدیغی و عسکرك اللرنده بولنان تفنکلری و سنجاقلری بر علامت تضرع و نیاز اوله‌رق منکوس وجهله

حقیقةً مکدر و مأیوس والسنهٔ خالصه‌لری بلند آواز ایله (الله الله) اسم جلالنك یاد و ذکریله مأنوس بولندیغی حالده حرکت و محل مبارك مذکوره مواصلت ایلدیلر

اوراده اولنان استسقی دعاسی هنوز رسیدهٔ ختام اولمقسزین قبله جانبندن ظهور ایدن عظیم بر سحاب رحمتمآبك روی زمین و آسمانی استیعاب ایلسی متعاقب بر صورتله باران رحمت نزول ایتمشدر که هرکسك خانه و مأوارینه کمال سرعتله عودتلرنده دجله نهرینه دوشوب چیقار جسنه برحال وهیئت کسب ایلدیلر واوسنهٔ مبارکه‌ده مزروعاتك فیض وبرکتی امثالی کورلمامش بر درجه‌یه بالغ اولدی

قشلالرك وابنیهٔ سائره‌نك مواد انشائیه‌سی رسیدهٔ حسن ختام اولدیغی زمان مصارفات واقعه‌یی تسویه وایفا ایلیان وغایت متمول واغنیادن بولنان (سید حمو) نام صرافی نزدینه احضار وجلب ومصارفاتی حاوی بردفتر صحت اثری کندوسندن طلب ایتمکله صرف اولنان وبروجه مفردات دفترده کوستریلان مصارفاتدن ازغیر ایفا مبالغ کلیهٔ متباقیه‌یه مقابل صرافه اصابت ایدن سنوی یکرمی بش غروش سالیانه‌سنك عفویله دفتری الندن آلوب بیرتوب آتمشدر

محمد پاشا موصل والیلکنده سکز سنه قالوب بومدت ظرفنده خیلی اصلاحاته وازهرجهت داخل وخارج ولایتده حصول عمران وترقیاته ونیجه خدمات مسعودهٔ ملك دولته واستحصال رضای عالیٔ پادشاه معالی منقبته نائلیت وموفقیت شرف ومزیت وارتفاع رفع وحیثیت ممدوحه‌سی اکتساب والی یوم القیام ایفای نیکنام ایدرك کندوسنی القابی زمرهٔ ناجبهٔ اولی الالباب ایتمش وآثار خیریه‌سیله الیوم دولت وملت استفاده ایتمکده بولنمشدر

والیلکی هنکامنده (سوق الحنطه) جامع شریفنی تعمیر واحیا و کورمش اولدیغی رؤیا اوزرینه (دانیال) علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام حضرتلرینک مقام منورلری بولنان تربهٔ شریفه‌یی مجدداً بنا وانشا ایلدیکی مثللو بعض علما وخطبانک وظایف مخصوصهٔ اصلیه‌لرینه تعیینات ضم وعلاوه ایتمش وحبوبات ومزروعات ارضیه‌دن انلره وکرك اعمی وعلیل ومحتاج اولنلره مقدار وافی حصه چیقارمشدر

زماننده رفاه واستراحت اهالی واموال واشیای ادانی واعالی قطاع واشقیانك ایادی غصب وغارات وخسارات ومضراتندن امین وسالم وخالی اولوب ولایت وتوابعات وحوالیسی اهالی وسکنه‌سنك امنیت وراحتلری برکمال ایدی منافع ذاتیه‌سنك استحصالنی قطعا التزام وترجیح ایتیه‌رك روز ولیال فوائد ملك ودولت ومنافع سکان مملکت مقاصد حقیقیه‌سی مطلوب وملتزمی ودائرهٔ عدل وحقانیت داخلنده اجرای احکام ایتمك وظایفنك اقدمی ایدی

محمد پاشانك محافظهٔ امن وآسایش اهالی مملکت ومحارسهٔ حقوق ملك ودولت مقصدینك حصولی امرنده استعمال ایلدیکی نیجه تدابیر صائبهٔ مؤثره‌سی واردر حتی برکون حکومت قوناغنه چیقمیوب وبین الناس وفاتی شایعه‌سنی چیقاروب اورالق افواه ناسدن ظهور ایدن کلماتك نیك وبدینی تحقیق وکندوسنه بیان وتمیق ایلمك اوزره جارشو وبازاره مأمورین مخصوصهٔ خفیه چیقارمش اولدیغی وبناء علیه اشاغیده بیان اولندیغی تاریخده حقیقة وفات ایلدیکی حالده حیله ودسیسه‌دن عبارت اولدیغنه حکم ایدیله‌رك بونك وفاتنه کیسه اینانمیوب خیلی مدتدنصکره تجهیز وتکفینی اسبابنك استحصالنه تثبث وابتدار اولندیغی مشهوردر

مثلا مملکتك جهت شرقیه‌سنده ظهور ایلدیکی استخبار اولنان اشقیا واختلالاتك دفع وازاله‌لری ضمننده اشقیا خبردار اولمامق اوزره ترتیب ایلدیکی هیئت عسکریه واهالی‌یه جهت غربیه ویاخود جنوبیه وشمالیه طرفلرینه کیده‌جکنی کوستروب لیلا بنه صوب مقصودی بولنان جهت شرقیه‌سنه بالذات عزیمت ایدرك بعدالاصلاح عودت ایتمکده اولدیغی متعارفدر بومثللو تدبیرات واجرآتی معتادی بولندیغی کبی حسب الزمان الزیاده منافع عمومیه‌یی تأمین ایدن اجرآآت سیاسیه وایفای الجاآت زمانیه ایدی

بك ایکی یوز اللی طقوز سنه‌سنده وشهر ذی الحجه‌ده التمش بش یاشنده اولدیغی حالده دوچار اوله‌بغی اسهال علتندن تخلیص کریبان ایده‌میه‌رك دست قابض الارواحدن شربت موت وفنایی نوش والبسهٔ حقیقیه‌یی بردوش ایتمش ونعش مغفرت نقش عالیلری (نبی شیث) علی نبینا وعلیه السلام حضرتلرینك جامع شریفی قربنده مدفن مخصوصنه دفن وتودیع اولنمشدر

(رحمة الله علیه رحمة واسعة)

بو وقوعات مأخذمز اولان تواریخده اولیوب بعدالطبع اله کچیرلمش اولدیغندن اهمیتی حسبیله بورایه درج ایدلمشدر

١١٧٥ سنه‌سنده حقد وحسد سایقه‌سیله ظهور ایدن فتنه وفساده مبنی موصل اهالیسی ایکی فرقه اولوب برفرقه‌سی عبدالجلیل زاده‌لردن (فتاح بکله) موصل والیسی وزیر (مصطفی پاشا) ایله اتفاق ودیکر فرقه‌سی دخی عبدالجلیل زاده‌لردن (الحاج اسعد اغا) (وامین پاشا) خدمه‌سندن شیخ اوغلی شویخ (صالح اغا) ایله اتحاد ایدرك زقاق اوره‌لرنده تفنکله هرکون ایکی طرفدن جماعت کثیره قتل اولنور وحتی

بعض جوامع شريفه‌ده جمعه نمازينك اداسی متعسر اولور ايدی بو فتنهٔ شديده ذی القعده شريفه‌نك اواخرنده واقع وذی الحجهٔ شريفه داخل اولوب اونجی بيرام كوننك صباحنده ايكی طرفدن خيلی نفوس قتل اولندی والی «مصطفی پاشا»نك ويرمش اولديغی امر اوزرينه كندی فرقه‌سی طرفندن خصماسی جانبنه مدت قليله ظرفنده ۱۲۵ گله واوتوزدانه خمبره انداخت ايدلمشدر بونك اوزرينه فتاح بكی كوندروب وعربلرك قطاع طريقلرينی جلب ايتديروب انلرله موصلك جوارنده راست كلدكاری اشياٰنی نهب وغارت ايلديلر « و مصطفی پاشا » ادمی شيخان ناحيه‌سندن يزيدی طائفه‌سنی جلب ايدوب موصله ادخال وانلره ده نهب وغارت اجرانی امر ايلدی موصلده دوام ايدن مقاتله‌نك شدتندن ناشی يزيديلر تحمل ايده‌ميه‌رك كويلرينه فرار ايلديلر بعده فتاح بك « مصطفی پاشا » نك عسكرينی كندی خانه‌سنه جمع ايدرك انلر ايله برابر عمی زاده‌سی مومی اليه « الحاج اسعد اغانك) خانه‌سنه دخول ايتك نيتله كندكلرنده خانه‌نك قپوسنی قيروب قپو اچيلنجه ايچرودن « الحاج اسعد اغا »نك برادری زبير اغا تفنكله انلره مدافعه ايلديكی صره‌ده انلرك باشلری اولان سيدا بر كوله تفنك ايله قتل اولنمسيله انی يوكلدوب والينك سراينه فرار ايلديلر مؤخراً ايكنجی كونی فتاح بكك خانه‌سندن ظهور ايدن بر قورشنك اصابتيله (زبير) اغا دخی وفات ايلدی فتاح بك خانه‌سندن ليلا چيقوب كندی فرقه‌سيله برابر محاربه‌يه دوام ايدرك قومپاره وطوپ دانه‌لری تأثيراتيله هر ايكی طرفدن بر خيلی تلفيات وقوعبولمش واشبو اختلال وجنك وجدال قرق كون امتداد ايتمش وخيلی اشيا نهب وغارت ايدلمشدر بعده موصل واليسی « مصطفی » پاشانك عزليله يرينه عبدالجليل زاده‌لردن « امين پاشا » والی نصب اولنمسيله « مصطفی پاشا اتباعيله برابر جسر قپوسندن چيقه‌رق ودجله نهرينی عبور ايليه‌رك كيدركن فتاح اغ كندوسنه تبعيت ايتمش وانلردن جسرك قپوسنده

كندولرينه تابع اولان الحاج امينى قتل ايدرك وباشنى كسەرك اغاجه طاقوب
جارشو وبازارى طولاشديرمشلردر (مصطفى پاشا) نك موصلدن
چقديغى كونى موصل واليسى امين پاشا كركوكدن موصله داخل وآتش
فتنه وفساد منطفى وزائل اولمش وفتاح بك دخى استانبوله كيدوب اوراده
دردسنه حبسخانه‌يه ادخال ايدلمشدر

اوعصرلرده اجناس فسادات وانوع اختلالاتك وبغير حق نفوس
اسلاميه وسائره‌نك قتل واعداملرينى موجب اولان اسباب ومعاملاتك
حقيقة وقوعبولديغينه صحايف تواريخ مندرجاتى دلائل واضحه وكافيه‌دن
اولديغى حالده موصل ولايتنك ازقه واسواقنده ومحلات ارەلرنده‌كى
قوناقلرك وابنيهٔ عتيقه ديوارلرينك اكثريسى قورشونلرك تأثيراتيله غربال
شكلنده كورينان اثرلر تاريخلرك ويرمش اولديغى اخبار ماضيه‌يى تأييد
ايتمكده‌در

(سنجار)

موصل ولايت جليله‌سنك چول وغربى جهتنده ودجله وفرات نهرلرى
ارەسنده واقعدر قوهٔ انباته‌سندن وهواسنك لطافت واعتدالندن ناشى
استعداد وقابليت طبيعيه‌سى بديدار اولان براراضى واسعه‌در كه حضرت
(نوح) على نبينا وعليه الصلواة والسلام اولادى اتفاق ايتدكلرندن
اول سنجار صحراسنه كلەرك بينلرنده برمقتضاى حكمت بالغهٔ ربانيه افتراق
السنه واقع اولەرق بربرلرينك افادەلرى فهمندن عاجز قالدقلرندن اوراسنى
ترك ايله اكناف واطراف ارضه انتشار ايتملرى يعنى نوع بشرك روى
ارضه ايلك دفعه اياق باصوب اجتماع ايلدكلرى ارض (سنجار) صحراسى
اولديغى قضيه‌سندن عبارت اولديغى اكلاشيلور

(مؤخراً ادوار متحوله (سنجار) صحراسنده برقاچ كرەلر احوال
معموره وخرابه حالنه كوسترمش وسنهٔ هجريه‌نك بشيوز اون برسنه‌سنده

وقوعبولان برسیلدن خراب اولدقدنصکره دخی عمارت بولمش وحتی اتابکی زنکیلردن (موصل) ملکی بولنان عمادالدین محمد وملرندن بریسی (حلب) امیری ایکن (سنجار) ایله (حلب مبادله‌سنی طلب ایتمش واوزمانده (سنجار) نصل بوشهر شهیرایدوکی حلبه ترجیح ایله تأیید ایلمشدر

بوصحرا (شمر) اولنك باشدن باشه هرجهته قوبوب کوجه‌جك وسیروحرکت ایده‌جك مسیره‌لریدر آب وهواسنك عذوبت وجیادتی نادر الامثالدر (حضر) تعبیراولنان محلده عادتا خانه‌لر بنالر وقبه‌لر ومرمردن مصنوع ومعمول قپولر وعلایم زراعتی الیوم کوریلور برچوق مزرعه‌لر ونیجه نیجه خالی‌یرلر وطبیعتك الك لطیف وصنایعك الك‌کمل منظره‌لرینی انظاره عرض ایدن آثار عجیبه کوریلمکده‌در

سنجار موقعنی تعیین وارائه ایدن نقطه ایسه تقریباً طولی اون ایکی وعرضی التی‌ایدی وارتفاعی یارم ساعت اولان اوفه‌جق برطاغ اولوب و (جودی) عظیم وواسع برقضاده عرض آثارقدرت وعظمت الهیه ایلمکده‌در بوطاغ موصله یکرمی درت ودیر سنجاغنه اوتوز ودیاربکر حدودینه کذلك اوتوز وبغداد ولایتی حدودینه قرق ساعت مسافه‌ده واقع اولدیغنه نظراً اوصحراده حال توسطه مائل وبریسی قبله ودیکری شمالدن مرکب ایکی جهته شاملدر

بوشهر عظیمك قبله وشمال جهتلرنده برقاچ قریه‌سی معمور ونیجه عماردن خالی ومهجوردر حالبوکی وقتیله برشهر شهیر ومرکز حکومت اولدیغی انظار عامه‌یه تأثرایدن آثار وابنیهٔ عتیقه‌سی مشاهده‌سیله مبرهندر بوطاغ دامننده عین (الحصان) . (عین الغزال) تعبیر اولنان ایکی قریه‌نك و « بلد » وسائر قریه‌لك اوکلرنده‌کی واسع ومنبت ومحصولدار اراضی اوزرینه برقاچ جهتدن وخصوصیله بوغازده واقع (؟راق) نام چشمه‌دن نبعان وجریان ایدن صوینك محصولات ویره‌جك وبرچوق زراعتی سعی ایده‌جك درجه‌ده اولدیغنه وجاشقان واصول

زراعت وفلاحتی اکلایان اهالی طرفلرندن زراعت اولنه‌جق اولور ایسه باغ وباغچه‌لر انشا وبیکلرجه ابنیه‌یه یرایه‌جق هر نوع اغاجلرك غرس وپیدا اوله‌جغی ظاهر وهویدادر .

الحالة هذه مذکور قریه‌لرك محصولاتی . اوزم . انجیر . نار وجزوی المقدار بغدای وشعیر وبعضا پاموقدن عبارت قالیور فصول اربعه اورادہ احکام وتأثیرات طبیعیه‌سنی معتدلانه اجرا ایتمکده اولدیغندن سکنه‌سنك قوه شامه‌لرینه هوای نسیمیی برصورتده ایصال ایلمکده‌درکه عادتا علل وامراض مزمنه‌دن اورالرده برعلت دخی بوقدر اهالیسنك اکثریسی یوز سنه‌دن متجاوز یشایورلر یوز یاشنه وارمش بریسی سنه برقادینی تزوج ایلدیکی حالده چوجقلری اوله‌بیلور حتی قیونلری بیله اکثریتله سنه‌ده ایکی دفعه طوغریور برکیل بغدای واربه زرع اولندیغی حالده اوتوز قرق کیله محصولات وبردیکی امثالیله ثابتدر

بوصحرانك مواقع مهمه‌سندن بریسی (زمار) ودیکری (شرقات) نام موقعلردرکه من القدیم زراعت وعمارتدن خالی ایکن اراضیسی املاك سنیه‌یه الحاق وادخال اولندقدنصکره بشقه برمزیت وامتیاز مخصوص قزانه‌رق معموریته میل ایلمش وقابلیت واستعدادی ملابسه‌سیله اعمارینه اقدام واهتمام اولندیغی فوق العاده برصورتده معمور وآبادان اوله‌جغی درکار بولنمشدر

توفیقات الهیه ایله موصل ولایت جلیله‌سنك تاریخ خصوصیسی علی طریق الاختصار رسیده حسن ختام اولوب حتی (نینوی) (وآثوریلرینك) معلومات تاریخیه‌لرینی (مرآت العبر) و (مرادیك) تاریخ عمومیلری وتواریخ سائره برتفصیل تعریف وبیان ایلدیکلرندن بونك تفصیلاتندن صرف نظرله بالمناسبه بعض معلومات مختصره‌نك بیانیله اکتفا ایدلمشدر

﴿ والله اعلم بالصواب ﴾

تم